

Udvalgte
Danske Biser

fra

Middelalderen;

efter

A. S. Bedels og P. Syvs

trykte Udgaver

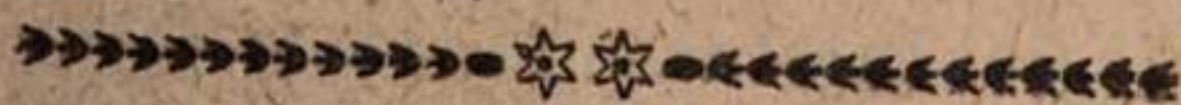
og efter

haandskrevne Samlinger

udgivne paa ny

af

Abrahamson, Nyerup, og Rahbek.

Iste Del.

Kjøbenhavn. 1812.

Trykt og forlagt af Directeur J. F. Schultz,
Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

BIBLIOTHECA

REGIA

MONACENSIS.

Deres Kongelige Majestæt

Maria Sophia Frederica,

Dronning til Danmark og Norge, o. s. v.

Deceitful and false

My dear friend

My dear friend

Allernaadigste Dronning!

Det er nu omtrent to hundrede og tyve
Aar siden, Danmarks lærde Historiograph
Anders Sørensen Bedel, efter Anmodning
fra een af Deres Majestæts moderlige For-
gjængerinder, Frederik den Andens Dron-
ning Sophia, højlovlig Shukommelse,
samlede det første Hundrede af disse gamle
danske Viser, hvilke denne Danmarks
uforglemmelige Dronning lod sig
formærke, at have synderlig Vyst

Three Months of Silence

Maria Sophia Frederick

Learning to Control the Tongue

Allernaadigste Dronning!

Det er nu omtrent to hundrede og tyve
Aar siden, Danmarks lærde Historiograph
Anders Sørensen Bedel, efter Anmodning
fra een af Deres Majestæts moderlige For-
gjængerinder, Frederik den Andens Dron-
ning Sophia, højlovlig Shukommelse,
samlede det første Hundrede af disse gamle
danske Viser, hvilke denne Danmarks
uforglemmelige Dronning lod sig
formærke, at have synderlig Vyst

og Behagelighed at læse, hvor-
for han da og tilskrev hende denne Sam-
ling: at alle de, som danske Mands
Navn vel unde, kunne vide hende
stor Lov og Tak, at de nu saa
letteligen have bekommet denne
Bog at læse.

Hundrede Aar efter udgav den be-
rømte Sproggrandster P e d e r S y v
denne Samling paa ny forøget med

det andet hundrede Biser, og tilskrev Dan-
marks daværende Dronning Charlotta
Amalia, højlovlig Shufommelse, samme,
sluttende med det efter hans Bis i gam-
meldags Sprog udtrykte Ønske: Dron-
ningen, som er yndet og venne-
salig, worde fremdeles en held-
bringende Dannebød.

Begge disse vore Forgjængeres Fod-
spor have altsaa betegnet nærværende Ud-

givere den Vej, de allerunderdanigst driste
dem at betræde, i det de efter den Førstes
Exempel i dybeste Underdanighed hellige
denne ny og forøgede Udgave til sjette
Frederiks kongelige Mage, der efter sin
medfødt og nedarvede Kjærlighed for Alt,
hvad paa nogen Maade kan henregnes til
Fædrelandets Held eller Hæder, ikke uden
Lyst og Behagelighed vil læse de Sange,
der indenlands og udenlands sættes saa

højt mellem vor litterariske Nationalrig-
dom, og som flere af Europas stolteste
Folkeslag kapper om at misunde vor Lit-
teratur; og i det de efter deres anden
Forgjængers Exempel slutte denne deres
allerunderdanigste Tilegnelse med hans
Ønske, saaledes udtrykt, som det dagli-
gen høres fra Enhver, der mener Kong
Frederik og Fædrelandet det vel: "Gud
give Deres Majestæt Lykke og Har,

som han har skjænket Dem Fortrin og
Dyder!"

Allerunderdanigst

af

Udgiverne.

Fortale.

Det navnkundige Forraad af hine vældige og
Gemyttet henrivende lyriske Digte, som i fjerne
Aarhundreder lød her i Norden i Kongeborgene
og Riddersalene, og indtil i senere Tider vedli-
geholdt sig i Borgestuer og under Bondens lave
Tag, træder herved tredie Gang frem for Lyset.

Det var Aar 1591 da den kongelige Histo-
riograph Anders Sørensen Vedel første Gang
lod denne uvurderlige Skat af Nationalsange,
hundrede i Tallet, udgaae fra sin Presse i Ribe.

Aar 1695 udgav den kongelige Philolog
Peder Syv denne Vedelske Samling paa ny,

og fordobblede Antallet, saa der nu blev 200, uagtet han deriblandt ingen indførte af de saare sjældne, under Titel af *Tragica*, Aar 1657 udgivne herlige *Elfskovsviser*, dem han efter al Sandsynlighed ikke har vidst af at sige.

Ved vor nærværende Udgave er foretaget som en Slags *Revisio Actorum*. Vore For-
 gjængeres Arbejde har vi forbedret og forøget; aabenbare Skriv- eller Trykfejl ere blevne rettede; stundum ere Stropher omflyttede; Orthographien er indrettet efter bedste Skjøn; mangfoldige Steder er der bødet paa Meningen enten ved Hjælp af Codices eller af kritiske Grunde. Endelig har vi tilføjet Sange, baade tilforn særskilt trykte, saa og nogle hentede fra haand-
 skrevne Visebøger.

Bed at overſkue alle vore Collectanea, troede vi, at Sangene beqvemmeſt lode ſig henbringe under følgende 4 Rubriker:

- a) Kjæmpelivet eller det mythiſke Tidſrum.
- b) Det Overnaturlige og Vidunderlige.
- c) Skandinaviſk Historie.
- d) Romantſer og Ballader.

Nærværende 1ſte Tome indeholder de tvende første Afdelinger. Den 2den Tome, der blot kommer til at indeholde den hiſtoriſke Klasse, er der allerede trykt ſaa meget af, at den kan ventes udgivet til Foraaret. Naar Romantſerne og Balladerne derefter ere blevne leverte, vil følge en Anhangstome. Deri ſkal de ældre Udgaver blive beſkrevne, fuldstændig Under-

retning meddelt om de Haandskrifter af gamle Viser, som endnu ere i Behold i Bibliothekerne, og endelig Regnskab aflagt for hver en Vise hos Synsom af os er udeladt.

Naar alt Det er færdigt, da først sættes Kronen paa Værket, eller, med andre Ord, saa erholder Publicum til Slutning omtrent hundrede ægte gamle Visemelodier, som Bedel i sin Fortale ikke uden Tøje giver det Lov, at de ere "subtilige og søde", og som Underne af dette vort Foretagende har meddelt os med rund Haand.

Kjøbenhavn, den 28de Januar 1812.

Indholdsliste

over

denne Del.

1ste Afdeling.

Kjæmpeviser.

	Side
De berneſke Heltes Bedrifter	3—34. 55—82.
Kong Diderik og Olger Danſke	35.
Kong Dideriks og Løvens Kamp med Lindormen .	41.
Olger Danſke og Burmand	49.
Svend Bonved	83.
Sivard Snarensvend	96.
Mimmering Land	100.
Grimmer og Kamper	104.
Viſerne om Fru Grimild	109—138.
Alf i Odderſkjær	139.
Ribolts Kamp med Dragen	144.
Svend Felding	150—66.
Den ſtridbare Munk	167.

2den Afdeling.

Viser om Trylleri, Omstabelse,
Gjengangere.

	Side
Eline af Billenskov	175.
Dalby Bjørn	182.
Germand Gladensvend og Berner Ravn . . .	186—200.
Fire Gjengangerviser, hvoriblandt Hedebyes Gjenganger, samt Aage og Else . . .	201—17.
Rosmer Havmand	218—33.
Elvehøj og Elvepiger	234—40.
6 Viser om Forvandlinger	241—62.
Runernes Tryllekraft. 7 Viser, hvoriblandt Un- gen Svegder, og Rjæmperne paa Dovre- fjeld i Norge	263—309.
Havmandens Forræderi, samt Agnete og Hav- manden	310—315.
Maribos Kilde	316.
Det uheldige Giftermaal	319.
Harpens Kraft	326.
Hr. Thor og Tomsfru Thure	330—352.
Anmærkninger	353—396.
Glossarium eller Ordfor- klaring	397—444.

Første Afdeling.

K j æ m p e v i s e r.

1877

1877

1877

I.

T u r n e r i n g e n.

Iste Vers.

De vare syv og syvfindstyve,
Der de droge ud fra Hald,
Og der de komme til Brattingsborg,
Der sloge de deres Tjald.
Det donner under Ros, de danske Hofmænd
der de udride.

2. Kong Nilaus stander paa højen Tind,
Og seer han ud saa vide:
"Hvi have de Kjemper deres Liv saa fal,
At dem lystet her at stride?
Det donner under Ros o. s. v.

3. "Hør du, Sivard Snarensvend!
Du haver vanket saa vide,
Du skal friste disse Kjempers Baaben,
Og til dem under Tjalden ride."
Det donner under Ros v. s. v.

4. Det var Sivard Snarensvend,
Han ind under Tjalden tren:
"J ere min Herre velkommen,
'J Dannerkongens Mænd!"
Det donner o. s. v.
5. "J lade det Eder ikke fortykke,
J tage det ikke for Spe;
Dysten saa ville vi sammen prøve —
Eders Baaben J lade mig see."
6. Der stander i det første Skjold
En Løve vel saa stærk
Med Kronen af det røde Guld;
Det er Kong Dideriks Mærke.
7. Der skinner i det andet Skjold
En Hammer og en Tang;
Dem fører Bidrik Berlandson —
Han slaaer, og griber Ingen til Fange.
8. Der skinner i det tredie Skjold
En Gam saa rød som Guld;
Den fører Helled Hogen,
Han er en Kjempe tilfulde.
9. Der skinner i det fjerde Skjold
En Drn og han er rød;
Den fører han Olger Danske;
Han hugger de Kjemper tildøde.

10. Der skinner i det femte Skjold
Siddendes Høg paa Hald;
Den fører Mester Hildebrand,
Han vover med Kjæmper et Fald.

11. Der skinner i det sjette Skjold
Linden den er grøn;
Den fører unge Hr. Humble,
Dronning Ellines ældste Søn.

12. Der stander i det syvende Skjold
En skøn forgylden Spore;
Den fører han Hr. Hogen,
Fordi han vil være tilforne.

13. Der skinner i det ottende Skjold
Tre Pile og de ere hvide;
Dem fører han Bidrik Stagesøn —
Man maa vel paa hannem lide.

14. Der stander i det niende Skjold
Ulven alt saa stærk;
Den fører han unge Ulf van Tjern,
Han bruger saa stort Hofverk.

15. Der stander i det tiende Skjold
En Fedel og en Bue;
Dem fører han Folker Spillemand —
Han vilde drikke og ikke sove.

16. Der skinner i det ellefte Skjold
 En Lindorm end saa led;
 Den fører Drm Ungersvend,
 Han frygter for ingen Mands Brede.
17. Der kom frem det tolvte Skjold,
 Der skinner paa brændende Brand;
 Det fører han Brand Hr. Bifferlin
 Gjennem Herrers og Forsters Land.
18. Der stander i det trettende Skjold
 En Tavl saa rød af Guld;
 Den fører Harald Griske,
 Han er en Staldbroder huld.
19. Der stander i det fjortende Skjold
 En Kappe og en Kjølve;
 Dem fører den Munk Broder Alsing,
 Han kunde de Rjæmper stille.
20. Der lagdes frem det femtende Skjold,
 Der skinner tre dragne Sværd;
 Dem fører Esmer Konnings Sønner
 I al deres Herrefærd.
21. Der blev seet det sextende Skjold —
 En Ravn med Ringer hin brune;
 Den fører rigen Raadengaard,
 Som vel kunde digte og rune.

22. Der skinner paa det syttende Skjold
En Hest og end saa hvid;
Den fører Greve Hr. Guncelin;
Han beder slaae og ikke bide.
23. Der skinner i det attende Skjold
Et Bildsvin og en Mand;
Det fører den Greve af Bjergelide,
Sit Sværd vel røre kan.
24. Der skinner i det nittende Skjold
En Hund og end saa rast;
Den fører Disten Kjæmpe,
Han er en Bovehals.
25. Der skinner i det tyvende Skjold
En Rose blandt de Ris;
Hvor Hr. Nordmand kommer i Strid,
Der vinder han stor Pris.
26. Der stander i det næste Skjold
En Kjedel, er af Kobber;
Den fører Hr. Mogens Olgersøn,
Han vinder baade Slotte og Borge.
27. Fremkom andetogtyvende Skjold
Med Solens forgyldte Mærke;
Det fører han Asbjørn Milde,
Han lærer de Kjæmpers Ryg at verke.

28. Det var det tredietilthyvende Skjold
 En Arm udi en Lænke;
 Den fører Hr. Alvor Lange,
 Han plejer for Kjemper at skænke.

29. Der skinner i det næste Skjold
 Der skinner i et Sværd;
 Det fører Hr. Humble Tersing,
 Han er det fuld vel værd.

30. Der skinner i femteogthyvende Skjold
 En Falk og den er graa;
 Den fører Kjempen allerbedst,
 Som kaldes Hr. Iver Blaa.

31. Der skinner i sjetteogthyvende Skjold
 Der skinner i et Spyd;
 Det fører han lille Mimring Tan,
 For Ingen vil han flye.

32. Slig' Kjemper og Mærker vare her,
 Hvo kan dem alle fortælle? —
 Det var Sivard Snarensvend,
 Han kunde ikke længer dvæle.

33. "Er her nogen af Danner-Kongens Mænd,
 Som Dysten lyster at ride,
 Han tøve da ikke for længe,
 Han møde mig paa den Hede!

34. Hvilken af Eder, I danske Hofmænd!
Som Dysten kan ride bedst,
Med hannem vil jeg stride i Dag
Om begge vore gode Heste."
35. De Kjemper kasted' Terning paa Tavelbord,
Den Terning randt saa vide;
Og det faldt ungen Hr. Humble til,
Han skulde med Sivard stride.
36. Hr. Humble slog det Tavlbord sammen,
Ham lysted' ikke længer at lege;
Det vil jeg forsenden sige,
Hans Kinder bleve saa blege.
37. "Hør Du, Vidrik Berlandsøn!
Du est saa fri en Mand,
Du laane mig Skimming din Hest i Dag,
Jeg sætter Dig derfor Pant.
38. Otte Borge i Birtings Land
Dem sætter jeg Dig tilfæste,
Dertil min Søster den Lillievand;
Mig tykkes, hun er det bedste.
39. Borge ni og Riddere syv
Dem sætter jeg Dig til Pant;
Fanger Skimming nogen Skade i Dag,
Du tage min yngste Søster paa Haand."

40. "Vare nu alle disse Bjerger af Guld,
 Og alt dette Land var Vin,
 Det vilde jeg ikke for Skimming have;
 Jeg takker Gud, han er min.
41. Sivard er en sterblind Svend,
 Seer ikke sit Glavind tilende;
 Fanger Skimming nogen Skade i Dag,
 Du bøder det ikke med alle Dine Frænder.
42. Saa løber Sværdet i Sivards Haand,
 Som Kringlen ringler i Spore;
 Du vogte Dig, unge Hr. Humble!
 Du komme ikke for den Daare."
43. Humble satte sig paa Skimmings Bag,
 Saa gladelig monne han ride;
 Skimming tyktes det underligt være,
 At hannem stod Spore i Side.
44. Det første Rid, de sammen red —
 De Hellede vare baade saa stærke —
 Sønder gif Humbles Sadelring,
 Hans Skjold saa langt i Marke.
 Det donner under Ros, de danske Rjæmper naar
 de Dysten ride.
45. "Mig tykkes, du est en favr unger Svend,
 Din Hest kan du vel ride;
 Stat du af, og gjorde din Hest,
 Et Stød vil jeg dig bide."

46. Det andet Rid, de sammen red —
De vare to Kjemper baade —
Da brast begge deres Sadler i to,
Og Humble for Sadelbue.
Det donner under Ros, de danske Kjemper naar
de Dyften ride.
47. "Nu haver jeg Dig af Hesten skudt —
Og jeg haver vundet Din Hest;
Sig mig, gode ungen Humble!
Hveden Du kommen est.
48. Nu haver jeg vundet af Dig Pris,
Og Skimming han er min —
Sig mig, ungen yste Svend!
Al Slægt og Herkomst din."
49. "Kong Abelon er min Fader,
En Konge over Birtings Land;
Dronning Elline er min Moder;
Det siger jeg Dig forsand.
50. Dronning Elline er min Moder —
En Dronning gjev og fin;
Koning Abelon Haardestaal,
Saa kaldes Fader min.
51. Selv da heder jeg ungen Humble,
En Kjempe fra Birtings Land,
Af Kjempeflægt saa vidt berømt
Som nogen Mand rejse kan."

52. "Er Kong Abelon Fader Din,
Da est Du min Frende,
Da giver jeg Dig Din Hest igjen,
Seg Dig ikke førre kjendte.

53. Er Dronning Elline Din Moder hold,
Hun er min fuld gode Ven;
Saa tage Du nu Skimming igjen,
Du est min Søstersøn.

54. Tag nu begge Skjolderemmer,
Du binde mig til denne Eg;
Dg rid saa til Kong Diderik,
Du sig, Du vandst den Leg."

55. Indkom ungen Humble
Vor klædt i Kjortel grøn:
"Nu haver jeg vundet min Hest igjen
Dg bundet den skjellige Svend."

56. Indkom Humble i Støvle og Spore,
Han kasted sit Sværd paa Bord:
"Sivard staaer i Skoven bunden,
Han taler ikke et Ord.

57. Jeg har været mig i den Lund,
Dg fanget den Kjempe god;
Dog jeg Sivard Snarensvend,
Bandt hannem ved Egerod."

58. "Hør Du, unge Hr. Humble!
Dg Du farer alt med Tant;
Det var alt med Billie gjort,
Om Du Sivard bandt."
59. Det var Bidrik Berlandson
Dg han vilde alting vide:
"Jeg rider mig i Rosens Lund,
Dg seer, hure Sivard mon lide."
60. Bidrik taler til sin Dreng:
"Læg Sadel paa Ganger graa!
Jeg vil mig i Marken udride,
Dg see, hure Sivard maa."
61. Sivard stander i grønne Lund,
Dg seer han Bidrik ride:
"Finder mig Bidrik bunden her,
Han hugger mig Rifben fra Side."
62. Fremad lakked Bidrik Berlandson —
Skimming monne under ham skride.
Sivard rykker op Egen med Rod,
Han torde hannem ikke bide.
63. Dronningen staaer i høje Loft,
Dg seer hun ud saa vide:
"Hisset kommer Sivard Snarensvend
Med Egen ved sin Side."

64. Det sagde hun Dronning Elline,
Der hun saae Sivard komme:
"Saamænd! Du gjorde det af Nød;
Du togst op tvilke Blomme."
65. Kongen stander ved Borgeled
Udi sin Brynie ny:
"Hisset kommer Sivard Snarensvend,
Han fører os Sommer i By."
66. Der gaaer Dands paa Brattingsborg,
Der dandse de stærke Helte;
Der dandser Sivard, den sterblinde Svend,
Med Egen under sit Belte.
Det donner under Ros, de danske Hofmænd naar
de Dysten ride.

II.

Kong Dideriks Kjemper's Færd i Bertings Land.

1ste Vers.

Kongen raader for Borgen
Dg saa for alle Land,
Dg saa for mangen rasker Helt
Med dragen Sværd i Haand.
Meden Kongen raader for Borgen.

2. Lad den Bonde raade for sin Bo,
Den Hofmand for sin Hest,
Kongen ud af Dannemark
Han raader for Borg og Fæste.
Meden Kongen raader for Borgen.

3. Konning Diderik sidder paa Brattingsborg
Dg seer han ud saa vide:
"Ingen veed jeg i Berden til,
Der kan være min Lige."
Meden Kongen o. s. v.

4. Svarede ham Brand Hr. Bifferlin,
Thi han havde vandret saa vide:
"End vil jeg vise Eder, Kjempen god,
Der vel med Eder tør stride.
5. Han heder Isald Konning fin,
Dg bygger paa Bertings Lande,
Dg han haver Den i Følge med sig,
Som strider mod Ulve gramme.
6. Han haver Den i Følge med sig,
Som strider mod Bjørnetand;
Han vil intet Andet æde
End Kjød af christen Mand.
7. Hver den Dag i Østen dages,
Da fersker han sin Mund
Med Orme, Padder, og anden Ufrud,
Thi han er kommen af Helvedes Grund."
8. Det var Isald Konning
Dg saa tog han oppaa:
"I tale nu til min Smaadrenge,
Bede hannem til mig indgaae."
9. "Hør du vakker Ungersvend!
Du skal mit Vrende ride
Til Kongen ud af Brattensborg;
Jeg agter med hannem at stride.

10. Enten bed ham Skatten yde
Eller vare paa Krig og Fejde;
Han maa visseelig vare paa et,
Jeg giver hannem ingen Lejde."
11. Det svared vakker Ungersvend,
Han var saa fræng i Tale:
"Jeg skal føre Eders Budskab frem,
Skulde jeg end lægges i Dvale."
12. Ind saa kom da liden Smaadrenge,
Dg stedes han for Bord:
"Hører I det, Konning Diderik!
Min Herre haver sendt Eder Ord."
13. Enten skulle I den Skat udgive,
Som lovet var isjor,
Eller I skulle møde min Herre i Mark;
Der bliver saa stort et Mord."
14. "Ikke vil jeg den Skat udgive,
Som jeg var aldrig vaan,
Førre skal jeg til Birtings Land,
Dg drage mit Sværd af Spaan."
15. Svared det Hvitling Helfredson,
Han vorde saa højt at lee:
"Skulle I til Birtings Land i Nar,
Da vil jeg være paa Red."

16. "Ifjor var Du paa Birtings Land,
Dg der misted Du Din Hest.
Saamænd ved Hvitting Helfredson!
Du sidder her hjemme bedst."

17. "Bliver jeg hjemme paa Brattingsborg,
Da miste jeg Fod og Haand!
Haver jeg ikke Hest at ride paa,
Da løber jeg med af Land."

18. De rede ud af Brattingsborg
Saa mange Helte trøste,
Der maatte Stenene revne ved
Dg Jorden under dem briste.

19. Der red ud Konning Diderik
Med Løven i sit Mærke,
Derhos skinte den guldne Krone
Saavidt over alle Marker.

20. Der red Vidrik Berlandson,
Han fører Hammer og Tang,
Der rede Esmer Konnings Sønner,
De vare baade stærke og lange.

21. Det var rigen Raadengaard,
Han var en Kjempe saa stærk.
Det var Konning Hr. Sigfred,
Dg han førte Kongens Mærke.

22. Efter fulgte Sivard Snarensvend
Med Pile de vare hvide;
Saa kom Brand Hr. Bifferlin,
For Ingen vilde han vige.

23. Dernæst red Helled Haagen,
Han var en Rosensblomme.
Der red Folker Spillemand
Med dragen Sværd i Haande.

24. Der red ungen Ulf van Tjern,
Dg hannem bar Hest saa skøn.
Efter red ungen Hr. Humble,
Dg saa Hr. Sigfreds Søn,

25. Der red Gynther og Gernot
Med Pilen paa spændter Bue,
Der red Sonne Foltersøn,
Han var saa modig i Hue.

26. Der red liden Grimmer
Med sin forgyldte Brynne;
Der red Sejer hin raske,
Han vilde for Ingen rømme.

27. Saa kom Mester Hildebrand,
Han sad saa fast paa Hest;
Efter fulgte Munk Broder Alsing,
Han tjente disse Kjømper næst.

28. Der red Drm unger Svend,
Han var saa modig i Sinde.
Alle da vare de glade og trøst,
De agted den Sejer at vinde.

29. De rede ud af Brattingsborg
Som de kunde allerbedst.
Efter løb Hvitling Helfredson,
Thi han havde ingen Hest.

30. Dg det var haarden Angelfyr,
Han taler til Guncelin:
"Hvo som ikke anden Hest kan faae,
Den løbe paa bare Ben!"

31. Saalænge løb han Hvitling
Han blev i Huen saa vred;
Han slog en Kjempe fra Hesten ned,
Dg satte sig op og red.

32. Det var Hr. Konning Diderik
Han sig tilbage faae:
"Nu seer jeg den Hofmand ride,
Som førre var naan e."

33. Hør Du,
Du gi
Du skal

34. Jeg faaer Dig Bidrik Berlandson,
Dg dertil Diderik van Bern;
Disse ere de bedste Orlogsmænd,
Som stride med Kjømper saa gjerne."

35. De satte dem paa deres Heste,
De red saa langt ad Led.
Det vil jeg forsenden sige,
De vare i Hu saa vred.

36. Kuren stander paa Berne
Dg seer han ud saa vide:
"Hisset seer jeg de Kjømper tre,
Mig tykkes de ere saa vrede.

37. Den ene er Hvitting Helfredson,
Han misted ifjor sin Hest;
Det maa I troe, om I ville,
Han bliver os en haarder Gæst.

38. Den anden er Bidrik Berlandson,
Bær Hammer og Tang i Mærke,
Den tredie er Diderik van Bern.
Ere alle Kjømper stærke."

39. De satte deres Heste i Borgegaarb;
Paa Slottet ginge de ind.
Det maatte hver Mand paa dennem see,
De vare saa vrede i Sind.

40. Saa toge de den Portener,
Hugged hannem i Stykker smaa;
Saa ginge de i Stuen ind,
For Kongen monne de staae.
41. Svared det Isald Konning,
Dg talede han et Ord:
"Hveden ere de Tabesvenne
Som staae her for mit Bord?"
42. Meldte det Kongens Skjænkter,
Som skjænkte baade Mjød og Vin:
"Tage vi til vore hvasse Spjude,
Vi drive dem tilbage igjen!"
43. Det var Hvitting Helfredson,
Han tog den Skjænkter i Skjæg,
Han slog ham under Dret,
Saa Hjernen stank paa Bæg.
44. Det var Hvitting Helfredson,
Han gjorde deraf en Leg;
Han fasted det døde Lig paa Bord:
"Hvo plukker mig denne Steg?"
45. Dg frem tren Diderik van Bern
Tog Sværdet ved forgylbne Navle;
Han hug paa Isald Konning,
Saa Odden stod i hans Navle.

46. Frem tren Vidrik Berlandson,
Dg han hug sig en Ring;
Han hug fyrrethve Kjemper ihjel,
Dg selv løb han omkring.

47. Indkom Kongens Moder
Gamme og graa, hun græd.
Det vil jeg forsenden sige,
Der yppedes fuld ond en Leg.

48. Det var Hvitling Helfredson,
Han hende med Sværdet hødte;
Kjøs hun sønder hans gode Sværd,
Det brast i femten Stykker.

49. Kjøs hun sønder hans gode Sværd,
At det i Hjaltet brast.
Han tog hende om begge Ben,
Han slog hende i saa fast.

50. Hun skabte sig i Trane Ligne,
Hun fløj saa højt i Sky;
Hvitling udi Fjædreham
Han lader fast efter flyv.

51. De fløj udi Dage de fløj udi tre,
Dg hverken da finge de Ro;
Saa fik han Tranen om baade sine Ben,
Rev hende i Stykker smaa.

52. De rede ud af Birtings Land
Med dragne Sværd i Hænde,
Alle da ligge de Kjemper døde.
Saa fik den Leg en Ende.
Meden Kongen raader for Borgen.

III.

Diderik Berlandsons Kamp med Langben Rise.

1ste Vers.

Konning Diderik sidder udi Bern,

Han roser af sin Velde;

Saa mange haver han tvungen

Baade Kjemper og raske Helte.

Der stander en Borg heder Bern, og der boer
i Konning Diderik.

2. Kong Diderik stander paa Borgen,

Og seer han ud saa vide:

"Gud give jeg vidste de Hellede saa stærke,

Mig torde i Marken bide!"

Der stander en Borg heder Bern, og der boer
i Konning Diderik.

3. Det svarede Mester Hildebrand,

For han havde været saa vide:

"Der ligger en Kjempe paa Birtingsberg,

Lør Du hannem vække og bide?"

Der stander o. s. v.

4. "Hør Du Mester Hildebrand!
Du est en Kjæmpe saa stærk,
Du skal ride fremmerst i Skoven i Dag,
Og føre vort Kongemærke."
5. Dertil svared Mester Hildebrand
Han var en Kjæmpe saa vis:
"Herre! jeg fører ikke Eder's Kongemærke i Dag,
Ehi mig sømmer ikke den Pris."
6. Det svared Bidrik Berlandson,
Han talte af fuld god Hu:
"Jeg vil være den første i Hoben i Dag,
Igjiennem de Birtings Skove."
7. Det meldte han Bidrik Berlandson,
Han svarede det af Brede:
"De Smedesvenne mit Sværd saa smedte,
Det bider saa vel paa Staal som Klæde."
8. De vare vel tre Hundrede Kjæmper
Der droge til Birtings Land;
De ledte efter Langben Rise,
De hannem paa Skoven fandt.
9. Det svarede Bidrik Berlandson:
"Vi vil prøve et underligt Spil —
J lade mig ride i Skoven først,
Om J tro mig dertil."

10. Det da svared Konning Diderik,
Han svared det saa for sig:
"Finder Du Langben Rise,
Du dølge det ikke for mig."

11. Det var Bidrik Berlandsøn,
Han rider 'i Skoven frem,
Der fandt han saa liden en Sti,
Som neder til Risen rand.

12. Det var Bidrik Berlandsøn
Han kom paa Birtings Hede,
Der fandt han Langben Rise,
Han laa baade sort og led.

13. Det var Bidrik Berlandsøn
Han støder paa Risen med Skæft:
"Du vogne op, Langben Rise!
Mig tykkes, du fører vel fast."

14. "Her haver jeg ligget i mange Aar,
Og hviltes paa vildene Hede,
Her kom aldrig den R kæmpe frem,
Der mig torde vække og bide."

15. "Her holder jeg Bidrik Berlandsøn
Med Sværd saa godt ved Side,
Seg skal Dig af Sønnen vække,
Saa saare da skal Du svide."

16. Det var Langben Rise,
Han vinked op med sit Dje;
"Hveden kommer os denne Svend,
Der saadanne Ord lader lyde?
17. Hør Du favren Ungersvend!
Jeg vil ikke med Dig live,
Uden Du est kommen af Ridders Æt;
Giv mig Din Baabenprøve."
18. "Berland heder han Fader min,
En Smed var han saa skøn;
Bodild hedte min Moder,
En Kongedatter ven.
19. Skrepping heder mit fuld gode Skjold,
Der er udi mangan Vil skudt;
Blank saa kaldes min stolte Hjelm,
Saa mangt et Sværd haver brudt.
20. Skimming heder min ædle Hest,
Er født paa vilden Stod.
Mimring falder man mit Sværd,
Er hærdet i Kjempeblod.
21. Selv heder jeg Vidrik Berlandson,
Udi Tjern saa er jeg flædt;
Staaer Du ikke op paa Dine lange Ben,
Jeg gjør Dig visselig vred.

22. Hør Du Langben Rife!

Seg vil ikke for Dig lyve:

Kongen han holder her udenfor Skoven,

Du skal hannem Skatten give."

23. "Alt det Guld som jeg ejer,

Det gemmer jeg med stor Ære,

Det vinder ikke en Stalddreng af mig,

Det skal ingen Mand spørge."

24. "Saa ung og liden som jeg er,

Skal Du mig her nu finde;

Dit Hoved vil jeg hugge Dig fra,

Dg saa Dit meget Guld vinde."

25. Det var Langben Rife,

Hannem lyster alt længer at sove:

"Ride fra mig, Du unge Helt!

Om Dig lyster længer at leve."

26. Skimming sprang op med begge sine Ben,

Op midt paa Risens Side,

Sønder da ginge hans Rifben syv,

Dg saa begyndte de at stride.

27. Det var Langben Rife,

Greb sin Staalstang i Hænde,

Han slog et Slag efter Vidrik,

At Stangen i Bjerget vendte.

28. Det var Langben Rise,
Han agted at slaae saa vist,
Hesten løb hannem Kammet af,
Det første Slag han misted.
29. Det var Langben Rise,
Dg han tog til at jamre:
"Nu ligger min Stang i Bjerget fast,
Som den var slaget med Hamre."
30. Bidrik lod sig ikke forsømme,
Han var saa modig i Hu:
"Vel op Skimming! vend dig om!
Dg monne Du, Mimring! noget due?"
31. Han tog Mimring i baade sine Hænder,
Til Langben Rise han rendte,
Han hug saa dybt udi hans Bryst,
At Odden i Larmene vendte.
32. Da fik Langben Rise Saar,
Dg vogned nu først af Søvne,
Saa gjerne havde han det vedergjort,
Kunde han have faaet den Svøve.
33. "Forbandet være Du Biderik!
Dg saa Dit Sværd ved Din Side!
Du haver gjort mig Saar i Bryst,
Deraf saa hyppes min Avide."

34. "Jeg skal hugge Dig, Ríse! saa smaa
Som Løv blæser blandt Støv,
Uden Du viser mig Dit Liggendefæ,
Som Du haver i denne Skov."
35. "Du lade det, Bidrið Berlandson!
Du hug mig ikke tildøde;
Jeg skal vise Dig til det Hus,
Er taft med Guld hin røde."
36. Bidrið red og Rísen frøb
Saa vidt ind ad de Skove,
De funde det Hus med røde Guld taft,
Det skinde som brændende Lue.
37. "Her er inde meget mere Guld
End i dette Land kan være;
Du tag herfra den store Sten!
Du løst af Hængsel de Dørre!"
38. Bidrið tog den med baade Hænder,
Han kunde den ikke kny;
Rísen tog den med Fingre to,
Han løst den højt i Sky.
39. "Hør Du favren Ungersvend!
Du kan Din Hest vel vende;
Jeg løfter mere med Fingre to,
End Du med begge dine Hænder."

40. Det svared Bidrik Verlandson,
Han frygtede for dette Gilde:
"Der plejer ingen vis Mand
Sin Styrke paa Stene at spilde."

41. "Her er inde meget mere Guld
End femten Konger formaae,
Hør Du, Bidrik Verlandson!
Du skal her først indgaae."

42. Det svared Bidrik Verlandson,
Han kjendte saa vel hans Sned:
"Du skal selv her først indgaae,
Ihi det er Kjempesæd."

43. Det var Langben Rife
Han ind ad Dørren krøb,
Det var Bidrik Verlandson
Han hannem Hovedet fløv.

44. Saa tog han den døde Krop
Og reiste den til en Eg,
Saa red han tilbage igjen,
Sagde af denne underlige Pæg.

45. Saa tog han det Mandeblood
Smurde sig og saa sin Hest,
Saa red han hen til Kong Diderik,
Sagde sig være skammelig læst.

46. "Her holde I alle mine Staldbrodre gode
Alt under den grønne Eide;
Langben Rise haver mig slaget i Dag,
Det er min største Qvide."
47. "Haver Du faaet baade Hug og Slag
Af Risen, da er det ilde,
Vi ville ride til Bern igjen,
Dg ingen Mand her mere spilde."
48. "Du vend Dig, Konning Diderik!
Du vend Dig snart med mig!
Alt det Guld, som Risen havde,
Det vil jeg vise Dig."
49. "Haver Du slagen Risen ihjel,
Det spørges over Lande saa vide,
Den Kjæmpe fødes ikke i Verden til,
Du maa jo vel med stride."
50. Det var Konning Dideriks Mænd
Der de monne Risen see,
Saa lode de ad Skoven staae;
Man maatte vel ad dennem lee.
51. De mente, Risen skulde forvist
Sine lange Ben efter dem strække.
Ingen af dennem torde ham bie,
Dg Ingen saa vilde hannem vække.
- ste Del.

52. Det var Bidrik Berlandson
 Han gjorde deraf stor Spe:
 "Hure skulde I hannem levendes bie,
 I tør ham ikke døder see?"
53. Bidrik stødte paa Kroppen med Skæft,
 Saa Hovedet drev i Mark;
 Det maa jeg forsanden sige,
 Risen var en Rjæmpe saa stærk,
54. Saa toge de hans røde Guld,
 De byttede det der paa stand;
 Bidrik hørte den beste Part til,
 Han hverved det med sin Haand.
55. Ikke var hannem saa meget om Bytte,
 Den Sejr laae hannem isinde,
 At det kunde spørges til Danmark,
 Han Langben Rise mon overvinde.
56. Saa glade rede de til Bern igjen,
 Kong Diderik glædes allermest;
 Tog han til sig Bidrik Berlandson,
 Maatte følge ham allernæst.
 Der stander en Borg for Bern, og der boer paa
 Konning Diderik.

IV.

Diderik og Olger Danste.

1ste Vers.

Stærk Diderik boer sig udi Bern
Med atten Brødre gjæve,
Hver af dem haver Sønner tolv,
Stor Manddom de bedrive.
Nu stander Striden norden under Jutland.

2. Systre saa haver han femten,
Og hver haver Sønner tolv;
Den yngste hun haver tretten,
De ræddes ikke for deres Liv.
Nu stander Striden norden under Jutland.

3. De ginge frem for Berner at staae
Saa mange Kjæmpekroppe;
Det vil jeg forsanden sige,
De syntes over Bøgetoppe.
Nu stander Striden norden under Jutland.

4. "Nu have vi stridet i mange Aar
Mod Kjemper og Riddere stærke,
Saa meget høre Vi om Olger Danske,
Han boer i Dannemark.
5. Det have vi hørt om Olger Danske,
Han boer i Nør-Jutland;
Han lader sig krone med røde Guld;
Han vil ikke gaae os til Haand."
6. Sverting fik op saa stor en Staalstang,
Begyndte dermed at true:
"Vel Hundrede af Kong Olgers Mænd
Agter jeg ikke ved en Flue."
7. "Hør du, Sverting! du sorte Svend!
Du agte dem ikke saa ringe;
Jeg siger dig, Kong Olgers Mænd
De ere saa raske Drenge.
8. De frygte ikke for Glavind eller Sværd,
Ei heller for hvasssen Pil,
At stride er deres meste Idræt,
De agte det Børnespil."
9. Det meldte højen Bermer Ris,
Han tog det Ord til Gjemme:
"Vi ride os til Dannemark,
Og see, om Olger findes hjemme."

10. De droge ud af Berners Land.
De vare atten Tusinde i Skare;
Kong Olger vilde de gjæste,
Og alle til Dannemark fare.
11. Kong Diderik sender Kong Olger Bud,
Og lod hannem saa tilbyde:
"Hvad heller vil du stride med os,
Eller vil du Skatten yde?"
12. Kong Olger blev saa vred i Hu,
Slig Spot kunde han ei lide.
"Du bede hannem møde paa fletten Hede,
Vi ville der med hannem stride.
13. Skatten veed dansk Mand intet af,
Han plejer den selv at tage;
Men ville I jo Skatten hente,
I skulle den ilde behage."
14. Kong Olger taler til Kjemper sine,
Han gav dem Rymær tilkjende:
"Kong Diderik haver sendt os Bud,
At Skatten vil han hente.
15. Enten vil han Skatten have,
Eller og Striden saa haard —
Ikke bliver han den første Konge,
Der Danmark vinder i Aar."

16. Det da svared den Rjæmpe god,
 Alt til Kong Dideriks Bud:
 "Komme de Berner til Danmark,
 De komme ikke alle herud."

17. Saa lystig var han Ulf van Tern
 Der de den Tidende finge;
 Saa lo han Helled Haagen:
 "De tøve nu alt for længe!"

18. Det var Vidrik Berlandson,
 Han blev saa glad i Mod;
 Det sagde Orm Ungersvend:
 "Vi ride den Berner imod."

19. "Den første i Spidsen vil jeg være,"
 Det sagde Hr. Iver Blaa.
 "Den sidste Mand skal jeg ikke blive,"
 Det svared Hr. Kulden Graa.

20. Kong Olger og Konning Diderik
 De mødtes paa den Hede;
 De sloges af Magt foruden Skjemt,
 De vare i Hu saa vrede.

21. De sloges i Dage, de sloges i tre,
 Ingen vilde hinanden vige;
 De Danske stridde saa mandelig,
 Deres Herre vilde de ikke svige.

22. Blodet rinder saa stride som Strøm
Under Bjerger og dybe Dale,
Den Skat, som førre var frævet,
Den maatte de Berner betale.
23. Røgen drev saa højt i Sky,
Og Solen gjordes saa rød.
Det var stor Vnø at see derpaa,
Der blev saa mangen Helt død.
24. Der laae Hest og hisset laae Mand;
Der skiltes gode Venner ad.
De lo ikke Alle til Gildet kom,
Der stod saa hedt et Bad.
25. Det var højen Berner Ris,
Han blev da saa tilsinde:
"Her leve ikke uden Hundrede af vore Mænd!
Hure skulle vi Striden vinde?"
26. Da tog Diderik til sine Ben,
Han saae ikke meget tilbage.
Sverting glemte at sige Godnat;
Til Bern lode de drage.
27. Diderik vendte sig om igjen,
Og raabte saa højt i Sky:
"Mig tykkes, Bern skal være os bedst,
Vi saae her hverken Lø eller Ly."

28. Det meldte Bidrik Berlandson,
 Han holdt under grønne Lide:
 "Fuld lidet skulle I rose deraf,
 I vare i Danmark at stride."

29. Den Tid de droge af Bern ud,
 Vel atten Tusind de vare,
 Fem og halvtrediesindstyve Mand
 Kom hjem, saa søje en Skare.
 Nu stander Striden norden under Sutland,

V.

Kong Dideriks og Løvens Kamp
med Lindormen.

1ste Vers.

Det var Mester Kong Diderik,
Han skulde fra Bern udride,
Der fandt han den Løve og lede Lindorm;
Saa ynkelig monne de stride.
Den Lindorm han tog En af.

2. De stridde i Dage, de stridde i to,
Den tredie Dag til Qvelde,
Det da var den lede Lindorm,
Den Løve i Græsset fældte.
Den Lindorm han tog En af.

3. Det da raabte den Løve af Nød,
Der han saae Kongen ride:
"Du hjælp mig, Hr. Kong Diderik!
Dg skil mig ved denne Qvide.
Den Lindorm han tog En af.

4. Du fri mig, Mester Kong Diderik!
Alt for den Dverstes Bold;
Du fri mig for den forgylbte Løve,
Som Du fører i Dit Skjold.
5. Kom mig til Trøst, Du Konning god!
Du hjælp mig for Dit Navn,
At jeg staaer malet i Dit Skjold
Saa brændende som en Brand."
6. Længe stod han Konning Diderik,
Dg tænkte han herpaa:
Jeg skal hjælpe denne arme Løve
Hvorlunde det monne gaae.
7. Det var Mester Kong Diderik,
Dg han sit Sværd uddrog,
Han fegted med den lede Lindorm,
Hans Sværd stod alt i Blod.
8. Den gode Herre lod sig ikke somme,
Dg han hug i saa fast,
Indtil saa længe hans gode Sværd
Det midt i Hjaltet brast.
9. Den Lindorm tog hannem paa sin Bag,
Dg Hesten under sin Tunge,
Saa lakked han ad Bjerget ind,
Alt til sine elleve Unger.

10. Hesten kasted han for sine Unger,
Dg Manden i en Braa:
"Eder I nu denne lille Brad!
Seg vil at sove gaae."

11. Ede I nu dette søje Bytte!
Seg maa at hvile gange;
Naar jeg vaagner af Søvnne igjen,
Da skulle I Manden fange."

12. Det var Mester Kong Diderik,
Han ledte i Bjerget omkring,
Der fandt han det gode Sværd,
Som man kalder Adelsring.

13. Han fandt der saa hvast et Sværd
Dg to forgyldte Knive:
"Gud naade Din Sjæl, Konning Sigfred!
Her haver Du ladet Dit Liv.

14. Seg har været med Dig i mange Slag,
Dertil i Herresværd,
Aldrig jeg nogentid vidste før,
At Du var bleven her."

15. Det var Mester Kong Diderik
Bilde prøve, om Sværdet kunde bue,
Han hug i den haarde Hald,
At Bjerget stod alt i Lue.

16. Det da var den unge Lindorm
 Saae Bjerget staae i Lue:
 "Hvo gjør Bonden her Ufred
 Udi sin egen Stue?"

17. Og den gjorde sig saa meget vred,
 Dertil saa meget krus;
 "Hvo gjør Bonden saa Ufred
 Udi sit eget Hus?"

18. Meldte det de andre Smaa
 I Braaen som de laae:
 "Vækker Du vor Moder af Søvn,
 Saa ilde vil det Dig gaae."

19. Svared det Mester Kong Diderik,
 Han var i Huen saa gram:
 "Jeg skal vække Din Moder af Søvn,
 Alt ved saa kold en Drøm."

20. Din Moder vog Konning Sigfred
 En saa velbyrdig Mand,
 Det skal jeg paa eder alle hævne
 Med denne min højre Haand."

21. Op da vogned den gamle Lindorm,
 Hun blev derved saa bange:
 "Hvo gjør mig denne Uro?
 Hvad er denne for en Klang?"

22. "Det er jeg Konning Diderik,
 Mit Iyster med Dig at tale;
Skaar bar Du mig i Bjerget ind,
 Alt under Din krogede Hale."
23. "Du hug mig ikke, Konning Diderik!
 Her er mit røde Guld!
Det er fast bedre ladet end gjort —
 Vi blive hinanden huld."
24. "Jeg troer ikke paa Dine falske Fund,
 Du vil mig visseelig daare:
Du haver vejet saa mangen Helt,
 Det sommer Dig ikke flere."
25. "Hør Du Mester Kong Diderik!
 Du hug mig ikke ihjel!
Jeg viser Dig Din Fæstems,
 Hun er i Bjerget skjult."
26. Foroven ved mit Hoved
 Der ligge de Nøgler smaa,
Forneden ved mine Fødder
 Der kan Du til hende gaac."
27. "Foroven ved Dit Hoved
 Der skal jeg tage paa,
Forneden ved Dine Fødder,
 Der skal jeg lade af."

28. Først vog han den lede Lindorm,
Dg saa hendes elleve Unger;
Dog kunde han ikke af Bjerget komme
For Wedder og Drmetunger.
29. Saa grov han saa dyb en Hule
Alt for sin venstre Fod,
At han der ikke skulde omkomme
I Wedder og Drmeblod.
30. Da banded først Konning Diderik,
Han blev paa Løven saa gram:
"Forbandet skal være den Løve,
Dg faae baade East og Skam!
31. Det voldte mig den snedige Løve;
Gud give hannem Men!
Havde han ikke været malet i mit Skjold,
Min Hest havde baaret mig end."
32. Det da hørde den Løve saa prude,
At Kongen klager sig saa;
"Du stat selv fast, Konning Diderik!
Seg graver med stærken Klo."
33. Løven grov, og Konning Diderik hug;
Bjerget stod alt i Blød;
Havde den Løve ikke faaet ham ud,
Den havde sig sørget tildøde.

34. Der han havde vejjet den lede Lindorm,
Ogsaa hendes elleve Unger,
Saa gaaer han af Bjerget ud
Med Brynie og Skjold hin tunge.
35. Der han nu kom af Bjerget ud,
Han sørged for sin Hest;
Paa hannem torde han vel lide,
De havde hinanden frist'.
36. "Hør Du, Mester Kong Diderik!
Du skal Dig ikke saa græmme,
Du sæt Dig paa min brede Bag!
Saa listelig bærer jeg Dig frem."
37. Han red over de dybe Dale,
Og over de grønne Enge;
Saa frit med hannem den gode Løve
Løb gjennem Skoven trange.
38. Løven og Mester Kong Diderik
De bleve tilsammen baade;
Den ene havde den anden frelst
Af Kummer og megen Baade.
39. Thvor Konning Diderik i Marken red,
Den Løve hos hannem løb,
Og naar han atter stille sad,
Lagde han sit Hoved i hans Skjød.

40. Derfor de kaldte hannem Løvens Ridder,
 Det Navn bar han med Ære;
 Alle de Dage dem Livet undtes,
 De havde hinanden saa kjære.
 Den Lindorm han tog En af.

VI.

Olger Danske og Burmand.

1ste Vers.

Burmand holder i Feldten ud,
Han lader sit Skjold vel skinne,
Sender han Bud til Iselands Kongee,
For han have Datter hin venne.
Olger Danske han vandt Sejer af Burmand.

2. "Hør du Iselands Konning god!
Du hør, hvad jeg siger Dig:
Du skal give mig Datter din,
Og skifte dine Lande med mig.
Olger Danske han vandt Sejer af Burmand.

3. "Du skal enten give mig Datter din
Og skifte med mig dine Lande,
Eller du skal skaffe den Rjæmpe god,
Som mig i Strid kan bestande."
Olger Danske han vandt Sejer af Burmand.
1ste Del.

4. "Jeg haver mig ikke Datter uden en,
 Jomfru Gloriant de hende kalde;
 Jeg haver hende Kong Karvel trolovet,
 Jeg troer hannem vel med alle.

5. Jeg haver hende en Konge bortgiven,
 Kong Karvel saa er hans Navn;
 Kan han hende ikke for Dig væрге,
 Da ganger hun Dig tilgavn."

6. Det var Islands Konning,
 Han ganger i Buret ind,
 Det var Jomfru Gloriant,
 Hun stander hannem op igjen.

7. "Hør du allerkjæreste Datter min!
 Dg her er Tidende af ny:
 Burmand holder i Feldten ud,
 Han monne alt efter Dig bie.

8. Burmand er saa haard en Helled,
 Dg han farer ikke med Tant;
 Han vil endelig have dig,
 Uden Nogen vil hannem bestande."

9. Det var Jomfru Gloriant
 Hun vilde ikke længer tie:
 "Her er en Fange i Taarnet inde,
 Jeg tænker, han skal hannem bie."

10. Det var Tomfru Gloriant
Lager over sig Kaaben blaa,
Saa gaaer hun til det Fangetaarn,
Som alle de Fanger laa.
11. Det var Tomfru Gloriant,
Hun raaber over alle de Fanger:
"Hør Du goden Olger Danske!
Dg est Du sør at gange?"
12. Est du levende Olger Danske?
Jeg siger dig paaminsand,
Her er en Trolde, begjerer mig,
Dg det er sorten Burmand.
13. Ikke vil jeg den fule Cast,
Jeg lover mig en christen Mand,
Kan du ham i Kamp overvinde,
Saa ganger jeg dig tilhaand."
14. "Her haver jeg ligget i femten Aar
I Baand og haardt en Fange;
Vel vorde Eder, Tomfru Gloriant!
At I vilde til mig gange.
15. Her haver Jeg ligget i femten Aar
Dg lidt baade Hunger og Tørst,
Saa liden er min Formue nu
At stride mod Troldeu først."

16. "Hør I, goden Olger Danske!
I hjælpe mig af denne Nød!
Førre jeg tager den lede Trod,
Langt heller da var jeg død.
17. Manden er grum og Hesten er gram,
Det siger jeg Eder forsand,
Jeg haver det hørt og spurgt forvist,
Han bider med Alvetand.
18. Og hverken ville de andet æde
En Kød af christen Mand;
Ikke da ville de andet drikke
End Blod med Wadder blandt."
19. "Eders Fader gav Eder saa fin en Mand,
Kong Karvel saa er hans Navn;
Kan han Eder ikke for Trolden væрге,
Saa ganger I mig tilhaand.
20. Vel Eder, Gomsfru Gloriant!
At I vilde til mig gange.
I give mig Spise og Drik saa god,
Jeg bryder med Burmand en Stang.
21. Kunde I flye mig min Hest igjen
Dertil min Brynje og Sværd,
Jeg gjorde det for Eders skyld,
Jeg red med hannem en Færd.

22. Kong Karvel han er min Stalbroder tro,
 Han skal det visselig spørge;
 Førre skal jeg lade mit Liv,
 For Burmand skal Eder hjemføre."
23. "Jeg vil skaffe Dig Kosten god,
 Den bedste Dig lyster at æde,
 Saa giver jeg Dig din Hest igjen
 Som Dig lyster helst at ride.
24. Jeg vil give Dig Sværd saa stærk,
 Som Dig lyster at binde ved Side;
 Dertil fanger Du Glavind saa fast,
 Som Du maa vel paa lide."
25. Hun tog Olger af det Taarn,
 De lode hannem Klæder skjære,
 De satte hannem øverst til Bord,
 Og lode da Maden indbære.
26. Burmand kom der ridendes i Gaard,
 Han agted den Gomsfru bortføre;
 Olger Danske han mod hannem red,
 Han fik hannem andet at gjøre.
27. De fægted i Dage de fægted i to
 Den tredie Dag til Qvelde;
 Saa satte de bennem paa en Sten,
 Der vilde de Kjemper hvile.

28. Det var gode Burmand Kamp
 Han taler til Dlger Danske:
 "Bil Du troe paa Mahomed,
 Da tager jeg Dig til Fange."
29. Det da svared Dlger Danske
 Han gad det ikke lidt:
 "Naar Du kommer til Helved hen,
 Sig, at Dlger sendte Dig did."
30. Tilsammen rede de Hellede paany,
 De vare begge saa stærke,
 Sønder da gif deres gode Hjelm,
 Og Glavindet fløj langt i Marke.
31. De stridde saalænge de stridde saa haardt,
 De vare baade trætte og møde;
 Slagen blev han Burmand Kamp,
 Han faldt til Jorden død.
32. Dlger red til den skønne Gomsfru:
 "J tage Eders Fæstemand;
 Jeg haver dræbt med mit gode Sværd
 Den fule forgiftige Mand."
 Dlger Danske han vandt Sejer af Burmand.
-

VII.

Berner Rise og Drm Ungersvend.

1ste Bise.

1ste Vers.

Det var høien Berner Rise
Han vorte over alle Mure,
Han var galen og aldrig vis,
Ingen Mand kunde hannem styre.
Men Skoven stander al udi Blomster.

2. Han var galen og aldrig vis,
Og ingen Mand kunde hannem raade;
Men havde han længe i Danmark blevet,
Da havde det været stor Skade.
Men Skoven stander al udi Blomster.

3. Det var høien Berner Rise
Han binder sit Sværd ved Side,
Saa rider han til Kongens Gaard,
Som Kjemper monne slaae og stride.
Men Skoven stander al udi Blomster.

4. Det var højen Berner Rise
Han gaaer for Kongen at stande:
"Du skal give mig Datter din
Dg Brev paa halve dine Lande.
5. Hil sidde I Danner-Konning
Alt over Eders brede Bord!
I skal mig Eders Datter give
Dg skifte med mig Eders Jord.
6. Enten skulle I mig Eders Datter give
Dg dele med mig Eders Land,
Eller I skal flye mig af Eders Kjemper,
Som mig tør i Kredsen bestande."
7. "Ikke fanger Du Datter min
Ikke Brev paa Hælfsten mit Land,
Vel skal Du faae den Kjempe god
Med Dig tør fægte for Haand."
8. Det var Danner-Konning
Han søber sit Hoved i Skind,
Saa gaaer han i Højeloft
For alle sine Kjemper ind.
9. Det var Danner-Konning
Han ganger ad Borgstuen frem:
"Hvilken af Eder, i danske Hofmænd!
Vil vinde denne Jomfru saa ven."

10. Her sidde I alle mine Kjæmper,
Saa mange som jeg giver Brød;
Hvo vil mig paa Berner hævne
Dg taale for mig den Rød?
11. Hannem vil jeg give kjær Datter min,
Dg han skal bære den Pris,
Hvo tør vove den haarde Gang
I Kredsen med Berner Ris'.
12. Alle da sadde de Kjæmper stille
Dg ingen torde svare et Ord,
Foruden Drm hin Ungersvend,
Han sad allernederst til Bord.
13. Foruden Drm hin Ungersvend,
Han sprang over bredden Bord;
Det vil jeg forsanden sige,
Han talde et Manddoms-Ord.
14. "Vil I mig Eders Datter give
Dg skifte med mig Eders Lande,
Da vil jeg den Kjæmpe være,
I Kredsen den Helled bestande.
15. Vel vil jeg Eders Datter vinde,
Dg ene forhverve den Pris
Jeg tør vove den haarde Gang
I Kredsen med Berner Ris'."

16. Det var høien Berner Rise
Han sig over Axel saae:
"Hveden er os denne Mjøsling
Disse bøse Ord komme fra?"

17. "Jeg er ingen Mjøsling,
Dog Du monne mig saa kalde,
Min Fader heder Kong Sigfred,
Han boer i Bjerget med alle."

18. "Er Kong Sigfred Din Fader
Du er hannem ikke ulig,
Du est vel snarlig voren
Ikke mere end paa femten Aars Tid."

19. Det var sildig om Aftenen
Der Solen ganger til Hvile,
Da lyster hannem Drm Ungersvend
Alt til sin Fader at ride.

20. Det var sildig om Aftens Tid,
De Svenne ride Heste til Bække,
Da lyster hannem Drm Ungersvend
Sin Fader af Sønne at vække.

21. Det var Drm hin Ungersvend
Han klapper paa Bjerget saa hardt,
Det var meget stort Under,
At Bjerget ikke faldt med Fart.

22. Det var Drm hin Ungersvend
Han støder paa Bjerget med Liste,
Der revned ved Mure og Malmerstene,
Det nederst i Bjerget rysted.

23. Det meldte Drm Ungersvends Fader,
I Bjerget som han laae:
"Maa jeg ikke med Freden være
Udi den mørke Braa?"

24. Hvo vækker mig saa aarle,
Dg gjør mig saadan Men?
Kan jeg ikke med Freden være
Alt under haarden Sten?

25. Hvo djerves paa mit Bjerg at bryde
Dg hvo gjør mig denne Møde?
Det vil jeg forsenden sige
Han skal for Birting døe."

26. "Jeg er Drm Ungersvend,
Kjær Fader! din yngste Søn,
Jeg kommer til Dig udi min Nød,
Du vide mig gjerne min Bøn!"

27. "Est Du Drm Ungersvend
En Kjæmpe raff og snild,
Ifjor gav jeg Dig Guld og Sølv,
Saa meget du have vilde."

28. "Fjor gav Du mig Guld og Sølv,
 Jeg agter det ikke ved Pennings Værd;
 I Aar vil jeg have Birting,
 Det er saa godt et Sværd."

29. "Du fanger ikke af Birting,
 At vinde saa ven en Mø,
 Før Du haver været paa Irland,
 Og hævnnet Din Faders Død."

30. "Du skyd mig Sværdet Birting op,
 Bed mig hannem fuld vel nyde,
 Eller jeg skal Bjerget over Dig
 I tusind Stykker bryde."

31. "Da ræk her ned din højre Haand
 Tag Birting ved min Side;
 Men bryder Du Bjerget over mig,
 Du fanger baade Angest og Qvide."

32. Saa skjød han hannem Birting op,
 At Døden af Jorden stod:
 "Nyder Du ikke god Lykke,
 Jeg bier det aldrig Bod."

33. Han rakte hannem Birting af Bjerget ud,
 Han bød hannem Hjaltet imod:
 "Bliv Du holdig og haandestærk,
 At Kjæmper falde for din Fod!"

34. Det var Drm hin Ungersvend
Tog Birting paa sin Bag,
Saa listed han ad Kongens Gaard
Udi saa fuld god Mag.

35. Det var højen Berner Rise
Han blev derved saa harm:
"Det sommer ikke nogen Kjempe
At sægtes med et Barn."

36. "Endog at jeg er liden,
Dog er jeg alligevel fast.
Det skeer saa tidt, en liden Tue
Den vælter saa stort et Læs."

37. De sægted i Dage de sægted i to
Og tredie Dag til Ende.
Det meldte højen Berner Rise:
"Monne Krigen aldrig faae Ende?"

38. Det var Drm Ungersvend
Og han sit Sværd uddrog,
Det var højen Berner Rise
Han af i Knæene hug.

39. Saa højt raabte højen Berner Rise
Og han tog til at gjælde:
"Det var aldrig nogen Kjempesæd
Hinanden saa nederlig at fælde!"

40. "Jeg var lav og Du var høj,
 Vi vare baade Kjemper stærke;
 Jeg hug dig af udi Knæene,
 Jeg kunde ikke længer række."

41. Det var Drm Ungersvend
 Tager Birting paa sin Bag,
 Saa gaaer han til Strande
 Udi saa fuld god Mag.

42. Det var Drm Ungersvend
 Han ganger paa hviden Sand;
 Det var Lord af Balland
 Han kommer der seglende for Land.

43. Det meldte Lord af Balland
 Stod fremmerst i den Stavn:
 "Hvo er os denne liden Mand
 Som gaaer paa hviden Sand?"

44. "Jeg er Drm hin Ungersvend
 En Kjempe bold og fin;
 Jeg vog højen Berner Ris',
 Han var kjær Morbroder din."

45. "Vog Du højen Berner Rise
 Allerkjæreste Morbroder min,
 Da vog jeg Irlands Konning,
 Han var kjær Fader din."

46. Det var Lord af Balland
Han spratted op Muld med Sværd:
"Du fanger aldrig for Din Faders Død
Enten Pending eller Pending's Værd."
47. Det var Drm Ungersvend
Tog Birting i sin Haand:
"Da skal jeg have for min Faders Død
En saa velbyrdig Mand."
48. Det var Drm Ungersvend
Han sit Sværd uddrog,
Dg det var Lord af Balland
Han Hovedet afhug.
49. Først vog han Lord af Balland
Dg saa hans mange Svenne;
Saa gaaer han til Kongens Gaard
Alt til den Tomsfru saa venne.
50. Det var Drm Ungersvend
Han tog den Edling i Arm:
"Nu er I min, skjøne Tomsfru!
Jeg lidte for Eder den Harm."
51. Det springer nu saa vide
Saa vide om Hjelmer D,
At Drm haver sit Bryllup gjort,
Dg hævnnet sin Faders Død.
Men Skoven stander al udi Blomster.

VIII.

Berner Rise og Drm Ungersvend.

2den Rise.

1ste Vers.

Det var højen Berner Rise
Han var saa stort et Uhyre,
Han var grum og dertil led,
Ingen Mand funde hannem styre.
Men Skoven staaer al i Blomster.

2. Det var højen Berner Rise
Han lader de Breve skrive,
Dg sender han dennem Danner-Konning,
Dg lader ham saa tilbyde:
Men Skoven staaer al i Blomster.

3. "Jeg siger Dig, Dannerkonning!
Alt om jeg er en Mand,
Du skal give mig Datter din,
Om Du vil eje dit Land."
Men Skoven staaer al i Blomster.

4. Det da meldte Dan-Konning,
Svarede han saa dertil:
"Jeg giver hannem aldrig min Datter,
Det gaae hure Herre Gud vil."

5. Det var Dannerkonning
Han sad over bredden Bord,
Han klaged sin Baande saa haardelig
Alt for sine Kjemper god'.

6. "Er her nogen af mine Mænd,
Mig vil over Berner hævne,
Da giver jeg hannem Datter min,
Dertil halv mine Lande."

7. Alle da sadde de Kongens Mænd,
De talede ikke et Ord,
Foruden Drm Ungersvend
Han fuldvel svare torde.

8. "Vil I give mig den Tomfru sin,
Og dertil Rige og Land,
Da vil jeg vove mit unge Liv,
Alt for den Lilevaand."

9. Det var højen Berner Rife,
Han sig over Arel saae:
"Hvo er os denne Mysfeling,
Denne Kamp vil tage sig paa?"

10. "Jeg er ingen Mysfeling,
Endog Du monne mig saa kalde;
Kong Sigfred hedte min Fader,
Den lede Lindorm hannem fældte."

11. "Var Kong Sigfred Din Fader,
Hvor finder man Kjemper flig'?
Alt est du kradelig voren,
Du seer hannem ikke ulig'."

12. Det var sildig om Aftenen,
Der Matten den drev paa,
Da lysted Drm Ungersvend
Ud til Bjerget at gaae.

13. Han flapped saa paa Bjerget,
Det revned i haarden Hald,
Det hørte han, inde i Bjerget laae,
Saa højt det i Bjerget gjaldt.

14. "Hvo flapper her paa Bjerget,
Bæffer mig af Søn saa haard?
Kan jeg ikke med Freden ligge
Under den sorte Jord?"

15. "Det er jeg Drm Ungersvend,
Allerkjæreste Sønnen din;
Saa gjerne bedes jeg Hjelp af dig,
Allerkjæreste Fader min.

16. Seg haver viiset mig en Kamp
Med Berner Rise hin stærke;
Du dele med mig det beste Sværd,
Som er udi Dannemark!
17. Ikke vil jeg dit hvide Sølv,
Ikke heller dit Guld saa rød;
Seg beder saa gjerne om Birting,
At vinde saa ven en Mo."
18. "Du fanger ikke mit gode Sværd —
Er lagt i Guld saa rød,
Uden Du hævner Din Faders Død,
Blev dræbt paa Gramer D."
19. "Gjerne jeg hævner min Faders Død,
Bidste jeg hvo hannem slog;
Eller jeg vil vove mit Liv derpaa,
Dg aldrig mere til Eder gaae."
20. Men kan jeg ikke af Birting faae,
Dg maa dette Sværd ej nyde,
Da skal jeg slaae den haarde Stenhald,
Dg Bjerget over Dig bryde."
21. Han skjød hannem Kloden og Hjaltet frem,
Dg ynskte hannem Lykke i Haand:
"Bliv Du heldig og hændestærk,
Dg værge Dig som en Mand."

22. Der han havde faaet det gode Sværd,
Var han i Hjertet fro:
Nu hjælpe mig Gud i Himmerig,
Jeg Sejren vinde maa!
23. Saa glad var Drm hin Ungersvend,
Der han fik Birting i Hænde;
Han hug tre Alne i haarden Sten,
Det ikke i Birting kjendte.
24. Det var Drm Ungersvend
Gaaer sig i Borgerstuen ind:
"Hvor er nu de gode Hofmænd,
I Aftes vare saa bøse i Sind?"
25. Alle da sadde de Kjemper stille
Og ingen torde svare et Ord,
Foruden højen Berner Rise —
Han sprang over bredden Bord.
26. De skreve Kredsen paa den Jord,
Som de skulde haade i gaae:
"Er det ikke andet for en Mand
Mod mig i Striden skal gaae?"
27. Hør du Drm, du liden Mand,
Alt hvad jeg siger Dig:
Beed Du Noget af Birting,
Du følge det ikke for mig!"

28. "Hvad skal jeg af Birting vide?
Min Fader er i Bjerget død,
Havde jeg ellers Birting,
Han kunde vel hjælpe i Nød."
29. "Men Du haver ikke Din Faders Sværd,
Da agter jeg lidet Din Komme;
Gaf af Kredsen Du uselige Dreng!
Det ganger Dig lidet til fromme.
30. Ikke passer jeg paa Birting selv,
Du kan til mig ikke række;
Sag vil fælde Dig det første Slag,
Din Hals i to skal knække."
31. Det svared Drm Ungersvend,
Han var saa fri udi Hu:
"Da skal jeg hugge Dig i Dine Knæ,
Om jeg ikke højere kan naae."
32. Det var Drm Ungersvend,
Han kasted Sværdet om med alle,
Han hug Berner af i Knæ,
At han til Jorden mon falde.
33. "Nu haver jeg været i atten Strid,
I flere og ikke i færre;
Aldrig var det Kjæmpesæd,
Saa nederlig Kjæmper at saare."

34. "Du Berner! lad nu Dine store Ord,
Og nu est Du min Fange.
Sag holder for Dig den Jomfru skøn,
Uden Du kunde bedre gange."
35. Der han havde vejjet den lede Tette,
Da længtes hannem hjem til Lande;
Der mødte hannem baade Gjord og Alf,
Alt paa den hvide Sande.
36. "Velkommen favre unge Svend
Ud af de østre Lande!
Haver Du intet om Drm spurgt,
Om han er vorden Mand?"
37. "Ikke er det længe jeg hannem saae,
Alt til den Ridderestevne;
Da svor han om den øverste Gud,
Han skulde sin Faders Død hevne."
38. Det var ungen Hr. Alf,
Han stødte op Muld med Sværd:
"Aldrig fanger Drm for Fader sin
Enten Guld eller Pending's Bærd."
39. "End undte ham Gud den Sejr at vinde
Af Berner Rife den lange;
End maa han hevne sin Faders Død,
Baade Guld og Pending at fange."

40. Det da meldte Gjord og Alf:

"Siger Du det forvist,
At Drm haver Berner slagen;
Vi vilde hannem ikke miste."

41. "Est Du Gjord og est Du Alf,

I dølge ikke Eders Navne;
I haver slaget min Fader ihjel,
Hans Død saa vil jeg hævne."

42. De droge ud deres hvassse Sværde,

Riæmper saa vare de gode;
De sægtede vel i Dage tre,
Saa vidt da randt deres Blod.

43. Det da svared den Havfru

Hun talde saa godt et Ord:
"Hør Du Drm Ungersvend!
Dit Sværd det er forgjord.

44. Du kast Dit Sværd tre Gange omkring,

Du stik det siden i Jord."
Kvedt kasted han Sværdet omkring,
Han lygte det Qvinde-Ord.

45. Den fjerde Dag ad Qvelde,

Der Klokken var ved fem,
Da slog Drm de Riæmper to,
Drog saa til sit Land hjem.

46. Det varm Drm Ungersvend,
Kom ind i Dannerkongens Gaard,
De toge mod hannem med Hæder og Ære,
Baade Kongen og alt hans Raad.

47. Der var Glæde over al den Gaard,
Saa favrt at lyde derpaa;
Dannerkonning gav sin Datter bort,
Drm Ungersvend hende tog.
Men Skoven staaer al i Blomster.

IX.

Bidriß Berlandson og Ulf van Tjern.

1ste Vers.

Det var ungen Ulf van Tjern

Han ganger for Kongen at stande:

"Ville I laane mig af Eders Mænd,

Min Faders Død at hævne?"

Det klager den Svend som fangen ligger paa
Heden.

2. "Seg vil laane Dig af mine Mænd,
Som selv ville med Dig følge;

Beder Du Bidriß Berlandson,

Saa fremmer Du din Villie."

Det klager den Svend som fangen ligger paa
Heden.

3. "Seg vil laane Dig af mine Kjæmper

Og helst udaf de bedste,

Bidriß, og stærken Dideriß,

De kunne vel Kjæmper friste.

Det klager den Svend som fangen ligger paa
Heden.

4. De ere to Helte stærke og bolde,
Som Striden have vundet førre,
Der ræddes for dem i alle Land,
Hvo deres Navn monne høre,

5. Ind kom Dannerkongen
Han skinte som brændende Lue:
"Hvo af Eder, I Dannesvenne!
Vil følge min Frende til Hove?"

6. Kongen ganger paa Gulvet frem
Med Sølvkar i hviden Hænde:
"Hvilke af mine gode Hofmænd
Vil følge af Land min Frænde?"

7. Alle da skjode de Hætte for Mund,
Og Ingen torde Kongen svare,
Foruden Bidrik Berlandson,
Han gjorde deraf en Pare.

8. Det var Bidrik Berlandson
Han gjorde deraf en Gammen.
"Det var som vi drukke Mjød af Skaale,
Kunde vi ellers komme sammen,"

9. Bidrik blev saa fyrig i Sind,
Han ivredes ved det Ord,
Han hug Hovedet fra Kjæmper to,
Kasted dem for Kongens Fod.

10. Det svared Bidrik Berlandson,
Han tænkte paa Hæder og Ere:
"Skikke vi frem vort Sendebud,
Vi komme uftjaalne dere!"
11. Det var ungen Hammer Graa,
Dg han løb vred af By,
Hvert det Menneſke, hannem ſaae,
De fældte baade Løv og Lyd.
12. Det var ungen Hammer Graa
Dg hannem ſkinte Guld paa Bryſte,
Dg der kunde hverken Høj eller Hund
Følge den Svend til Gæſte.
13. Hannem ſkinte Perle paa Bryſte,
Hver Mand der undrede ved;
Ingen Fugl var under Solen ſaa ſnar,
Der ham kunde følge til Bed.
14. Ind kom ungen Hammer hin Graa
Dg ſtedes han for Bord,
Han var ſnild i Tunge
Han kunde vel ſøje ſine Ord.
15. "Hil ſidde I! Kongen af Brattens Wendell
De andre vil jeg ikke nævne;
Imorgen kommer Ulf van Sern
Han vil ſin Faders Død hævne."

16. "Langt heller maatte han hjemme være,
Dg vogte det Fæ under Eide,
End han tør sende mig saadant Bud
Imorgen med mig, at stride.

17. Bedre var det ham hjemme at være,
Dg frybe en Drm under Hald,
End han skulde nyppes den Hadingskiv
Der, som hans Fader faldt.

18. Bedre var hannem hjemme at tøve,
Dg frybe under Torne saa skinde;
Hans Fader stod mig ej Hug uden et,
Han staaer mig selv halv mindre."

19. "Hør I, Konge af Brattens Bendel!
I holde Tand for Tunge;
Op da voxer den unge Rakke
Med hvassse Tænder i Munde."

20. "Der er ingen Rjæmper i Verden til,
Der for jeg ræddes tør,
Foruden Vidrik Verlandson,
Dg han er ikke der."

21. Dertil svared det Sendebud,
Hans Ord gjorde Kongen Vaande;
"Det er Vidrik Verlandson,
Som Striden skal forestande."

22. Det var en af Kongens Kjemper
Han svarede: "Jeg vel veed,
Hvo han er Bidrik Berlandson,
Hans Fader var en Smed.
23. "En Sinde var jeg paa Birtingsborg
Som Kjemper de drukke inde,
Der hpped han saa underlig et Spil,
Det ganger mig aldrig af Sinde.
24. Femten Kjemper slog han til Jord—
Han agted det for en Leg;
Jeg stod saa nær, jeg saae derpaa,
Mine Kinder gjordes mig bleg?"
25. "Hør Du goden Hammer Graa!
Saa gjerne beder jeg Dig,
Bedst Du Noget om Bidrik Berlandson,
Du dølge det ikke for mig."
26. "Laas end Bidrik i Højeloft syg,
Dg kunde sin Hest ej ride,
Dog finde I vel de Dannesvenne,
Eder skulle i Marken bide."
27. Det svared Kongen af Brattens Bendel
Han svarede som en Mand:
"Jeg møder imorgen i Høfdings-Storm,
Om Hesten mig bære kan."

28. Opstod en af Kongens Kjemper
Dg saa tog han oppaa:
"Widrik er en Kulbrænders Søn,
Vi ville hannem vel bestaae."
29. Det fortrød hannem Hammer Graa,
Han vredes ved de Ord,
Saa slog han den Kjempe,
Han faldt der død til Jord.
30. Det meldte Kongen af Brattens Wendel
Han blev saa vred i Mod:
"Hvi slogst Du min gjeveste Kjempe
Tildøde for min Fod?"
31. Dertil svared Hammer hin Graa;
"Jeg dølger det ikke for Dig;
Endnu kunde jeg det aldrig lide,
At Noget spotter Widrik eller mig."
32. Bort løb ungen Hammer Graa,
Han stiltet for Widrik hin Fromme:
"I hvæsse Eders Spyd, I skjærpe Eders Sværd
Imorgen vil Kongen komme."
33. De rede al den mørke Nat
Alt over den sorte Hede,
Der skinte Lys som det var Dag
Alt udaf Baaben deres.

34. De rede frem over Birtings Mark,
Igjenne Birtings Myre,
Syv Hundrede vare de Kjemper stærke,
Vare læste i Brynie dyre.
35. De rede frem for Birting
De rede igjenne Birtings By,
Der slog de deres Folk i Ring,
Gjorde Bidrik til Hovedsmand paany.
36. Paa Birtings Hede slog de deres Fane,
En Løve saae man deri flyve;
Der var saa mangen uskyldig Mand,
Som der maatte miste sit Liv.
37. De hugged med Sværd, de skjøde med Bue,
Hver som han mest kunde volde;
Ud saa gif den røde Sved,
Og Ilden af deres Skjolde.
38. Det var Kongen af Brattens Bendel
Gjennem gyldne Hjelm han saae:
"Hvem er fremmerst i Hoben i Dag,
Mit Folk saa ilde monne gaae?"
39. Dertil svared den liden Smaadrenge
Der Kongen red allernæst:
"Det er Bidrik Verlandson,
Sidder paa sin stærke Hest."

40. Det svared en af Kongens Kjemper
Thi han vel Vidrik kjendte:

"Det er Vidrik Verlandson,
Han rører Mimring i Hænde."

41. Dertil svarede Kongen igjen,
Han saae gjennem Hjelmen hin trange:

"Jeg strider ilde imod det Skjold
Der skinner i Hammer og Tange.

42. Uselig strider jeg imod det Skjold
Der skinner i Hammer og Tange,
Visseelig bliver jeg slagen i Dag
Thi Vidrik tager Ingen til Fange.

43. Blandt Hedning og blandt Christen
Der lysted mig at gjæste,
Foruden hos Vidrik Verlandson;
Det bliver ikke for mit Bedste."

44. Det var Kongen af Brattens Bendel
Han tog sin Hest med Spore,
Han red til Vidrik Verlandson,
Han vilde ham fælde til Jord.

45. Det var Kongen af Brattens Bendel
Og han hug i saa fast,
Ikke kunde Vidrik andet gjøre,
End bøde for hans Rast.

46. "Nu haver jeg standet Dig atten Hug
Bel flere og ikke færre,
Du stat mig et for alle dem
Alt for din kongelig Være."

47. "Haver Du staaet mig atten Hug
Hvad de ere flere eller færre,
Seg staaer Dig lige saa mange igjen,
Dg bliver ikke Konge des værre."

48. Saa tog han en Silketraad
Bandt om sin Hjelm saa rød:
"Det spørg' ikke min Fæstemø,
En Smedesvend hugger mig tildøde!"

49. Bidrik taler til Mimmering:
"Mimmering! monne Du noget due?
Det var ikke i femten Aar
Seg hug af vredere Hu."

50. Saa fast holdt han om gyldne Haandfang,
At Blod sprang af Neglerod;
Han hug paa Kongens forgyldte Hjelm,
At Døden i Sadelen stod.

51. Det var Bidrik Berlandson
Han holder under grønne Lide:
"Er her nogen af Kongens Rjæmper
Som lyster her mere at stride?"
1ste Del.

52. Nu ligger Kongen af Brattens-Bendel,
 Og hannem rinder Blod hin røde,
 Saa glad var ungen Ulf van Tjern,
 Han hævnte sin Faders Død.

53. Det var ungen Hammer Graa
 Han blifker op med sine Dine:
 "De ligge nu alle og tie qvær
 Som Mus i første Søvn."

54. Saa glade ride alle Dannerkongens Mænd
 Med Ulf van Tjern fra Stævne;
 Takked han Bidrik Berlandson,
 Hans Faders Død han hævnte.
 Det klager den Svend som fangen ligger paa
 Heden.

X.

Svend Bonved.

1ste Vers.

Svend Bonved sidder i Bure,
Han slaaer Guldharpen prude,
Han slaaer Guldharpen under Skind,
Hans Moder kom der gangendes ind.
See Dig ud, Svend Bonved!

2. Ind kom hans Moder Adelin,
Hun maatte vel være Dronning fin:
"Du skal Dig, Svend Bonved! udride,
Med andre Kjemper at stride.
See Dig ud, Svend Bonved!

3. Og du skal hævne Din Faders Bane;
En anden maa Du Din Harpe laane
Den Stund Du rider af Landet hen.
Det er mit Raad, min kjære Søn!"
See Dig ud o. s. v.

4. Svend Bonved binder sit Sværd ved Side
Med rige Kjæmper at stride.
"Naar maa jeg lade blænde Bin?
Naar maa jeg vente Komme Din?"
5. "Naar Stenene tage til at flyde,
Og Ravne begynde at vorde hvide,
Da maa I vente Svend Bonved hjem.
Alle mine Dage kommer jeg ikke igjen."
6. Fru Adelin blev i Sind saa vred:
"Jeg hør, min Søn! at Du est ræd.
I hvor Du rider ad Bejen fram
Da faae Du baade Last og Skam!"
7. Og han klapped hende ved hviden Kind:
"Stiller Eder nu, fjære Moder min!
I ønske mig ingen Usejr at faae!
I vide ikke, hvor min Rejse kan gaae."
8. "Da skal jeg Dig galdre i Dag,
Aldrig skal Dig nogen Mand skad':
Sejer udi Din høje Hest!
Sejer i Dig selv allermest!"
9. Sejr i Haand og Sejer i Fod!
Og Sejer i alle dine Ledemod!
Signe Dig Gud Sante Drotten dyre,
Han skal Dig bode vogte og styre!

10. Han skal Dig vogte og bevare,
Saa visselig skal Du ej ilde fare.
Her haver Du det haarde Sværd
Der lid ikkun paa i Herrefærd!"

11. Svend Bonved tog til Orde igjen:
"Nu hævner jeg Faders Bane min;
Herre og Svend jeg slaaer ihjel
Saa fanger jeg for min Fader Skjel."

12. Svend Bonved bandt sit Sværd ved Side,
Hannem lysted med Rixemper at stride.
Saa saare underlig var hans Forde,
Ingen Mand hannem møde torde.

13. Hans Hjelm den var blinkend,
Hans Spore den var klinkend,
Hans Hest den var springend,
Selv var den Herre saa svingende.

14. Han red i Dage han red i tre,
Ingen By saa kunde han see.
"Eja!" sagde den unge Mand:
"Er her ingen By i dette Land?"

15. Han red sig ad Vejen fram,
Der møder hannem Hr. Thule Bang,
Herr Thule med sine Sønner tolv;
De vare alle Riddere hold'.

16. Svend Bonved rykte sit Sværd fra Side,
Da lysted ham med Kjemper at stride,
Først da vog han Herr Thule selv,
Dg siden alle hans Sønner tolv.
17. Svend Bonved binder sit Sværd ved Side,
Hannem lyfter frem bedre at ride;
Han red sig frem under Lide,
Der saae han Dyre Karl bide.
18. Bassen havde han paa sin Bag,
Dg Bjørnen var i Armen lagt;
Hver den Finger han havde paa sin Haand,
Der spiller paa baade Harer og Hind.
19. "Hør Du, Dyre Karl! del med mig,
Eller med Magt jeg tager fra Dig.
Hvad heller vil Du Dyrene skifte,
Eller med mig om Livet fegte?"
20. "Langt heller vil jeg slaes med Dig,
End Du skal saae mit Bytte fra mig.
Ret aldrig blev mig budet det Bud,
Siden jeg Esmer Konning vog."
21. "Vog Du Esmer Konning fin,
Da vogst Du fjære Fader min;
Jeg tager for ham ingen anden Bod,
Du bøde for hannem med Dit Blod."

22. De skreve Kredsén i sortén Jord,
De Helte vare begge saa haarde;
Det vil jeg forsandén sige,
De vilde hinanden ej vige.
23. De fægtede i Dage de fægtede i to,
Den tredie gjorde de ligesaa;
Men førend fjerde Dag kom til Qvelde,
Da monne han Dyre Karl fælde.
24. Svend Bonved binder sit Sværd ved Side,
Hannem lyster da videre at ride.
Han red frem for de store Høje,
Han saae, hvor Hyrden Fæet mon drive.
25. "Og hør Du Hyrde! sig Du mig,
Hvis er det Fæ, Du driver for Dig?
Hvad er trindere end et Hjul?
Og hvor da drifkes den fejreste Tul?"
26. Hvor da staaer der Fisk i Flode?
Hvor er Fogel røde?
Hvor blander man den bedste Vin?
Hvor drikker Vidrik med Kjæmper sin?"
27. Alt sad Hyrden og tagde saa stil,
Han kunde slet Intet svare dertil;
Svend gav ham Slag saa tunge,
Der slap ud Lever og Lunge.

28. Saa kom han til den anden Hob,
Der sad en Hyrde ved en Grob:
"Hør Du goden Hyrde! Du sig mig,
Hvis er det Fæ, Du driver for Dig?"
29. "Hissæt det ligge baade Borge og Fæste,
Dg der pleje Kjemper altid at gjæste.
Der boer en Mand heder Tyge Nold,
Dg han haver Sønner de ere tolv."
30. "Hør Du kjæreste Hyrde god!
Du bed Tyge Nold at komme herud."
Han tog en Guldring af sin Barm,
Den satte han paa den Hyrdes Arm.
31. Svend Bonved kom der nærmere frem,
Da skiftede de deres Bytte blandt dem;
Nogle vilde have hans gode Sværd,
Dg nogle hans Harnisk og Hest saa bert.
32. Svend Bonved undte sig selv allerbedst,
Selv vilde han have sin gode Hest,
Sin Brynie og Glavind vilde han ikke miste,
Før vilde han Kampen med dem friste.
33. "Havde Du end tolv Sønner til de tolv,
Dg stod imellem dem alle selv,
Før skulde Du vride Band af Staal,
Før Du skulde qviste mig til det Maal."

34. Saa tog Svend Bonved sin Hest med Spore,
Han sprang baade over Porte og Mure;
Dg saa vog han Her Tyge Møld
Dertil hans unge Sønner tolv.

35. Saa kasted han sin Hest omkring,
Svend Bonved den unge Edeling;
Dg han red frem ad Bjerge og Dale,
Ingen Mand kunde han komme til Tale.

36. Saa kom han til den tredie Flok,
Der sad en Hyrde med gule Lok.
"Hør Du goden Hyrde! med dine Faar;
Du give mig nogle visse Svar!

37. Hvad er trindere end et Hjul?
Dg hvor da drikkes den bedste Jul?
Hvor gaaer Solen hen til Sæde?
Dg hvor hvile død Mands Fødder?

38. Hvad opfylder alle Dale?
Dg hvad klæder bedst i Kongesale?
Hvo raaber højere end en Trane?
Dg hvad er hvidere end en Svane?

39. Hvo bærer Skjægget paa sin Bag?
Dg hvo bærer Næsen under sin Hag?
Hvad er sortere end et Glaa?
Dg hvad er raskere end en Raa?

40. Hvor er vel Broen bredest?

Dg hvem er Menneſken ledeſt?

Dg hvor da findes den højeſte Vej?

Dg hveden kommer den koldeſte Drik?"

41. "Solen er trindere end et Hjul;

I Himlen holdes den favreſte Gul;

For Beſten gaaer Solen til Sæde!

For Øſten hviles den døde Mands Fodder.

42. Snøen fylder alle Dale;

Dg Manden klæder fejreſt i Sale;

Torden raaber højere end en Trane;

Dg Englene er hvidere end en Svane.

43. Biben bærer Skjægget i ſin Nakke;

Trollden har Næſen under ſin Hage;

Synden er ſortere end et Slaa;

Dg Sindet er raſkere end et Raa.

44. Iſen er Broen bredeſt;

Dg Padden er Menneſket ledeſt;

Til Paradis gaaer den højeſte Vej;

Forneden driver den koldeſte Drik."

45. "Nu haver Du raadt mig viſe Svar,

At det ſom jeg gav Dig fore,

Dg nu troer jeg Dig allerbedſt,

At Du vil viſe mig Kjemper fleſt."

46. "Jeg viser Dig til Sønderborg,
Der drikke de Kjemper Mjød uden Sorg,
Der finder Du Riddere og Kjemper flere
Som sig tør fuld vel værje."
47. Han tog en Guldring af sin Haand,
Han vejede vel femten Pund,
Den gav han den gamle Hyrde,
At han hannem Kjemper vise torde.
48. Svend Bonved kom der ridende i Gaard,
Udstaaer han Randulf svøbt i Maard:
"Hør Du Dig Du Horesøn!
Hvad vil Du gjøre her i mit Land?"
49. "Jeg vil med min ene Haand
Rykke fra Dig alle dine Land;
Jeg vil med min eneste Taa
Glaae Dig alle Dine Borge fra."
50. "Du skal ikke med Din Haand
Lage mig et mit eneste Land,
Langt mindre skal Du med din Taa
Lage mig mine ringeste Borge fra.
51. Du skal ikke med nogen Din Finger
Glaae mig et mit Ledemod sønder;
Jeg er Dig alt for voren og stærk,
Det skal Du strax vel af mig mærk'."

52. Svend Bonved drog sit Sværd fra Side,
Det var hans Lyst med Randulf at fride;
Først da vog han Randulf selv,
Dg siden Strandulf, med fuld godt Skjel.
53. Saa vog han storen Ege Under,
Saa vog han Ege Karl hans Broder,
Saa vog han meden det vandt og randt,
Han vog da alle sine Fiender paastand,
54. Svend Bonved stak da Sværd i Skede,
Han agted endda videre at ride.
Han fandt paa den vildene Mark
En Rjæmpe, som var jo saa stærk.
55. "Sig mig, ædle Ridder god!
Hvor da staaer der Fiske i Flod?
Hvor da skænkes den bedste Vin?
Dg hvor drikker Vidrik med Rjæmper sin'?"
56. "For Osten staaer de Fiske i Flod;
For Norden drikkes den Vin saa god;
I Halland finder Du Vidrik hjemme
Med sin Rjæmper og mange Svenne."
57. Svend Bonved tog Guldringen af sin Barm,
Han satte den paa den Ridders Arm:
"Du sig, Du varst den sidste Mand,
Der Guld udaf Svend Bonved vandt."

58. Svend Bonved red for højen Tinde,
 Han bad de Bægtere lade sig ind;
 Ingen af dem ud til ham ginge,
 Saa monne han over Muren springe.

59. Saa bandt han sin Hest ved Love,
 Og gik der ind i Borgestue;
 Han satte sig selv der øverst til Bord,
 Og talede ikke et eneste Ord.

60. Han drak han aad og fik sig Mad,
 Og ikke spurgde han Kongen ad.
 "Aldrig var jeg udi den Færd
 Hvor saa forbandede Tunger var."

61. Kong Vidrik taler til Rjæmper fem:
 "Binde I mig denne galne Svend!
 Binde I ikke den fremmede Gæst,
 I tjene mig ikke allerbedst."

62. "Tag Du fem og tag tyve dertil,
 Du kom og selv udi det Spil!
 En Horesøn da bliv Du Dig,
 Uden saa er, Du binder mig.

63. Esmer Konning min kjær Fader
 Og stolten Adelin min Moder
 De mig det jo saa haardt forbøde,
 Jeg skulde mit Guld paa Skælke forøde."

64. "Var Esmer Konning Din Fader,
Og Fru Adelin Din kjær Moder,
Svend Bonved est Du, Kjempe skøn,
Dertil min kjære Søstersøn.
65. Svend Bonved! vil Du hos mig være,
Dig skal times baade Hæder og Ære,
Hvor Du vil i Landet fare,
Mine Riddere skulle paa Dig vare.
66. Mit Guld skal være for Dig uspart,
Naar Du vil gjøre Din Hjemfærd."
Men dette lysted hannem ej at høre,
Hjem til sin Moder vilde han fare.
67. Svend Bonved red ad Vejen fram,
Han var i Huen saa meget gram;
Han kom der ridende i Gaarde,
Der stode tolv Troldekvinder fore.
68. De stode for hannem med Rok og Len,
De sloge ham over hans Skinneben.
Svend Bonved fasted sin Hest omkring,
De Troldekvinder slog han i en Ring.
69. Han slog de Troldekvinder som de stod,
De finge af hannem saa liden Bod:
Hans Moder nød den samme Lykke,
Hun blev og huggen i femten Stykker.

70. Saa gif han udi Højeloft ind,
Han aad, og drak den klare Vin;
Saa slog han Guldharpen saa længe,
At sønder ginge alle de Streng.

71. Saa red han sig op paa Land,
Fæstet sig saa skøn en Lilievand;
Hendes Fader hed Kong Sigfred,
Hannem vog den Lindorm led.
See Dig ud, Svend Bonved!

XI.

Sivard Snarensvends Endeligt.

1ste Vers.

Sivard han slog sin Stedfader ihjel,
Alt for sin Moders Bedste;
Dg nu lyfter Sivard til Hove at ride,
Dg Lynken saa vil han friste.

Saa listelig render han Graamand under Sivard.

2. Det var Sivard Snarensvend

Gaaer for sin Moder at staae:

"Hvad heller skal jeg fra Eder ride,
Eller skal jeg gaae?"

Saa listelig render han Graamand under Sivard.

3. "Ikke da skal Du fra mig gaae,

Om Hesten Dig bære kan;

Jeg skal give Dig Hesten god,

Som Hofdrenge kalde Graamand.

Saa listelig o. s. v.

4. De ledte Graamand af Stalden ud,
Forgylt saa var hans Grime,
Hans Djen var lyse som klaren Stjerne,
Dg Ild sprang af hans Mile.
5. Sivard kasted af sine Handsker smaa,
Hans Hænder vare mure-hvide;
Dg selv gjorded' han sin gode Hest,
Paa Svenden torde han ikke lide.
6. Det var Sivards kjære Moder
Var klædt i Kjortel rød:
"Sivard! det er min største Sorg,
At Hesten skal blive Din Død."
7. Dg hun fulgte hannem saa langt ad Løb,
Hende var i Hjertet saa ve:
"Du vogte Dig vel for Graamand Din Hest;
Han kan saa mange Sned."
8. "Hør I det, min kjære Moder!
Dg I tør ikke saa qvide,
Men I have født saa rask en Søn,
Saa vel sin Hest kan ride."
9. Graamand han tog ad Porten ud,
Saavel over Bække som Bro,
Saa trøst den Svend i Saddelen sad,
Hans Støvle stod fulde af Blod.
- 1ste Del,

S

10. Hesten han render ad Heden ud
Frem for de brede Tinge,
Det undrede Folket, paa Tinge stod,
Den Hest han kunde saa springe.

11. Udi femten Nætter og femten Dage
Render han over Bjerger og Dale;
Han kom for saa højt et Hus,
Portene vare i Laas med alle.

12. Dan Konning stander i højen Bern,
Dg seer han ud saa vide:
"Hisset seer jeg en drukken Hofmand,
Sin Hest kan han vel ride.

13. Det er enten en drukken Hofmand,
Som kan sin Hest vel ride,
Eller det er Sivard min Søstersøn,
Dg han haver været i Stride."

14. Graamand han tog Mile for Land,
Dg han sprang over de Tinde;
Der frygted baade Fruer og Tomsfruer fore,
Saa mange som der vare inde.

15. Der blegned Fruer og skjønne Tomsfruer
Under deres Skarlagen Skind.
Dan-Kongen han gaaer saa gladelig
Tmod kjære Søstersøn sin.

16. Det var Dannerkonning
 Dg saa tog han oppaa:
 "J tale mig til de Skytter gode,
 De lade den Port opflaae."

17. Det var Sivard Snarensvend
 Han ind ad Porten red,
 Vel tredive vare de Fædeburs-Qvinder
 Der daanede for Hesten i Rnæ.

18. Kongen taler til sine Mænd:
 "Jeg beder, J gjører Sivard godt;
 Det vil jeg forsenden sige,
 Han taaler jo ingen Spot."

19. Det var Sivard Snarensvend
 Han lod sin Hest der springe
 Vel femten Alen over høieste Mur,
 Saa fik hans Liv en Ende.

20. Sivard drev for Sadelbue,
 Dg Graamand's Rng i to.
 Alle da græd de i Kongens Gaard,
 Dg Ingen var der som lo.
 Saa sørgelig rendte han Graamand under
 Sivard.

XII.

Mimmering Land.

1ste Vers.

Mimmering var den mindste Mand
Som fødder var i Konning Carls Land.

2. Den mindste Mand,
Som fødder var i Kong Carls Land.
Førend han blev til Verden baaren,
Da var hans Klæder til hannem skaaren.

3. Til Verden baaren,
Da var hans Klæder til hannem skaaren.
Førend han nam at gange,
Da bar han Brynie hin tunge.

4. Nam at gange
Da bar han Brynie hin tunge;
Førend han nam at ride,
Da bandt han Sværd ved Side.

5. Nam at ride,

Da bandt han Sværd ved Side.

Det første han kunde bære sit Sværd,

Da var han en Kjæmpe værd.

6. Bære sit Sværd,

Da var han en Kjæmpe værd.

Saa gik han til Strande,

Som Kjøbmænd laae for Lande.

7. Til Strande,

Som Kjøbmænd laae for Lande.

Han saae sig under Lide,

Hvor en Ridder monne ride.

8. Under Lide,

Hvor en Ridder monne ride.

Han kom rendendes saa hastig fram,

Hans Hest var som en Løve gram.

9. Hastig fram,

Hans Hest var som en Løve gram.

"Hør Du Ridder favr og fin!

Behøver Du ikke en liden Skjolddreng?

10. Favr og fin!

Behøver Du ikke en liden Skjolddreng?"

"Mig synes, Du est baade liden og ung,

Du kanst ikke bære min Brynie tung.

11. Eiden og ung,
Du kanst ikke bære min Brynie tung."
Mimmering vredes ved det Ord,
Han slog den Ridder fra Hest til Jord.

12. Ved det Ord,
Han slog den Ridder fra Hest til Jord.
End gjorde han hannem mere Men,
Han slog hans Hoved mod en Sten.

13. Mere Men,
Han slog hans Hoved mod en Sten.
Saa satte han sig op at ride,
Med andre Kjemper vilde han stride.

14. Op at ride,
Med andre Kjemper vilde han stride.
Der han kom i grønne Lund,
Der mødte hannem Vidrik Berlandson.

15. I grønne Lund
Der møder hannem Vidrik Berlandson.
"Vel mødt her Du Ridder god!
Vil Du fegte for en skøn Somfru?"

16. Ridder god
Vil Du fegte for en skøn Somfru?"
Det svared Vidrik Berlandson:
"Jeg møder Dig, om jeg er Mand."

17. Bidrið Berlandson:

Seg møder Dig, om jeg er Mand."

De fegted i Dage, de fegted i to,

Ingen af hinanden kunde Sejer faae.

18. De fegted i to;

Ingen af hin anden kunde Sejer faae.

Saa svore de sig i Staldbrødre-lag,

Dg det skulde vare til Dommedag.

19. I Staldbrødre-lag,

Dg det skulde vare til Dommedag.

Hvor skulde det vare den Tid saa lang?

Det kunde ikke vare, til Aften kom.

XIII.

Grimmer og Kæmper.

1ste Vers.

Grimmer han gaaer paa Gulvet,
Han kan vel lege med Sværd:
"I give os Jomfru Ingeborg
Udi Vor Herres Færd!"
Nu segler han Grimmer af Landet.

2. "Mig tykkes, Du est saa liden,
Du kan Dig ikke omhugge;
Hvor Du kommer blandt andre Kæmper,
De drive Dig alt tilrygge."
Nu segler han Grimmer af Landet.

3. "Ikke er jeg saa liden,
Jeg kan mig jo vel væрге;
Naar jeg slaaes med Kæmper,
Mit Sværd kan jeg vel røre."
Nu segler han o. s. v.

4. "Kamper boer paa Birtings Lande,
Han er en Kjæmpe saa bold;
Kan Du hannem til Jorden fælde,
Min Datter maa Du volde."
5. Grimmer ganger ad Dørren ud
Baade med Harm og Sorg.
"Hvad Svar fik Du af Fader min?"
Sagde hun Tomsfru Ingeborg.
6. "Kamper boer paa Birtingsland —
Et Kjæmpenavn monne han bære,
Kan jeg hannem tilbøde slaae,
Da fanger jeg Eder med Vre."
7. Det meldte hun den unge Mø:
"Min Fader vil mig forraade;
Kamper er Eder alt for stærk,
Han fører Eder i stor Baade.
8. Men jeg skal laane Eder Hjelm saa god,
Som I maa vel paa lide,
Jeg faaer Eder Brynien saa haard,
Som Sværd skal ej paa bide.
9. Jeg skal give Eder Glavind god,
Og Harnisk som I maa bære,
Det Baaben er ikke i Verden til
Som derudi skal skjære.

10. Jeg skal give Eder Sværdet
Dg faae Eder det i Haand,
Det bider saa vel det haarde Jern
Alt som J hug i Band."
11. Kamper staaer paa Bertingsborg
Dg seer han ud saavide:
"Hvad er det for et lidet Brag,
Her synes til os fremskride?"
12. Det var liden Hr. Grimmer
Han styred sin Snekke for Land,
Det var storen Kamper
Han rækker hannem hviden Haand.
13. "Du være velkommen, liden Grimmer!
Her times Dig ingen Baande;
Jeg giver Dig min Søsterdatter
Dg Hælvten af mine Lande."
14. "Ikke vilde jeg, Somsfru Ingeborg
Skulde spørge det hjem til Lande,
At jeg skulde tage Din Søsterdatter
Dg gaae Dig saa tilhaande.
15. Vi ville gaae os paa Bimmings Høj,
Dg der skal striden staae;
En af os skal Livet lade,
Førre vi af Kredsen gaae."

16. Svarede dertil Kamper

Han havde saa rask en Haand:

"Jeg skal have det første Hug,

Det er udi mit Land."

17. Det første Hug der Kamper hug,

Han var saa grammer i Ord,

Da hug han liden Grimmer,

Saa han faldt ned til Jord.

18. Op da stod liden Grimmer,

Han dvælte ikke ret længe:

"Og Du skal stande mig et igjen,

Førend Solen ganger til Sengen."

19. Det andet Hug kom Grimmer til,

Han hug med højre Hænde,

Han hug i Kamper's forgyldte Hjelm,

At Døden i Hjertet vendte.

20. Det meldte Kamper samme Stund

Han faldt der død til Jord:

"Giv det Gud i Himmerig,

Det vidste min Broder Raabengaard!"

21. Saa glad var liden Grimmer,

Den Strid havde faaet en Ende.

Han tog der Guld og meget Sølv,

Førte hjem til Tomfruens Lande.

22. Nu ligger han Kamper slagen,
 Og hannem rinder Blod tildøde.
 Igjen lever Grimmer Ungersvend,
 Tager bort hans Guld det røde.
23. Grimmer han dvældes der ikke længe,
 Der han den Sejer havde vundet;
 Saa glade seglede alle hans Mænd,
 At de det Bytte havde fundet.
24. Tomsfruen stander i Højenloft
 Og seer hun ud mod Strande:
 "Hisset seer jeg min Fæstemand,
 Han lægger sin Snekke paa Sande."
25. Tak saa have Grimmer hin unge,
 Han holdt saavel sin Tro;
 Maanedsdag derefter kom
 Lod han sit Bryllup bo.
 Nu segler han Grimmer af Landet.

XIV.

Grimhilds Sevn.

I.

1ste Vers.

Det var stolten Fru Grimhild,
Hun lader Njoden blande.
Hun byder til sig de raske Riddere
Af alle fremmede Lande.

2. Hun bad dem komme, og ej dvæle,
Til Drlog og til Krig.
Der var det Helled Haagen
Forlod sit unge Liv.

3. Det var Helled Haagen
Banker ud alt med den Strand,
Fandt han da den Havfrue,
Som hviltes paa hviden Sand.

4. "Held Dig! Held Dig! fære Havfru,
Du est en konstig Viv.
Kommer jeg til Hvenilds Land,
Kan jeg beholde mit Liv?"

5. "Borge haver Du holde,
Dg meget Guld det røde;
Kommer Du til Hvenø Land,
Der bliver Du slagen tildøde."

6. Det var Helled Haagen,
Saa snart sit Sværd uddrog,
Det var den usle Havfrue,
Han hende Hov' det frahug.

7. Saa tog han det blodig' Hoved,
Kasted' det ud for Sund;
Skjød han Kroppen efter,
De samlede baade paa Bund.

8. Det var Helled Haagen
Han gaaer ud ved den Strand,
Fandt han da den Færgeskarl
Alt paa den hvide Sand.

9. "Hør Du, goden Færgeskarl!
Du før mig over Sund,
Jeg giver Dig min gode Guldring,
Han vejer vel femten Pund."

10. "Jeg fører Dig ikke over Sund,
Alt for Dit Guld det røde;
Kommer Du til Hvenilds Land,
Da bliver Du slagen tildøde."
11. Det var Helled Haagen,
Han sit Sværd uddrog,
Det var den usle Færgemand
Han Hovedet afhug.
12. Han strøg Guldringen af sin Arm;
Han gav den Færgemands Liv:
"Det skal Du have til Bønnegave
For Færgemands unge Liv."
13. Herr Gûnter og Herr Gernot
De skjøde den Snekke fra Land.
Bred saa var dem Vejret,
Dg stærk saa var dem Band.
14. Bred saa var dem Vejret
Dg stærk saa var dem Band;
Sønder gik goden Fjern-Mare
I Helled Haagens Haand.
15. Sønder gik stærken Fjern-Mare
I Helled Haagens Haand;
Med to forgyldte Skjolde
Styrede de Herrer til Land.

16. Der de komme til Lande,
Der skured' de deres Sværd.
Der stod saa stolt en Gomsfru
Hun saae alt paa deres Færd.
17. Hun var smal i Midie,
Tilmaade var hun lang,
Kort var hun i Livet,
Hun prøved' en Gomsfrugang.
18. De gaae dem til Nørborg,
Som Porten var vant at staae:
"Hvor er nu den Portner,
Som her skulde vare paa?"
19. "Her da er den Portner,
Som ligger til Vagt og Værn,
Vidste jeg, hveden I kommet vare,
Ederes Bud har jeg saa gjerne."
20. "Hid saa ere vi kommet
Af trende Tyløter Land;
Fru Grimhild er vor Søster;
Nu siger jeg Dig Sandt."
21. Ind da kom den Portner,
Og stæddes han for Bord:
"Her holder to velbyrdige Mænd
Alt udenfor vor Port.

22. "Her holde udenfor vor Port
To saa velbyrdige Mænd,
Den ene han fører en Fedel,
Den anden en forgyldt Hjelm."

23. "Han fører ingen Fedel
For nogen Herres Løn;
Hveden de ere kommet,
De ere to Hertugebørn."

24. Det var stolten Fru Grimhild,
Hun svøber sit Hoved i Skind,
Saa gaaer hun i Borgegaard;
Hun byder sine Brødre ind.

25. "Ville I gaae i Stuen
Og drikke Mjød og Vin?
En Silkeseng, om I vil sove,
Og tvende Somfruer mine?"

26. Det var stolten Fru Grimhild,
Svøber sit Hoved i Skind,
Saa gaaer hun i Stenstuen
For alle sine Kjemper ind.

27. "Her sidde I alle mine Mænd,
Drikke baade Mjød og Vin;
Hvo vil Helled Haagen slaae,
Faa han er Broder min.

28. Hvo den Pris vil forhverve,
Glaae Helled Haagen tildød,
Han skal raade for mine Borge
Dg for mit Guld saa rød."

29. Til da svared' en Kjempe,
En Høvding for et Land:
"Den Pris vil jeg indlægge
Forvist med denne fri Haand.

30. Den Pris vil jeg forhverve,
Glaae Helled Haagen tildød,
Saa skal jeg raade for Dine Borge
Dg for Dit Guld saa rød."

31. Dertil svared Folker Spillemand
Med sin store Jernstang:
"Alt skal jeg Dig mærke
Førend Du kommer her fram."

32. Han slog af det første Slag
Femten Kjemper, de laae:
"Haha Folker Spillemand!
Hvor rører Du Din Fedelbue!"

33. Saa slog han de Kjemper,
Han gjorde af dem en Bro,
Dg den var baade bred og lang;
Han gjorde dem stor Uro.

34. Foroven vare de Huder
Forneden Erter smaa,
Det voldte, Helled Haagen
Han faldt der først paa.

35. Det var Helled Haagen,
Han vilde igien opstaae:
"Nej holdt Du nu, min Broder!
Du vedst, hvad Sag der var.

36. Du holde nu, min Broder!
Du holde saa vel Din Tro:
Det første Du monne til Jorden falde,
Du vilde ret aldrig opstaae."

37. Saa trøst var Helled Haagen
Han vilde ej rygge sit Ord;
Han stod paa baade sine Knæ
Der han fik Banesaar.

38. End vog han tre Kjemper,
De vare ikke af de mindste.
Saa gik han til Hammeren,
Sin Faders Skat at finde.

39. End var Lykken hannem saa blid,
Han fik den Gømsfru skjøn,
Det var stolten Hvenild;
Han avled med hende en Søn.

40. Ranke hedde den Kjempe,
Han hevned' sin Faders Død.
Grimhild qualtes af Hungers Nvide
Hos Niflungs Skat uden Brød.
41. Saa drog han af Landet ud,
Til Bern i Lombardi,
Der var han hos danske Mænd,
Dg lod sin Manddom tee.
42. Hans Moder hun blev hjemme igjen,
Af hende fik Hveen Navn.
Blandt Riddere og blandt Kjemper
Gaaer der saavidt af Sagn.
-

XV.

Grimhilds Hevn.

II.

1ste Vers.

Det var stolten Fru Grimhild
Hun lader baade brygge og blande.
Der var saa mangen fri Helled
Hun Budet efter sendte.

2. "Du bed dem komme til Orlog,
Du bed dem komme til Krig.
Der skal saa mangen fri Helled
Her miste sit unge Liv.

3. Det var Helled Haagens Moder,
Hun drømte saa underligt,
At den gode Soled styrted',
Som man skulde hannem udride.

4. "Den Drøm han haver at sæde,
Min kjære Søn! giv det Gjem.
Bogt Dig for Din Søster,
Hun er saa falsk og slem."
5. Det var Helled Haagen
Han red frem med den Strand,
Han fandt der den Mareviv,
Lagte der paa hviden Sand.
6. "Sig mig goden Maremind!
Du est en Sandsiger vis:
Skal jeg slaes paa hvenske Land
Dg veje de Rjæmper med Pris?"
7. "Hør Du, Helled Haagen,
Du est en Ridder bold,
No' saa haver Du Lande selv,
Dertil stor Ære og Bold.
8. Du haver baade Guld og Sølv,
Dertil baade Borge og Fæste;
Kommer Du paa hvenske Land,
Det bliver ikke for det Bedste.
9. Du haver Gods og Bælde,
Dg dertil Guld det røde;
Kommer Du til Hveen iaar
Du bliver der slagen tilbøde."

10. Det var Helled Haagen,
Han vredes ved det Ord,
Han slog den arme Marevin,
Faldt ned til sorten Jord.

11. "Ligge Du der og hvil,
Du fule og lede Spaaqvinde!
Fuld vel veed jeg at væрге mig
Og Sejer af Kjemper at vinde."

12. De rede udenfor den Port,
So to saa herlige Mænd.
De vare vel klædte i Silke;
Deres Heste ginge alt udi Spring.

13. De sloge paa de Porte,
Det gjaldt ind i det Slot:
"Hvor da est Du, Portner?
Hvi lader Du ikke op?"

14. Det da meldte den Portner
Saa listelig under sit Skind:
"Jeg tør ikke for min Frue
Lade nogen Fremmed ind."

15. Han gik til Fru Grimhild,
Og spurgte hende saa bradt:
"Der holde to Riddere for vor Borg,
De beder mig strax oplade."

16. Det da svared' Fru Grimhild:
"Det er Folker Spillemand,
Det er Helled Haagen;
Begge mine Brødre forsandt."
17. Med da ginge Fruer og Jomfruer
De sku'de de Nidderes Gang,
De vare smalle i Midie
Dg vel tilmaade lang'.
18. Det var stolten Fru Grimhild
Slog over sig Skarlagens Skiud,
Saa gif hun ud i Gaarden,
Dg bad de Hellede ind.
19. "Her er Lov og Borgestue-Ret
At Ingen Sværd maa drage —
Mig tykkes det saa ilde være,
Siden Kong Sigfred blev slagen."
20. "Jeg vog da Kong Sigfred
Alt med min egen Haand,
Jeg vog og Kong Ottelin,
Han var saa stærk en Mand.
21. Da misted' jeg min Brynie god,
Dertil min Ganger graa,
Udi de kolde Vintre
Der vi for Trojen laae."

22. Hun fulgte hannem paa den Gal
Til hundrede Kjemper sine,
Alle stode mod de Riddere to
Med dragne Sværd i Hænde.
23. "Er her nogen Kjempe iblandt,
Som ædet haver mit Brød,
Der tør slaae min Broder,
Jeg giver ham Guld saa rød."
24. Det da hørte Folker Spillemand
Saa snart over Bordet sprang;
Hannem gled Sværd af Skede,
De Dørre af Hængsler sank.
25. Der han fik den store Staalstang
Og da blev han saa glad.
Han slog vel femten Kjemper
Med Manddoms Styrke og Slag.
26. "Eja," sagde Folker Spillemand,
"Nu gaaer min Fedel ret!"
Og da slog Helled Haagen
Vel tyve i samme Færd.
27. Det var stolten Fru Grimhild
Hun gjorde sig saa vred:
"Langt heller maatte Du hjemme været
End Du til os udred."

28. Her er vel hundred' Enfer
Før Du lader denne Strid."
Det svared' Helled Haagen:
"Det har Du selv saa flidt."
29. Det var Helled Haagen
Han løstet' op Hjelmen sin:
"Seg brænder alt saa saare
Under haarden Brynie min.
30. Seg er baade tret og mod
Af ganske Hjerte min;
Give det Gud Fader i Himmerig,
Seg havde et Horn med Vin!"
31. Han strøg op sit Hjelmenet
Han drak af Mandeblood:
"In nomine Domini!"
Var Helled Haagens Ord,
32. Nu ligge alle Grimhilds Rjæmper
Slagen døde til Jord.
Det haver Helled Haagen
Alt med sin Broder gjort.
33. "Gud naade Dig, Folker Spillemand!
Som herhos ligger i Pig!
Du brugte Din gode Staalstang,
Og det var uden Svig."

34. Vel Fireogtyve faldt der for Een,
De kunde ikke for hannem staae,
Dem vog han som en Kjæmpe,
Før han paa Jorden laae.

35. "Ak, hjertekjære Broder!
Udselig jeg hid rejste
Saa frank var mig min Skjebne,
At jeg Dig her skulde miste.

36. Lever jeg enten Dag eller Nat,
Førend de gaar til Ende;
Min Søster skal det gjælde;
Jeg skal hende slaae eller brænde!"

37. Den franke Skjæbne kom
Dg sloges hun dertil:
Kong Haagens Søn lod Grimhild
I Bjerget svelte ihjel.

XVI.

Grimhilds Havn.

III.

1ste Vers.

Elig' Kjemper som Helled Haagen
Dg hans Broder Folker Spillemand,
Hvor finder man dennem,
Der man nævne kan?

2. Frem da traad hun, Bodild,
Helled Haagens Moder:
"Mig tykkes, det de Foler
De alle vare døde.

3. Drømmen kan jeg fuld vel raade,
Jeg haver dertil Forstand:
Kommer I til hønske Land,
Det skader for mangan Mand."

4. De Herrer monne udride,
Som Strømmen den randt strid.
Der fandt de en Mareqvinde
Sov under den grønne Lide.
5. "Vogn op, vogn op, Mareqvinde!
Du skjønne, dejlig' Liv!
Drager jeg til hvenske Land,
Mon jeg fordøjer mit Liv?"
6. "Vend Dig, Helled Haagen!
Du est en Knekt saa bold;
Du haver paa Dit eget Land
Saa mangen Borg og Bold.
7. Drag hjem til Dit eget Land
Lad fare den Rjæmpefiv.
Kommer Du til Din Søster
Det koster Dit unge Liv.
8. Det var Helled Haagen
Dg han sit Sværd uddrog
Det var den usle Maremind,
Han Hovedet afhug,
9. "Af Dig nu er jeg spaaet,
Dg Du er bleven blaa;
End drager jeg til hvenske Land,
Om jeg kan Børen faae."

10. Frem da rede de Hellede to
De funde den Færgemand's Hus:
"Stat op, goden Færgemand,
Dg gik herud til os!

11. Hør Du hvad jeg siger Dig,
Du mig over Sundet føre;
Jeg giver Dig min gode Guldring,
Han vejer vel femten Dre."

12. "Hav Du selv Din Guldring,
Jeg vil den ikke eje;
Jeg kommer aldrig paa det Sted
Jeg bær jo for hannem Nvide.

13. Jeg kommer aldrig paa det Sted
Jeg lider jo for hannem Nød.
Jeg fører Dig ikke over i Dag,
Fru Grimhild mig det forbød?"

14. Dg Helled Haagen blev saa vred,
Alt baade i Hu og Mod;
Han hug den Færgemand Hov'det fra,
Saa vidt da stank hans Blod.

15. Saa kasted' han det blodig' Hoved
Midt udi Dresund,
Saa kasted' han Kroppen efter,
Han bad dem findes ved Bund.

16. Herr Günter og Herr Gernot
De styred' det Skib fra Land;
Der de kom paa Midiesund,
Da rejste dem Vejret til Haand.
17. Sønder da ginge de Arer
I Folker Spillemands Haand;
Helled Haagen styred' med sit Skjold
Det Skib med Nød til Land.
18. Der kasted' de deres Anker
Alt paa den hvide Sand,
Det var Helled Haagen
Han tren der først paa Land.
19. De Andre tøved' ej længe,
Men Hver som han kunde bedst
Rustede sig saa mandelig,
Og Folker Spillemand mest.
20. Ude da stander den Kurer,
Han trampler paa de Tinde:
"Her er' kommet paa vort Land
So saa stolt' Udelinge.
21. Her er' kommet paa vort Land
Kjæmper og saa modige Mænd;
De ere klædte i Jern,
Deres Heste komme springende frem.

22. Den ene fører en Høg,
Der skinner Guld i hans Skjold;
Den anden fører en Fedel;
En Hertuges Søn saa bold."

23. Ude staaer Fru Grimhild
Hun kunde vel søje sine Ord:
"Han fører ingen Fedel
At tjene for Herrebord.

24. De ere to friske Hellede,
To ædle Hertugebørn;
De ere ikke ukjendte,
Vi ere Søskende tre."

25. Det var Greve Herr Günselin,
Han taler til sine Mænd:
"Her kommer Helled Haagen idag;
Vi holder med hannem en Rend.

26. Vi ville fegte med dem idag,
Dg slaae dem alle tildøde;
Saa maa vi valde hans grønne Skov
Dertil hans Guld det røde."

27. Det da meldte Helled Haagen
Forinden ved den Dør:
"Det vil jeg med Eder vove,
Om I jo ellers tør!"

28. Ud da ginge de Evende
Saa saare fast de sprunge;
Alle lide de saare ilde,
Den Gamle saavelsom den Unge.
29. Sønder gif det gode Sværd
I Folker Spillemands Haand.
Han saae sig oppe over den Dør,
Han ramte en stor Staalstang.
30. Han slog i det første Slag
Vel syv saa raske Hofmænd:
"I Drottens eget Navn," sagde han,
"Nu bliver min Fedel fjendt.
31. Nu da gaaer min Fedel,
I danse og spinge omkring.
Mig svedes af stort Arbejd'
Forinden min Brynie-Ring."
32. Det var Herr Grev Günselin,
Han traad til Grimhild frem:
"Hjelp nu mod disse Hælede haarde,
Eller skil os af med dem!"
33. "I slaa nu, alle mine gode Mænd!
Som jeg giver Brød.
I lade jo ikke af at slaae,
Før Folker ligger død."
- 1ste Del.

34. "Hør Du, Søster Grimhild!
Mig hugges saa dybe Bunder.
Du varst mig aldrig tro eller god,
Som jeg det nu befinder.

35. Jeg haver nu vaaget
3 Dage og Nætter syv.
Jeg hevner vist min Bane,
Førend jeg mister mit Liv.

36. Mit dyre Sværd er borte,
Og gode Jernstang itu.
Min Sorrig vilde jeg glemme,
Kunde jeg faae Bærje endnu."

37. Det svared' ungen Dbbe Jern,
Han stod hannem alt saa nær:
"Jeg laaner Dig mit gode Sværd,
Min Broder havde saa kjær.

38. Mig tykkes Du est en Helled from,
Og dertil meget stærk,
Det kan jeg foruden Falsk
Alt paa Din Fedelbue mærke."

39. "Jeg takker Dig, unge Dbbe Jern!
Du est en Kjempe saa rig,
Jeg og alle mine Brødre
Tjene Dig igjen uden Svig."

40. Saa hug han Folker Spillemænd
Det høstes saa højt i Sky.
Heller vilde han mandelig døe
End skammelig rømme og flye.

XVII.

Brynilds Bise.

1ste Vers.

Sivard han haver en Fole,
Dg den er alt saa spag,
Han vandt stolt Brynild af Glarbjerget:
Det skede om lyse Dag.
Kongens Søn udaf Danmark.

2. Hende rede til baade Riddere og Svende
Dg helst udaf de bedste.
Ingen af dem det Bjerg kunde stige,
Den stolte Jomfru at fæste.
Kongens Søn o. s. v.

3. Det Bjerg var baade højt og glat,
Hendes Fader lod hende der sætte;
Den Svend var ikke i Verden til,
Han vilde unde hende til Ægte.

4. Kom der Bud til Dankongens Hof
Alt til de Kjæmper stærke,
Om der var Nogen der vove torde
At prøve de gode Hofværke.

5. Den Ene sagde til, den Anden fra,
Sivard tog Bladet fra Munde.
Han sagde: jeg prøver min unge Fole,
Om jeg kunde Brynild vinde.
6. Han red bort, den Vej var lang,
Den Sti var meget værre.
Sivard han saae det Glarbjerg fjønt,
Hvor Tomsfruen var indspærret.
7. Saa tog han bort stolten Brynild
Udi saa lette Mag;
Han gav hende holde Herr Nielus
I godt Staldbroderlag.
8. Stolten Brynild og stolten Signild
De høviske Tomsfruer baade,
De ginge dennem til Strande
Deres Silke de der udtoede.
9. "Hør Du, stolten Brynild!
Og kjæreste Søster min,
Hvor fik Du de Guldringe,
Du bær paa Finger Din?"
10. "Saa fik jeg de Guldringe
Jeg bær paa Finger min.
Dem gav mig Sivard Snarensvend
Da han mig fæsted' til Sin."

11. "Dg haver Dig Sivard Snarensvend
Dennem givet til Fæstensgave,
Han haver Dig lovet Herr Nielus,
I godt Staldbroderlag at have."

12. Det første Tomsfru Brynild
Den Tidende monne faae,
Da gif hun sig i Højeloft
Af Harmen syng hun laae.

13. Det var stolten Fru Brynild
Gif Sot og syng hun laae;
Det var bolde Herr Nielus,
Han gaaer hende til og fra.

14. "Hør Du, allerkjæreste Brynild!
Saa bange er mit Sind;
Bedst Du ej nogen gode Raad
For Sot og Sygdom Din?"

15. Er der noget i Verden til
Der Du kunde Bod af faae,
Du skal det have, skuld' det end koste
Alt det Guld jeg mon aae."

16. "Jeg ved i Verden til Sygdom min
Aldeles ingen Raad,
Uden jeg fanger Sivard Snarensvends
Hans rene Hjerteblood.

17. Der er slet Intet i Verden til,
Der lindre kan min Pine,
Uden jeg faaer Sivard Snarensvend's
Hans Hoved i Hænderne mine."
18. "Hvor skal jeg Sivard Snarensvend's
Hans gode Hjerteblood faae?
Hans Hals er haard som blanken Jern,
Der bider ej Sværd oppaa."
19. "Hør mig, holde Herr Nielus,
Dg fjære Herre min!
I laaner af ham hans gode Sværd,
Som hedder Adelsring.
20. I sige, I trænger saa mangelund
I skulde en Kamp bestaae;
Men naar I bliver det mægtig,
I hugge ham Hovedet fra."
21. Dg det var holde Herr Nielus
Svøber han sig udi Skind,
Saa gaaer han i højen Loft
For Sivard, sin Staldbroder, ind.
22. "Hør Du, gode Sivard Snarensvend!
Du laane mig Dit Sværd,
Jeg skal mig i Leding ride,
Dg drage i Herrefærd."

23. "Gjerne jeg laaner Dig mit Sværd,
Som heder Adeling;
Du kommer aldrig i den Strid,
At Dig skal nogen Mand tvinge.

24. Mit gode Sværd hedder Adeling,
Dg det kanst Du vel faae;
Men vogt Dig for de blodige Taarer
Under Hjaltet monne staae.

25. Du vogte Dig for de blodige Taarer,
Dg de ere alle røde;
Kinde de ned ved Fingrene Dine
Da bliver Du slagen tildøde."

26. Opstod bolde Herr Nielus,
Saasnart det Sværd uddrog,
Det var Sivard Snarensvend,
Han Hovedet afhug.

27. Saa tog han det blodige Hoved
Under sit Skarlagens Skind;
Saa ganger han i høje Loft
For stolten Fru Brynild ind.

28. "Her haver Du det blodige Hoved
Du monne saa eftertraae.
For Din skyld vog jeg Staldbroder min,
Det quæler mit Hjerte saa."

29. "Læg I nu det blodige Hoved
Fra Eders Skarlagen Skind,
I gænger i Seng, kjære Herre min,
Alt under saa hvid en Lin."

30. "Ikke er jeg saa lystig og fro,
Det tør Du ikke tænke;
Du varst mig saa stor en Marsag
Min Tro og Vre at krænte."

31. Det var holde Herr Nielus,
Dg han sit Sværd uddrog,
Det var stolten Fru Brynild
Han alt istykker hug.

32. "Nu har jeg vejjet min kjære Staldbroder,
Dg saa min stolte Frue,
End skal jeg veje den tredie,
Det haver jeg nu i Hue."

33. Saa satte han sit gode Sværd
Alt mod den haarde Sten,
At Ddden vendte i Hjerterod
Dg gjorde ham Dødsens Men.

34. End var det saameget ilde,
Den Somfru hun blev nogentid fød,
At flige to ædelige Kongebørn
For hendes skyld bleve forødt.

35. Nu vil jeg raade hver ærlig Mand,
 Til Prøffe sig at besinde.
 Vel er Mands Svig og Snig behende,
 Qvindelist haver ingen Ende.

36. Hun leer med Mund, naar hun vil lee,
 Og græder, naar hun vil græde,
 Hun giver Dig Ord og Snak i Bærd,
 Naar hun Dit Hjerte vil bede.

37. Hvad hun er frank eller vel tilpas
 Du tro hende vel tilmaade.
 Herr Nielus gav det ikke i Agt,
 Thi ramte ham deraf Skade.
 Kongens Søn udaf Danmark.

XVIII.

Alf i Odderskjær.

1ste Vers.

Alf han boer i Odderskjær,
Er rig og bold med alle,
Saa raske da haver han Sønner to,
De lade sig Kjæmper kalde.
Dg nu driver Ulven paa hviden Sand for Norden.

2. Alf han boer i Odderskjær,
Han haver de Sønner saa snilde;
De vilde til Kongens Datter bejle
Alt udaf Dpsals Fjelde.
Dg nu driver Ulven o. s. v.

3. Det var ungen Helmer Kamp,
Han beder sadle sin Hest:
"Vi ville ride os op paa Land,
Dg Kongens Datter fæste."
Dg nu driver Ulven o. s. v.

4. Det var ungen Angelfyr,
Han beder opsadle sin Hest:
"Dg vi ville ride til Dpsal
Skulde Jorden end under os briste!"
5. Der de kom i den Borgegaard
Der arlede de deres Skind,
Saa ginge de udi Højeløst
For Kongen af Dpsal ind.
6. Indkom ungen Helmer Kamp,
Dg stæddes han for Bord:
"Herrel vil I mig Eders Datter give?
I vide mig strax Ansvar."
7. Indkom ungen Angelfyr,
Dg ham skinned' Guld paa Haand:
"Konge! giv mig Datter Din,
Dg rømme saa selv af Land."
8. Meldte det Kongen af Dpsal,
Dg svared' saa dertil:
"Ikke giver jeg min Datter Mand,
Uden den, hun have vil."
9. "Haver Tak, kjæreste Fader min!
At I satte Kaaret til mig.
Seg lover mig ungen Helmer Kamp,
Han bliver vel Mand for sig.

10. Ikke vil jeg have Angelsyr,
Han er saa led en Trolde;
Saa er Fader, og saa er Moder,
Og saa er Slægt med alle."
11. Det svared' ungen Angelsyr
Han blev i Huen saa mod:
"Vi gaae os til Borgegaarden,
Vi fegte der om hende baade."
12. Det meldte Kongen af Dypsal,
Han svarede saa dertil:
"Sværdene ere skarpe og Drengene raske,
De maa vel prøve godt Spil."
13. Alf han stander i Odderskjær,
Han lytter over de Fjelde,
Da maatte han høre saa lang en Vej
Sine Sønners Sværd at gjælde.
14. Det hørte Alf af Odderskjær
Saa vidt over grønne Hede:
"Hvad monne mine Sønner gange udi Haland,
Hvi monne de være saa vrede?"
15. Han tøvede ej meget længe,
Han sprang til Ganger rød,
End kom han til Dypsal
Før hans Sønner laae døde.

16. "Sig mig, ungen Helmer Kamp,
Søn allerkjæreste min!
Hvorfor rinde Dig blodige Strømme
Saa stride fra Kjød og Ben?"

17. Det svared' ungen Helmer Kamp,
Sin Baande klagede saa:
"Det gjorde Angelfyr, Broder min,
Han kunde ej Tomsruen faae.

18. Jeg haver vel femten Ulivs-Saar,
De ere med Vædder blanded',
Havde jeg kun eet af alle dem,
Jeg kunde ikke leve en Stund."

19. "Hør Du, ungen Angelfyr,
Og kjæreste Søn min!
Hvorfor sidder Dit gode Sværd
Saa ilde i Haanden Din?"

20. "Derfor sidder mit gode Sværd
Saa ilde i min Haand,
Jeg haver vel atten Ulivs-Saar,
Det er min højeste Baande.

21. Jeg haver vel atten Ulivs Saar
De ere mig alle saa onde,
Havde jeg ikkun eet af dem,
Jeg levede ikke en Stund."

22. Det var Alf af Odderskjær,
Han vrider op Egen med Rod,
Han slog til ungen Helmer Kamp,
Det han faldt død til Jord.

23. Nu da ligge de Kjemper to,
De ligge baade i een Grav.
Og Kongen giver vel Datter sin
Den Svend som hun vil hav'.

24. Sørger han Alf i Odderskjær,
Hans Sønner ere slagne ihjel.
End raader Kongen af Dypsal
For sin kjær Datter selv.
Og nu driver Ulven paa hviden Sand for Norden.

XIX.

Ribolts Kamp med Dragen og Aller.

1ste Vers.

Jeg seer saa mangt et Drlogsskib
Under deres forgyldte Brande;
Der er Aller Kjempe, hin stærke,
Han agter sig hid til Lande.

2. Kasted de deres Anker paa den Grund,
De glædes ved den Havn;
Tog han, Aller, Kare i Haand,
Han sprang af fremmer Stavn.

3. Der de kom i den Borgegaard,
Der arlede de deres Skind;
Saa ginge de udi Højeloft
For Kongen af Dpsal ind.

4. "Hil sidde I, Konge af Dpsal,
En Herre over Eders Bord!
Vil I mig Eders yngste Datter give?
I vider mig god Ansvar."

5. Det var Kongen af Dpsal,
Han tøved ikke ret længe:
"Vi drage først under Vidriks Bold,
Dg prøve der vore Hofdrenge."
6. Saa snart var Brynie af Bjelken rykt,
Dg Hjelm over Hoved fast;
Saa segled de under Vidriks Bold,
De gave sig ingen Rast.
7. Ribolt tog sin Staalstang paa Bag,
Hannem lysted' at see den Dands.
Han tænkte paa Sejer af Aller at vinde,
Han tænkte paa Wrefrans.
8. De sloge sammen med al deres Magt,
Ingen vilde hinanden vige.
Saa mangan Helt satte Livet til,
Sin Herre vilde ej svige.
9. Aller hug, fast mere han skjød,
Han sprang i Kongens Snække.
Kongen han blegned' som et Lig
Under sit forgyldte Tække.
10. Tak have rige Herr Ribolt,
Han var saa stærk i Favn;
Han slog Aller i Havet ud
Over Kongens forgyldte Stavn.

11. Aller kom udi saa liden en Baad,
Saa rasselig monne han roe;
De skjøde til hannem med hvasssen Straale,
Hannem kunde dog Ingen naae.
12. Kongen af Dypsal vender sig om,
Dg seer ud i den Sø:
"Hisset seer jeg en ryssgalen Mand,
Han segler, som Fuglen fløj."
13. "Jeg er ingen ryssgalen Mand,
Men mig tvinger haarden Nød,
Dragen har borte mit meget røde Guld,
Ehi var jeg heller død."
14. "Er det Sandhed, som Du siger af?
Du dølge det ikke til Skade.
Du sig os af Dit Fædreneland;
Den Drage ville vi vel raade."
15. "Hvor kunde I komme til det Land
Dg træde den Drage under Fod?
Her er imellem saa dybt et Vand
Dg Binden er Eder imod."
16. "Er her imellem den stride Strøm
Bil Børen ej med os staae;
Da hugge vi ned den store Skov,
Vi gjøre deraf en Bro.

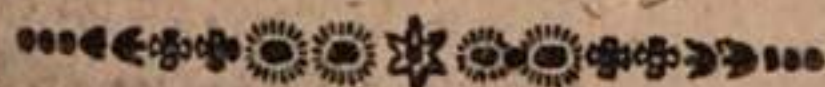
17. Hør I det, rige Herr Ribolt!
Kunde I Dragen overvinde,
Da giver jeg Eder Kulebrand,
Og Andet hvad der er inde."
18. De vunde op Segl saa højt udi Raa,
Saa finge de Børen hin blide;
End komme de der som Dragen var,
Før Aller fik det at vide.
19. Herr Ribolt stødte paa Bjerget saa haardt,
Staalstangen maatte han oplette:
"Giv mig Kulebrand, det gode Sværd,
Eller jeg skal med Dig trette."
20. "Ikke fanger Du Kulebrand idag,
Det Sværd er mig saa kjær;
Det kommer aldrig udi Din Haand,
Medens Livet i mig er."
21. De sloges i Dage, de sloges i to,
Den tredie Dag ad Dvelde,
Herr Ribolt stod saa mandelig,
Den Drage monne han fælde.
22. Saa tog han det røde Guld
Som han kunde allermest bære.
Der han kom under Bidriks Bold,
Mødte hannem Tidende værre.

23. "Kongen af Dpsal er slagen ihjel
Deraf saa yppes den Dvide,
Slagne er alle Dine Brødre syv
Som troligen med hannem strede."
24. Det fortrød hannem rige Herr Ribolt,
Han blev saa gram i Hue;
Da gif Kulebrand i hans Haand,
Som brændende Ild og Lue.
25. De sloges i Dage, de sloges i fem
Førend den Kamp fik Ende.
Herr Ribolt hug paa Allers Brynie,
At Odden i Hjertet vendte.
26. De Kongens Mænd gaae i Gaarden,
Og Bolden der de slaae;
De spotted' den nøgne Herr Ribolt,
Hans Kjortel saa paltug var.
27. "Mine Klæder ere revne, som I see,
For Gomsfruen vil jeg det kjære."
De sendte til ham den Hampevæv:
"Den sømmer Dig bedst at bære."
28. Det svarede den Gomsfru fin,
For hun Herr Ribolt kjendte:
"I spotte ikke den fremmede Mand;
Bangt bedre maa vi hannem hænde.

29. I lægge bort den graa Hampevæv,
Den bør han ej at slide;
Fast bedre da er det, Silketjeld
Paa Jorden under ham brede.

30. Han vøg Aller, den Kjæmpe stærk,
Han kunde hannem ej undvige;
Saa hævnte han min Faders Død,
Og sine syv Brødre tillige.

31. Der lever Ingen i Verden til,
Min Faders Lande skal have,
Tager jeg selv den Ridder bold,
De blive min Morgengave."

XX.

Svend Feldings Kamp med Risen.

1ste Vers.

Svend Felding han sidder paa Helsingborg
Dg roser han af sin Færd;
Han var sig baade mild og blid,
Han gjorder sig med sit Sværd.

2. Svend Felding lover sig en Pillegrimsgang,
Alt indtil Rom at gange.
Dg det lover hver dansk Pillegrim,
At han skulde did hen komme.

3. Dg de rede ud af Danmark,
De vare ikke uden to;
Dg de gjæsted' dem udi en Stad;
Han hedder Høvdingssø.

4. Dg de gjæsted' dem i en Hovedstad,
Han hedder Høvdingssø.
Dg de gjæsted' dennem en stolt Somfru,
Hun var saa væn en Mø.

5. Hun satte Svend Felding øverst tilbords,
Blandt andre Riddere i Skare;
Dg da spurgte den stolte Tomfru,
Alt hveden de kommet vare.
6. "J er ingen fattig Pillegrim,
Dø haver iasten gjæstet;
Jeg seer det paa Eders Skjorte smaa,
Hun er med røde Guld fæstet.
7. Jeg seer det paa Eders Skjorte smaa,
Hun er med røde Guld fæstet,
At J er Kongen af Danmark:
Thi ville J vide vort Bedste."
8. "Ikke er jeg Konning af Danmark,
Dg jeg rider ikke saa stærk;
Jeg er en fattig Pillegrim,
Født udi Danmark.
9. Hør J det, min stolte Tomfru!
J lader Eder ikke fortykke:
Der fødes end Børn i Danmark,
Dg end hver med sin Lykke,"
10. Dg nu da sad den stolte Tomfru
Dg syede hun Silkesøm;
Hver en Søm alt der hun syede,
Hendes Djen runde i Strøm,

11. "Dg hør I det, min stolte Jomfru!
Hvi sørger I saa saare?
I sig mig Noget af Eders Baande:
Jeg løser Eder af den Fare."

12. "Her er en Rise paa vort Land,
Han vil vort Land forøde.
Han vil ej have anden Kost,
End Fruer og Jomfruer til Føde.

13. Her er en Trolld paa vort Land,
Han vil os vort Land frarøve,
Uden vi kunne faae den Mand,
Som Dysten tør med ham prøve.

14. Jeg haver det alle mine Dage hørt,
De danske Mænd ere saa fromme.
Jeg takker nu Gud i Himmerig,
Her maatte Een af dem komme."

15. "Dg havde jeg Hest, og havde jeg Harnisk,
Min Rng var vel tilmaade,
Da vilde jeg for Eder, min stolte Jomfru!
Med hannem bryde en Stage."

16. Dg de ledte frem trehundrede Heste,
Dg de vare alle hvide;
Den første, Svend Felding Sadel paalagde,
Han bugned' til Jorden som en Tige.

17. Og de ledte ud de spanske Drs,
Deres Dine vare meget lyse.
Svend Felding strøg dem Tømmen over Hov'det,
Saasnart lode de sig lyse.
18. Og det var Herr Svend Felding,
Han klager sig saa saare:
"Og havde jeg en Hest af Danmark,
Havde ædt af Danmarks Foder!
19. Jeg førte mig ud af Danmark
Vel femten gode Guldringe;
Havde jeg en Hest af Jutland,
De skulde alle for ham springe."
20. Og der kom gangedes en Møllermænd,
Saa listelig over den Mark:
"Og jeg haver mig en dannebroget Hest,
Er fød udi Danmark.
21. Og jeg har mig en dannebroget Hest,
Er fød i Sæbylund;
Hver den Gang han til Møllen gaaer,
Han bær vel femten Pund."
22. "Hør Du, goden Møller!
Og lad mig Hesten see;
Ere vi begge Danske to,
Vi bestyre vel Bølske tre."

23. Den Tid den Hest og han kom frem,
 Han var, som Mølleren sagde,
 Med højen Hoft' og bredden Bring.
 Svend Felding sin Sadel paalagde.
24. Han drog af sine Handsker smaa,
 Hans Hænder vare meget hvide.
 Og selv giorded' han sin gode Hest,
 Paa Svenden torde han ej lide.
25. Han giorded sin Hest med Sadelgjord
 Og saa med Sadelgjorde træ;
 Det første Hesten han rakte sig,
 Og sønder ginge alle de.
26. Han giorded' Hesten saa overmaade fast,
 Og meest alt over det Tynke;
 Hesten faldt for hannem i Knæ,
 Og Gjorden udi ti Stykker.
27. "Og jeg gif mig af Danmark
 Med femten gode Guldringe;
 Havde jeg en Sadelgjord for dem,
 Da vilde jeg lade dem springe.
28. Send' I Bud saa bradelig
 Hen over den grønne Hede,
 I lade den skjønnne Tomfru tilsige,
 Hun lader Sadelgjord rede."

29. Femten vare de stolte Jomfruer,
Som slyngede Guld med alle,
Før de kunde faae den Sadelgjord,
Evend Feldings Hest kunde holde.
30. De Fruer af Hummer, de Fruer af Pommer,
Og mange Jomfruer flere,
De slynged' baade Guld og Silketøj,
Som Dannebroke skulde bære.
31. Det var aarle om Morgenens,
Den Sadelgjord var rede,
Syv Alen lang, og Qvarter tyk,
Fem Spand udi sin Brede.
32. Den Tid den Hest han var nu gjordet,
Og da var han saa vred,
At ingen af Østerriges Kongens Mænd
De torde til hannem see.
33. "Og hør Du det, min gode Hest!
Og haver Du Mandevind?
Jeg skal Dig en Prikke linne,
Alt før jeg stiger til Dig.
34. Og hør Du det, min gode Hest!
Du spiller som Bukkekid.
Her maa I see, alle tydske Riddere!
Hvad dansk Mand haver for Sæd.

35. I tage nu hen det krones' Sværd,
Sag har det forlovet at føre;
I hente mig hid en Skudemast,
Sag mægter hende vel at røre."
36. Det første Red, de sammen rede,
Djævelen han var fuld stærk,
Deres Heste begge i Knæerne ginge,
Og Sperrene dreve i Mark.
37. "Og det er ingen Dyst at ride,
Sag vil kun Hesten prøve;
Du møde mig i Morgen paa dette Sted,
Sag skal Dig et Krogstød give."
38. Svend Felding han gaaer sig om Kirkegaard,
Han lader sig vel berette;
Og saa lod han sin Brynie beslaae,
Vor Herre lod han isætte.
39. "Og hør I det, min stolte Jomfru!
I lader Eder ikke fortykke,
Enten skal han Sadelen rømme,
Eller Halsen udi tre Stykker."
40. Og de fulgte ud af Staden med,
Tillige baade Mand og Kvinde;
"Give det Gud Fader i Himmerig,
Svend Felding han maatte vinde!"

41. "J lægge nu bort det smalle Sper,
Som J ere vantē at føre,
J tage mig hid min gode Staalstang;
Udi Danmark lod jeg den gjøre."
42. Det andet Red, de sammen rede,
De Hellede var' begge saa vrede,
Troldens Hals brast sønder i to,
Hans Hoved drev langt i Hede.
43. Hans Hoved udi ni, hans Ryg udi fem,
Hans Ben i femten Stykker. —
Saa red han til den stolte Jomfru,
Hannem lysted' da først at drikke.
44. Ud da ginge de Riddere ni,
De toge Evend Felding af Hest:
"Lande og Rige vil vi Eder antvorde,
Jomfruen om J vil fæste".
45. "Jeg haver mig en Jomfru fæstet,
Udi Østerlands Kongerige;
For syv Tønder af det røde Guld
Jeg vil hende ikke svige.
46. J lade kun bygge et muret Hus,
Foruden ved Høvdingsø,
J spare der ej for dansk Pillegrim
Enten god Vin eller Brød."

47. Der spares ikke for danske Hofmænd
Enten Vin eller fuld godt Brød.
De bede Godt for Svend Feldings Navn;
Han er for langen død.
-

XXI.

Svend Feldings Trette med Dronning Gudte.

1ste Vers.

Der stunder ind til Danmark
Saa mangen ærlig Mand;
Did komme flere tyske Riddere,
End jeg nu nævne kan.
De stunder ind til Danmark.

2. Det var Dannerkonning,
Han heder paa Svende to:
"J beder Herr Svend Felding
J Salen for mig indgaae."
De stunde ind o. s. v.

3. Ind kom Herr Svend Felding
Og stæddes han for Bord:
"Hvad vil J, Dannerkonning?
Hvorfor har J sendt mig Ord?"
De stunde ind o. s. v.

4. "Hør Du, kjære Svend Felding!
Du skal mit Vrende bortfare;
Du skal ind til Tydskland,
At hente min Hjertenskjære."
5. "Skal jeg fare til Tydskland
Og hente Eders Hjertenskjære,
Da veed I vel, Dannerkonning!
Jeg kan ikke allene være."
6. Hundrede Riddere, saa vel jernklædte,
Og dem skal I mig faae.
Selv vil jeg min Kjortel og Raabe
Med Maar og Sabel underslaae."
7. Bunde de op deres Silkesegl
Saa højt i forgyldene Raa,
Saa segled de ind til Tydskland
I mindre end Maaneder to.
8. Der kasted' de deres Anker
Alt paa den hvide Sand;
Det var Herr Svend Felding,
Han tren der først paa Land.
9. Midt udi den Kongensgaard
Der arlede de deres Skind,
Saa gaae de udi Højeloft
For Konge og Dronning ind.

10. "Hil sidde I, højbaarne Konning,
Alt over Eders brede Bord!

Kongen udaf Danmark,
Han haver sendt Eder Ord."

11. "Lage I disse danske Riddere
Dg sætter dem til Bord."

Det skede ej med det Seneste,
Han vider de Herrer Ord.

12. Det svared' Herr Svend Felding,
Det første han Gudtelille saae:

"Skam da faae Dine Hænder to,
Som Dine Djen skulde toe!

13. Skam da faae den Tjenesteqvinde,
Som Dig skulde Bandet tilbære!

Det er Sæd i Danmark,
De Frøkener holdes til Tugt og Ære."

14. "Hør Du, Herr Svend Felding!

Du spotte mig ikke af Harmen,
Jeg haver det for Sanden spurgt,
Du est et Slegsfredbarn."

15. "Dg er jeg end et Slegsfredbarn,
Da haver jeg Frender hin' bedste;

Da maa jeg slide Skarlagen rød,
Dg ride med hundrede Heste."

16. "Det er aldrig saa arg en Skalk,
Har han et Par røde Hoser,
Hvor han kommer i Tydskland frem;
Han kalder sig være en Rose."
17. "Det er aldrig saa arg en Svik,
Haver hun en spranget Hue,
Hvor hun kommer i Danmark,
Hun lader sig kalde en Frue.
18. Hvad hjælper os at tøve her?
Tiden den monne skride.
Min Herre han længe, hvor os monne gaae,
Det vilde han gjerne vide.
19. Vil I følge, da er det Tid,
Jeg gjør min Herres Billie —
Den Gud, som Eder sammensøger,
Kan Eder og snart adskille."
20. Det var Herr Svend Felding
Tog Gudtelille i sin Arm;
Satte han hende i Bunken ned,
Det gjaldt i hver hendes Larm.
21. De vunde op deres Silkesegl
Saa højt i forgyldte Raa;
Seglede de ind til Danmark
I mindre end Uger to.

22. Det var Herr Svend Felding,
Han styrer sin Snekke til Land;
Det var Dannerkonning,
Han render sin Ganger paa Sand.
23. Det var Herr Svend Felding,
Han vifter op med sin Hat:
"Herre, I sprengte ikke Dns idag;
Vi have ikke Fryden fat!"
24. Toge de strax den unge Brud,
Førte hende paa det Land;
Hende timtes baade Hæder og Ære,
Saavel af Qvinde som Mand.
25. De satte hende i den forgyldte Karm
Med Edelstene besat;
Den gav hende Dannerkonning,
For han tog hende til Ægte.
26. "Lidet Godt man højt skal sætte,
Og sjelden see dertil.
Der er saa Mangt i Brudeskebens Færd.
Saa underlig løber det Spil."
27. Det svared' Gomfru Gudtelille,
Det første hun Brudehuset saae:
"Skam da saae de Lømmere mænd,
Som lagde Bind derpaa!"

28. Skam da faae de Tømmermænd,
Som her toge Dl og Mad;
Saa faae han Herr Svend Felding,
Som var Høvidsmand derad!"
29. Det meldte Herr Svend Felding,
Han kunde den Spot ej lide:
"Vende I Eders Bogn omfring,
Ad Tydskland lade I skride.
30. Stolperne ere af Silie,
Dg Naglerne ere af Eg. —
Dig burde ikke, Tomsfru Gudte lille,
Hos Dannerkongen at ligge!"
31. Det meldte Herr Peder Kjempe,
Han var en Helled stærk:
"Idag saa vil jeg dyste med Dig,
Om Drs og hundrede Mark."
32. "Hof saa haver jeg Guld og Penge,
Dg dertil Pengesværd;
Jeg vil dyste med Dig idag
For alle Tomsfruers Vre."
33. Det første Red, de sammenrede,
De Hellede vare baade saa stærke,
Sønder gif Svend Feldings Sper,
Deres Skjold' drev langt i Mark.

34. Da loe hun, Tomsfru Tudte lille,
Hun smiler under Skarlagens Skind:
"Saadanne ere alle mine Hofmænd,
Seg førte i Danmark ind."
35. Det var Herr Svend Felding,
Han render til det Brudehus:
"Herre, I laaner mig Eders Drs idag,
Seg er ad Dysten fus."
36. Det svared' Dannerkonning,
Han var hans egen Byrd:
"Saa gjerne laaner jeg Dig Graaben,
Mens Du har ikke Bles her."
37. De ledte Graaben af Stalden ud,
Var haglet som en Drn:
"I saa ham Herr Svend Felding,
Han er jo ikke et Barn."
38. De ledte ud snaren Graaben,
De lagde Guldsadel paa;
Det er vel mere end Vintere ni
Siden han sidst Solen saae.
39. Det andet Red de sammenrede,
De Hellede vare saa vrede,
Da knæled' Herr Peder Rjæmpes Hest,
Hans Hoved drev langt i Hede,

40. Da græd Tomsfru Tude lille,
 Af Harmen hun Hænderne slog:
 "Udselig jeg hid til Danmark kom
 Med stærkeste Hælede to."

41. Da loe han, Dannerkoning,
 Han smiled' under Skarlagens rød:
 "Saadanne er alle de danske Hofmænd,
 Som jeg giver Klæde og Føde."

42. Karle om Morgenens, det var Dag,
 Fru Tude kræved' Morgengave:
 "J give mig Herr Svend Feldings Hoved,
 Og Andet vil jeg ikke have."

43. "Jeg giver Dig rige Borge og Slotte,
 Dertil stor Rigdom at volde;
 Du fanger ej af mine Dannesvende,
 Som jeg skal Landet med holde."

44. Det svared' Herr Svend Felding,
 Han stod for sig allene:
 "Knæler jeg for Tude lille idag,
 Da briste strax begge mine Bæne!"
 De stunde ind til Danmark!

XXII.

Den stridbare Munk.

1ste Vers.

Der ligger et Kloster for oven den Skov,
Det bærer forgyldte Fløje,
Der ligge for de Kjemper tolv,
De vilde det Kloster forøde.

2. Der ligge for de Kjemper tolv,
De vilde det Kloster forøde,
De sloge ihjel baade Dren og Køer,
Som de Munke skulde have til Føde.

3. Munken ud af Binduet saa,
Der revned' Bjelker og Mure:
"Ere de Kjemper ej flere end tolv,
Saa vel vil jeg dennem styre."

4. Og Munken taler til sin Dreng:
"Du hente mig ind min Kolve;
Jeg vil mig i Skoven gaae,
De Kjæmper vil jeg stille."
5. Femten vare de, den Kolve inddroge,
Bel flere og ikke færre.
Munken løfted' hende med Fingre to;
Saa lettelig kunde han den bære.
6. Munken tog Kølven paa sin Bag,
Ad Skoven monne han gange,
Der mødte hannem de Kjæmper tolv,
De vilde ham gribe og fange.
7. De skreve Kredsen paa den Jord,
Og qvade hver anden en Bise.
Det vil jeg Eder forsenden sige,
Det var saa bedst en Lejse.
8. Først vog han fire, saa vog han fem,
Han vog dem alle tillige.
Det da var den skallede Munk,
Han lysted mere at stride.
6. Det da var den skallede Munk
Han lystede mer at spadser.
Saa gik han ad Skoven ud,
Saa listelig over den Hede.

10. Saa gif han ad Skoven ud,
Saa listelig over de Fjelde;
Der mødte hannem en graa Trolde,
Den kaldte man Sivord Gjælde.

11. "Est Du nu den samme Munk
Som gjorde de Kjemper Baande?
Enten skal Du skammelig flye,
Eller Du skalt mandelig stande!"

12. "Endnu er jeg den samme Munk,
Som gjorde de Kjemper Baande;
Ikke da vil jeg skammelig flye,
Men jeg vil mandelig stande."

13. Det første Slag, den Trolde han slog,
Han slog den Munk til Plade,
Huden mellem hans Hærder sprak,
Hans Klæder blev' blodig' og vaade.

14. Det første Slag, den Munk han slog
Han slog den Trolde til Torde:
"Åh, Skam saa faae Din skallede Munk!
Dine Kølvehug ere saa store.

15. Holdt nu op, Du skallede Munk!
Dg slaa Du mig ej mere;
Jeg vil give Dig Sølv og Guld,
Dg dertil Pending flere."

16. Munken løb og Trollden frøb,
De vare endda lige høje;
Der viste han ham et lidet Hus
Med femten forgylde Fløje.
17. Der viste han ham et lidet Hus
Med femten forgylde Fløje.
Der fik Munken baade Sølv og Guld,
Til han vilde lade sig nøje.
18. Syv Læs Sølv og syv Læs Guld
Lod han til Klosteret føre.
Han beder dem sende en Anden ud,
Som Rølven kan bedre røre.
19. Det led da fast ad Aften,
Dg Solen gik til Hvile;
Endda havde Munken til Klosteret
Vel femten valske Mile.
20. Det led saa fast ad Aften
Dg Solen gik til Torde;
Endda fik Munken den første Ret,
Som for Abbeden kom paa Borde.
21. Femten Munke hug han til Blod,
For Bellingen var ej rede;
Femten hængte han op i Røg,
For Gilden var ikke søden.

22. Det da meldte den lille Dreng,
Der Grynen til Bellingen hented':
"Hvergang Munken til Kloster kommer,
Da maa vi os Saadant vente."

23. Det led fast ad Aftenen,
Og Folk skulde gaae til Senge,
Da slog han ud Abbeden det ene Dje,
For han vilde sidde saa længe.

24. Abbeden ud til Sengen løb,
Han torde ikke længere bide,
Det vil jeg forsanden sige,
Han havde baade Last og Lvide.

25. Narle om Morgenens det var Dag,
De Klokker begyndte at ringe,
Ikke vilde den skallede Munk
Hverken læse eller synge.

26. Endda gik han op i Kor,
Som Munke og Nonner var inde,
Ingen torde for den skallede Munk
Hverken læse eller synge.

27. Saa gjorde de den Abbed saa from
Alt til en Munk med alle;
Saa blev da sat den skallede Munk
Til Abbed over dem alle.

28. Saa holdt han det Kloster ved Magt
 I tredive Vintre og flere,
 Saa døde da den skallede Munk
 En Abbed med stor Ære.

Anden Afdeling.

B i s e r

om

Trylleri, Forvandlinger, Gjengangere
og andre seldsomme Eventyr.

XXIII.

Eline af Billenskov.

1ste Vers.

Der ligger en Bold i Besterhav,
Der agter en Bonde at bygge,
Han fører did baade Høg og Hund
Og agter om Vinteren der at ligge.
De vilde Dyr og Dyrene i Skoven.

2. Han tager med sig baade Hund og Hane,
Han agter der længer' at være;
De vilde Dyr i Skoven er
De give fast over ham Kjære.
De vilde Dyr o. s. v.

3. Han hugger Eg og han hugger Silie,
Og Bøg saa monne han fælde.
Det fortrød den grumme Trolde,
At han skulde have den Bælde.
De vilde Dyr o. s. v.

4. Han hugger Stolper og han hugger Bjælker,
 Og lader sig saare forhaste.
 Spurgte det de Trolde i Bjerget vare:
 "Og hvo banker her saa fast?"

5. Det da meldte den minste Trolde,
 Han var ikke større end en Myre:
 "Her er kommet en christen Mand
 Den maa jeg vissefælgst styre."

6. Op da stod den mindste Trolde
 Og seer han sig omkring:
 "Vi gaae os til Bondens Gaard
 Og holde med hannem der Ting."

7. Han hugger bort al Skov og Skjul
 Det er os meget til Brast,
 Han skal give mig Hustru sin.
 Saa faae han Skam og Last!"

8. Alle de Trolde i Bjerget vare,
 De letted sig i en Dands,
 De lakkede sig til Bondens Gaard,
 Saa lange hængte deres Svands.

9. De vare syv og Hundrede Trolde,
 De vare baade grumme og lede;
 De vilde gjøre Bonden et Gjæstierie
 Med hannem baade drikke og æde.

10. Hunden han gjør i Gaarden,
Hyrden tuder i sit Horn,
Hanen galer, og Ornen skriffer,
Som Bonden haver givet sit Korn.

11. Bonden udaf Villenskov
De Trolde gjennem Bindvet saae:
"Hjelp mig nu Jesus, Mariæ Søn!
Disse Trolde de agte mig paa."

12. Han slog Kors i hver den Braa,
Og mest udi hans Stue,
Forsærdedes nogle Trolde derved,
De fløj ad vildene Skove.

13. Somme fløj øster, Somme fløj vester,
Nogle fløj nord paa,
Nogle fløj ned i dybene Dale,
Jeg troer, de ere der endnu.

14. Det da var den mindste Trolde,
Han ind ad Døren tren,
Han vilde ikke for Tegnelse flye,
Han agtede Bonden stort Men.

15. Den Hustru fandt det snilde Raad,
Hun satte den Trolde til Bord,
Hun satte for hannem baade Døl og Mad,
Gav hannem saa gode Ord.

16. "Hør Du Bonden af Villenskov!
Hvad jeg her siger til Dig:
Hvo haver givet Dig den Forlov,
At Du maatte bygge hos mig?
17. Vil Du bygge og boe hos mig,
Du skal det have i Minde;
Du give mig kjæreste Hustru Din,
Og hende saa vil jeg vinde."
18. Det da svared' den usselig' Bonde,
Som Gud gav hannem i Sinde:
"Eline hun er mig saa kjær,
Fra mig tage Du ikke hende."
19. Han svarede Trolden som han torde bedst:
"Lad mig min Hustru beholde!
Tag Du bort baade Gods og Pendinge,
Det giver jeg Dig at volde."
20. "Da skal jeg tage baade Eline og Dig
Og træde Eder under min Fod;
Saa vil jeg tage Dit Sølv og Guld,
Og skjule det under min Bod."
21. Bonden og hans ganske Tyende
De ræddedes af stor Nød.
"Langt bedre er hun ene fordærvet,
End vi ere alle forødt."

22. Op da stod den vildraadige Bonde,
Han var saa fuld af Baande,
Gav han Eline, Hustru sin
Den unge Trolld udi Haande.
23. Da blev han fro og sprang omkring,
Han tog hende i sin Arm;
Hun blev om Kinderne saa bleg,
Hendes Hjerte var flemmt med Harm.
24. Det da meldte den bedrøvede Qvinde,
Hun fældte saa modige Taarer:
"Herre Gud naade mig, elendige Biv!
Min Lykke blev mig saa haard!
25. Jeg aatte mig saa væn en Mand,
Som gange maatte paa Jord;
Skal jeg med den lede Trol
Nu nødes at bedrive Hor!"
26. Han mindet' hende første og anden Gang,
Hun gjordes i Hjertet saa vee;
End blev han den ledeste Djævel
Man kunde med Djen see.
27. Der han vilde minde den tredie Gang,
Hun raabte paa Marice Søn;
Da misted' han den lede Trølleham,
Og blev en Ridder saa stjern.

28. Det skete under Linden saa grøn,
Den Ridder blev løst af Baade,
Dem skete hverken Last eller Brast,
De begge vare saa glæde.

29. "Hør Du kjæreste Eline!
Og Du skal blive min Viv;
Alt det Guld i Engelland er,
Det vil jeg Dig nu giv'.

30. Jeg var mig saa lidet et Barn,
Der mig kaldt Moder fra;
Min Stivmoder mig fra sig hensendte,
Jeg blev til Trollden graa.

31. Jeg vil give Din Husbond Gaver,
Guld, og megen stor Ære;
Saa Mænd ved Eline Bondens Hustru!
Du bliver min Hjertens Kjære."

32. "Du ædle Ridder! vi takke nu Gud,
Som os haver frelst af Baade;
Love Du Dig en Tomsfru væn!
Med Glæde leve I baade!"

33. "Kan jeg Dig selv tilægge ikke faae,
Din Datter vil jeg trolove,
For alle Dine Belgjærninger
Du fanger ikke anden Gave.

34. Tak have Du Eline, Du vise Qvinde!

Jeg vil Dig prise og ære;

Kan jeg Dig ikke med Benskab faae,

Da maa Du hjemme være,”

35. Den Bonde han bygger nu paa sin D,

Og Ingen gjør hannem Umag;

Hans Datter bær Kronen i Engelland,

Hun haver saa gode Dage.

36. Nu haver Eline, Bondens Hustru,

Forvunden baade Angst og Harm;

Hun er Moder ad en Dronning,

Som sover udi Kongens Arm.

37. Først da fødte hun Datter sin,

Og saa den unge Konge;

De takkede Gud paa alle Sider,

Det maatte saa vel afgang.

38. Nu sidder Elinelilles Datter,

Hun raader over alt det Rige;

Eline lever med Bondemand sin,

De ere hinandens Lige.

De vilde Dyr og Dyrene udi Skoven.

XXIV.

Dalby Bjørn.

Iste Vers.

Der gaaer en Bjørn paa Dalby Hede,
Han er baade stærk og fed;
Dren og Heste dem lægger han øde.
Men vi bære Fryden i Danmark.

2. Dren og Heste dem lægger han øde.
De Bønder de kjære fast ilde ved,
At dem skal tvinge den Bjørn saa led.
Men vi bære Fryden o.s.v.

3. At dem skal tvinge den Bjørn saa led.
Thi lagde de Alle et nyt Raad paa,
Hure de skulde Bjørnen gribe og slaae.
Men vi bære o.s.v.

4. Hure de skulde Bjørnen gribe og slaae.
De lode de Svin paa Skoven gaae,
Det hørte den Bjørn paa Braaden laae.

5. Det hørte o.s.v.
Han mælte et Ord som han kunde bedst:
"Hvad haver jeg faaet her for Gjæste?"

6. Hvad haver o. s. v.

Bjørnen ned af Braaden for,

En christen Mand der for hannem staaer.

7. En christen Mand o. s. v.

En liden Stund de ryktes ved,

Den Bjørn han slog den Mand derned.

8. Den Bjørn han slog o. s. v.

Der kom ridendes den Hofmand fast,

Han hørte, hure Bondens Hjerte det brast.

9. Han hørte hure o. s. v.

Bjørnen taler til hannem med Brede:

"Du tør ikke rende, jeg er tilrede.

10. Du tør ikke rende, o. s. v.

Jeg skal Dig fuld vel møde,

Du maa mig baade true og høde.

11. Du maa mig o. s. v.

Haver Du Spyd og raske Hænder,

Da haver jeg Klør og hvasse Tænder."

12. Da haver jeg Klør o. s. v.

De baardes i Dage de baardes i to,

Den tredie gjorde de ligesaa.

13. Den tredie gjorde de ligesaa.

Den fjerde Dag ad Qvelde

Da monne Bjørnen den Hofmand fælde.

14. Da monne Bjørnen o.s.v.

"Ikke da vinder Du Sejr af mig,
Du stolte Ridder! det siger jeg Dig.

15. Du stolte Ridder! o.s.v.

En Kongesøn forsnimen jeg var,
En Dronning mig til Berden bar.

16. En Dronning o.s.v.

Min Stivmoder haver mig forskabt,
Hun vilde, jeg blev evindeligt fortabt.

17. Hun vilde o.s.v.

Her haver jeg løben paa vildene Skov,
Gjort Bonden stor Brast og megen Ulov.

18. Gjort Bonden stor Brast o.s.v.

Baade Vinter og i Sommersens Tid
De nyde for mig ingen Fred.

19. De nyde for mig o.s.v.

Det kunde min Stivmoder volde,
Thi hun lod mig fortrylde.

20. Thi hun lod o.s.v.

Hun bandt dette Jernbaand om min Hals,
Det gjorde hun af stor Falsk.

21. Det gjorde hun o.s.v.

Kan Du det Jern afbryde,
Dit Liv saa skal Du nyde."

22. Dit Liv saa skal o. s. v.

"Jeg vil hjælpe Dig af Baade:

Marice Søn, som Alting monne raade —

23. Marice Søn o. s. v.

Han løsne paa Dig dette haarde Baand!

Saa vel det mægter hans højre Haand."

24. Saa vel det mægter o. s. v.

Den Hofmand gjorde over hannem Kors,

Det Baand det brast og han var løs.

25. Det Baand det brast o. s. v.

Han blev til en Ridder saa bold,

Sin Faders Rige fik han at volde.

26. Sin Faders Rige o. s. v.

Den Hofmand fik saa god en Løn,

Han fik den Konges Søster væn.

27. Den Konges Søster saa væn.

De levede tilsammen med Glæde og Ære;

Hans Stivmoder gif det saa meget værre.

28. Hans Stivmoder gif det saa meget værre;

Hun sprang bort i Flintesten,

Saa fik hun baade Last og Men.

Men vi bære Fryden i Danmark.

XXV.

Germand Gladensvend.

Iste Vers.

Kongen og vor unge Dronning
De sidde over bredden Bord,
De bleve dem saa mangt at tale
Alt om den salte Fjord.
Saa flyver han over ad Rin.

2. Kongen og vor unge Dronning
De seglede sig over Hav,
Saa ilde var det for dem begge,
At Dronningen ikke hjemme sad.
Saa flyver han over ad Rin.

3. Deres Skib begyndte at stande,
Saa stakked fra Lande lagt;
Der kom flyvendes den vilde Ravn,
Bilde sænke dem ned i Dvæg.
Saa flyver v.s.v.

4. "Er her Noget under Bølgen skjult,
Som Skibet holde maa?
Jeg giver Eder baade Guld og Sølv,
I lade os Børen faae.
5. Hør Du det, Du vilde Balraven!
Du sænk os ikke tilgrund!
Guld og Sølv saa skal Du faae,
Bel femten Bismar-Pund."
6. "Guld og Sølv det agter jeg ej,
Jeg bedes en anden Gave;
Det Du haver under Belte Dit,
Det vil jeg af Dig have.
7. Guld og Sølv det haver jeg selv,
Det Dig ikke hjælpe maa;
Det sidder under Din Linde saa skjøn,
Jeg monne saa haardt attraae."
8. "Jeg haver ikke andet under min Linde
End mine Nøgle smaa,
Sender mig Gud levendes til Land,
Jeg lader mig flere slaae."
9. Saa tog hun de Nøgle smaa,
Hun kasted dem ud for Borde;
Bort da fløj den vilde Balraven,
Var glød, han fik det Ord.

10. Dronningen ganger paa hviden Sand,
Hun fik saa stor en Harm,
Mærkte hun Germænd Gladensvend,
At han var qvæg i Barm.

11. Det var ikke derefter
Foruden Maaneder fem,
Dronningen ganger i Højeloft,
Hun føder en Søn saa væn.

12. Født blev han en Aftens Tid,
De christnede hannem om Nat,
De fællede ham Germænd Gladensvend,
De fulgte hannem meden de maatte.

13. Fostred de ham i Vintre
Og vel i Vintre ni;
Han blev til den giæveste Dreng
Man vilde med Dine see.

14. Saa vel han treves, saa vel han vorte,
Sin Hest kunde han vel ride;
Saa ofte hans kjære Moder ham saae,
Saa sørgelig monne hun qvide.

15. "J vide mig det, kjær Moder min!
J give mig herpaa Svar:
Hvi græmme J Eder saa jammerlig,
Naar jeg for Eder fremgaaer?"

16. "Hør Du Germand Gladensvend!

Jeg maa vel for Dig qvide;
Du varst Dig saa meget liden,
Jeg maatte Dig Trolde give."

17. "Hør I det, kjær Moder min!

I lade bortfare Ederes Baande,
Hvad Lykke Gud mig give vil,
Det kan mig Ingen forvende."

18. Det var om en Torsdag Morgen

Saa aarle om den Høst,
Kaben stod den Fruerstuedør,
Der kom saa led en Røst.

19. Ind da kom den ledeste Gam,

Hos Dronningen satte han sig:
"Minde Eder, allernaadigste Dronning!
Hvad I haver givet mig?"

20. Hun svor om Gud, hun svor om Mænd,

Og Alt det hun sværge maatte:
Hun vidste sig hverken Datter eller Søn
Den hun i Verden aatte.

21. Bort da fløj den ledeste Gam,

Han gav saa slemt et Skrig:
"Hvor jeg finder Germand Gladensvend,
Da er han given mig."

22. Der Germanð var fulde femten Aar,
Hannem lysted' en Jomfru at love,
Kongens Datter af Engelland,
Den allerstjønneſte Jomfru.

23. Saa saare da monne hannem længe
Hen til sin Fæstemø;
"Hure skal jeg over Havet komme
Til den omflydte D?"

24. Det var Germanð Gladensvend
Tog over sig Skarlagensstind,
Saa gaaer han i Højeloft
For sin kjær Moder ind.

25. Indkom Germanð Gladensvend,
Var klædt i Skarlagen rød:
"Moder! laaner mig Eders Fjædreham
Alt over den salte Sø."

26. "Min Fjædreham hænger saa højt paa Krog
Alle de Fjædre hænge ned;
Drager Du bort i fremmede Land,
Sag seer Dig aldrig mere.

27. De Binger de ere saa brede,
De vorde saa vaade under Sky;
Lever jeg mig til Sommerdag,
Sag lader mig virke en ny."

28. Han satte sig i den Fjædreham,
Han fløj langt over Sø;
Der mødte ham den vilde Ravn,
Som hvilede der under D.
29. Han fløj op og han fløj ned
Han fløj alt saa trøst;
Der han kom der midt paa Sund,
Han hørte saa led en Røst.
30. "Vel mødt, German Gladensvend!
Hvor haver Du været saa længe?
Du varst Dig saa liden og spæd,
Da Moder Din Dig mig skjænkte."
31. "Du lade mig fare, Du lade mig flyve,
At tale med Fæstemø min;
Naar jeg kommer fra hende tilbage,
Vi sanke her begge igjen."
32. "Da skal jeg Dig mærke,
Hvor som Du flyver frem;
Hvor Du kommer blandt Riddere og Sverner,
Du skal mig ikke forglemme."
33. Han hug ud hans højre Dje,
Drak Hælvten hans Hjerteblood;
End kom han til hans Fæstemøes Bur,
For Willien den var god.

34. Han satte sig paa den Jomfrues Bur,
Saa blodig og saa bleg;
Alle de Jomfruer i Buret var',
De tabte baade Skjæmt og Leg.

35. Alle da sadde de Jomfruer stille,
Gave det saa lidet igjem',
Foruden stolten Jomfru Adeluds,
Hun fasted' baade Sax og Søm.

36. Alle da sadde de Jomfruer stille,
De tabte baade Lyst og Gammen,
Foruden hin stolte Jomfru Adeluds,
Hun slog sine Hænder sammen.

37. "Velkommen Germanð Gladensvend!
Hvor haver I været i Leg?
Hvi ere Eders Klæder saa blodig',
Hvi er Eders Kind saa bleg?"

38. "Farer vel, kjæreste Jomfru Adeluds!
Jeg maa fra Eder bortflyve;
Den skal have mit unge Liv,
Mit Dje mon af mig rive."

39. Saa tog hun en sølvslagen Kam,
Selv kjæmte hun hans Haar,
For hvert det Haar hun paa hannem kjæmte,
Hun fældte saa modige Taar'.

40. For hver den Lok hun paa ham redte,
Hun sældte saa modige Laare;
Alt forbandede hun hans Moder,
Hans Kaar havde gjort saa haarde.

41. Det var stolten Adeluds,
Hun tog hannem i sin Arm:
"Forbandet være Din onde Moder,
Som os forvoldte den Harm."

42. "Hør I, kjære Gomsfru Adeluds!
I bande ikke Moder min!
Hun kunde intet herudi volde,
Hver skal nyde Skjebnen sin."

43. Han satte sig i Fjædreham,
Han fløj saa højt under Sky;
Hun satte sig i en anden Ham,
Hun lod fast efter knye.

44. "Vender Eder, kjære Gomsfru Adeluds!
I vende Eder om igjen!
Eders Højelofts Dør staaer aaben,
Eders Nøgle ligge paa Sten."

45. "Endog min Loftsdør aaben staaer,
Mine Nøgle ligge paa Sten,
Dog skal jeg Eder følge saa langt,
Som I finge Eders Men."

46. Alle de Fugle hun saae og mødte,
Dem klipped hun saa smaa,
Foruden den ledeste vilde Ravn,
Og den kunde hun ikke naae.

47. Det var stolten Tomsfru Adeluds,
Hun fløj ned med den Strand,
Hun fandt ikke af German Gladensvend
Foruden hans højre Haand.

48. Saa fløj hun saa vred under Sky,
Den lede Ravn at møde,
Hun fløj vester og hun fløj øster,
Hun agted' hannem selv at døde.

49. Alle de Fugle som kom for hendes Gar,
Dem klipped' hun sønder i tre,
Der hun mødte den vilde Ravn,
Hun klipped' ham sønder i ti.

50. End fløj hun saa længe paa vilden Hede,
Til hun af Sorgen døde;
Det var for German Gladensvend
Hun led den ynfelig' Møde.
Saa flyver han over ad Rin.

XXVI.

B e r n e r R a v n .

1ste Vers.

Ravnen han flyver om Astenen,
Om Dagen han ikke maa;
Den skal have den franke Lykke,
Den gode kan ikke faae.
Men Ravnen flyver om Astenen.

2. Alt flyver vilden Berner Ravn
Saa højt over de Mure,
Der blev han var stolten Grmindlin
Saa sørgendes i hendes Bure.
Men Ravnen o. s. v.

3. Han fløj sønder og han fløj nør
Han fløj saa højt i Sky,
Saae han Tomfru Grmindlin
Saa sørgendes sidde at sye.

4. "Hør Du liden Trmindlin!
Hvi græder Du saa saare?
Er det for Fader Moder eller Broder
Du fælder saa modige Taare?"
5. Det var Somsfru Trmindlin
Hun udaf Bindvet saae:
"Hvo er den mig trøste vil,
Dg høre paa min Uro?"
6. Hør Du, vildene Balraavn!
Dg fløj Du hid til mig;
Al min lønlig' Angest og Sorg
Den vil jeg tælle for Dig.
7. Min Fader gav mig en Kongesøn,
Vi vare hinandens Lige;
Min Stivmoder hannem forsendte
Saa langt i østre Rige.
8. Saa gjerne havde vi tilsammen levet,
Saa vel han mig and;
Hun vilde give mig sin Søstersøn,
Var liger' en Trolde end en Mand.
9. Jeg havde mig en Broder,
Herr Berner det var hans Navn;
Min Stivmoder hannem onskabte,
Sendte hannem i fremmede Land'."

10. "Hør I Jomfru Trmidlin!
Dg hvad ville I mig give?
Jeg fører Eder til Eders Fæstemand,
Om I kunde med mig flyve."
11. "Jeg vil give Dig det røde Guld,
Dertil det Sølv saa hvide,
Kan Du føre mig til min Fæstemand,
Dg skille mig ved denne Dvide."
12. "Have I selv Eders Sølv og Guld,
Dg Eders rige Gave!
Den første Søn I med hannem faaer,
Den vil jeg af Eder have."
13. Saa tog hun den Ravnefod
Lagde paa sin hvide Haand,
Hun svor om sin christne Tro,
At han skulde faae den Søn.
14. Saa tog han Jomfru Trmindlin,
Satte hende paa sin Bag,
Saa fløj han over det vilde Hav,
Sig selv til megen Umag.
15. Det var vilden Berner Ravn,
Han hviltes paa de Tinde:
"Nu sidde vi, Jomfru! paa det Hus,
Som Eders Fæstemand er inde."

16. Ude stod bolde Herr Nilaus
Med Sølvkar paa hviden Haand:
"Vær velkommen, Jomfru Trmindlin!
Hid til disse fremmede Land'."
17. Hvad skal jeg Dig, vilde Ravn! give?
Du mig min Fæstemø førte;
Siden jeg af Danmark for,
Bedre Tidende jeg ikke hørte."
18. Tak have bolde Hr. Nilaus,
Han holdt saa vel sin Tro;
Maanedes Dag derefter kom,
Han lod sit Bryllup boe.
19. Saa drukke de deres Bryllup
Med Glæde og megen Ro.
Fyrrethve Ugers Dag derefter kom,
Hun fødte en Søn saa fro.
20. Det var vilden Berner Ravn,
Han satte sig paa de Tinde;
"Hvad I mig loved', kjære Trmindlin!
Det drages Eder vel tilminde."
21. Saa saare hun græd og Hænder hun slog,
For det var ikke en Mø;
"Dig skal have den vilde Balravn,
Dg det vil koste Din Død."

22. Der kom flyvende over det Hus
Den Ravn, der var saa led;
Saa saare da græd baade Fruer og Møer,
Saa haardt deres Hænder de vred'.

23. Ud gif til hannem Herr Nilaus,
Dg bød hannem Borge saa holde;
End bød han hannem Hælvten sit Land,
Maatte han sin Søn beholde.

24. "Fanger jeg ikke det lidet Barn,
Da skal Du det fortryde,
Sag skal slaae Dig selv ihjel,
Dg øde skal jeg Dit Rige."

25. Tog hun saa det lidet Barn,
Svøbte det i hviden Lin;
"Farvel allerkjæreste Søn!
Skyld er jeg udi Døden Din"

26. Saa bare de ud det lidet Barn,
Som laae paa Moderen og die. De
De græd saa mange i Huset var',
Det var stor Sammer og Qvide.

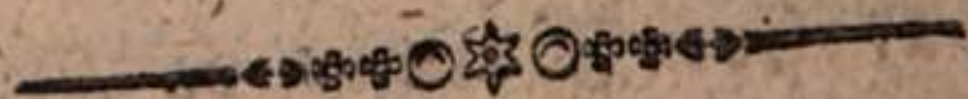
27. Ravnem tog Barnet i sin Klo,
Saa gladelig monne han flukke;
Herr Nilaus stod og saae derpaa,
Saa hjertelig monne han sukke.

28. Saa hug han ud hans høire Dje,
 Draf Hælvten hans Hjerteblood;
 Saa blev han til den skjønneste Ridder,
 Der kunde paa Jorden gaae.

29. Han blev til saa dejlig en Ridder
 Man havde med Djen seet;
 Det var Trmindlins Broder selv,
 Som længe havde været forgjæet.

30. Alle de Folk som der hos stode,
 De fulde paa barene Ben;
 De bade til Gud Fader i Himmerig,
 Det Barn fik Liv igjen.

31. Nu sidder Fru Trmindlin saa glad
 Foruden al Sorrig og Dvide,
 Nu haver hun baade Broder og Søn,
 Og sover hos Herr Nilaus's Side.
 Men Ravnene flyver om Aftenen.

XXVII.

Hedeby's Gjenganger.

1ste Gjengangervise.

1ste Vers.

Jeg red mig ad Dvælde,

Jeg lagde min Hest udi Helde.

Saa vide da ganger der Drd af.

2. Ad Dvælde,

Jeg lagde min Hest udi Helde.

Jeg lagde mit Hoved til en Tue,

Saa gjerne da vilde jeg der sove.

Saa vide da ganger der Drd af.

3. Til en Tue,

Saa gjerne da vilde jeg der sove.

Den første Søn som jeg der fik,

Den døde Mand han til mig gif.

Saa vide o. s. v.

4. Der jeg fik,
 Den døde Mand han til mig gif.
 "Dg est Du en af mit Et,
 Da skal Du føre min Sag i Rette.

5. Udaf min Et,
 Da skal Du føre min Sag i Rette.
 Dg Du skal fare til Hedeby,
 Der boe alle mine Frender ti.

6. Til Hedeby,
 Dg der boe alle mine Frender ti.
 Der bode ogsaa min Fader og Moer,
 Dertil min Søster og kjære Bror.

7. Fader og Moer,
 Dertil min Søster og kjære Bror.
 Der boer liden Kirsten min vænne Liv,
 Dg hun forraadte mit unge Liv.

8. Min venne Liv,
 Dg hun forraadte mit unge Liv,
 Baade hun og hendes Qvinder fem
 De qualde mig udi en Silkeseng.

9. Qvinder fem
 De qualde mig udi en Silkeseng,
 De fjæled mig udi et Knippe Hø,
 De førte mig ud til vildene Høj.

10. Knippe Hø,
De førte mig ud til vildene Høi,
Den samme Svend, som jeg troede bedst,
Han rider nu min gode Hest.

11. Som jeg troede bedst,
Han rider nu min gode Hest,
Han æder med min sølvbundne Kniv,
Han sover hos mit vænne Liv.

12. Sølvbundne Kniv,
Han sover hos mit vænne Liv,
Han sidder over mit brede Bord,
Og spotter mine Børn med uhøviske Ord.

13. Mit brede Bord,
Han spotter mine Børn med uhøviske Ord.
Han giver dennem saa lidet Brød,
Han spotter dem, for deres Fader er død.

14. Saa lidet Brød,
Han spotter dem, for deres Fader er død.
Han rider paa Skoven med mine Hunde,
Han beder de vilde Dyr i Lunde.

15. Med mine Hunde,
Han beder de vilde Dyr i Lunde,
For hver det Dyr han beder i Have,
Da vækker han mig udaf min Grav.

16. Bøder i Have,
 Da vækker han mig udaf min Grav;
 Men skal jeg hjem alt til hannem gaae,
 Saa ondt et Mod det skal han faae!"
 Saa vide da ganger der Sagn af.

XXVIII.

Den Dødes Sjienkomst.

2den Gjengangervise.

1ste Vers.

Svend Dyring han rider sig op under D;
Var jeg selver ung.

Der fæsted han sig saa væn en Mø.

Favre Drd fryde saa mangt et Hjerte.

2. Tilsammen vare de udi syv Aar,
Var jeg o. s. v.

Ser Børn de tilsammen faaer.

Favre Drd o. s. v.

3. Saa kom der Døden paa det Land,
Der døde den dejlige Lilievaand.

4. Svend da red sig op under D,
Han fæsted sig atter en anden Mø.

5. Han fæstede hende Mø og førte hende hjem,
Men hun var bedst og meget gram.
6. Der hun kom nu agende i Gaard,
De syv Børn stander med modige Taare.
7. De smaa Børn stode med forrigfuld Mod,
Hun stødte dem bort alt for sin Fod.
8. Hun gav de smaa Børn ej Mælk eller Mad,
Hun sagde: "Jeg skal lide Hunger og Had."
9. Hun tog fra dem de Bulster blaa,
Og sagde: "Jeg skal ligge i bare Straa."
10. Hun tog fra dem de store Vordluse;
"Jeg skal nu ligge i mørken Hus."
11. Om Aftenen vilde der Børnene græde,
Det hørte deres Moder under Mulden ned.
12. Det hørte den Kvinde under Jorden laae;
Forvist maa jeg til mine smaa Børn gaae.
13. Den Kvinde gaaer frem for Vorherre at staae;
"Og maa jeg til mine smaa Børn gaae?"
14. Hun bad ham saa længe,
Saa han lod hende gaae.

15. "Og Du skal komme igjen inden Hanegal,
Ej længer Du borte blive skal."
16. Hun skjød op sine modige Ben,
Der revnede Mur og Marmorsten.
17. Der hun gik gjennem den By,
De Hunde de tuded saa højt udi Sky.
18. Da hun kom til Borgeled,
Der stod hendes ældste Datter ved.
19. "Hvi stander Du her, kjær Datter min!
Og hvor er det med Smaasødsfende din'?"
20. "Du est aldrig Moder min,
Ehi hun var baade fævr og fin.
21. Min Moder var hvid med Kinder rød'
Men Du est bleg og ligner en Død."
22. "Hvor skulde jeg være fævr og fin?
Jeg har været død, bær blegen Kind.
23. Hvor skulde jeg være hvid og rød?
Saa længe haver jeg været død."
24. Der hun kom i Stuen ind,
De smaa Børn staae med Taare paa Kind.

25. Det ene hun børsted', det andet hun fletted'
Det tredje hun løfted', det fjerde hun letted'.
26. Det femte hun satte paa sit Skjød,
Som vilde hun give det Dien sød.
27. Hun sagde til ældste Datter sin:
"Du bed Svend Dyring gaae til mig ind."
28. Der han kom i Stuen ind,
Hun talte til ham med vreden Sind:
29. "Jeg levnte efter mig baade Old og Brød,
Mine smaa Børn lide Hungers Nød.
30. Jeg levnte efter mig Bulster blaa,
Mine smaa Børn ligge paa bare Straa.
31. Jeg levnte efter mig de store Borljus,
Mine smaa Børn ligge i mørken Hus.
32. Skal jeg tiere hjem til Jer gaae,
Saa frank en Vylke skal I faae!"
33. Nu galer Hanen den røde,
Til Jorden skal alle de Døde.
34. Nu galer Hanen den sorte,
Nu aabnes Himmeriges Porte.

35. Nu galer Hanen den hvide,
Sag kan ej længer bie."
36. Hvergang de hørte de Hunde gjøe,
Saa gave de Børnene Ml og Brød.
37. Det første de hørte den Hundeglam,
Saa ræddes de for den Dødes Gang.
38. Det første de hørte Hundene tude,
Var jeg selver ung.
Saa frygted' de for den Døde derude.
Favre Ord fryde saa mangt et Hjerte.
-

XXIX.

A a g e o g E l s e .

3die Gjengangervise.

Det var Ridder Herr Aage
Han red sig under D,
Fæsted' han Tomfru Elselille,
Hun var saa væn en Mø.

2. Fæsted' han Tomfru Elselille
Alt med saa meget Guld,
Maanedsdag derefter
Laae han i sorten Muld.

3. Det var Tomfru Elselille,
Hun var saa forrigfuld;
Det hørte Ridder Herr Aage
Hen under sorten Muld.

4. Opstaaer Ridder Herr Nage,
Lager Kisten paa sin Bag;
Saa lukker han til hendes Bur
Sig selv til megen Umag.
5. Han klapped paa Døren med Kiste,
Fordi han havde ej Skind;
"Du stat op, Tomfru Else!
Og luk din Fæstemand ind."
6. Det soared' Tomfru Else:
"Jeg lukker ej op min Dør,
Før Du kan Jesu Navn nævne
Saa som Du kunde før."
7. "Du stat op, Tomfru Elselille!
Og luk Du op Din Dør;
Jeg kan Jesu Navn nævne,
Saa som jeg kunde før."
8. Opstaaer stolten Elselille
Med Taare paa sin Kind,
Saa lukker hun den døde Mand
Til sig i Buret ind.
9. Saa tog hun den Guldkam
Saa fjæmte hun hans Haar,
For hvert et Haar hun redte
Hun sældte modig' Taar'.

10. "Hør I Ridder Herr Aage!
Aerkjæreste min!
Hvordan er det i sorten Jord
Udi Graven Din?"
11. "Hver en Gang Du glædes,
Dg i Din Hu er glad,
Da er min Grav forinden
Omhængt med Rosens Blad.
12. Hver Gang Du Dig græmmer,
Dg i Din Hu er mod,
Da er min Kiste forinden
Som fuld med levret Blod.
13. Nu galer Hanen den røde,
Dg maa jeg da afsted;
Til Jorden skulle alle de Døde,
Thi maa jeg følge med.
14. Nu galer Hanen den sorte,
Til Graven maa jeg ned;
Nu aabnes Himmeriges Porte,
Seg maa jeg da flux afsted."
15. Opstod Ridder Herr Aage,
Tog Kisten paa sin Bag;
Saa lakker han til Kirkegaard
Alt med saa megen Umag.

16. Det gjorde Tomsfru Elselille
For hendes Hu var mod,
Hun fulgte med sin Fæstemand
Igjennem mørken Skov.
17. Der hun kom igjennem Skoven
Ind paa den Kirkegaard,
Da salmed Ridder Herr Aage
Sit favre gule Haar.
18. Der han kom af Kirkegaard
Og udi Kirken ind,
Der salmed Ridder Herr Aage
Sin røde Rosens Kind.
19. "Hør Du stolten Elselille!
Allerkjæreste min!
Du græd nu aldrig mere
For Fæstemand Din.
20. See Dig op til Himlen *f. d. rum*
Alt til de Stjerner smaa!
Saa faaer Du at vide,
Hvor Natten hun gaaer."
21. Saae hun op til Himmelen
Til de Stjerner smaa,
I Jorden slap den Døde,
Hun ham ej mere saae.

22. Hjem gik Tomfru Else
Hun var saa forrigfuld,
Maanedsdag derefter
Laae hun i sorten Muld.

XXX.

Herr Morten af Fogelsang.

4de Gjengangervise.

1ste Vers.

Det var Herr Morten af Fogelsang
Han rider i grønne Lund,
Og der fik han sin Hælsot
Alt om en Morgenstund.

Død rider Herr Morten af Fogelsang.

2. Til Kirken gav han det røde Guld,
Til Klostret gav han sin Hest,
De lagde Herr Mortens Lig i Muld
Som de kunde allerbedst.

Død rider Herr Morten af Fogelsang.

3. Det var ungen Folmer Skjot
Han rider over Bjerger og Dale,
Efter rider Herr Morten af Fogelsang,
Han vilde gjerne med ham tale.

4. "Hør Du ungen Folmer Skjød!
Du bi og tal med mig;
Jeg lover Dig paa min fristelig Tro,
Jeg vil ikke svige Dig."
5. "Hør Du Herre Morten!
Dg hvi da rider Du sliq?
Det er ikke længer end siden igaar
Man jordede Dig for et Lig,"
6. "Jeg rider her ikke for Dele,
Jeg rider her ikke for Dom;
Jeg rider her for en liden Toste
Blev svoren til Fogelsang.
7. Jeg rider her ikke for Trætte
Dg ikke for Guld saa rødt,
Jeg rider her for en liden Tost,
Som aatte to faderløse Børn.
8. Sig hende, skjønnne Fru Mettelille,
Først Du kommer hjem til min,
Hun ville give den Tost igien,
Saa fanger min Sjel god Hvile.
9. Sig hende skjønnne Fru Mettelille,
Om hun Dig ej vil troe,
Udenfor den Høielofts Dør
Der stande mine Natteflo.

10. Udenfor den Højelofts Dør
Der stande mine Mattesko,
Det skeer end førend Midienat
Da ere de fulde af Blod."
11. "Rid I kun bort, Herre Morten!
I hvile Eders mødige Ben;
Jeg svær Eder paa min christelig Tro,
Den Døst skal komme igjen."
12. Sorte saa vare hans Høje,
Og sort saa var hans Hund,
Og sorte saa var den Herres Folk,
Hannem fulgte gjennem den Lund.
13. Tak have stolten Fru Mettelille,
Hun var sin Herre saa tro,
Hun lagde den Døst tilbage igjen,
Saa fik hans Sjæl god Ro.
Død rider Her Morten af Fogelsang.

XXXI.

Rosmer Havmand.

1ste Vise.

1ste Vers.

Der boer en i Frue Dannemark
Fru Hellelille lader hun sig kalde,
Hun lader bygge en Borg af ny,
Den skinner over Danmark med alle.
De maa saa vel i Danmark.

2. Hendes Datter blev hende stjaalet fra,
Hun ledte efter hende saa vide;
Des længer hun ledte, des mindre hun fandt,
Sig selv til Angest og Dvide.
De maa saa vel i Danmark.

3. Og hun lader bygge et Skib af ny,
Med sine forgyldene Brande,
Med Riddere og med raske Hofmænd
Hun lader det vel bemande.
De maa saa vel o. s. v.

4. Stolt Hellelille fulgte sine Sønner til Strand,
Alt baade med Tugt og med Ære,
Dg de seglede vild udi aatte Aar,
Det var hendes højlige Kjære.
5. Dg de seglede vild udi aatte Aar,
De Tider gjordes dem saa lange;
Dg de seglede for saa højt et Bjerg,
Paa Landet monne de gange.
6. Dg det meldte Tomsfru Svanelille
I Bjergget som hun kunde bedst:
"Hvo ere os disse fremmede Svende,
Os have i Aften gjæst'?"
7. Dg dertil meldte den yngste Broder
Han var i Talen saa snilder;
"Vi ere en Enkes tre fattige Sønner,
Saa længe da segle vi vilde.
8. Udi Danmark ere vi fødte og baaarne
Fru Hellelille heder vor Moder;
Vor Søster blev os stjaalet fra,
Vi hende endnu ej have fundet."
9. "Dg est Du født udi Danmark,
Fru Hellelille heder Din Moder,
Da er jeg kjære Søster Din,
Dg Du min yngste Broder."

10. Og hører Du, min yngste Broder!
 Hvi blev Du ikke hjemme?
 Havde Du hundrede tusinde Liv
 Du beholder ikke et af dem."

11. Hun satte ham udi den mindste Braa
 Hun kunde i Huset see,
 Hun bad ham for den øverste Gud,
 Han skulde hverken græde eller lee.

12. Rosmer kom af Søen hjem,
 Og han tager til at bande:
 "Jeg lugter det paa min højre Haand,
 At her er fristen Mand inde."

13. "Her fløj en Fugl hen over vort Hus
 Med fristen Mands Ben i Munde,
 Han kasted det ind, jeg kasted' det ud
 Det snarest det jeg kunde."

14. Hun redte til ham saa godt, et Bad,
 Hun klapped paa hannem med Liste:
 "Her er kommet min Søstersøn
 Og hannem kan jeg ikke miste.

15. Her er kommen min Søstersøn
 Fra begges vores Fædrenelande;
 Min Herre! I giver hannem tryggen Tro!
 I ville hannem ikke grande!"

16. "Er her kommen Din Søstersøn
Fra begges Eders Fædrenelande,
Seg svær det ved min højeste Ed,
Seg gjører hannem aldrig Baande."
17. Det var højen Rosmer Konge
Han heder paa Svenne to;
"I bede stolten Svanelilles Søstersøn
For mig i Stuen indgaae."
18. Det var Svanelilles Søstersøn,
Han skulde for Rosmer indgange;
Hans Hjerte rysted', hans Krop den skjald,
Saa ræddelig monne han stande.
19. Saa tog Rosmer hendes Søstersøn,
Satte hannem paa sine Knæ;
Klapped han hannem saa listelig,
Det blev baade gult og blaat.
20. Det da svared' stolt Svanelille:
"I drages, Herr Rosmer! tilminde,
At I have ikke Fingre smaa
At flappe saa lidet et Kind."
21. Der var han paa det femte Aar,
Saa længtes han hjem til Lande,
"Hjelp nu, Søster Svanelille!
Seg sættes paa hviden Strande."

22. Det var stolten Fru Svanelille
 Hun ganger for Rosmer at stande:
 "Svenden haver saa længe i Havet været,
 Nu længes hannem hjem til Lande."
23. "Har Svenden saa længe i Havet været,
 Og stunder han hjem til Lande,
 Jeg skal give hannem en Kiste med Guld,
 Gaaer hannem saa vel tilhaande."
24. "Giv I hannem en Kiste med Guld,
 Gaaer hannem saa vel tilhaande,
 Høre I det, min ædle Hjertens Kjære!
 I bære dem begge til Lande."
25. Det gjorde stolten Fru Svanelille
 Alt med saa megen Liste,
 Hun tog deraf det røde Guld,
 Hun lagde sig selv i Kiste.
26. Og han tog Manden paa sin Bag,
 Og Kisten i sin Mund,
 Saa gik han den lange Vej
 Alt op fra Havsens Grund.
27. "Nu haver jeg Dig i Landet baaret,
 Du seer baade Sol og Maane,
 Jeg beder Dig for den øverste Gud,
 Du nævne ikke Tomsfru Svane!"

28. Rosmer sprang i Havet ud,
At Vandet stod op i Sky;
Der han kom i Bjerget ind
Stolt Svanelille kunde han ikke see.

29. Der han kom i Bjerget ind,
Da var hans Kjæreste borte,
Han sprang saa vildt i Bjerget om
Og blev til Flintesten sorte.

30. De vare glade i Hellelilles Gaard,
De glæddes saa mangelund,
Hendes Børn vare kommet til Benner hjem,
Som længe havde været af Lande.
De maa saa vel i Danmark.

XXXII.

R o s m e r H a v m a n d.

2den Vise.

1ste Vers.

Bukke Ben og Elver Sten,
Dg flere kan jeg ikke nævne,
De lode sig bygge saa haard en Knar,
Til Island monne de stævne.
Seg bryder aldrig min Tro.

2. De skjøde Skibet i Havet ud,
Det brummed' som Bjørnen hin prede;
Hviden Gaas til Grunden sank,
Det voldte Trolden hin lede.
Seg bryder o. s. v.

3. Det var ungen Roland
Han søgte paa Havsens Bund,
Dg der fandt han en liden grøn Sti,
Som laae til Elinelils Bur.

4. Roland gik ad Bjerget frem,
Han saae de Gnister drive:
"Mig maa vorde af hvad Herre Gud vil,
Seg maa her visseelig blive."
5. Og Roland ind ad Bjerget gik,
Sine Hænder kunde han ikke røre:
"Herre Gud naade Dig fattige Mand!
Hvad havde Du her at gjøre?"
6. Meldte det stolten Fru Elinelil:
"Hvi kommer Du Ungersvend here?
Hvad haver Du Brev eller Bud med Dig?
Bedre maatte Du hjemme være."
7. Gik Du Dig i Stuen ind
Saa frossen og saa vaad;
Men kommer han Rosmer Rife hjem,
Han river Dig alt saa smaa.
8. Sidde Du ned Du usselige Mand;
Og varme Du Dine Bæne;
Kommer han Ridster rækkendes ind,
Han steger Dig paa disse Bæne."
9. Hjem kom Rosmer Ræfkeben,
Og han blev vred og gram:
"Saa vist da er her kommen ind
Enten Christen Kvinde eller Mand!
- 5te Del.

10. Det var stolten Elinelil fremtraad,
Hun svor alt hvad hun kunde:
"Her fløj en Krage nu over vort Hus
Med døde Mands Ben i Munde."
11. Rosmer skrikkede og sprang omkring:
"Her er vist christen Mand inde;
Siger Du mig ikke Sandhed uden Falsk,
Sag vil Dig stege og brænde!"
12. Elinelil tog over sig Kaaben blaa
Hun gik for Rosmer at stande:
"Her er en Svend fra Island kommet
Han er saa nær min Frende."
13. "Er her en Svend fra Island kommet,
Dg er af Din Byrd tillige,
Sag vil hannem sværge Tryghed og Tro,
Sag vil hannem aldrig svige."
14. Han var der fast to Aar omkring,
Dg længere han ej vilde;
Elinelil blev med Barn ved ham,
Der kom af megen Usnilde.
15. Der stolten Fru Elinelil det fornam,
Hun gik for Rosmer at stande:
"Vil I give denne fremmede Svend
Hjemorlov til sine Lande?"

16. "Vil den Svend til sine Land' igjen,
Dg siger Du det forvist,
Da vil jeg give hannem Sølv og Guld,
Dg lægge ham det i en Kiste."

17. Saa tog han det røde Guld
Dg lagde det i en Kiste;
Stolt Elinelille lagde sig indenfor,
Saa Rosmer det ikke vidste.

18. Han tog Manden under sin Arm
Dg Kisten paa sin Bag,
Saa gif han ander det salte Vand
Saa listelig i sin Mag.

19. "Nu haver jeg Dig ført til Land,
Som Du seer Sol og Maane,
Dg jeg giver Dig den Kiste med Guld,
Hun ganger Dig vel tilhaande."

20. "Jeg takker Dig, Rosmer gode Mand!
Du haver mig ført paa Sande,
Jeg siger Dig den Tidende ny,
Stolten Elinelil er med Barn."

21. Da rand Taare paa Rosmers Kind
Som Duggen driver om Nælde:
"Havde jeg ej svoret Dig Tryghed og Tro,
Da vilde jeg Dig her svælge."

22. Rosmer lod saa fast ad Bjerget staae,
Som Hinden driver for Hjorte,
Og der han kom til Bjerget hjem,
Da var Elinelille borte.
23. Stolt Elinelille tog ungen Roland om Haand,
De ginge med Gammen og Lise;
Den ene den anden fortalte sin Men,
Han maatte hende Bejen vise.
24. Rosmer han blev i Huen saa gram,
Han saae ikke Elinelil komme,
Han blev til en Kampesten graa,
Og der staaer han hin Dumme.

XXXIII.

Rosmer Havmand.

3die Bise.

1ste Vers.

Islands Konning lader bygge et Skib
Saa nær ved Islands Side;
Dg der det gamle Raad var død,
Det gif de Svenne til Qvide.
Der de finge Fred, udi Havet ud da segle de
Normænd.

2. Rosmer løber i Havet ud:

"Dg monne min Konst ikke due?"
Alle de Skibe velted' han til Grund,
De vare vel syv finde tyve.
Der de finge Fred o. s. v.

3. Alle da sjunke de ærlige Kongens Mænd,
Sa hver og en for sig,
Foruden hin unge Aller, Kongens Søn,
Han fandt den liden grøn Sti.

5. Han fandt paa saa lidet et Hus
Med sine forgyldene Tenge;
"Det gaae mig ligesom Herre Gud vil
Dg her skal jeg indgange."
6. Det var Aller Kongens Søn,
Han ind a Døren tren,
Det var stolten Fru Elinelille,
Hun stod hannem op igjen.
6. "Sidde Du neder, Du usselige Dreng!
Dg varm Dine Ben saa kolde,
Men kommer han rækkendes Rosmer hjem,
Han vil Dig Døden volde.
7. Sidde Du neder, Du usselige Dreng!
Dg varme Dine frozne Bene;
Saa Mænd ved Aller — kommer Rosmer ind,
Han steger Din Krop paa Tene."
8. Sildig om Aften kom Rosmer hjem,
Det var ad Aftens Dvelde:
"Hvad haver Du gjort af christen Mand,
Som Du haver havt i Bælde?"
9. "Her fløj en Fugl alt over vort Hus
Med christen Mands Ben i Munde,
Jeg vendte mig om, jeg kasted' det ud
Det snarest der jeg funde."

10. Det var stolten Fru Elinelille
 Hun ganger for Rosmer at stande:
 "End er her kommet en liden Dreng
 Er født udi mine Lande."
11. "Er der kommet en liden unger Dreng,
 Er født udi Dit Rige,
 Da skal jeg holde hannem tryggeligen Tro,
 Jeg vil hannem aldrig svige."
12. Han var der vel udi otte Aar,
 Han kunde sig ikke styre,
 Han avled' med Eline et Barn i Løn,
 Saa stille monne de det føre.
13. Det var stolten Fru Elinelille
 Hun ganger for Rosmer at bede:
 "Eviden haver her saa længe været,
 Det er ikke alt af Kjæde.
14. I lade hannem fare, han er min Slægt,
 I giver hannem Guld det røde;
 Bliver han længer i Bjerget lukt,
 Da længes hannem vist tildøde."
15. "Haver han her saa længe været,
 Og agter nu hjem til Lande,
 Jeg giver hannem en Kiste med Guld,
 Den ganger hannem vel tilhaande."

16. "Ville I give hannem Kisten med Guld,
I faa hannem den paa Haande,
Saa ilde lykkes hannem den Gave,
Uden I sætte hannem paa Sande."

17. Det var stolten Elinelil,
Hun farer saavel med Liste,
Hun gaaer sig i Lønsammer ind,
Dg lægger sig i den Kiste.

18. Han tog Kisten paa sin Ryg
Dg Manden ved sin Haand,
Saa ginge de sammen den lange Vej
Igjennem det salte Vand.

19. "Nu haver jeg Dig til Landet ført,
Du seer nu Solen hin klare,
Til Fader og Moder, Syster og Broder
Saa gladelig maa Du fare."

20. "Haver Du givet mig Gaver skjønne,
Dg mig til Landet baaret;
Rosmer! Jeg kan det ikke dølge,
Fru Eline er med Barn."

21. Rosmer blev saa underlig derved
Dg hannem randt Taare paa Kinde,
Havde jeg ikke svoret Dig Trygheds Ed,
Jeg skulde Dig sænke til Grunde."

22. Rosmer løber ad Havet ud,
Dg han tog til at raabe;
Borte var stolten Fru Elinelil,
Tilbage stod den Taabe.

23. So længer jo mere Rosmer vred
Monne paa Fru Eline falde,
Saa fløj han bort i røden Flint,
Dg blev saa borte med alle.
Der de finge Fred, udi Havet ud der segle
de Normænd.

XXXIV.

Elvehøj.

1ste Vers.

Jeg lagde mit Hoved til Elvehøj,
Mine Djen de finge en Dvale;
Der kom gangendes to Tomsruer frem,
Som gjerne vilde med mig tale.
Siden jeg hende først saae.

2. Den ene flapped' mig ved hviden Kind,
Den anden hvidsked' mig i Dre:
"Du stat op, favren Ungersvend!
Om Du vil Dandsen røre.
Siden jeg hende først saae.

3. Vaagn op, favren Ungersvend!
Om Du vil Dandsen røre:
Mine Tomsruer skulle for Dig quæde,
Det fejerste Dig lyster at høre."
Siden jeg o. s. v.

4. Den ene begyndte en Vise at qvæde
Saa favrt over alle Qvinder,
Striden Strøm den stillet derved,
Som førre var vant at rinde.
5. Striden Strøm den stillet derved,
Som førre var vant at rinde;
Alle smaa Fiske i Floden svam,
De legte med deres Finde.
6. Alle de Fiske i Floden var'
De legte med deres Hale,
Alle smaa Fugle i Skoven var'
Begyndte at qvidre i Dale.
7. "Hør Du, favren Ungersvend!
Dg vil Du hos os blive,
Da ville vi kjende Dig ramme Runer,
Dertil at læse og skrive.
8. Jeg skal lære Dig Bjørnen at binde,
Dg Bassen op til Eg,
Dragen som ligger paa det meget Guld,
Skal rømme af Land for Dig."
9. De dandsed' ud, de dandsed' ind,
Alt i den Elvesærd,
Alt sad favren Ungersvend
Dg støtted' sig paa sit Sværd.

10. "Hør Du favren Ungersvend!
 Vil Du ikke med os tale,
 Da skal Sværd og hvassen Kniv
 Lægge Dit Hjerte i Dvale."

11. Havde Gud ikke gjort min Lykke saa god,
 At Hanen havde slaget sine Binger,
 Vist var jeg blevet i Elvehøj
 Alt hos de Elvekvinder.

12. Thi raader jeg hver dannede Svend,
 Som ride vil i Skove,
 Han ride sig ikke til Elvehøj,
 Og lægge sig der at sove.
 Siden jeg hende først saae.

XXXV.

Elveflud.

1ste Vers.

Herr Sluf rider saa vide,
Alt til sit Bryllup at byde.

Men Dandsen den gaaer saa let gjennem Lunden!

2. Der dandse fire, og der dandse fem,
Elvekongens Datter rækker Haanden frem:
Men Dandsen den o. s. v.

3. "Velkommen, Herr Sluf! lad fare Din Fig
Og træd herind i Dansen med mig."
Men Dandsen den o. s. v.

4. "Jeg ikke tør, og ikke jeg maa,
Imorgen skal mit Bryllup staae."
Men Dansen den o. s. v.

5. "Hør Du, Herr Bluf! træd Dandsen med mig,
To Bukkeskind's Støvler saa giver jeg Dig."
6. "Jeg ikke tør, og ikke jeg maa,
Imorgen skal mit Bryllup staae."
7. "Hør Du, Herr Bluf! træd Dandsen med mig,
En Silkeskjorte giver jeg Dig."
8. En Silkeskjorte saa hvid og fin,
Den blegte min Moder ved Maaneskin."
9. "Jeg ikke tør, og ikke jeg maa,
Imorgen skal mit Bryllup staae."
10. "Hør Du, Herr Bluf! træd Dandsen med mig,
Et Hoved af Guld saa giver jeg Dig,"
11. "Et Hoved af Guld kan jeg vel faae,
Men dandse med Dig tør jeg ikke saa."
12. "Dg vil Du ikke dandse med mig,
Sot og Sygdom skal følge Dig!"
13. Hun slog hannem mellem Hærder,
Aldrig var han flagen værre.
14. Hun løfted' Herr Bluf paa Ganger rød:
"Dg rid nu hjem til Din Fæstems!"

-
15. Der han kom til Borgerled,
Der staaer hans Moder og hviler ved.
16. "Hør Du, Herr Bluf! fjær Sønnen min,
Hvi bær' Du nu saa bleg en Kind?"
17. "Og jeg maa vel bære Kinden bleg,
For jeg haver været i Elvestonens Leg."
18. "Hør Du, Herr Bluf! min Søn saa prud',
Hvad skal jeg svare Din unge Brud?"
19. "J skal sige, jeg er udi Lunde,
At prøve min Hest og saa mine Hunde."
20. Narle om Morg'nen, Dag det var,
Da kom den Brud med Brudeskare.
21. De skjænkte Mjød og de skjænkte Vin:
"Hvor er Herr Bluf, Brudgom min?"
22. "Her Bluf han red sig hen i Lunde,
Han prøved' sin Hest og saa sine Hunde."
23. Hun tog op det Skarlagen rød,
Der laae Herr Bluf og var død.
24. Narle om Morg'nen, Dag det var,
Der komme tre Pig af Herr Blufs Gaard.

25. Herr Oluf og hans Fæstemø,
Hans Moder blev og af Sorgen død.
Men Dandsen den gaaer saa let gjennem
Lunden.

XXXVI.

Den omkøbte Jomfru.

I.

1ste Vers.

Jeg tog Dren paa min Bag,
Jeg vilde det Træ nedfælde;
Der kom den Svend som Skoven aatte,
Han stak sit Skast imellem.
Saa vinder den Svend sin Jomfru.

2. "Hugger Du ned min fædrene Skov,
Og gjører Du mig den Bold,
Falder det Træ, og hører jeg det,
Saa dyrt skal Du det gjælde."
Saa vinder o. s. v.

3. "Du lad mig hugge det eneste Træ,
Og gjør mig ingen Møde,
Fanger jeg ikke af vilden Fugl,
Jeg sørger mig selv tildøde."
Saa vinder o. s. v.

1ste Del.

4. "Hør Du favren yffe Svend!
Dg vil du lyde mit Raad:
Du fanger ikke af denne Fugl,
Uden Du haver tammen Brad."
 5. Han skar Braden af sit Bryst,
Hængte den paa Lindeqviste,
Brystet svedte og Braden sprak,
Fuld onder var Fuglen at miste.
 6. Frem fløj favren liden Fugl,
Med sine Binger hun rysted',
Hun lo dertil, som hun forstod,
Hvad Manden brugde for Liste.
 7. Hun hakked' hun pikked' jo saa fast,
Den Brad saa vel monne smage;
Jo længer jo mere hun aad deraf,
Des bedre det monne behage.
 8. Med fløj favren liden Fugl,
Satte sig paa hviden Sand,
Hun blev til den skønneste Somfru,
Hun gik den Ungersvend til Haand.
Saa vinder den Svend sin Somfru.
-

XXXVII.

Den omfæbte Somfru. II.

Iste Vers.

Min Fader red sig op paa Land,
Han vilde en Somfru gille,
Fæsted' han sig saa arg en Trolde;
Det duer ej Sanden at dølge.
Maatte jeg en med de vænneste fange!

2. Den første Nat de sammensov
Hun var mig Moder saa blid,
Den anden Nat derefter kom,
Hun blev mig Stivmoder strid.
Maatte jeg o. s. v.

3. Jeg sad ved min Faders Bord,
Og legte med Rakke og Mynde,
Min Stivmoder kom mig gangende imod,
Hun gjorde mine Kaar saa tynde.

4. Hun skabte mig til en liden Hind,
Bad mig ad Skoven drive,
Mine syv Møer i Ulvelige,
Bad hun de skulde mig rive.

5. Mine syv Møer havde mig saa kjær,
De vilde mig ikke rive;
Det fortød min Stivmoder paa,
At Lykken ej værre vilde blive.
6. Hr. Drm han tjener i Kongens Gaard,
Han er en Ridder saa skøn,
Han sørger for Tomfruen Dag og Nat,
Den Sorg bærer han udi Løn.
7. Herr Drm han red af Kongens Gaard,
Han kunde ikke nyde Freden;
Red han sig til Rosens Lund,
Han agted' de Dyr at bede.
8. Herr Drm satte Buen for sit Kne,
Han red den Hind saa nær,
Hinden vilde ikke for Hundene flye,
For hun havde Ridderen kjær.
9. De Hunde traadte den Hind saa nær,
Saa Hinden maatte da flye;
Hun skabte sig til en liden Fugl
Og fløj saa højt i Sky,
10. Med da fløj den liden Fugl
Satte sig paa Lindegren.
Herr Drm han stander der nedefor,
Saa saare monne han sig vene.

11. Med fløj favren liden Fugl,
Den Brad monne hende vel smage,
Som Herr Drm skar udaf sit Bryst,
Den monne saa vel behage.

12. Derefter favren liden Fugl
Satte sig paa hviden Sand,
Hun blev til saa skøn en Jomfru
Som var udi det Land.

13. Jomfruen staaer under Lindegren,
Hun var nu løst af Nøde,
Herr Drm han stander saa nær derved,
De kjære hinanden deres Nød.

14. "I have Tak hin rige Herr Drm!
I haver mig løst af Nvide,
I skal aldrig Sønnen sove
Foruden hos min Side."

15. Tak saa have hin rige Herr Drm,
Saa vel holdt han sin Tro,
Maanedes Dag derefter kom
Tod han sit Bryllup bo.
Maatte jeg en med de vænneste fange!

XXXVIII.

Den omfælte Somfru.

III.

Iste Vers.

Min Fader han red sig op ad Land
Agted' sig en Rose at bede,
Dg han sandt paa saa led en Biv;
Dyrt nok maatte jeg det kjøbe.
Maatte jeg en med de vænneste fange!

2. Den første Nat de sammensov
Var hun mig Moder hin blide,
Den anden Nat der efter kom,
Var hun mig Stivmoder stride.
Maatte jeg o. s. v.

3. Jeg sad mig over min Faders Bord,
Jeg legte med Rakke og Mynde,
Der kom gangende min Stivmoder strid,
Min Lykke vilde hun forvende.

4. Det fortrød min Stivmoder strid,
Gud gjorde mine Kaar saa blide,
Hun skabte mig til saa skarpt et Sværd,
Hun bad mig fare saa vide.
5. Om Dagen hængte jeg hos Ridderens Side,
Jeg hængte den Herre saa nær,
Om Natten laae jeg under Ridderens Hoved,
For han havde mig saa kjær.
6. Det fortrød min Stivmoder strid,
Gud gjorde mine Kaar saa blide,
Hun skabte mig til saa liden en Sax,
Hun bad mig fare saa vide.
7. Om Dagen var jeg i Tomfruens Haand,
Jeg skar de hvide Lin,
Om Natten sov jeg i Tomfruens Bur
Udi hendes forgyldte Skrin.
8. Det fortrød min Stivmoder strid,
Gud gjorde mine Kaar saa blide,
Hun skabte mig til en liden Hind,
Hun bad mig fare saa vide.
9. Hun skabte mig til saa liden en Hind,
Hun bad mig fare saa vide,
Og mine syv Møer til Ulve hin' graa,
Hun bad, de skulde mig slide.

10. Mine syv Møer vare mig saa god'
 De vilde mig ikke slide;
 Det fortrød min Stivmoder strid,
 Gud gjorde mine Kaar saa blide.

11. Herr Henrik han tjener i Kongens Gaard,
 Han er en Ridder saa skøn,
 Han sørged for mig baade Dag og Nat,
 Den Sorg bærer han udi Løn.

12. Herr Henrik tager Buen udi sin Haand,
 Af Længsel udi Skoven mon gange,
 Der kom spillend' saa liden en Hind;
 Gud unde ham den at fange!

13. Der kom spillend' saa liden en Hind
 For Ridderens Sadelbue;
 Hun skjød af sig sin Hindeham,
 Hun blev saa skøn en Jomfrue.

14. Han tog hende listelig i sin Arm
 Kaldte hende sin Hjertens Kjære:
 "Lovet være Gud Fader i Himmerig,
 Jeg haver Eder fundet here!

15. I haver her ingen Terne,
 Og jeg haver ingen Dreng,
 Bryde vi ned de Lindeløv,
 Vi rede vor Brudeseng!"

16. Det da var den skjønnne Tomfru
Satte sig i Sengen ned,
Og det var Herre Henrik
Saa sødelig sov derved.

17. Saa saare da græd den skjønnne Tomfru,
For han Sønnen fik,
End græd hun halve mere,
Der hun i Hindeham gik.
Maatte jeg en med de vænneste fange!

XXXIX.

N a t t e r g a l e n,

eller

den omflabte Somfrue.

IV.

Iste Vers.

Jeg veed vel, hvor der stander et Slot,
Det er saa vel beprydet
Med Sølv og med det røde Guld,
Med udhugne Stene opmuret.

2. Forinden det Slot der stander en Lind
Med Blade dejlige og skjøne,
Derudi boer en Nattergal fin,
Som liflig monne røre sin Tunge.

3. Der kom en Ridder ridendes did,
Hän hørte den Nattergal sjunge;
Derover han højlig forundrede sig,
Thi det var ved Midnatsstunde.

4. "Dg hør Du, liden Rattergal!
En Bise jeg beder Dig givæde.
Dine Fjædre lader jeg med Guld beslaae,
Din Hals med Perler beflæde."
5. "Jeg passer ej paa Dine Fjædre af Guld,
Som jeg for Dig skulde bære;
I Verden er jeg en fremmed vild Fugl,
Dg ingen Mand monne mig kjende."
6. "Est Du i Verden en fremmed vild Fugl
Dg ingen Mand mon Dig kjende,
Dig tvinger vel Hunger Kulde og Sne,
Som falder paa Bejen hin brede."
7. "Mig tvinger ej Hunger, mig tvinger ej Sne,
Som falder paa Bejen hin brede;
Mig tvinger fast mere en lønlig Sorg,
Der gjør mig Angest og Møde."
8. Mellem Bjerg og dyben Dal
Bortrinde de stride Strømme;
Men den, som haver en fuldtro Ven,
Han ganger saa sent udi Glemme."
9. "Jeg havde mig en Kjærest' saa hold,
En Ridder saa mægtig og vældig;
Min Stivmoder kasted' det hastig omkuld,
For hun det ej have vilde."

10. Hun skabte mig til en Rattergal,
Bad jeg skulde Verden omflyve;
Min Broder til en Ulv saa graa,
Bad ham paa Skoven løbe.

11. Strax foer han hen i Skoven ind,
Hun bad, han aldrig skulde faae Bod,
Før han uddraa hendes Hjerteblood
Sny Aar derefter saa skede.

12. En Dag gik hun saa lystelig
I Rosens Lund at spadserere,
Min Broder det saae, og snildelig
Gav nøje Agt oppaa hende.

13. Han greb hende ved hendes venstre Fod
Med Ulveklo hin lede;
Rev ud hendes Hjerte og draa hendes Blood:
Igjen fik han sin Helbrede.

14. Endnu er jeg saa liden en Fugl,
Som flyver i vilde Hede;
Saa kummerfuld monne jeg leve mit Liv,
Dg helst om Vintertide.

15. Dog takker jeg Gud, mig haver opvaakt,
At jeg min Tunge kan røre,
Der udi femten Aar ej haver talet,
Som jeg med Eder mon gjøre.

16. Men jeg haver stedse fjunget paa Qvift,
Med fœrgelig Nattergals Stemme;
Men aldrig fandt jeg bedre Sted
End i de grønneste Lunde."

17. "Dg hœr, Du liden Nattergal!
Hvad jeg Dig monne tilbyde:
I Vinter at fide i mit Bur,
Til Sommer igjen at udflyve."

18. "Hav Tak, fœjøn Ridder! for Tilbud Dit,
Det maa dog ikke faa vœre;
Thi det forbød Stivmoder min,
Saalœnge jeg Fjœdre mon bœre."

19. Den Nattergal stod og tœnkte fig om,
Agted' ikke paa Ridderens Snilde;
Thi greb han hende ved Foden fat:
For Gud det faa have vilde.

20. Han gif med hende ind i fit Bur,
Tillukte Vinduer og Dœrre;
Saa blev hun til faa mangt underligt Dyr,
Som man kunde hœre og fpœrge.

21. Fœrft fœbte hun fig til Lœve og Bjœrn
Dg faa til mange fmaa Drme;
Omfiger til en Lindorm led,
Lod, fom hun Ridderen vilde myrde.

22. Han skar hende med en liden Kniv,
Saa Blod derefter monne komme;
Paa Gulvet strax for hannem stod
En Jomfru saa klar som en Blomme.

23. "Nu haver jeg frelst Dig af Din Nød,
Og af Din lønlige Qvide;
Thi sig mig nu Din Herkomst god
Paa fæder' og møderne Side."

24. "Egypti Lands Konge min Fader var,
Min Moder hans Dronning saa bold;
Min Broder var før en Ulv saa graa,
Som gif paa den grønne Bold."

25. "Er Egypti Lands Konge kjær Fader Din,
Hans Dronning Din Moder med Vre,
Forvist er Du da Søsterdatter min,
Som før Nattergal monne være."

26. Der blev stor Glæde over al den Gaard
Ja over alle de Lande;
Den Ridder haver fanget den Nattergal,
Som i Linden haver bygget saa længe.

XL.

Den omstøbte Ridder.

1ste Vers.

Signelil sidder i Bure,
Hun slaaer Guldharpen prude.
Dg de legte over Bolden.

2. Hun slaaer Guldharpen under Skarlagen Skind,
Dg der kom Lindormen skridende ind.
Dg de legte over Bolden.

3. "Stolt Signelille! lover Du mig,
Det Guld saa rødt det giver jeg Dig."

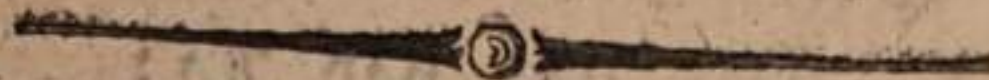
4. "Dg det forbyde den øverste Gud,
At jeg skulde være den Lindorms Brud."

5. "Men jeg kan ikke af Eder faae,
Saa mind mig, og da lad mig gaae."

6. Og hun lagte Vin imellem,
Saa mindte hun Lindormen snilde.
7. Og han slog op med Drmefinde,
Det Blod det randt ned af Skarlagen Skind.
8. Lindormen ned af Loftet skred,
Efter gif Signelil, sine Hænder hun vred.
9. Og der hun kom paa Højelofts Svale,
Der mødte hun sine syv Brødre i Skare.
10. "Velkommen stolten Signelil Søster vor!
Est Du nu kommen i Lindorms Skare?"
11. "Fordi er jeg kommen i Lindorms Skare,
For min Lykke ikke mig bedre var."
12. Lindormen ind ad Bjerget skred,
Efter gif Signelil og Hænderne vred.
13. Hun faldt paa Kne og gjorde sin Bøn:
"D hjælp mig nu, Marice Søn!"
14. Da han var kommet i Bjerget ind,
Da kasted' han sin Drmefind.
15. Og der kasted' han sin Drmeham,
En Ridders Skikkelse han paa sig nam.

16. "Jeg takker Eder, stolten Signelil! for
Eders Møde,
Hos Eder, saa vil jeg leve og døe."

17. Nu haver stolt Signelil forvunden sin Harm,
Hun sover hver Nat udi en Kongesøns Arm.

XLI.

Ridderen i Hjorteham, eller

List over List.

Iste Vers.

Det var Herre Peder,
Han boer sig ude ved Na;
Han vil ej andet gjøre,
End baade segle og roe.
Drømt haver Svenden om Jomfruen al Nat.

2. Han vil ej andet gjøre,
End baade segle og roe;
Han lokker saa mangen stolt Jomfrue,
Han giver dem løsen Tro.
Drømt haver Svenden o. s. v.

3. Det var Herre Peder
Han taler til Svenne to:
"I skulle Jomfru Usalille
Med favren Tale faae."

4. Bort da rede de Dannesvenne
Til Gomfru Usalilles Gaard,
De sendte deres Bud til hende,
Om de maatte til hende gaae.
5. Ind da kom de Dannesvenne,
Og stedes de for Bord;
De vare snilde i Tunge,
De kunde vel føje deres Ord.
6. "Ederes syv Brødre af Skaane
De have nu sendt Eder Bud,
Og bad, I skulde dem finde
Forinden deres Skibsbord."
7. "Ville de ved mig tale,
Og være med mig tilords,
Her skulle de mig finde,
Alt over mit eget Bord.
8. Der plejer ingen skøn Gomfru
At gange forinden Skibsbord,
Uden hende følger Last og Men,
Saa mangt et Hadingsord."
9. Bort da rede de Dannesvenne
Og lagde da deres Ord saa:
De kunde ikke Gomfru Usalille
Med favren Tale faae.

10. "Kan jeg ikke Somfru Usalille
Med favren Tale faae,
Da skal jeg hende svige,
Om Runen mig hjælpe maa."

11. Han drog i sin Trøje
Og den var sat med Guld,
Overdrog han den Hjorteham,
Og den var svigefuld.

12. Alt da spilled' den vilde Hjort
For Somfru Usalilles Gaard,
Hvert et Haar paa hannem var,
Det skinte som røden Guld.

13. Nabent da stod det Borgeled,
Den Hjort han løb derind,
Alle da spilled' de Rakker smaa
Under Somfru Usalilles Skind.

14. Han spilled' op, han spilled' ned,
Han spilled ud med Skove;
Efter ganger Somfru Usalille
Med sine Rakker i Love.

15. Han spilled op, han spilled ned
Han spilled ud med de Enge,
Efter ganger Somfru Usalille
Hun lokker med hviden Haand.

16. Efter ganger Somsfru Usalille —
Hun lokker med hviden Haand;
"Giv det Gud Fader i Himmerig,
At Hjorten den var tam!

17. Giv det Gud i Himmerig,
At Hjorten han var min!
Han skulde aldrig drikke
Foruden klaren Vin.

18. Han skulde aldrig drikke
Foruden klaren Vin,
Han skulde aldrig sove
Foruden i Armen min."

19. Det var Herre Peder
Han fasted' sin Hjorteham;
"Saamænd ved Somsfru Usalille!
Dg nu er' Hjorten tam."

20. Længe stod Somsfru Usalille
Dg tænkte hun ved sig:
"Gud sende mig nu snelle Raad
Dg skille mig snart ved Dig!

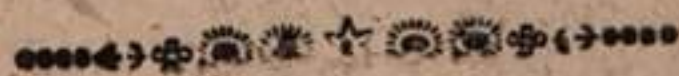
21. Havde jeg det førre vidst,
Det jeg mon vide nu,
De Børn skulde aldrig fattig' blevet,
Vi skulde tilsammen faae."

22. "Jeg var mig saa lidet et Barn
Hjemme i min Faders Gaard,
Den Tid de grove det Guld i Jord,
Guld vel veed jeg hvor det staaer.

23. De grove det ned ved Strande
Alt under saa bred en Sten."
Did straxen gif Herr Peder
At hente det Guld saa rent.

24. De grove op den haarde Hald,
Det revned' i Jorden ved.
Man skal aldrig Guld opgrave
Hvor intet er kommet ned.

25. Man skal aldrig Guld opgrave
Hvor intet er kommet ned;
Den Svend og saa den skjønnne Tomsfru
De fandtes ret aldrig mer'.
Drømt haver den Svend om Tomsfruen al Nat.

XLII.

Unger Svegder,

eller

Runernes Magt

I.

1ste Vers.

Det var ungen Svegder,
Han skulde Bolden lege,
Bolden drev i Jomfruens Skjød,
Dg gjorde Kinderne blege.
Du taler Dine Ord vel.

2. Bolden drev i Jomfruens Bur,
Dg Svegder efter gif,
Før han ud af Buret kom,
Stor Sorg i Hjertet han fik.
Du taler o. s. v.

3. "Du tørst ikke kaste med Bold,
Dg kast den ikke efter mig;
Der sidder en Jomfru i fremmede Land,
Hun lider fast efter Dig.

4. Du skal aldrig Sønnen sove
Dg aldrig Roen fange,
Før Du faaer løst den skjønnne Tomsfru,
Som ligger for Dig udi Evang."
5. Det var ungen Svegger
Han søber sit Hoved i Skind,
Saa gaar han i Højeloft
For sine Hofmænd ind.
6. "Hil sidde I, alle mine gode Mænd!
I drikke Mjød af Skaale!
Mens jeg ganger i Bjerget ind
Alt med de Døde at tale.
7. Hil sidde I, alle mine gode Mænd!
I drikke Mjød og Vin!
Mens jeg ganger i Bjerget ind,
Dg taler med Moder min."
8. Det var ungen Svegger
Han tager til at falde,
Der revned Mur og Marmorsten,
Dg Bjerget tager til at falde.
9. "Hoo er det, mig vækker,
Gjør mig saa stor Uro?
Maa jeg ikke med Freden ligge
Her under sorten Jord?"

10. "Det er ungen Svegder
Dg kjære Sønnen Din,
Han vilde gjerne have gode Raad
Af kjære Moder sin.
11. Jeg haver fanget Stivmoder,
Hun er mig saa haard,
Dg hun haver fast mig Runer paa
For den jeg aldrig saae."
12. "Jeg skal give Dig Folen god,
Han skal bære Dig frem,
Saa vel han løbe kan paa Hav
Som paa den grønne Eng.
13. Jeg skal give Dig Dugen,
Han er af Ugeruld,
Al den Mad Du ønsker Dig,
Skal staae for Dig paa Bord.
14. Jeg skal give Dig Dyrehorn,
De er' belagte med Guld,
Al den Drik Du ønsker Dig,
Den skal staae for Dig fuld.
15. Jeg skal give Dig Sværdet,
Er hærdet i Drageblod,
I hvor Du drager gjennem Skov,
Det lyser som et Baal.

16. Jeg skal give Dig Snekken,
 Som skal være Dig god,
 Hun løber saavel paa grønne Jord
 Som paa hin vilden Flod."

17. De vunde op deres Silke-Segl
 Saa højt i forgylden Raa,
 Saa seglede de hen til det Land,
 Som den Jomfru var paa.

18. Saa kasted' de deres Anker
 Alt paa den hvide Sand,
 Det var ungen Svegder
 Han tren der først paa Land.

19. Det var ungen Svegder
 Han styred' sin Snekke for Land,
 Det første der dennem mødte,
 Det var en gammel Mand.

20. Det da var den gamle Mand,
 Og han lod spørge først;
 Hvad da heder den unge Svend,
 I Hjertet er saa trøst?

21. "Han heder ungen Svegder,
 Saa vide gaaer Sagn deraf,
 Han er lagt i lang Attraa
 For den han aldrig saae."

22. "Her er en Jomfru paa dette Land
Hun ligger i langen Attraa
For en Svend heder Svegder,
Hun hannem aldrig saae."

23. "Længes hun efter en unger Svend
Som hun haver aldrig seet,
Heder han ungen Svegder,
Da er han nu kommen hid.

24. Hør Du det, du gamle Mand!
Er det som Du siger mig,
Bliver jeg Konge paa dette Land,
Til Greve saa gjør jeg Dig."

25. "Midt udi den grønne Lund
Der stander min Jomfrues Gaard,
Huset er af graa Marmorsten,
Og Gaarden er lagt med Staal.

26. Huset er af graa Marmorsten,
Og Gaarden er lagt med Staal,
Porten er af det røde Guld,
Tolv Bjørne stande derfor.

27. Midt udi den Jomfrues Gaard
Der stander en Lind saa grøn,
Est Du den rette Svegder,
Du gik saa dristelig frem."

28. Bort red ungen Svegder,
Dg ind ad Porten saae,
Alle de Laase der hængde for,
De ginge ledige fra.

29. Der falmed Løv, der falmed' Lind,
Dg Græsset under Linderod,
De Løver og de Bjørne
De fulde den Herre tilfod.

30. Der han kom i Borgergaard
Der arled' han sit Skind,
Saa ganger han i Højeloft
For hedenske Konge ind.

31. "Hil sidde I hedenske Konge,
Alt over Eders brede Bord!
Vil I mig Eders Datter give?
I vide mig Ansvar god!"

32. "Jeg haver ikke Datter
Dg Datter foruden een,
Hun ligger lagt i langen Attraa
Alt for en unger Svend.

33. Hun ligger lagt i langen Attraa
For den hun aldrig saae,
Svenden han heder Svegder,
Saa vide ganger Sagn derfra."

34. Ind da kom den liden Smaadrenge
Var klædt i Kjortelen hvid:
"Længes Eder nu efter Svegder,
Da er han kommen hid."
35. Ind da kom den skjønnne Jomfru
Var klædt i Silke hvid:
"Vær velkommen, ungen Svegder!
Hjerteallerkjæreste min!"
36. "Vil I lade Eder døbe,
Og tage ved christelig Tro,
Og følge mig til Dannemark
Hos ungen Svegder at boe?"
37. "Gjerne vil jeg lade mig døbe,
Tage ved den christelig Tro,
Og følge Eder saa til Dannemark,
Hos Eder, ungen Svegder! at boe."
38. Om Løverdag lod hun sig døbe,
Tog ved den christelige Tro,
Om Søndagen drucke de Bryllup,
De levede tilsammen med Ro.
39. De drucke Bryllup i Dage,
Og vel i Dage ni,
Alt da sad den gamle Mand
Og sørged' i alle de.

40. Tak have ungen Svogder,
Saa vel holdt han sit Ord;
Han gjorde hannem til Ridder,
Og satte ham øverst til Bord.

41. Nu haver ungen Svogder
Forvunden al sin Nød,
Han blev Konge paa det Land,
Hun Dronning, efter Faderens Død.
Du taler Dine Ord vel.

f.v.

XLIII.

Den onde Svigermoder,
eller

Ruernes Magt

II.

1ste Vers.

Herr Dve har ej Datter uden een.

Dp under saa grøn en Eide.

Han giver hende til Elling hen.

De ride saa varlig gjennem Lunden.

2. Han gav hende en Ridder saa væn.

Dp under saa o. s. v.

Her Stig Kob saa hedder han.

De ride saa varlig o. s. v.

3. Det lakked' fast hen mod et Kar,

Dp under saa o. s. v.

Med Sønner to da Thorelil var,

De ride saa varlig o. s. v.

4. De fulgte hende hid, de fulgte hende her.
Op under saa grøn en Eide.
Alt blev det dog jo længer jo værre.
De rider saa varlig gjennem Lunden.
5. Her Stig han søber sit Hoved i Skind,
Op under saa o. s. v.
Saa gaaer han i Loftet for sin Moder ind.
De ride saa varlig o. s. v.
6. "Hør mig, kjær' Moder, giver mig Raad,
Op under saa o. s. v.
Hvor det skal med Thorelil gaae."
De ride saa varlig o. s. v.
7. "I fyrretyve Uger og et Aar
Op under saa o. s. v.
Saa længe Thore med Barnet gaaer."
De ride saa varlig o. s. v.
8. "O nej kjære Moder! det er ej vist;
Op under saa o. s. v.
Fyrretyve Uger gif' Maria med Krist."
De ride saa varlig o. s. v.
9. "Imedens jeg kan ikke bedre faae,
Op under saa o. s. v.
Da fører mig did, hvor jeg kom fra."
De ride saa varlig o. s. v.

10. "Hestene ere i Enge,
Dp under saa grøn en Lide!
Kjøresvendene ere i Senge."
De ride saa varlig gjennem Lunden!
11. "Kan jeg ej Karm og Kjøresvend faae,
Dp under saa o. s. v.
Da skal jeg paa min bare Fod gaae."
De ride saa varlig o. s. v.
12. Det var ej saa snart udsagt,
Dp under saa o. s. v.
Hestene vare for Karmen lagt'.
De ride saa varlig o. s. v.
13. Herr Stig tog hende listelig i sin Arm,
Dp under saa o. s. v.
Dg løsted' hende i forghldte Karm.
De ride saa varlig o. s. v.
14. Han satte hende paa Bolster blaa,
Dp under saa o. s. v.
Dg selv da kjørte han derfra.
De ride saa varlig o. s. v.
15. Der de kom i Rosens Lund,
Dp under saa o. s. v.
Der brast hendes Karm i samme Stund.
De ride saa varlig o. s. v.

16. "En underlig Qvinde maa jeg være,
 Dp under saa o. s. v.
 Mens min egen Bogn kan mig ej bære."
 De ride saa varlig o. s. v.

17. "J skal derfor ej sørge eller qvide,
 Dp under saa o. s. v.
 Jeg vil gaae og J skal ride."
 De ride saa varlig o. s. v.

18. Der de komme til Borgeled,
 Dp under saa o. s. v.
 Der staaer hans Søster og hviler ved.
 De ride saa varlig o. s. v.

19. "O, kjære Søster! giv mig Raad,
 Dp under saa o. s. v.
 Hvor det skal med hende tilgaae."
 De ride saa o. s. v.

20. Stolt Mettelil gaaer til Drke,
 Dp under saa o. s. v.
 Saa snart to Børnørn mon virke.
 De ride saa varlig o. s. v.

21. Saa svøber hun sit Hoved i Skind,
 Dp under saa o. s. v.
 Og gaaer i Loftet for sin Moder ind.
 De ride saa varlig o. s. v.

22. "O min kjær' Moder, forlad Eders Harm,
Dp under saa o. s. v.
Dg tag Eders Sønnebørn i Eders Arm."
De ride saa varlig o. s. v.

23. "Jeg tænkte med min Nøglering,
Dp under saa o. s. v.
Saa vist at fast' alting omkring.
De ride saa varlig o. s. v.

24. Jeg meente, Alting var slet forgjort,
Dp under saa o. s. v.
Uden der som Thorelils Brudekiste staaer."
De ride saa varlig o. s. v.

25. Den Kiste af Stedet blev flyttet saa bradt,
Dp under saa o. s. v.
Dg Thorelil blev derpaa sat.
De ride saa varlig o. s. v.

26. Saasnart var hun ej kommet hid,
Dp under saa o. s. v.
At hun jo fik to Sønner blid.
De ride saa varlig o. s. v.

27. "O Gud, lad mig saa længe leve,
Dp under saa o. s. v.
Mens jeg udbytter Sjælegave!
De ride saa varlig o. s. v.

28. Stigs Moder giver jeg min Silkeserf,
Dp under saa o. s. v.

Gid hun den slider med Hjertens Berf!
De ride saa varlig o. s. v.

29. Hans Søster giver jeg de sølvspendte Sko,
Dp under saa o. s. v.

Gid hun dem slider med Glæde og Ro!
De ride saa varlig o. s. v.

30. Herr Stig giver jeg en Rosensblomme,
Dp under saa o. s. v.

Gud give ham snart hende at bekomme!"
De ride saa varlig o. s. v.

XLIV.

Den onde Svigermoder No. 2,

eller

Runernes Magt

III.

Iste Vers.

Herr Peder han red sig op under D.

Op under saa grøn en Lind,

Han fæsted stolt Mettelille saa ven en Mø.

J rider saa varlig igjennem Lunden med
hende!

2. Han gav hende Guldbratser brede,
Derfor saa blev hans Moder vred.

3. "Fæster Du, mig imod, en Mø,
Da skal hun med sit første Barn dø."

4. Han fæsted' hende og han førte hende hjem,
Ikke vilde hans Moder gaae hende igjen.

5. De var' ikke sammen uden et Aar,
Stolt Mettelille maatte med Barnet gaa.
6. De fulgte hende ud, de fulgte hende ind,
Saa nær mon Døden til hende trænge.
7. "Men jeg kan hverken leve eller døe,
I føre mig did, som I toge mig Mø!"
8. Dertil svared' Hr. Peder's Moder,
For hun var hende slet intet god:
9. "Hestene ere i Enge,
Og Kjøresvændene ere i Senge."
10. Hr. Peder han stod noget derfra,
Han hørte stolt Mette klage sig saa.
11. Saa snarlig var Karmen i Gaarden vendt,
Og snart var Hestene derfor spendt.
12. Der de kom paa grønne Hede,
Da gik hendes Karm i Stykker tre.
13. "Alt maa jeg være en syndefuld Kvinde,
Men Karmen kan ikke under mig rinde."
14. Herr Peder han holdt ikke langt derfra,
Han var saa nær, han saae derpaa.

15. "Dg vi ville finde paa bedre Raad,
I skal ride, og jeg vil gaae."
16. "Det kan hver Danneqvinde tænke ved sig,
Hvor vel jeg kan i Saddelen sidde."
17. Stolt Mettelille kom i sin Faders Gaard,
Hendes Fader han ude for hende staaer.
18. "Velkommen Mettelille Datter min!
Hvor lider Dig med Fosteret Din."
19. "Saa mig lider, saa er mig tilmode,
Jeg finder ikke Ro paa denne Jord."
20. Liden Kirsten hun var en Jomfru saa fin,
Hun elskte saa meget sin Broders Qvinde.
21. Liden Kirsten hun var sin Broder saa tro,
Saa snart hun de Børn af hviden Bør
mon snoe.
22. Saa svøbte hun dem i hviden Lin,
Hun tog dem saa listelig under sit Skind.
23. Hun tog dem saa listelig under sit Skind,
Dg bar dem i Loftet for Moderen ind.
24. "Min kjære Moder! lader fare Eders Harm,
I tage Eders Sønnebørn i Eders Arm."

25. "Haver Mettelille faaet de Sønner smaa,
Da kunde de ramme Runer ikke bide paa.
26. Jeg haver forgjort baade Himmel og Jord,
Foruden det Sted min Kiste stod paa.
27. Jeg haver forgjort saa vide,
Som hun baade skulde gaae og ride.
28. Jeg haver forgjort baade Skov og Jord,
Foruden det Sted hvor min Kiste stod."
29. Ret aldrig var Ordene før udsagt,
Før stolt Mettelille var jo paa samme
Sted lagt.
30. Der hun kom paa det Sted hvor Kisten stod,
Da fødte hun de Sønner to.
31. Det gjorde Her Peders Moder stor Nød,
Saa snart blev hun af Harme død.

XLV.

Herr Tønne,

eller

Runerne's Magt

IV.

Iste Vers.

Herr Tønne han rider ud af Alsø,
Han fører sit Glavind ryst.

Enten det er tillands eller vands,

Er han en Helt saa trøst.

Raader I vel de Runer!

2. Herr Tønne rider i Rosens Lund,
At bede den vilde Hare;

Der mødte ham Dvergens Datter

Med andre Tomsruer i Skare.

Raader I vel o. s. v.

3. Herr Tønne rider i Rosens Lund,

At bede den vilde Hind;

Der mødte han Dvergens Datter,

Hun hviler sig under en Lind.

Raader I vel o. s. v.

4. Hun hviler sig under en Lind saa grøn,
Guldharpen hun havde i Hænde:
"Dg hisset seer jeg Herr Tønne ride,
Dg han skal hid til os vende.
5. I sidde nu ned, mine Møer saa smaa,
Dertil min liden Smaadrenge,
Den Stund jeg leger mine Runer saa,
At blomstres skal Mark' og Eng."
6. Saa slog hun de Runeslag,
At Harpen saa vel maatte klinge;
Den vilde Fugl, paa Dviste sad,
Forglemte sin Sang at synge.
7. Den vilde Fugl paa Dviste sad,
Forglemte sin Sang at synge;
Den vilde Hjort i Skoven gaaer,
Forglemte sit Spring at springe.
8. Der blomstredes Mark, der lovedes Ris,
Det kunde de Runer saa vende.
Herr Tønne sin Ganger med Spore tvang,
Han kunde dog ikke undrende.
9. Det var Ridder Herr Tønne,
Han springer fra sin Hest;
Han ganger til Dvergens Datter,
Han sidder hende allernæst.

10. "Hil sidde I, Dvergens Datter!
 Vil I være min Kjære?
 Alle de Dage jeg leve maa,
 Seg vil Eder elske og ære.
11. Hil sidde I, Dvergens Datter!
 En Rose for alle de Lilier;
 Eder saae aldrig nogen Verdens Mand,
 Han Eder jo lysted' at gille."
12. "Hør Du, Ridder Herr Tønne!
 Lad fare det Elskovens Bærk;
 Seg haver mig en Fæstemand,
 En Konge for alle de Dverge.
13. Min Fader sidder i Bjerget,
 Han byder ud alle sine Mænd;
 Det skeer inden Maanedsdag,
 Min Fæstemand fører mig hjem.
14. Min Moder sidder i Bjerget,
 Hun leger med Guld paa Skjød;
 Men jeg stjal mig af Bjerget ud,
 At slaae Guldharpen rød."
15. "Før Dvergekongen skulde Eder faae,
 Og han skulde nyde den Lykke,
 Før skulde jeg vove mit unge Liv,
 Og bryde mit Glavind istykker."

16. Svared' det Dvergens Datter,
Hun svared' saa for sig:
"Du faaer vel vænnere Fæstemø,
Ret aldrig vinder Du mig.

17. Du skynde Dig, Ridder Herr Tønne!
Du vogte vel Din Gang;
Min Fader og min Fæstemand
De tøve nu ikke længe."

18. Det var hendes kjær' Moder,
Hun ud af Bjerget saae,
Da blev hun var Herr Tønne
Under grønne Lind at staae.

19. Ud kom hendes kjær' Moder,
Dg hun var vred og gram:
"Hør Du, Alfild, Datter min!
Saa lidet falder her Din Gang.

20. Du maatte fast bedre i Bjerget sidde,
Dg sømme Dit hvide Lin,
End Du gaaer her udi Rosens Lund,
Dg rører Guldharpn Din.

21. Dvergekongen haver Dig fæstet,
Med Ore haver han Dig vundet;
Du torde ikke Herr Tønne
Med Runeslag have bundet."

22. Det var Dvergens Datter,
Hun monne ad Bjerget gaae:
Efter gaaer Ridder Herr Tønne,
Han hverken hørte eller saae.
23. Det var Dvergens Frue,
Lader brede med Silke en Stol,
Udi Dvale sad den Herre deri,
Alt indtil Hanen gol.
24. Det var Dvergens Frue,
Lader hente Bogen frem;
Hun løste den Herre af Runeslag,
Hendes Datter havde bundet dem.
25. "Nu haver jeg Dig af Runen løst,
De kan Dig nu aldrig meer binde;
Det haver jeg gjort for Wrens Skyld,
Min Datter skal Dig ej vinde.
26. End mere vil jeg for Wre gjøre,
For Elskov og goden Billie:
Jeg flyer Dig en Fæstemø,
En Rose for alle de Lilier.
27. Jeg er fød af Kristenfolk
Og tagen i Bjerget ind;
Jeg haver mig en Søster,
Hun hedder Fru Ermelin.

28. Udi Island bærer hun Kronen
Dg dertil Dronninge-Navn.
Hendes Datter blev hende stjaalet fra,
Saa vide ganger deraf Sagn.
29. Hendes Datter blev hende stjaalet fra,
Hun ligger udi stærken Vare;
Hun maa aldrig til Dansen gaa,
Ej heller til Kirken fare.
30. Hun maa ej ud af Binduet see,
Foruden hende vogte de Qvinder;
Hun maa ikke Tavl med Kongen drage,
Uden Dronningen selv er inde.
31. Hende saae aldrig nogen Forderigs Mand,
Foruden den gamle Konning;
Hun ligger hver Nat under Laase læst,
Dg Dørren lukker selv den Dronning.
32. Den Somfru hun sidder i Upsal,
Hun hedder stolten Ermelin.
Staalstang lukker hendes Buredør,
Dg dertil Jernring.
33. Kongen haver en Brodersøn,
Allevod er hans Navn
Han skal have den skjøne Somfru,
Naar Riget er kommet ham til Haand.

34. Jeg vil give Dig Sadel og Hest,
Dg gyldne Sporer ny;
Du rider aldrig saa vild en Sti,
Du skalt jo finde til By.

35. Dg jeg skal give Dig Klæder
Med røde Guld lagt i Sømme;
Jeg skal give Dig det røde Skjold,
Er lagt med Edelstene.

36. Jeg skal give Dig gode Guldbaand,
Deri ligge Roser drevne.
Hvert det Ord Du taler
Skal falde som de vare skrevne."

37. Fremgik Ulfhild, Dvergens Datter,
Hun undte den Ridder saa vel;
"Jeg giver Dig det gode Sværd,
Dg Glavind blank dertil.

38. Du skal aldrig ride den Sti,
Du skalt jo Vejen finde;
Du skalt aldrig stride den Strid,
Du skalt jo Sejren vinde.

39. Du skalt aldrig segle den Sø,
Du kommer jo vel til Land;
Du skalt aldrig saaret blive
Af nogen Verdens Mand."

40. Det var stolten Fru Thore lille,
Hun skjenked' ham klaren Vin:
"Du skynder Dig snarlig af Bjerget ud,
Før hjem kommer Herre min."
41. Herr Tønne han rider i Rosens Lund,
Hans Glavind skinner saa vide;
Da mødte hannem Dvergen selv,
Til Bjerget vilde han ride.
42. "Vel mødt, Ridder Herr Tønne!
Din Hest kan vel med Gang.
Hvort saa vil Du ride?
Og haver Du Bejen lang?"
43. "At gille vil jeg ride,
Og fæste en Rosens Blomme.
Et Glavind tør jeg bryde,
Og friste baade Skade og Fromme."
44. "Du ride bort, Ridder Herr Tønne!
For mig Du Freden skal nyde.
Der er en Svend i Upsal,
Han lyster vel Glavind at bryde."
45. Herr Tønne rider udi Sverrig,
Sin Lykke vil han der friste;
Der fandt han de Riddere ni,
Holdt væbnede under de Dviste.

46. Hjelm havde de om Hov'det knytt';
Dg Skjoldet havde de for Bryst;
Bed Siden hængte deres forgyldte Sværd,
Deres Glavind hængte alt i Ryst.

47. "Her holde I, svenske Riddere ni,
Dg vil I stride for Ære?
Eller vil I stride for det røde Guld?
Eller for Eders Hjertenskjære?"

48. Svared' det Allevod, Kongens Frende,
Han var saa stolt ifinde,
"Nok haver jeg Ære og røden Guld,
Jeg tør det ikke vinde.

49. Der er en Tomsfru udi Upsal,
Hun hedder stolten Ermelin,
For hendes skyld bryde vi et Sper,
Da enten hun bliver min eller din."

50. Det første Red, de sammen rede,
De Helte vare begge saa stærke,
Sønder da gif deres gode Skjold,
Deres Glavind drev langt i Marke.

51. Det andet Red, de sammen rede,
Det var og ikke af Falsk,
Herr Allevod drev for Sadelbue,
Dg sønder gif hans Hals.

52. Det fortrød de svenske Riddere,
De vilde den Skade vrefke;
Men Lykken var dem tvertimod,
Han slog dem alle tilrygge.

53. Det vare de svenske Riddere,
De arle deres Kaabe blaa,
Saa gaae de i Højeloft
For svenske Konning at staae.

54. "Her er en Judte kommet i Land,
Han er baade broget og sribet,
Otte Riddere han lemlæstede,
Saa ilde han for dem har pebet.

55. Otto Riddere han lemlæsted',
De ere baade halte og lamme,
Saa vog han Allebud, Eders Brodersøn:
Saa faae han, Judten, Skam!"

56. Svared' det den gamle Konge,
Alt med sit lange graa Haar:
"Hevner mig over den sribede Judte;
Jeg giver Eder Sabel og Maard!"

57. Ud red' alle de svenske Hofmænd,
Og de vilde vinde Pris.
Den Patter han dem snart fordrev,
De bleve af Skaden vis'.

58. De kunde ej fortjene Sabel eller Maard,
Thi maatte de slide Kalvskind,
Dertil udi det Badmel graa
De maatte svøbe sig ind.
59. Det fortrød de svenske Hofmænd,
Dg de begyndte at strutte:
"Her nysser Ingen i Verden op
Alt for den stribede Tude!"
60. Herr Tønne rider i Upsal,
Ham fulgte baade Tugt og Sømme.
De svenske Hofmænd de bruge deres Ben,
Takke Gud, de fra ham komme.
61. Han bryder den store Staalstang,
Han vejer de Bjørne hvide;
Han tog derud den skjøne Tomsfru,
Som længe havde ligget i Dvide.
62. De svenske Hofmænd de tie saa qver,
Deres Mund de ikke oplukke.
Der kom en Tynde fra Sønderjylland,
Han slog dem alle tilrygge.
63. Der han havde vejjet de svenske Riddere
Dertil baade Løve og Bjørn,
Saa gaaer han i Højeløft,
Alt til den udvalgte Skjøne.

64. "Vær velkommen, Ridder Herr Tønne,
Til disse fremmede Lande!
Det vil jeg for Ganden sige:
Jeg haver efter Eder længet.
65. Jeg var mig saa lidet et Barn,
Dg da blev mig spaaet, en Ridder
Af fremmed Land skulde veje Allevod,
Dg føre mig hjem med sig.
66. Jeg beder Dig, Ridder, Herr Tønne!
At Du forlader aldrig mig;
Der er Ingen udi Verden til
Jeg heller trolover, end Dig."
67. Det svared' Ridder Herr Tønne,
Tog Somfruen i sin Favn:
"Jeg vil Dig aldrig forlade:
Det sværger jeg ved Drottens Navn!"
68. Saa tog han den skønne Somfru
Alt med hendes røde Guld;
Saa førte han hende til Danmark,
De bleve hinanden huld'.
69. Han førte hende til sin egen Gaard,
Hun var en Rosens-Blomme.
Alle de Folk paa Alsø vare
De favned' saavel deres Komme.

70. Det var Ridder Herr Tønne,
Han holdt saavel sin Tro;
Maanedsdag derefter
Lod han sit Bryllup bo.
71. Det spurgtes saa til Irland,
At funden var Kongens Datter,
Den Konning og den vænne Dronning
For Sorg fik Fryd og Latter.
72. Den Konning sendte Herr Tønne Bud,
Og ønskede ham til Lykke;
Han skulde til hannem komme,
Han hannem Landet oplade vilde.
73. Det var Ridder Herr Tønne,
Bandt Segl i forgyldte Naa,
Saa segled' de til Island
I mindre end Maaneder to.
74. Det var Ridder Herr Tønne,
Han styrer sin Snekke for Land;
Den gamle Konning og Dronning
De gange paa hviden Sand.
75. "Vær velkommen, Ridder Herr Tønne,
Til disse fremmede Lande!
Alt det Kongerige Island
Det ganger Eder tilhaande.

76. Den gamle Konge afflod Riget,
 Lod krone den frejdige Mand;
 Alt det gandske Kongerige
 Det gif hannem vel tilhaande.

77. Nu haver Ridder Herr Tønne
 Forvundet al sin Harm,
 Nu raader han for Island,
 Gover hver Nat i Ermelins Arm.

78. Nu er han en vældig Konge,
 Og raader for Borg og Fæste.
 Aldrig begjere de svenske Riddere
 At han skal blive deres Gæst.

XLVI.

Ridder Stig og Findal.

eller:

Runernes Magt

V.

1ste Vers.

Ridder Stig og Findal var Brødre baade
Slig to Ridder fødtes aldrig før til Jord.
Jomfruer! I giver os Orlov.

2. Ridder Stig tjener i Kongens Gaard,
Frue og Jomfruer de hørste hans Haar.
Jomfruer! I giver os Orlov.

3. Ridder Stig stod for Kongens Bord,
Liden Kirsten var hannem haardt i Hu.
Jomfruer ic.

4. "Det er syv Aar siden jeg Runer nam,
I Aften skal jeg prøve, om de due kan."

5. Med højre Haand skænker han Mjød og Vin,
Med venstre Haand faster han Runer sin'.

6. Han agted at kaste dem paa liden Kirstin,
Dg de drev under Rigsse hendes Skind.

7. Ridder Stig han fortner som en Jord,
Rigsse hun rødes som et Blod.

8. Ridder Stig han svøber sit Hoved i Skind,
Han ganger i Loft for sin Fostermoder ind.

9. "Fostermoder! Fostermoder! I kjender mig Raad,
Hvor kommer jeg levendes af Kongens Gaard?

10. Jeg agted at kaste Runer paa liden Kirstin,
Dg de drev under Tomfru Rigsse hendes Skind.

11. Jeg vil sætte mig paa min Ganger hvid,
Dg jeg vil ride saa langt af Led."

12. Hun sagde: "vil Du søge al Fyns Land omkring,
Da søger Tomfru Rigsse i Nat til Din Seng.

13. Det Du vilde ride til Verdens Ende,
I Aften hun kommer dog for Din Seng.

14. Ridder Stig! Du tage Dig til en god Hu,
Du gange hjem til Din Seng at sove.

15. Tomfruen flapper paa Loftsdør med Skind,
Du tie qver, Ridder Sti! lad hende ikke ind.

16. Lidel da haver hun Fingre smaa,
Selv pilker hun de Nagler fra.

17. Hun sætter sig paa den Sengestof
Hun leger fast med Din gule Lof.

18. Hun klapper Dig paa Din hvide Kind,
Du lig saa stille som Du var stind.

19. Hun kysser Dig for Din Mund saa rød,
Du lig saa stille som Du var død."

20. Ridder Stig han fulgte sin Fostermoders Raad,
Saa monne han til Senge gaae.

21. Gildig om Aftenen Nøgen faldt paa,
Jomfru Rigisse tager over sig Raaben blaa,

22. Jomfruen tager over sig Raaben blaa,
Til Ridder Stigs Lofst saa monne hun gaae.

23. Hun flapped paa Lofstdør med sit Skind,
"Du stat op Ridder Stig! og lad mig ind."

24. "Ingen saa haver jeg Stevne sat,
Og Ingen lader jeg i Lofst om Nat."

25. Saa liden havde hun Fingre smaa,
Saa pilked hun selv de Nagler fra.

26. Femten Nagler og end en Schraa,
Saa monne Jomfru Rigsse i Loftet gaae.
27. Hun satte sig paa Ridder Stigs Sengestof,
Hun legte fast med hans gule Lok.
28. Hun mindede ham for sin Mund saa rød,
Alt laae han stille som han var død.
29. Hun tog ham saa listelig udi sin Arm,
Han laae saa stille og lidde den Harm.
30. Ridder Stig han vogned og op han saae:
"Hvem er det her larmer saa?
31. Kan jeg ikke i Freden for Eder være,
Da skal jeg det for Eders Broder kjære."
32. "J kjære hvad J kjære maa —
Alt er J den, min Hu ligger paa".
33. Narle om Morgenens det var Dag,
Ridder Stig ganger for Kongen at flag.
34. "Kjære Herre! jeg haver for Eder at kjære,
Jeg kan ikke om Natten for eders Søster være."
35. Kongen han taler til liden Smaadrenge;
"Du bed' min Søster at gaae herind".

36. Indkom Tomfru Rigiſſe hun ſtedes for Bord:
"Hvad vil I, kjær Broder! I ſende mig Ord?"
37. "Her ſtander en Ridder giver over dig Kjære,
Han kan ikke om Natten for Dig være."
38. "Alt var det Guds Sande, jeg til hannem gif,
Dog ingen Barne jeg af hannem fik.
39. Gloendes Staal vil jeg paa mine Hænder bære,
Og Ridder Stig Hvide's Marſag gjøre."
40. Længe ſtod Dannerkonning og tænkte derpaa:
Jeg kan ikke min Søſter bedre gifte end ſaa.
41. Der var Glæde i Dannerkongens Gaard,
Kongen han gav ſin vænne Søſter bort.
42. Der var Glæde og halv større Ro,
Ridder Stig hende med Ære tog.
43. Ridder Stig lader brygge og blande Vin,
Han byder Dannerkonning hjem til ſin.
44. Han byder Kongen og alle hans Mænd,
Og danſke Dronning ſkulde følge dem hjem.
45. Det meldte Dronningen ſom hun red:
"Mon dette ikke være Her Ridder Stigs Gaard?"

46. Det da svared den liden Smaadrenge:
"Ridder Stigs Gaard den er vel kjendt,
47. Den er forinden med røde Guld rendt,
Foruden er den med hvide Sølø hængt".
48. Der de kom for Ridder Stigs Port,
Fem hvide Bjørne stod bunden derhos.
49. Der de kom i Ridder Stigs Gaard,
Der spillede inde baade Hjorte og Raar,
50. Midt i Gaarden der stander et Hø,
Der er omkring med Fugle og Djur.
51. Foroven er hun med Sillietræ og Lind,
Forneden spille baade Hjorte og Hind.
52. Der de kom i Stuen ind,
Hun var med høviske Qvinder.
53. Gulvet det var af det røde Rav,
Loftet var skrevet i forgyldene Bogstav.
54. Bordet det var af det røde Guld,
Dugen var af Ageruld.
55. Bæggene vare af Marmorsten,
Stolperne var af det hvide Hvalsbæn.

56. Midt paa Gulvet der ganger en Dands,
For ganger Ridder Stig smal som en Band.

57. For ganger Ridder Stig smal som en Band,
Han haver to Sølvkar paa hver sin Haand.

58. Ridder Stig drikker sin Kjæreste til,
Skov og Mark de blomstres derved.

59. Der blomstres Skov der løves Ris,
For alle Tomsruer bær hun Pris.

60. Sildig om Aftenen Røgen faldt paa,
Ridder Stig med sin Brud til Senge mon gaae.

61. Nu haver Ridder Stig Hvide forvunden
sin Harm,
Han sover hver Nat i Kongens Søsters Arm.

62. Nu haver Tomsfru Rigitslille forvunden
sin Hvide,
Hun sover hver Nat ved Ridder Stig Hvides
Side.

Tomsruer! I giver os Drlov.

XLVII.

Runernes Magt

6te Bise.

1ste Vers.

Herre Gud løse vel min Angst
Dg Sorgen af mit Bryst!

Thi den som haver en lønlig Sorg,
Hans Hjerte er jammerlig fryst.

Herre Gud løse vel vor Angest!

2. Herr Peder han bad om Mettelille
I fulde Vintre fem,

Aldrig kunde hannem den Glæde hændes,
Hun vilde ham svare i dem.

Herre Gud løse vel vor Angest!

3. "Hør I skønne Mettelille!

Dg vil I være min Kjære,
Alle de Dage, I leve maa,
Jeg vil Eder elske og ære."

4. "Min Broder han tjener i Kongens Gaard,

Han er en Ridder saa fin,
Vil I spørge hannem tilraad,
Desmindre er Sorgen min."

5. "Jeg vil ej spørge Din Broder ad,
 For jeg haver ikke Stunder;
 Vil Du gjøre som jeg beder,
 Da mød mig i grønne Lunde."
6. "Vil I ej spørge min Broder ad,
 Og give Eder dertil Stunder,
 Ret aldrig lever I saa god en Dag,
 Jeg møder i grønne Lunde."
7. "Vil I ej gjøre som jeg beder,
 Det er ikke med Ederes Villie,
 Da skal jeg skrive de ramme Runer,
 Og saa Ederes Vre forspilde."
8. "Kaster Du paa mig de ramme Runer,
 Og spilder saa min Vre,
 Alle de Dage jeg leve maa,
 For Gud skal jeg det kjære."
9. Saa skrev han de ramme Runer,
 Kasted dem under Mettelills Skind;
 Blodet sprang af Neglerod
 Og Taarer paa hviden Kind.
10. Der han havde skrevet de Runer,
 Og kast dem Mettelille til Haand,
 Saa steg han paa sin Snække,
 Og seglede strax fra Land.

11. Det stod da saa længe hen
Dg vel i Vintre tre,
Aldrig Nogen hende glader saae,
Saa monne hun længes i de.
12. Det var stolten Mettelille
Hun svøber sig i Skind,
Saa monne hun i Høieloft gaae
For Fruer og Jomfruer ind.
13. "Hil siode i alle Fruer
Dg Jomfruer allersørst!
Hvo vil af Eder med mig stande
Dg lide baade Nød og Lyst?"
14. Det svarede liden Kirsten
Hun svarede Mettelille først:
"Jeg vil med Eder stande
Dg lide baade Nød og Lyst."
15. Hun gif af sin Faders Gaard,
Hende gif saa Meget til Men,
Aabenhoved og barfoded
I Silkeserf allene.
16. Hun gif sig til Strande,
Dg havde saa megen Uro;
Selv ganger hun at styre,
Liden Kirsten til Aaren at roe.

17. Saa segled de den salte Sø
Med Kummer og megen Baade,
Indtil de komme til det Land,
Som Hr. Peder over-raadte.

18. Kuren stander paa højen Bern,
Dg seer han ud saa vide,
Seer han stolten Mettelil
Dg Snæffen under hende skride.

19. Det da var den Bægter
Tog over sig Raaben blaa,
Saa gaaer han til det samme Loft,
Hvor Hr. Peder han laae.

20. "Her er kommen paa vort Land
To saa høviske Qvinder,
Kæbenhoved og barfoded,
I Silkeserf allene."

21. "Er her kommen paa vort Land
To saa høviske Qvinder,
Da er det skjønnne Fru Mettelille
Du lad hende snarlig ind."

22. Det var Hr. Peder
Han svøber sig i Skind,
Saa gaaer han i Højeloft
For sin kjær Moder ind.

23. "Hil sidde I kjære Moder!
I er vel svøbt i Skind;
I hilser vel stolten Mettelille,
Hun er allerkjæreste min."

24. Hr. Peder ganger i Gaarde,
Han rækker hende hviden Haand,
"I være velkommen, stolt Mettelille!
I dette fremmede Land!"

25. "Hør I det, Hr. Peder!
Hvi vil I mig saa ilde?
I lokked mig af min Faders Gaard,
Vil saa min Tre spille!"

26. "Hør I det, stolte Fru Mettelille!
I skal hverken sørge eller quide;
I skal slide Skarlagen rød
Og ligge hos min Side."

27. "End det jeg slider Skarlagen skøn
Og dertil Guld hin rød,
Skal jeg være Eders Slegfred,
Den Sorg tvínger mig tildød."

28. "Hør I stolten Mettelille!
I skal det ikke kjære;
I skal slide Skarlagen rød,
Vi leve tilsammen med Tre."

29. Han tog hende ved sin Haand,
 Klapped hende ved hviden Kind,
 Saa ginge de i Højeloft
 For hans kjær Moder ind.

30. Det var Hr. Peders Moder
 Klapped hende ved hviden Kind:
 "Velkommen hid stolten Mettelille
 Kjær Sønnehufru min!

31. Hør I stolten Mettelille!
 I skal slet intet kjære,
 Alle de Dage jeg leve maa,
 Jeg vil Eder Moder være."

32. Hr. Peder talte hende venlig til
 Og tog hende i sin Favn:
 "Alt det Gods jeg ejer
 Det gaaer os Begge til Gavn."

33. Tak have Herre Peder,
 Saa vel holdt han sin Tro,
 Maanedsdag der efter kom,
 Rod han sit Bryllup bo.
 Herre Gud løse vel vor Angest!

XLVIII.

Kjæmperne paa Dovrefjeld.

Kunernes Magt,

VII.

1ste Vers.

Paa Dovrefjeld i Norrig
Laae de Kjæmper uden Sorrig.
Men hvo skal føre vore Kuner, men vi ei selv
maa?

2. Der var saa mangen Kjæmpe bold,
Dronning Ingeborgs Brødre alle tolv.
Men hvo skal føre v. s. v.

3. Den første kunde vende Bejret med sin Haand;
Den anden kunde stille det rindende Vand.
Men hvo skal føre v. s. v.

4. Den tredie foer under Bandet som en Fisk;
Den fierde fattes aldrig Mad paa Dyst.

5. Den femte kunde Guldharpen slaae,
At Alle dansede, der hørte paa.

6. Den sjette blæste i forgylde Lur,
Saa Alle de det hørte, maatte grue derfor.
 7. Den syvende kunde under Jorden gaae;
Den ottende kunde dansse paa Bølgen blaa.
 8. Den niende bandt alle Dyr i Skove;
Den tiende kunde aldrig Sønnen sove.
 9. Den ellefte bandt Lindormen, i Græsset laae,
Sa alt det han vilde have, det kunde han taae.
 10. Den tolvte var saa vis en Mand,
Han vidste hvad skete i fremmede Land.
 11. Det siger jeg for vist og sandt:
Deres Eige findes ikke i Norrigs Land.
 12. Jeg vil Eder sige med et Ord:
Deres Eige findes ikke paa denne Jord.
Men hvo skal føre vore Runer, men vi ej selv
maa?
-

XLIX.

Den forræderfke Havmand.

1ste Vers.

"Kjære Moder! I strax kjende mig Raad —
Mig tykkes det er tungt!

Hvorledes jeg Marstigs Datter kan faae.

Mig tykkes det er tungt at udride!

2. Saa gjorde hun Hest af klareste Vand,
Mig tykkes o. s. v.

Og Bidsel og Sadel af hvideste Sand.

Mig tykkes det er o. s. v.

3. Saa skabte hun ham til en Ridder saa færd,
Mig tykkes o. s. v.

Saa red han til Marie Kirkegaard.

Mig tykkes det er o. s. v.

4. Han bandt sin Hest til Kirkesam
Mig tykkes o. s. v.

Saa gif han tøsser Kirken avet om

5. Den Havmand gaaer ad Kirkedøren ind,
Mig tykkes o. s. v.

Alle smaa Billeder vendtes omkring.

6. Det meldte Præsten for Alteret stod:

Mig tykkes o. s. v.

"Hvad er det for en Ridder god?"

7. Marstigs Datter smiler under Eind:

Mig tykkes o. s. v.

Gud give, den Ridder han var min!

8. Han traad over Stole, end og to:

Mig tykkes o. s. v.

"O Marstigs Datter! I give mig Tro!"

9. Han traad over Stole fire og fem:

Mig tykkes o. s. v.

"O Marstigs Datter I følge mig hjem!"

10. Marstigs Datter rækker Haanden fra sig:

Mig tykkes o. s. v.

"Jeg giver Dig Tro, og følger Dig!"

11. De ginge af Kirken en Bryllupsfare,

Mig tykkes o. s. v.

Og dandsede gladelig uden al Fare.

21. De dandsede dem ad Stranden ned,

Mig tykkes o. s. v.

Men sidst da var der Ingen med.

13. "O Marstigs Datter I holde min Hest,
 Mig tykkes o. s. v.

Medens jeg bygger Skib, som jeg kan bedst."

14. Der de komme til hviden Sand,
 Mig tykkes o. s. v.

Da vendtes alle smaa Baade til Land.

15. Der de komme midt ud paa Sund,
 Mig tykkes o. s. v.

Marstigs Datter sank ned til Bund.

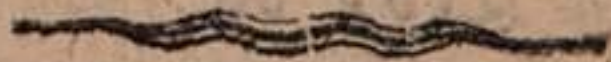
16. De hørte det saa langt op paa Land,
 Mig tykkes o. s. v.

At Marstigs Datter skreg i det Vand.

17. Jeg raader alle og hver Jomfru god,
 Mig tykkes det er tungt!

Gaa ikke i Dands med stor Hovmod.

Mig tykkes det er tungt at udride!

L.

Agnete og Havmanden.

1ste Vers.

Agnete stander paa Højeløfts Bro,
Strax kom der en Havmand fra Bunden op.
Haa, haa, haa!

Strax kom der en Havmand fra Bunden op.

2. Og hør Du, Agnete! hvad jeg siger Dig:
"Vil Du være Allerkjæreste min?"

Haa, haa, haa!

Vil du være o. s. v.

3. "O ja saamænd det vil jeg saa,
Naar Du tager mig med paa Havsens Bund."

Haa, haa, haa!

Naar Du tager mig o. s. v.

4. Han stopped' hendes Dren, han stopped'
 hendes Mund,
 Saa førte han hende paa Havsens Bund.

5. De vare tilsammen i otte Aar,
 Syv Sønner de tilsammen monne faae.

6. Agnete hun sad ved Buggen og sang,
 Da hørte hun Englands Klokker klang.

7. Agnete hun ganger for Havmand at staae:
 "Dg maa jeg mig udi Kirken gaae?"

8. "Ja gjerne maa Du til Kirken gaae,
 Naar Du kommer igjen til Børnene smaa."

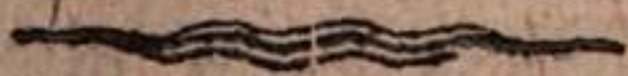
9. Han stopped' hendes Dren, han stopped'
 hendes Mund,
 Saa førte han hende paa Englands Grund.

10. Agnete hun ind ad Kirkedøren tren,
 Hendes Moder bagefter og var ej seen.

11. "Dg hør Du, Agnete! hvad jeg siger Dig:
 Hvor har du været i otte Aars Tid?"

12. "Dg jeg haver været paa Havsens Bund,
 Syv Sønner jeg med Havmanden fik."

13. "Og hvad fik Du for Vren Din,
Da han Dig fæstede til Bruden sin?"
14. "O han gav mig et prægtigt Guldbaand,
Det findes ej bedre om Dronningens Haand."
15. Og Havmanden ind ad Kirkedøren tren,
Alle de smaa Billeder vendte sig omkring.
16. Hans Haar vare som det pureste Guld;
Hans Djen de vare saa frydefuld'.
17. "Og hør Du, Agnete! hvad jeg siger Dig:
Dine smaa Børn længes efter Dig."
18. "Lad dem længes, mens de længes vil,
Ret aldrig kommer jeg mere dertil!"
19. "O tænk paa de store, og tænk paa de
smaa,
Og tænk paa det lille, som i Buggen laae."
20. "Ret aldrig tænker jeg paa store eller smaa,
Langt mindre paa det lille som i Buggen laae."
Haa, haa, haa!
Langt mindre paa det lille som i Buggen laae."

LI.

Maribos Kilde.

eller:

Dronningen og Algreven.

1ste Vers.

Algreven blæser i sin Lur,
Den langeste Nat.
Det hørte Dronningen i sit Bur.
Mig twinger Elskoven.

2. Dronningen heder paa liden Smaadreng,
Den langeste Nat.

"Du bed Algreven ind for mig gaae".
Mig twinger Elskoven.

3. Indkom Algreven og stedes for Bord:

"Hvad vil I, min Dronning! men I sender
mig Død?"

4. "Dersom jeg lever min Herres Død,
Da skal Du raade for mit Guld saa rød."

5. "Holder op skøn Dronning! I siger ikke saa,
I veed ikke, hvo der lytter paa."
6. Hun vidste ikke andet end de var ene To,
Da stod Dan Konning og lytted derpaa.
7. Konningen heder paa Svenne to:
"I beder Dronningen ind for mig gaae."
8. "Hør I min Dronning favr og fin!
Hvad talte I igaar med Greven min?"
9. "Jeg talte ikke andet med Greven Din,
End jeg sagde, Du var danned dydig og fin."
10. Kongen han heder paa Svenne to;
"I beder Greven ind for mig gaae."
11. "Hør Du min Greve! hvad jeg siger Dig,
Hvad talte Du igaar med Dronningen om mig?"
12. "Jeg talte ikke andet med Dronningen igaar,
End at I danned og dydefuld var."
13. Kongen han heder paa liden Smaadrenge,
"Bed de Kofke gaae til mig frem."
14. "Hugger I Greven istykker efter mit Ord,
Dg bærer ham ind paa Dronningens Bord."

15. Længe sad Dronningen og saae derpaa:
"Og ikke er dette af nogen Aaa.
16. Men det er Algreven i Kongens Gaard."
Hun sankede op de Stykker smaa.
17. Hun svøbte dem i det hvide Hermelin,
Hun lagde dem i det forgyldte Skrin.
18. Hun sanked op Stykker baade store og
smaa,
Til Maribo Kilde monne hun gaae.
19. Hun dypped dem i det klareste Vand:
"Stat op, stat op, Du christen Mand!"
20. Den Mand stod op, og takkede Gud;
Den langeste Nat.
Saa drog han siden af Landet ud.
Mig tvinger Elskoven.
-

LII.

Det uheldige Giftermaal.

1ste Vers.

Hildebrand han sin Søster bortgav,
Under Lide.

Hende til mangan modig Dag.

Seg veed vel, hvor den Tomsfru er der mig
tør bide.

2. Hun blev bortgiven og ilde gift,
Under Lide.

Bed al sin Glæde saa blev hun skilt.

Seg veed vel, hvor den Tomsfru er der mig
tør bide.

3. Om Søndagen var hun saa høvisk en Brud,
Om Mandagen blev hun sat udi Bur.

4. "Min Herre! hvad lader I vide mig?"

"Du førte ej Guld nok i Gaarde med Dig.

5. Det haver jeg at vide Dig,
Du førte ej Sølv nok i Gaarde til mig."
6. "Jeg førte i Eders Bure
Bel otte Kister fulde.
7. De to vare fulde af hviden Sølv,
De to vare fulde af røden Guld.
8. De to vare fulde af Sabel og Maard
De to vare fulde af Dyrehaar.
9. Jeg gav Eders Fader saa
Forgyldte Sabel og Ganger graa.
10. Jeg gav Eders Moder
Skarlagen rød til Foder.
11. Jeg gav Eders Broder
Sneffen udaf Floden.
12. Jeg gav Eders Søster
Røde Guld af Brystet.
13. Jeg gav Eders gode Hofmænd
Skjorter smaa, vare hvide som Ben.
14. I havde aldrig saa liden en Maar
Jeg gav hende jo Silke til hendes Haar.

15. Min Herre! hvad lader I vide mig?
Og hvi lader I saa binde mig?"
16. "Det haver jeg at vide Dig,
Dine Brødre slog min Fader fra mig."
17. "Jeg maatte der slet Intet i volde,
At mine Brødre vare blevet saa holde.
18. Det fik I for Eders Faders Død,
Syv Tønder Sølv og Guld saa rød.
19. Min Herre! hvad lader I vide mig?
Og hvorfor lader I binde mig?"
20. "Det haver jeg at vide Dig,
Du komst ikke Nø i Bure til mig."
21. "Saa hjælpe mig Gud af al min Nød!
Som jeg kom i min Brudeseng Nø.
22. Herre Gud løse saa vel min Harm,
Som jeg kom Nø i Eders Arm."
23. "I Dag skal Du sidde inde,
Imorgen, saa skal Du brænde."
24. Der stod hun saalænge,
Til hun hørte Ravnens Binge.

25. "Hør Du Ravnens hin Unge!
Kan Du den Bægtertone sjeunge?"

26. "O ja saameend! jeg hannem vel kan,
Seg var saa liden der jeg hannem nam."

27. "Vil Du flyve for mig til Tønne By?
Der boe alle mine Frender udi.

28. Seg giver Dig det røde Guldbaand,
Du bærer mit Bud til Hildebrand.

29. Seg giver Dig det røde Guldbaand,
Om Du vil sige ham af min Baande."

30. "Hvad skal jeg med Dit Guld saa rød?
Langt heller tager jeg min Ravneseed'."

31. "Ravnille! vil Du flyve for mig,
Min Herres Dien giver jeg Dig."

32. Ravnens slog ud sine Binger,
Saa fløj han over tre Kongeriger.

33. Ravnens fløj i Stuen ind,
Som Hildebrand drikker den klare Vin.

34. "Hør Du ungen Hildebrand!
Din Syster ligger fangen i haarben Baand.

35. Du sidder her og drikker Vin, —
Imorgen brænde de Søster Din.”
36. Hildebrand sprang over bredden Bord,
Den klare Vin paa Gulvet stod.
37. Hildebrand gaaer paa Stalde,
Han skuer de Foler alle.
38. Han skued’ den brune, han skued’ den graa,
Den blaffed’ lagde han Guldsaddel paa.
39. ”Blaf lille! vil Du bære mig,
Torsten Hvede da giver jeg Dig.”
40. ”Saa gjerne da vil jeg bære Dig,
Men Du maa ikke nævne mig.”
41. Hildebrand han satte sig paa Blaffes Bag,
Saa rendte han over det vildene Hav.
42. Den Tid han kom der midt paa Sund,
Da nævnte han Blaf i saa frank en Stund.
43. Blaf han svømte til Lande,
Men Hildebrand sank til Bunde.
44. Tomfruen stod paa Tinge,
Der hørte hun Blaf lille strynne.

45. Blaf lille løber ad Tinget frem,
Der rømte for ham baade Qvinder og Mænd.
46. Blaf lille han slog, og Ravnene han hug,
De stode i hundrede Mænds Blod.
47. Blaf tog Jomfruen paa sin Bag,
Han gik af Tinget og var saa spag.
48. Der de kom til Strande,
Da Hildebrand stod paa Sande.
49. "Velkommen liden Kirsten kjær Søster min!
Hvi blegner Dig Din Rosens Kind."
50. "Fordi blegner mig min Rosens Kind,
For jeg var langt fra Moder min.
51. Jeg raader nu hver Dannemand,
Gifte aldrig sine Børn til fremmede Land.
52. Vel faae de baade Sølv og Guld,
De er dog ved al deres Glæde skilt."
53. Hildebrand flapped' hende ved hviden Kind:
"Du sørg ikke, kjær Søster min!
54. Min kjær Søster forlade mig,
Den Sorg har jeg forvoldet Dig."

55. Det meldte Blaf lille som han stod:
"Nu haver jeg frelst Dig ved Mandeblood.
56. Liden Kirsten! vil Du nu minne mig,
Saa gjør og ved Ravn lille uden Svig."
57. Saa gladelig minte hun dem for deres
Mund,
Saa bleve de frelst i samme Stund.
58. Hun minte dem baade med Willien god,
De bleve til hendes Brødre, og hos hende stod.
59. De tog hende alle i deres Arm,
Under Lide. —
Forvunden er nu baade Angst og Harm.
Seg veed vel, hvor den Tomsfru er som mig
tør bide.
-

LIII.

Harpen's Kraft.

1ste Vers.

Hr. Peder han rider af Gaarde,
Hans unge Brud sukked' saa saare.

"Min Hjertens allerkjæreste hvorfor sørge I saa?"

2. "Enten sørger I for Saddel eller Hest
Eller sørger I, for jeg haver Eder fæst?
Min Hjertens allerkjæreste hvorfor sørge I saa?"

3. "Ikke sørger jeg for Sadel eller Hest,
Ej heller sørger jeg, for I have mig fæst."

4. "Eller sørger I, for jeg er ikke rig,
Eller sørger I, for jeg er ikke Eders Eige?"

5. "Ikke sørger jeg, for I er jo rig
Ej heller sørger jeg, for I er jo min Eige."

6. "Eller sørger I for Eders Fader er død?
Eller sørger I for I er ikke Mø?"

7. "Ikke sørger jeg for min Fader er død;
Ikke sørger jeg for jeg er io Mø.

8. Jeg sørge, jeg sørge, jeg sørge vel maa,
Jeg veed, hvad Skjebne jeg vil faae.

9. Jeg sørger fast mere for bredden Bro,
Dg der faldt ud mine Sødsfende to.

10. Jeg sørger fast mere for strident Strøm,
Dg der faldt ud mine Sødsfende fem."

11. "Min Kjærest! I skal hverken sørge eller quide,
Tolv af mine Svende skal hos Eder ride.

12. Tolv af mine Svende skal hos Eder ride,
Selv vil jeg holde Bidsel og Mile."

13. Dg der de kom til Rosens Lund
Der spilled en Hjort med Guldtabel i Mund.

14. Alle saa toge de Hjorten vare,
Alle da lode de den unge Brud fare.

15. Der hun kom paa bredden Bro,
Da snublede hendes Ganger paa fire Guldsto,

16. Fire Guldsko og femten Guldøm;
Den Jomfru faldt ud for striden Strøm.

17. Hr. Peder han vendte da om med Hast,
Efter sin unge Brud han ledte vel fast.

18. Han raabte paa sine Svende med Flid:
"J hente mig snart min Guldharpe hid!"

19. Hr. Peder han legte med saadan List,
At alle smaa Fugle de sjunge paa Tvist.

20. Den Havmand kom op fra Havsens Bund,
Han havde den unge Brud ved Haand.

21. "Kjære Hr. Peder! J lege ikke mer;
Her have J Eders Brud saa kjær."

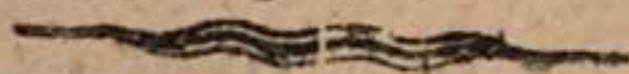
22. "Jeg passer ikke paa min Brud saa væn,
Uden jeg faaer med hendes Søstre fem."

23. Hr. Peder han legte igjen med List,
At alle smaa Fugle kom ned af Tvist.

24. Den Havmand steg op fra Havsens Bund,
Dg havde fem Jomfruer ved sin Haand.

25. "Hr. Peder! Hr. Peder! I lege ikke mer,
 Jeg haver nu ikke Jomfruer fler."

26. Nu haver den Jomfru forvunden sit Harm,
 Hun sover nu hver Nat i Hr. Peders Arm.
 Min Hjertens allerkjæreste hvorfor sørge I saa?

S

LIV.

Finnestonster.

Hr. Thor og Tomsfru Thure.

1ste Wise.

1ste Vers.

Hr. Thor han var en Ridder fion,
Dertil var han en Kongesøn.
Han hentede sin Tomsfru.

2. Han var en Ridder mandig og stærk,
Han prøved i Landet stor Hofværk.
Han hentede sin Tomsfru.

3. Han var en Ridder dydig og from,
Han stædte sin Manddom og til Rom.

4. Han tjente den Kejser til Haand og Fod,
Og alle hans Fiender var han imod.

5. Hans Fader var Konge i Norges Land;
Saa vide ganger deraf Sagn.

6. Han var en Konge baade gammel og graa,
Derfor lod han hente sin Søn derfra.

7. Han lod sin Søn da hente derfra,
At han med hannem kunde Landet forestaae.

8. Den Tid Hr. Thor de Tidender monne faae,
Han strax til romerske Kejser mon gaae.

9. "Hil sidde I Kejser Ludvig en Herre saa fin,
Giver mig Forlov at rejse til Fader min."

10. "Gjerne skal Du Orlov faae,
Din Tjeneste Dig altid aaben skal staae."

11. Han hilsed de Herrer hver og en,
De bad hannem komme snarlig igjen.

12. Den Tid Hr. Thor kom hjem fra Rom,
Hans Fader savned saa vel hans Komme.

13. Han vilde gjerne sin Søn da gifte,
Og vilde Landet med hannem skifte.

14. Derfor sendte han sine Gesandter af Land,
At lede hannem op en Villievand.

15. De Gesandter fore omkring saa vide,
Før de kunde finde hans Lige.

16. De fore saa vide over Land og Vand,
Før de kunde komme til Sverrigs Land.
17. Der de komme til Sverrigs Rige,
Der fandt de en Gomsfru kunde være hans Lige.
18. Gomsfru Thure var den Gomsfrues Navn,
Den skønneste Mø i Sverrigs Land.
19. Den skønneste Mø i al det Land,
Hendes Fader en Høfding hed Sadelmand.
20. Han var en Høfding mægtig og rig,
Udi Sverrigs Rige var ej mange hans lig.
21. De droge til Norge, de vare saa glade,
At de vare kommen saa vel til Maade.
22. De sagde den Herre Tidender saa,
At de havde funden saa skøn en Gomsfru.
23. Udi Sverrig var ikke en vennere Mø,
Ikke heller i de omliggendes Der.
24. Hr. Thor han blev i Hjertet saa fro,
Der han hørte nævne den stolte Gomsfru.
25. Han taled til sine gode Mænd,
Som hannem skulde følge derhen.

26. "J gjører Eder rede, vi ville afsted,
Sag haver svoret saa dyr en Ed.
27. At jeg kan snart til Sverrig komme,
Om jeg kan finde den Rosensblomme."
28. De vandt op Sejl i forgyldene Kaa,
Saa lode de af Havnen staae.
29. De sejled af Havnen, de vare saa fro,
De kom til Sverrig mindre Maaneder to.
30. Den Herre han styred sin Snekke til Land,
Hr. Thor han tren den første paa Sand.
31. Den Herre sprang til Ganger rød,
Gud hjælp os snarlig til denne Mø!
32. De red igjennem Sverrigs Land,
De favned deres Komme Dvinde og Mand.
33. Hr. Thor red i Hr. Sallemands Gaard,
Ude stod den Høvding var svøbt i Maard.
34. "Hil stander J Hr. Sallemand i Silkevat,
Ville J laane mig Hus i Nat."
35. "J skal mig Gud velkommen være,
Vi gjør Eder al Hæder og Ære."

36. De fulgte hannem i den Fruerstue,
Hans Dien stod til den stolte Tomsfru.

37. De tog Band, de gif tilbords,
De snakked saa mangt et gammens Ord.

38. Der de nu havde fanget dem Mad,
Da vilde de lege og gjøre dennem glad.

39. "Hør I Hr. Sallemænd en Høvding fin!
Maa jeg lege Skaktavel med Datter Din?"

40. "J maa lege med Datter min,
Hvad eller jeg er ude eller inde,"

41. Unge Hr. Thor og Tomsfru Thure,
De legte Skaktavel over Borde.

42. Des længer de legte, desbedre det gif,
God Villie de tilsammen fik.

43. "Hør I Tomsfru Thure en Villievand!
Vil I give mig Eders Tro med hviden Hand?"

44. "Hør I Herre Thor, jeg siger Eder saa,
Udi Wren kan I min Villie faae.

45. I Wren vil jeg trolove Dig,
Bidste jeg, Du vilde ikke svige mig."

46. "Svige hannem Christ hin rige,
Hver andre agter at svige."
47. Hun gav hannem Tro med hviden Haand,
Det kunde ikke mærke Qvinde eller Mand.
48. Han tog et Guldbaand af sin Haand,
Han satte den om den Tomfrues Arm.
49. "Hør I Tomfru Thure under D!
Hvor længe vil I bide mig Mø?"
50. "Det vil jeg, om jeg skulde,
I atten Vinter fulde."
51. "I bide mig meget mindre,
I bide mig otte Vintre."
52. Da otte Vintre forgangen vare,
Tomfru Thure tager til at længes saare.
53. Den Tomfru tager til at længes saare,
Dertil fældte hun de modige Taare.
54. Hende bad til en Hertug god,
Han var en Helt til Haand og Fod.
55. Den Hertug taler til den Fader rig,
"Maa jeg være Eders Datters lige.

56. Da vil jeg hende elske og ære,
 Og have hende til min Hjertenskjære."

57. Hr. Sallemænd var saa bradt en Mand,
 Han gav hende den Hertug udi Haand.

58. "Jeg giver Eder min Datter udi Haand,
 Hun kommer aldrig udi Norges Land.

59. Hr. Thor skal aldrig den Tomsfru faae,
 At hun med hannem skal Norge forestaae."

60. Tomsfru Thure længe saa saare,
 Dertil fældte hun de modige Taare.

61. Thi ganger hun paa Højelofts Bro,
 Der seer hun Skibe i Sundet roe.

62. Hun saae Sejl baade brune og blaa,
 Dem syede hun med sine Fingre smaa.

63. "Jeg syede dem med mine Fingre smaa,
 Jeg tænker Hr. Thor han er derpaa"

64. Hun klagede sig saa saare,
 Dog ingen det kunde høre.

65. "Hver Ridder kommer hjem til sin,
 Mon jeg ikke og skulde vente min.

66. Christ give! jeg havde saa tro en Ven,
Mit Bud vilde bære til Stranden hen.
67. Jeg vil give hannem baade Løn og Bøn,
Om han vil bære mit Bud udi Løn."
68. Det da svared den liden Smaadrenge:
"Jeg bærer Eders Bud til Stranden hen."
69. Den Dreng han rendte paa hviden Sand,
Herr Thor han styred sin Snekke til Land.
70. Herr Thor han tren der først paa Land,
Den Dreng han gik paa hviden Sand.
71. "Hvor lider Folket paa denne D,
Hvor lider Somsfru Thure min Fæstemø?"
72. "Vel da lider Eders Hjertens Kjære,
I Morgen da skal hendes Bryllup være.
73. En Hertug god haver fæst den Mø,
Han vil med hende baade leve og døe."
74. "Før han skal min Fæstemø faae,
Skal jeg i Kampen med hannem gaae."
75. Han tog over sig Sabel og Maard,
Saa drager han til Herr Sallemands Gaard.

76. Han tager Guldtabelbord under sit Skind,
Saa ganger han sig i Salen ind.
77. "Er her Nogen i Salen inde,
Der Skiftavels Leg kan vinde?"
78. Der Skiftavels Leg kan lege saa,
Dg Guld fra fremmede Svenne kan faae?"
79. Alle sadde de og tavde derinde,
Foruden Jomfru Thure hun vilde Legen vinde.
80. Foruden Jomfru Thure hun svarede dertil:
"Jeg gjerne Skiftavel lege vil."
81. Jomfru Thure tager over sig Raaben blaa,
Saa monne hun ind for sin Fader gaae.
82. "Hil sidder I Hr. Sallemænd og drikker Vin
af Horn,
Dg maa jeg gaae til Tavlebord?"
83. En Skiftavels Leg at lege saa,
Den lange Dag hun maatte forgaae."
84. "Ja saameend, min Datter væn!
Det maa Du gjøre den Dag til End.
85. Det maa Du gjøre, kjære Datter min!
Hvad heller jeg er ude eller ind."

86. Det da svared hendes Moder,
Kunde flere onde Raad end gode.
87. "Du vogte Dig for Hr. Thor den Rige,
At han did ikke ved Tavlebord sviger.
88. Du skal sidde i Bure hos dine Møer,
Og ikke lege Guldtavle rød."
89. Gensfru Thure lybte ikke sin Moders Raad,
Men hun monne strax til Tavlebord gaae.
90. Den første Leg paa Tavlebord randt,
Da vandt Gensfru Thure den Lillievand.
91. "Ornen han flyver over Heden,
Han agter ikke Rejret hin vrede.
92. Han sluger Alt hvad han finder,
Saa gjør alle troløse Qvinder."
93. "Intet kan Du beskylde mig,
I otte Aar haver jeg bied efter Dig."
94. "Hør I Gensfru Thure en Lillievand,
Vil I følge mig til Norges Land?"
95. "Gjerne følger jeg Eder til Norges Land,
Kunde jeg komme med Eder til Strand."

66. "Sneffen ligger for Lande,
Dg Gangeren staar færdig paa Sande."
97. Jomfru Thure hun var en Villievand,
Hun fulgte Hr. Thor til vilden Strand.
98. Han tog hende lystelig i sin Favn,
Han løstede hende i forgylde Stavn.
99. Hr. Thor vinder sine Sejl i Raa,
Saa lader han udad Havet staae.
100. De fik Bør hin blide,
Dg Sneffen begyndte at skride.
101. Hr. Thor han vifter med sin Hat:
"J siger Hr. Sallemænd tusind god Nat.
102. J siger den Hertug under D,
Hr. Thor han hentede sin Fæstemø."
103. Bradt kom Bud for Hr. Sallemænd ind,
Hr. Thor sejler bort med Datter Din.
104. Det svarede Hr. Sallemænd under D:
"Det var hans egen Fæstemø."
105. Det da svarede hendes Moder saa ond,
"Da skal de sejle til Havsens Bund.

106. Da skal jeg Vejret rejse saa,
At de skal begge tilgrunde gaae."

107. Stolt Mette og hendes Troldqvinder ni,
Til Stranden ginge alle de.

108. Hun vakte op Vejret i Sunde
Og Sand fra Havsens Bunde.

109. Udi ni Nætter og ni Dage
Da stod tilsammen Himmel og Hav.

110. Alt det hendes Moder kunde sende,
Det kunde den Somfru vel vende.

111. "D! vee og vof, jeg var saa brad,
Sag lærde hende af mine hemmelige Raad."

112. Og der var Ingen inde,
Der Skibet raade kunde,

113. Foruden Somfru Thure ene,
Og to af hendes liden smaa Svenne.

114. "Liden smaa Svend! stat vel med mig,
Fuld vel skal jeg da lønne Dig.

115. Du skal slide det Skarlagen bedst,
Og ride skal Du saa god en Hest."

116. "Jeg skal Eder frolig bistaae,
Saa længe til vi kan Landet naae."

117. Det svared Hr. Thor i Bunken laae:
"Mangen lider Nød og lover ikke saa."

118. Mangen lover det i sin Nød,
Dg holder det ikke ved sin Død."

119. "Liden smaa Dreng! løb op i Raa,
Dg see, om vi kan Landet naae."

120. Hvad heller Du triner tilbage eller frem,
Trin ikke paa Thor min Fæstemand."

121. "Jeg seer ikke mere af Lande
End Toppen af de Granne."

122. Jeg seer ikke mere af Verdens Pris,
End Toppen af de Egeris."

123. "Seer Du enten Træ eller Top,
Da skal jeg vække min Fæstemand op."

124. Kom op Hr. Thor! og sid i Stavn,
Den rige Christ skal sende os til Havn."

125. Saa styred hun det Skib til Land,
Hr. Thor han tren der først paa Sand."

126. Alle de Folk i Norge var,
De favned saa vel deres Konge Hr. Thor.
127. De favned saa vel deres Konge Hr. Thor
Og bedre favned de Gjomfru Thure.
128. Han tog den Gjomfru, som han kunde bedst,
Og løfted' hende til højen Hest.
129. Han førte hende til sin egen Borrig,
Der skulde hun leve foruden Sorrig.
130. Med Ære lod han sit Bryllup boe,
Hende til Glæde, sig selv til Ro.
131. Han tog Gjomfru Thure i sin Arm,
Han gav hende Guldkrone og Dronnings Navn.
132. Nu ganger hun i Kong Thor hans Gaard,
Hun slider rød Skarlagen og drager Maard.
133. Hun slider rød Skarlagen og sølvspændte
Sko,
Saa skulde hver Ridder holde sin Tro.
134. Tak have Hr. Thor, han holdt sin Tro,
Saa gjør ogsaa den skønne Gjomfru.
Han henter sin Gjomfru.
-

LV.

Hr. Thor og Tomfru Thure.

2den Bise.

1ste Vers.

Den unge Her Thor og Tomfru Thure
De legte Guldtavel i deres Bure.

2. Og Tomfru Thure —

De legte Guldtavel i deres Bure.
Des mere de Unge til Legen gif,
Des bedre Billie de sammen fik.

3. Til Legen gif,

Des bedre Billie de sammen fik.

"Hør I stolt Thurelille under D!

Hvor længe vil I bide mig Nø?"

4. Under D. o. s. v.

"Det vilde jeg, om jeg skulde,
I otte Vintre fulde.

5. Var det foruden mine Frenders Brede,
I Vintere ni vilde jeg Eder bide."

6. "Jeg vil ikke bede Eder halv saa længe;
J bide mig en Samling om til Ende."

7. Der samme Aar forgangen var,
Thurelille tager til at længes saare.

8. Jomfru Thurelilles Brødre de tage paa
Haand:

"Vi ville give vor Søster en Mand.

9. Vi ville gifte vor Søster i Aar;
Hun skal ikke have hin unge Hr. Thor.

10. Hende bedes saa mangen gjever Svend,
Saa mangen Greve af fremmede Land.

11. Hende bedes de rige Grever fem,
En ville vi hende give af dem."

12. Hende ride Bejlere til og fra,
Dg Ingen kan Ansvar af hende faae.

13. De gave hende bort den samme Dag,
Det var den Jomfrues meste Klage.

14. Det var om en Søndag saa hellige Tide,
Til Kirken saa vilde den Spedel ride.

15. Der de komme til Højeløfts Bro,
Da faae hun Segl i Sundet gaae.

16. Hun saae sig under Lide
Saa mangen Skib udfriide.
17. Hun saae sig over Hærde
Saa mangen Skib udfærde.
18. "Nu blæser der Bør hin blide,
Nu seer man Skibe udfriide.
19. Nu segle Riddere under D
Og hver hjem til sin Fæstemø.
20. Nu rider hver Riddere hjem til sin,
Aldrig tør jeg forvente min.
21. Hør Du Sallemænd, Broder min!
Du rid til Strande for Søster Din."
22. Hr. Sallemænd rider sin Ganger paa Sand,
Hr. Thor han styrer sin Snekke til Land.
23. "Hør Du Svenden i Kjortelen rød!
Hvor lide de Møer paa denne D?"
24. Hvor lider Folket i dette Land?
Hvor lider Tomfru Thure den Lilievand?"
25. "Tomfru Thure haver saa længe biet,
Hun tænkte, Hr. Thor skulde kommet hid.

26. I Dag lader hun sig til Mand give;
Hun tænkte, Hr. Thor var ikke ilive.
27. Hun vrider sine Hænder alt saa saare,
Hun fælder i Hjertet saa modige Taare."
28. Alt stod den Svend og lytted derpaa,
Ham tyktes, hans Sinde vilde hannem forgaae.
29. Hin unge Hr. Thor gaaer sig til Kiste,
Han tager op Lavel og Harpe med Liste.
30. Han tager Guldharpen i Hænde,
Han gaaer for Brudesalen at stande.
31. Først legte han en Leg, saa legte han to,
Alt sad Bruden og hørte derpaa.
32. Den unge Brud tænkte ved sig saa:
Jeg hører min Kjæreste Harpen flaae.
33. Hr. Thor han svøber sit Hoved i Skind,
Han gaaer i Salen for Bruden ind.
34. "Er her nogen Mø eller Ridder inde,
Der Skiftavels Leg vel agter at vinde?
35. Er her nogen Ridder eller Mø saa vænne,
Der vil vinde Guld af fremmede Svenne.

36. Alle sad de Riddere og togde stille,
Ingen uden hendes Fader svare vilde.
37. "Her er hverken Mø eller Ungersvend inde
Der Skiftavels Leg agter at vinde,
38. Foruden hende Somfru Thure,
Og hun sidder Brud over Borde."
39. Det svarede Fru Thorfærd hendes Moder,
Hun svarede dem begge tilgode:
40. "Den Midsommersdag den er saa lang,
Saa vel maa Bruden til Tavlebord gange.
41. Staa op Somfru Thure under D!
Om I vil lege Guldtavel rød."
42. Det svarede Bruden med Tugt og Snilde,
Hun smilede saa listelig under Skind.
43. "Jeg vil mig i Højeloft gaae,
Spørge vil jeg min Fader til Raad."
44. Somfru Thure tager over sig Skarlagen smaa,
Saa monne hun i Højeloft gaae.
45. "Hil sidde I kjær Fader en Ridder rig!
En Skiftavels Leg saa lover I mig.

46. Maa jeg Skæftavels Leg lege saa
Den lange Dag maatte mig forgaae?"
47. Hr. Sallemænd skulde sin Datter lære,
Og tale med hende om Tugt og Ære.
48. "Du skal ikke Skæftavel vinde
Eller Guld fra fremmede Svenne.
49. Du vogte Dig vel fra Hr. Thor hin rige
Jeg frygter, han agter Dig at svige."
50. Ikke lygte hun sin Faders Raad,
Saa monne hun til Tavlebord gaae.
51. Det første Tavel paa Bordet randt,
Hin unge Hr. Thor han Legen vandt.
52. "Ulven han løber i Skove,
En Bildbrad vil han sig love.
53. Han river og han kaster,
Saa mangt et Dyr han laster.
54. Fuld ondt er Guld at vinde,
Saa er og en troløs Qvinde."
55. Tomfru Thure tog det Svar saa bradt,
Hun var sørgende og ikke glad.

56. Den anden Tavel paa Tavlebordet vandt,
Det var Tomfru Thure hun Legen vandt.

57. "Ornen flyver over Heden
Hannem blæser paa Vejret hin vrede.

58. Ornen bygger paa Helde,
Sine Fjædre mon han fælde.

59. Saa Mange de vilde deres Tro vel holde,
De have den ikke selv at volde."

60. "Vil I skjon Tomfru Eders Tro da holde?
Her er den Svend Eder vil beholde.

61. Vil I skjon Tomfru mig nu følge,
Jeg bryder for Eder de stærke Bølger.

62. I stander op Tomfru Thure!
Dg ganger med mig til Skibsborde.

63. Hesten stander tilrede,
Dg ganger med mig til Skrede.

64. Hesten stander sadlet paa Sande,
Dg Skibet ligger for Lande."

65. Hin unge Hr. Thor tren inden Skibsborde,
Saa gjorde ogsaa Tomfru Thure.

66. Saa bradt kom Bud for Hr. Sallemænd ind:
"Ungen Thor er borte med Datter Din."
67. Det svarede hendes Moder,
Hun vidste flere onde Raad end gode:
68. "Da skal jeg det gjøre saa,
At de skulle begge tilgrunde gaae."
69. De vare ikke komne ret langt fra Land,
Før der rejste sig Vejrs paa bredden Strand.
70. Der rejste sig Vejrs med Malm og Sky,
Saa de saae hverken Land eller By.
71. Der gik Stavn fra Styre,
Alle blegnede de Hellede dyre.
72. Skibet tager til at skumble saa,
At der kunde Ingen ved Roret staae.
73. Uden Tomfru Thure med Fingrene smaa,
Kunde der Ingen ved Roret staae.
74. Selv var hun deres Styresmand,
Før hun læste efter som hendes Moder læste fram.
75. "Liden Smaadrenge! løb op i Raa,
Dg see, om vi kunde Landet naae."

76. "Nu seer jeg Land opskride,
Gud unde os Bør hin blide!

77. Nu kan jeg see til Lande,
Gud skille os ved denne Baande!"

78. "Er det en Sanden Du siger for mig,
Saa vel da skal jeg lønne Dig.

79. Jeg skal sætte Dig over mit Bord,
Dg hver Dag skal jeg vide Dig Ord.

80. Jeg skal give Dig Skjorten god,
Dg Folen af den vilde Stod."

81. De kasted' deres Anker paa hviden Sand,
Hr. Thor han tren der først i Land.

82. Alle de Folk i Sælland vare,
Saa vel de farnede unge Hr. Thor.

83. De ginge alle Hr. Thor imod,
Saa gjorde de ogsaa hans unge Brud.

84. Han lod den Jomfru til Sit hjemføre,
Med stor Ære lod han sit Bryllup gjøre.

U n m æ r k n i n g e r .

Om

Første Afdelings Benævnelse Kjæmpeviser.

Den første Afdeling af disse gamle Sange har til Overskrift Kjæmpeviser, et Navn, som er hævdet ved sin Alder og ved den Brug, Anders Sørensen Vedel gjorde deraf. Han, som første Udgiver af disse gamle Nationaldigtninger, satte dette Slags Stridsfange i Spidsen af sin Udgave, og skriver derom i en Indledning saaledes: "Første Part af denne Bisebog indeholder gamle Kjæmpeviser, hvad deres Kamp Fægt og anden deslige Idræt været have. Men paa hvad Tid og Sted de have levet, er ikke tilvisse at sige andet end hvad man fast gjætte kan og ellers have nogen Kundskab af de store Høje og andre Steder som man vil vise, at de have boet paa og ere begravne. Saa sættes og undertiden mange Kjæmper at have været tilsammen paa en besteden Tid og Plan, som dog ikke have levet tilsammen; hvilket er fleet af deres Uforstand, som den ene Digt og Bise have blandet med den anden. Hvad som historisk Sandhed er anrørende, vide

"endog smaa Børn, at der er en søje Ting at lide paa.
 "Thi, som Poeten siger:

Omnia post obitum fingit majora vetustas,
 Major ab exequiis nomen in ora venit.

o:

"De Gamle tage Lidet, gjøre Meget deraf.

"Naar Kjemper og Konger ere lagt i Grav,

"Saa gaaer da Sagn og fast større Ry,

"End Gjerningen var, udi Land og By.

"Hvad ellers Kjempernes Storlemhed Styrke og anden
 "Bilkaar berører, som overgaaer de Menneffers der nu
 "leve deres Væxt og Kraft, det Stykke kan ikke her noksom
 "nu forhandles, men skal i den danske Krønikes 3die Bog
 "videligere omtales. Thi det jo i Sandhed befindes og be-
 "vises af adskillige Documenter og Kundskab, at disse gamle
 "Hellede, som de kaldes, have levet fast længer, og været
 "mandeligere større stærkere og højere end den gemene Mand
 "er, som nu lever paa denne Dag."

Benævnelsen Kjemper seer man at Bedel bruger her i en
 dobbelt Betydning, nemlig saavel om Riser, Jetter, Folk
 af overordentlig Størrelse og Styrke, som om Stridsmænd,
 Krigere, Helte. Nyere Lexikographer antage de her an-
 givne Forskjel paa en Kjempe (Gigas) og en Kjemper
 (Achleta, paa Islandsk Kappe, og paa Tydsk Kämpfer).
 Begge Slags, baade Kjemper og Kjempere, forekomme
 i de her aftrykte Viser. Her er baade Jetter eller, som de
 i det gamle Sprog kaldes, Riser, for Exempel Langben
 Rise og Berner Rise, og tillige Stridsmænd og Kjempere,
 eller Krigere, vel med udmærket men ikke overnaturlig
 Kraft og Styrke.

De Helte, hvis Færd og Bedrifter her besynges, ere for det meste de som enten hørte til den berømte østgothiske Kong Dideriks Hof eller dog med ham stode i nogen Slags Forbindelse. Hans Residents antages Bern (Verona) for at have været. De bernske Kjæmpere udgjøre en Heltestamme, om hvis store Bedrifter og tappre Id vel kun hos Historiefriverne forefindes løse og ufuldstændige Begreb, men som Fortidens Skalde og Barde har fremstillet for os i den mestlevende Phantasies klare Straaleglands. Den Glorie, som omgiver dem, viger kun lidet den, hvori vi see Kejser Carl den Store med sine tolv Jævnninge eller Kong Artus med sine Bisiddere ved det runde Bord. I Henseende til Sagnenes Velde her i Norden, da overgaaer Digtningen om de bernske Helte uidentvilt langt Alderen af de tvende nysnævnte Romanklasser. Det var ikke før i det trettende Aarhundrede, man finder, at det norske Kongehus, som ivrig Tilhænger og Ynder af den sydlige Romantik, lader adskillige af de didhenhørende Bærker oversætte i norsk Maal. Men da havde allerede Forfatterne til de eddiske Sange bemægtiget sig Emnet om Kongernes Theodoriks, Attilas, Ermanriks Krige og Erobringer, om Gothers Hunners Frankers og Burgunders Sammenstød og afverlende snart venskabelige og snart fiendtlige Forhold til hinanden. Disse nordiske Digteres Maade at behandle denne Materie paa, kjender man af den i Bjørners Nordiska Råmpedater udgivne Volsungasaga. Den indeholder prosaisk Oplosning af adskillige endnu utrykte herhidhenhørende eddiske Sange, og den kaldes af Grimm (i Daubs und Creuzers Studien 1808. II. 238.) det nordiske Nibelungenlied; hvorimod den Tradition som ligger til Grund for nærværende Kjempeviser, nærmere

hænger sammen med den tydske *Heldenbuch* samt med den af *Peringskjold* udgivne *Vilkins* og *Niflungasaga*.

At man langt tilbage i Fortiden her i Skandinavien har kunnet besjunge de i fjerne Lande forefaldne Begivenheder og udøvede Heltebaad, er saameget mindre at undres over, da nordiske Folkeslag, som *Lombarder* og *Gother*, selv vare enten Deltagere i eller Tilskuere af de besjungne universalhistoriske Optrin. Udvandrede Nordboere, der igjen vendte her tilbage, saavel som siden *Normanner* og *Væringer*, *Gesandtere* og *Jorsalafarere*, *Pariserklerker* og rejsende *Islændere* forplantede fra Tid til anden det Slags Fortællinger fra Syden ind i Norden; hvor de dels bleve bearbejdede i en anden Form, dels indflattede i Nordens gamle Myther og Sagn.

Den mærkelige Overeensstemmelse imellem Skandinaviens og Tydsklands Oldidsdigtninger er med Aand og byb Anskuelse fremstillet af disse vore gamle Sanges ypperlige Oversætter *Grimm*, som desangaaende udlader sig saaledes: "Poesien udviklede sig i ethvert Land efterhaanden alt mere og mere, trak til sig hvad Stort og Deltageligt der frembød sig for den enten i nyere Begivenheder eller i Nationalsagn, og Alt mængebe den sammen og blandt hinanden. Paa hvert Sted maatte Sangene med Tiden blive nationale, og derfor hentede de det Fjerne, og satte derimod det som var nærmere, hen i hemmelighedsfulde langt bortliggende Egne, samt ombyttede Lider og Folkeslag. — Som hver Nation har havt et den i Særdeleshed tilhørende Sagn, saasynes *Sigfrid Horn*, *Wittich Wielandsøn*, o. s. v. at være nordiske; *Wolfdieterich* og *Ornit* og de *constantinopolitanske Historier* at være sydlige; *Nibelungen Lied*, *Attila*, *Hagen*, *Günther*, *Chriemhilde* egentlig at være tydske Træ-

ditioner. Thi i de førstnævnte viser sig det nordiske Dybe, det Uhyre, det Jetteagtige; i det andet Slags hersker et mere glimrende og varmere Colorit, mangen Mindelse om Østerlandene og deres Uppighed; i det sidste Slags en skøn Forening, en formildet Storhed, og Elskoven, der i de nordiske Sagn næsten altid er fræk voldsom og vild, viser sig her mere blufærdig og tugtig. — De nordiske didhenhørende Sagn ere nøje forbundne med de tyske, peges hen til dem, og de supplere hinanden vekselsvis. Diderich af Bern, uagtet han i enkelte Ting overgaaes af Andre, er til Slutning altid Sejerherre, er den tappreste og menneskeligste og den egentlige Middelpunct for denne hele Fiction o. s. v.” (Crenzers und Danbs Studien. IV Band S. 83-84.)

Med megen Kraft og Snildhed godtgjør Grimm siden ved anstillede Sammenligninger og passende Henvisninger, hvor urigtig den Mening er, som vor lærde Gram har ntret, at disse her leverede Kjæmpeviser skulle være oversatte af Tysk. Grim (pag. 241.) betragter Tingen saaledes: at begge Folkeslag, ved Leidingstog forenede, erhvervede sig en for dem begge fælleds Poesi, som nordfra af udbredte sig gjennem hele Tyskland hen til Sønden, saavidt Tyske trængde frem, og han anmærker, at det kan nøjagtigen retfærdiggjøres, hvad den nordiske Digtning siger om Sigurd Fofnisbane, at hans Navn gaaer igjennem alle Tungemaal fra det græske Hav indtil Norden saalænge Verden staaer. (Volsungasaga pag. 56. 86. Vilkinasaga pag. 249.)

Endelig lægger Grimm, paa det anførte Sted, ogsaa Mærke til det gammeldags ligesom ledeløse Sprog, hvorved disse Heltesange adskille sig fra de i Bisebogens andre Afdelinger. Stilen, siger han, er simpel, det man kan

kalde raa; men denne Mangel paa zirlig Ynde erstattes ved en Storhed, som for en poetisk Sands maa afgive Berøringspunkter. Underlig og af dyb Tanke er den Sang (her No. VII og VIII pag. 55 og 64) hvor den unge Helt gaaer til sin Faders Grav og vækker ham op fra de Døde for at han skal give ham sit Sværd til Kamp; og hvor fan et Dyr's Troskab og Hengivenhed fortælles mere rørende end i Sangen om Diderich Løven og Lindormen? (No. V. pag. 41). Chrimhildes Forræderi er Indholdet af 3 Sange (her No. XIV, XV, XVI,) hvoraf den ene ikke er som den anden, men enhver især i den Poesies Land, der, uforgjængelig som et Stenbillede, med faa men betydnende Træk skuer herover fra hin Heltetid.

Vi gaae nu over til Betragtningen af hver enkelt Sang især.

No. I.

T u r n e r i n g e n .

Det er i Gyvs Udgave No. 5 i første Part, og i Grimms altdänische Geldenlieder und Balladen staaer den S. 23. Bedel i sin Indledning siger, at "det er fast den ældste Rjempevisse, som af Krildstid herindtil haver været meget brugt i Danmark. Her indføres de fornemste Rjemper's Navne og Skjoldemærker, som ellers i andre Digt og Viser mangesteds berøres."

Formedelst dette Digts heransførte Egenskab, at man deri seer næsten alle de berømte berniske Helte ligesom passere Mynstring paa eengang, er det anseet for passende til at staae i Spidsen for denne Afdeling. Da de i Visen

beskrevne Optrin have som Lyffkampe megen Lighed med Turneringerne, hvis Forløbere de vare, har man tillagt dem dette Navn, for saaledes i Korthed at give et Slags Begreb om Indholdet.

I Henseende til Indholdet deler Bisen sig i tvende Parter. Den første Del, som handler om Rjæmpernes Skjoldmærker, har stor Lighed med det 178 Capitel i Vilkinasaga, ligesom den sidste Halvpart, hvor Duellen beskrives, med det 180 og 181de Capitel i samme Saga.

1ste Vers. Ved Tallet "Syv og syvfindstyve" (eller 147) tilkjendegives udentvill blot en ubestemt Mængde; og det forekommer ogsaa saavel i Rosmer Havmands tredje Bise (S. 229. Vers 2.) som i Bisen om Kong Sverker (Syv p. 194) og i Jon Rimaardsøns Skriftemaal (Syv p. 342). Hvem disse syv og syvfindstyve var, lader det som om Forfatteren, formedelt de Rejsendes hurtige Fart, ikke har havt Stunder at give tilkjende. De følgende Vers vise, at det var de berneske Helte.

Beliggenheden af Stederne Hald" og Brattingsborg har Bedel i Indledningen til Bisen og Suhm i sin Crit. Historie II S. 851-52 gjort dem Umage med at efterforske. Og lægger den Sidstnævnte overmaade rigtig til: "Bore gamle Poeter og Historieffrivere have blandet Personer Tider og Steder sammen, allene for i eet Værk at indføre mange berømte Helte og at lade dem handle paa eensgang sammen." Da Brattingsborg er en Benævnelser der passer paa enhver Befæstning som et anlagt paa et bradt og højt Sted, efter Suhms l. cit. anførte Bemærkning, saa indseer man, hvorfor der i Danske Atlas findes saa mange Brattingsborge, ligesom ogsaa Svertig har en Del Steder af det Navn. Det Brattingsborg, som af

alle de danske har den største Navnkundighed er det paa Samsø. "Brattingsborg" — siger Bedel i sin Indledning — "holder man fore at skulle være det Slot som ligger saagodtsom midt paa Samsø ved Tranberg Kirke, der som man endnu seer hine saare dybe trefolde Graver og Volde med Mur paa denne Dag." — Dette Sagn, at Scenen for de i denne Bise besjunge Optrin skulde være det samsøiske Brattingsborg, har foranlediget Resen til at indføre Bisen hel og holden i sin 1675 udgivne *Descriptio Samsoæ*, ligesom ogsaa Ringo i sin samme Aar udgivne poetiske Beskrivelse over Samsø har leveret en Paraphras deraf.

Den samme Dondren i Jorden, som Bizens Omqvæd tillægger Hestenes Grav, forekommer igjen i No. II. v. 18.

Vers 2. Kong Nilaus heder i Vilfinasaga Tsunge. Enhver Gætning om Anledningen og Oprindelsen til dette i de gamle danske Biser saa hyppigt forekommende Navn Nilaus er uvis og usikker. Det Rimeligste er at tænke paa Menelaus i Grækenland, da den trojanske Krig som bekjendt, i Middelalderen var et af de mest behandlede Emner. Man har og paa Dansk en særskilt Bise om Trojas Belejring, trykt første Gang hos Mads Vingaard 1581 og siden oftere, der begynder saaledes: "Paris var saa liden en Dreng." Naar det i danske Atlas V. 452 og 57 siges, at Kong Nilaus, som boede paa Sjøringborg, er begravet paa Tandrup Kirkegaard paa Thy, saa vil det ikke sige andet, end at Almuen, som ikke har vidst Navnet til den der begravne Høfding, selv egenmægtig har døbt ham med dette unordiske uhistoriske og af R jæmpeviserne laante Udtryk.

V. 3. "Sivard Snarensvend" er Sivard Sven i Vilkinasaga og i den utrykte Sigurdurqvida II. Sigurd Fosnisbane i Snorro-Edda og Volsungasaga, og der hørerne Siegfried i Heldenbuch i der Nibelungen Lied og andre tydske Digterverker.

V. 7. "Bidrik Berlandsen" er den for den nordiske Fiction særegne Helt, som i Vilkinasaga træder op under Navn af Bidga Belintssøn og beskrives som en af sin Tids drabeligste Krigere. Den Hammer og Tang han fører i sit Skjold betegner hans Herkomst. Hans Fader var nemlig den i de eddiske Sange og i de ældste tydske Digte fra Middelalderen besjunge kunstige Smed Belent, Belant, eller Baulunder, hvis Idrætter og Hændelser Ohlenslæger har udaf Vilkinasaga leveret oversat i det skandinaviske Selskabs Skrifter for 1809 pag. 355-403. efterat han allerede i sine 1805 udfomne poetiske Skrifter 2den Del havde fremstillet dem romantisk.

Den Linie. "Han slaaer, og griber Ingen tilfange" findes i Valentin Rensils Haandskrift saaledes forandret:

Han griber de Kjemper tilfange.

Men denne Læsemaade finder ikke Medhold i andre Codices. Meningen er vistnok, at han i Kampens Hede hugger ned forfode; hvilket ogsaa bekræftes ved Pag. 80 B. 42. jævnf. Pag. 54. B. 28.

V. 9. "Olger Danffe." — Denne, alle danske Ridders og Heltes Mynster og Prydelse, har Wisens Forfatter troet ikke burde savnes paa denne Liste, uagtet Romantiken har anvist ham sin Plads blandt Carl den Stores tolv Jævnninger, hvorved hans Levetid er sat en tre Hundred Aar efter Kong Dideriks Tidsalder.

V. 10. "Hildebrand" var Kong Dideriks Fosterfader, hans troeste Raadgiver og Baabenbroder. Tilnavnet Mester gav man i Middelalderen enhver i sit Fag udmærket Mand. Muligen og at Benævnelsen her sigter til, at Hildebrand ved Kong Dideriks Hof beklædte den Militairpost, som kaldes Magisterium militare, eller og at han var Magister officiorum, eller Magister palatii, om hvilke Embedes Bestaaffenhed kan sees *Du Canges Glossarium*.

V. 11. Det her forekommende Navn "Humble" — skrives i haandfrevne Bisebøger Summerlummer, og er Bilkinasagas Numlunger. Forandringen til Humble maa skrives paa Bedels Patriotismes Regning, som derved fik Navnet nationaliseret, da Danmark i det mythiske Tidsrum har dette Navn i sin Kongerække.

V. 14. "Ulf van Tjern" forekommer der siden mere om i No. IX. Han nævnes hos Suhm i Crit. Historie III. 258, og hans Grav i danske Aelas. VI. 59.

V. 15. Det er ikke omsonst, at "Folker" kaldes Spillemand, og har et musikalsk Instrument til Skjoldemærke. Sit Musikkalent aflægger han Prøver paa i Nibelungen. Her i Kjempeviserne træder han blot op som Helt og som Grimilds Broder.

V. 17. "Brand Hr. Vifferlin" er den i Bilkinasaga G. 245 omtalte Herbrand eller Hr. Brand, der kaldes den vidt bevandrede og som i sit Skjold førte en brændende Ildslue. Det forunderlige Navn Vifferlin er hverken mere eller mindre end vidsforla, under hvilket Navn han forekommer i Bilkinasaga i Registret under Ordet Blij.

V. 19. "Alsing", i Heltenbuch Alsan eller Iljan, er Munk og kaldes derfor "Broder". Han og Mester Hil-

debrand ere Brødre. / Han er rimeligvis den samme Munt, der træder op i den XXII Vise.

V. 22. Denne Runemester Raadengaard forekommer, foruden her, blot i Viserne No. II B 21 og No. XIII v. 20 ellers ingensteds. At han, ifølge danske Atlas V. 286. skal have boet i Tveden i Karup Sogn Børlum Herred i Bendshøssel, er neppe værd at nævne, da flige løse uhjemlede Sagn om poetiske Fictioners Hensørelse til bestemt Sted ingen Tillid fortjene.

V. 29 — 31. Disse tre Vers læses ikke i de ældste Udgaver, men ere først komne til i Peder Syvs. "Humble Tersing" kunde tænkes at være dannet efter Numlunger eller Dmlung Jarls Søn, som forekommer i Vilkinasaga. — Mimrings Tilnavn "Tan" er sikkerlig det gamle Degen, Thegen, Than o: en Helt. I danske Atlas VI. 281 har man behaget at fortælle, at der paa Hylinge Mark i Østerflakkebjerg Herred i Sjælland har været en Gravsten med Mimring Tans Navn paa. — I Anledning af "Iver Blaa" gjør Suhm i sin Crit. Histor. II. 59 den Erindring: "Denne Vise bynger sammen alle gamle bekendte danske Kjemper alene for at bringe dem alle frem paa eengang, ja deriblandt endog den svenske Hr. Iver Blaa, som levede midt i det 13de Seculo, hvoraf dens Nyhed sees."

V. 34. Sivard foreslaaer her at turnere om Heste. Ved det berømte Turnerspil som i Aaret 1284 blev holdt i Anledning af Mødet mellem den svenske og den danske Konge, var Heste ogsaa Prisen for den der løftede sin Modstander af Saddelen. (Lagerbring II. 617.)

V. 37. At Humble til denne Dyst maatte ses at faae sig laant en Hest, sees der ingen Anledning til i Viserne,

men vel i Vilkinasaga. Der berettes S. 266, at han var bleven af med sin egen ved Lodkastning, da Kong Diderik og hans Mænd loddede om, hvis Hest skulde sendes Kong Isung til Foræring. At Vidriks Hest Skimming eller Skemming, som Humble ønskede sig, var et Dyr af udmærkede Egenskaber, det skjønnes af den høje Værd, Gjermanen lægger paa den, og som saadan beskrives den ogsaa i Vilkina S. 58.

V. 38—42. I Henseende til Samtalen imellem Humble og Viderik hersker i de forrige Udgaver en Uorden, som man her har forsøgt at raade Bod paa. I de ældre Udgaver forekommer ogsaa en her udeladt Omstændighed, den nemlig, at Vidriks til Pant for sin Hest forlanger Løsning Skov. Af dette Navn Løsning er der en By og Sogn i Hatting Herred Vejle Amt Aarhus Stift.

V. 43. Dette Vers er i Marsvins Codex forandret saaledes:

Humblum kom paa Skimmings Bag,
 Han kunde ikke ret ride;
 Han var aldrig før tilvant
 At sætte Spore i Side.

en Læsemaade, der endnu mindre er fri for Banffeligheder end den forrige, som er bibeholdt i den ny Udgave.

V. 62. At Sivard rykker Egen op med Rod er et Styrkes Træk, som der ikke alene i nordiske men ogsaa i andre Folkeslags romantiske Fortællinger findes Måge til. (conf. Grimms Altdänische Seldenslieder p. 493). Man kan ogsaa paastaae, at deri ikke ligger noget overdrevent, naar man antager, at det kan have været et meget ungt Træ, da det her slet ikke kom an paa Træets Styrke, efterdi man finder i Vilkina, at de fleste af Dideriks Rjæm-

per, som bleve overmandede og bundne af Kong Isungs Sønner, ikke bandtes til andet end til deres egne i Jorden stufne Spydstaster.

No. II. Pag. 15.

Kong Dideriks Kjemper Færd i Birtings Land.

Det er i Syns 1ste Part No. 20, og hos Grimm pag. 54. Man har ladet den følge tæt ovenpaa Turneringen som et Sideskylde til samme, da her ligeledes, som Bedel ogsaa anmærker, "opregnes fast alle de gamle Kjemper, som udi fordum Tid have været navnkundige af Manddoms mærkelige Bedrift."

Forskjellen imellem disse to Viser bestaaer blandt andet deri, at hisset var Kong Nilaus og her er Diderik Konge i Brattingsborg; der faaer Kjempe mødet et glædeligt men her et voldsomt og sørgeligt Udfald.

Ligesom Brattingsborg, hvor Kjempestevnet var i den første Gang, betegner enhver fast Borg, saa er Bertings- eller Birtings-Land, som nu er Skuepladsen, uden tvivl Navnet paa ethvert stridbart Land med frigeriske Folk, og neppe betegnes derved Bretagne, som Grimm antager (Dän. Seldenslieder. Pag. 491).

Dette her beskrevne Kong Dideriks og hans Heltes Tog til Bertingsland imod Kong Isald svarer til den i Vilfina-saga S. 273-89 beskrevne Duellering imellem Diderik og hans tolv Kjemper paa den ene Side og Kong Isung med sine elleve Sønner og Sigurd Svend paa den anden, og stemmer Begyndelsen af Visen nøje overens med det 170 og 71de Capitel i Vilfina Pag. 252.

V. 6. Den her omtalte Ulvegridskhed og Graadighed efter Rjød af Kristen Mand tillægges ogsaa Burmand i No. VI. Vers 17=18. samt den Rise som Svend Gelding dræbte No. XX. B. 12. Andre Exempler om Hedninger og Riser der æde Menneſſekjød, anfører Grimm Pag 502=3.

V. 23. Den her forekommende Sonne Folkerson er vel neppe en Søn af Folker Spillemand. Antager man, ved et Salto mortale, at Forfatteren herved har tænkt paa Gund Folkerson af den berømte Folkunge-ætten i Sverrig i det 13de Aarhundrede, saa gjelder hvad ovenfor Pag. 365. blev erindret i Anledning af den svenske Ridder Iver Blaa.

V. 34. Den her forekommende "Diderik van Bern" der er forskjellig fra Kongen af samme Navn, roses ogsaa som en af de vældigste Riddere i Bisen No. IX B. 3. (jævnf. Gyvs Udg. af 1764 pag. 48 Vers 18).

No. III. Pag. 25.

Widerik Werlandsens Kamp med Langben Rise.

Gyv. I. No. 4, hos Grimm pag. 17. Indholdet er en Episode i det i No. II omtalte bernske Tog til Berthingsland, saaledes som dette Ledingstog udførlig beskrives i Vilkinasaga. Setten, som i Bisen hedder Langben Rise (og i haandskrevne Bisebøger Rester, Riser, Rejser) faaer i Sagaen Navn af Etgeir. Dvekampen imellem ham og Widrik beskrives ganske eens paa begge Stederne. Nogle Vers og Læsemaader, som ere anderledes her end i Bedels eller Gyvs Udgaver, grunde sig paa Marsvins og Sandbergs Haandskrifter.

Vren af, at denne Jettes Ben hvile hos dem, en Vre som et Par Pastorater i Bahus Lehn og Giers Herred i Skaane, dog ogsaa gjøre dem stridig. (See Oedmans Bahus's Beskrivning S. 173. 285. 86.)

No. IV. Pag. 35.

Diderik og Olger Danske.

Det er Gyvs I No. 12, og særskilt trykt Aar 1685, 1691, og oftere; indført i Bartholins *Dissertatio de Holgero Dano*. Hafn. 1677, og i Ugeskriftet Samleren for December 1797. Paa tydske findes den i Gräters *Brugur* 2ter Band, samt hos Grimm p. 51.

I Begyndelsen af denne Vise see vi Diderik, ligesom i de to foregaaende, i al sin Bælde, og som den, ingen anden Fyrste saa let torde vove at maale sig med. Han forherliges her af Digteren ved sine mange mandhaftige Brødre og Søstersønner; ligesom den saracenske Konge i *Ungyten*, *Ajaschraf*, roser sig af, at han i sin Hær havde to tusinde Ryttere der alle vare hans Sønner, hans Brødre eller Beslægtede (See *Nachricht von dem Geschlechte von Schliesen* p. pag. 51.)

Kong Dideriks Omgivelse finde vi her ganske anderledes end vi ere vant til at see den. Ikke alene at Olger Danske som i No. I var i hans Følge, nu er Konge i Norrejylland og hans Modstander; men ogsaa Bidrik og Ulf van Tern, og Helledede Hogen, og Orm Ungersvend, og Iver Blaa have skiftet Plads, og staae paa Olgers Side. Derimod er Diderik her omgivet med Karle saa høje, at de, i Vers 3, sees over Bøgetoppe (ligesom Ruseqvinden i *Seldenbuch*, udgivet 1590, fol. 101 columna 3.) og den sorte

Swend Sverting er, som en anden Rise, bevæbnet med en Staalstang. Men uagtet alle hans Setter, og uagtet han havde en Hær paa atten Tusinde Mand, da han drog mod Danmark, udrettede han dog ikke alene Intet, men maatte endog, efter et slegt Nederlag, flynde sig tilbage til sit Bern igjen.

Grimm har pag. 502 anmærket, at denne Digtning staaer ganske isolert, uden at der enten i Traditionerne om Olger eller om Kong Diderik er Noget den kan støtte sig ved, og han kan vel have Ret, at dens Tendents har været at forherlige Danmark og den danske Olger. Forresten kan dog herved erindres, at Ideen om Dideriks og hans Kjæmpers Uovervindelighed dog ikke i Vilkinsasaga er fastere, end at i Toget mod Kong Isung bleve, af 15 de vare, kun han selv og to Andre uovervundne. Diderik blev og siden uddrevet af sit Rige af sin Farbroder Kong Ermenrek.

No. V. Pag. 41.

Kong Dideriks og Løvens Kamp med Lindormen.

Dette er den 13de Rise i Svns I Part. Den findes særskilt trykt 1713 og 1778, og staaer ogsaa i Samleren for Dec. 1797. Paa Tydsk hos Grimm Pag. 13. I Ahlenschlägers Digte 1803 findes en Efterligning deraf.

Denne her beskrevne Kamp forekommer, paa nogle faa Omstændigheder nær, ligelydende i den af Wolfram von Eschenbach i Slutningen af det 12te og Begyndelsen af det 13de Aarhundrede forfattede *Geldenbuchs* 2ter Th. og staaer i Udgaven af 1560 paa Bladene 110-113. Den væsentligste Forskjel er, at hos Eschenbach faaer Løven samme En-

deligt som Hesten, hvorimod den her i Bisen bidrager sit til at redde sin Belgjører. (conf. Grimms *Heldenlieder*, Pag. 440-474.)

B. 12. Navnet "Udelring" ligner *Uogelring*, der forekommer i *Vilkins* Pag. 27 og 160, og allerede i *Heinrich von Veldeke*s i det 12te Aarhundrede forfattede *Æneidt*. I Biserne VII og VIII omtales dette Sværd atter, men under Navn af *Birting*.

B. 13. Den her forekommende "Kong Sigfred" er sat isteden for *Heidenbuch*s Kæiser *Otnit*. At denne *Sigfrid* er forskjellig fra den berømte *Sigfred Horn*, kan og skjønnes deraf, at dennes Sværd, der bed saavel paa Jern som paa Klæde, hed *Grame*, og var, ifølge *Edda* *Volsungasaga* og *Vilkinsaga*, forfærdiget af den kunstige Smed *Mimer*. Denne Kong *Sigfred*, som var bleven dræbt af en Lindorm, nævnes igjen i Biserne No. VIII 10de Vers og No. X Vers 71.

B. 36. 37. Denne Riden paa en Løve forekommer ogsaa, ifølge *Grimm* Pag. 473, i et persisk Poem.

No. VI. Pag. 49.

Olger Danste og Burmand.

Hos *Ghv* I No. 14, og særskilt trykt 1691, 1723, og mangfoldige flere Gange. Paa tydsk har *Grimm* den i sine altdanske *Heldenlieder* Pag. 309.

Den her besjunge Begivenhed fortælles omstændelig i den bekjendte franske Roman om *Olger*, som *Christen Pedersen* fordanskede i Begyndelsen af det 16de Aarhundrede, og hvis Litteratur er at læse i *Maanedsskriftet Iris* for Marts 1795.

At Bisen, som her leveres, er ældre hertillands end bemeldte Oversættelse, det lærer et Sted i Christen Pedersens Fortale, hvor det heder: "Den menige Mand her i Riget vidste for ikke andet om Olger, end at han havde alene været en dansk Rjæmpe som vandt Sejer over Burmand, men det findes klarlig her, hvad Mand han var." Bisen, som her tydelig nok karakteriseres ved sit anførte Omqvæd, lod selvfølgelig i det 15de Aarhundrede paa menige Mands Tunge, og kan antages at være flux ældre.

Det her behandlede Emne, at en Prinds eller Ridder befrier en Kongedatter fra at vorde givet en led Trolld eller et Jetteuhyre til Pris, — et Thema, der saa ofte forekommer hos Saxo Grammaticus — varieres siden i de to næstpaafølgende Sange. Af disse tre Viser af lignende Indhold tilkommer første Plads billig den om Olger og Burman, da baade Emnet og Navnene og alle Omstændigheder enten ere overførte fra benævnte fransk Roman *Ogier le Danois*, hvis Alder stiger op til det 13de Aarhundrede, eller maa uledes fra en og den samme Kilde, hvorfra Romanen er udfludt.

B. 1. "Islands Konge" er i Romanen Cæsubel, Sultan i Rom. Hvor Visedigteren har taget sit Island fra, er ikke let at gjætte. Ogsaa i *Nibelungen-Lied* forekommer Island (s. Ex. Vers 81 Pag. 68 Udgaven Berlin 1807) som en Recensent i *Gött. gel. Anzeig* for 1783 S. 355 holder for enten kan være en Følge af at Rejsende fra Island, og derved Landet, bleve bekendte i Tydskland, eller og at Island er det samme som Eisenland, et Land hvor der er Jernværker. Bedel, som gjerne, hvor han nogenlunde kan, vil have ethvert Udtryk nationaliseret, er her i Forlegenhed, da her tales om Konge paa Island.

Han erklærer da tilsidst: "Det er ikke muligt og ikke heller fornødent, at vide eller ransage Alting til Prikke, besyn-
derlig i saadan poetisk Begeverk, som er ifkun mest hen-
rettet til en ærlig og lidelig Tidsfordriv." — Muligen at
"Iseland," eller, som det i andre Viser skrives, "Island"
maa søges i Norge, ligesom det i Sagaerne forekommende
Grønland som man kunde komme til vandrende tilføds.
I Hole Sogn (Unner under Kal Præstegjæld, Buskerud
Amt, i Norge) er en Gaard Isungset, hvor en Del Lev-
ninger af Jernvaaben ere fundne i Jorden, og Almuen
har den Tradition, at et Slag har staaet der, mellem
Hadelands Konge og Islands Konge. Dette sidst An-
førte staaer i en Indberetning fra Pastorloci Herr Leigh
til Antiquitetscommissionen, som gjemmes i dens Arkiv
under No. X. No. 35.

B. 27 — 29. At Burman og Olger midt under Kam-
pen sætte sig til Ro og tales ved, er ikke usædvanligt i Rid-
derromanerne, og det paaberaabes ogsaa som en alminde-
lig Kæmpestil i Saxos 2den Bog i Rolf Krages Historie
(Bedels Overs. 1575. S. 33) Samtalen mellem de to Stri-
dende, som her affærdiges saa kort i trende Vers, er i
Romanen et vidtløftigt Religionscolloquium, hvori Olger
fremsætter et kort System af den kristelige Dogmatik.

B. 28. Talemaaden: "Da tager jeg Dig tilfange"
er Meningen af: Jeg vil i saa Fald faaane Dit Liv, og
nøjes med at Du bliver min Fange. Derved oplyses da
den modsatte Talemaade om Vidrik Berlandsen No. I. v. 7.

No. VII. Pag. 55.

Berner Rise og Drin Ungersvend No. I

Svvs 1ste Part No. 15.

B. I. Risen "Berner", eller Bermer, var En af de store Kjempekroppe som i Bisen No. IV. i Selskab med Kong Diderik gjæstede Danmark. Her staaer, at

"Han vorte over alle Mure."

hisset hed det om ham og hans Staldbrodre, at

"De saaes over Bøgetoppe."

B. 16. "Mysfeling," det tydske *Mauslein* (en liden Mus) og de "bøse Ord" synes at pege hen til en tydske Original. Men en saadan er endnu ikke opdaget. Ordet *bøs* (= vred, fortrydelig) skal efter Sigende endnu være i Brug i Norge.

B. 17. Kong Sigfred, som her nævnes, saae vi i Bisen No. V. Vers 13 henflæbt i Sjerget og der dræbt af en Lindorm. For saavidt stemme Sagnene overeens; men i de senere Vers i denne Rise berettes Sigfred, som der kaldes Konge af Irland, at være bræbt af Thord af Balland, en Uovereensstemmelse som ikke er god at udrede.

B. 20 — 23. Det her beskrevne Optrin er aldeles ligt hint i 7de Capitel i *Hervararsaga*, hvor Hervor mæner Sværdet *Tirfing* frem, som Faderen *Angantyr* havde faaet med sig i Højen. Et Pendant hertil er ogsaa i Bisen om Ungen *Svegder* No. XLII, samt hos *Saxo Grammaticus* i Kong *Hadings* Historie i 1ste Bog Pag. 11 i *Stephanii* Udg. (conf. *Vegtams qvida i Edda Sæmundi Pars I. p. 240* og *Aupleji Asinus aureus* lib. II. Pag. 217. edit. Lugdun. ann. 1614.)

Hvilken høist vigtig Ejendom et godt Sværd var i hine den evige Fejdes og Tvekamps blodige Dage, er en Punkt, som i Sagaerne ofte nok bliver berørt. Saaledes ogsaa her "Birthing." Som bekjendt, gav man de Døde med i Graven hvad der i levende Live havde været dem kjærest og vigtigst. Saaledes havde da Sigfrid faaet denne usfatterlige Ejendom, Sværdet Birthing, med sig i Højen (conf. *Stephanii Notæ in Saxonem Gramm.* Pag. 105.)

B. 39. Rimens Paastand, at det stred mod Ridderkostumet at fælde en Kjempe saa nederlig, faaer Medhold i Turnerlovene, ifølge hvilke man ikke maatte sigte efter andet end Hovedet eller Brystet. (See *Sainte-Palaye Ritterwesen des Mittelalters*, durch Klüber. I. 55.)

No. VIII. Pag. 64.

Berner Rise og Drm Ungersvend No. 2.

Syvs I. No. 19.

Hvad von der Hagen i Pantheon 2ter B. 1stes Hest Leipz. 1810 paastaaer om de tre Viser om Fru Grimild, at de oprindeligt kun er en eneste Sang, der, ved at gaae igjennem flere Munde, er bleven saaledes forandret, at man deraf har fremstillet tre, det gjælder unægtelig om denne og den næstforegaaende Vise. Ikke blot Indholdet er det samme, men de fleste Stropher stemme endog Ord for Ord overens i dem begge. Grimm har derfor ogsaa i sin Oversættelse, Pag. 39, gjort een Sang deraf, hvorefter han erklærer sig Pag. 500. Forresten ledes den Omstændighed, at her i Vers 45 nævnes Klokket, til den Slutning, at denne er yngre og en senere Bearbejdelse end No. VII.

B. 18. Bedel lader her Sigfrid sige:

"Uden Du hævner min Faders Død"

og i B. 19 lader han Drm svare:

"Gjerne vil jeg hævne Eders Faders Død."

Syv har forandret det første Sted til din Faders, og saa maatte da Drms Replike blive min Faders. — Den Bedste Læsemaade kunde foranledige følgende Hypothese: Betingelsen, under hvilken Drm Ungersvend maatte blive Svædet Birting raadig, var at hævne Ens Død. Men var det Sigfrids eller Sigfreds Faders? Bed, i Overensstemmelse med Bedels Læsemaade, at antage det Sidste, bliver der mere Sammenhæng i det Hele. Spørges der saa, hvem denne Farsader var, kunde man, endskjøndt noget uovelig, svare: Regner Eddbrog. Han omkom, ifølge Saxo, Stephanii Udg. p. 176, i Engelland, og i den foregaaende Vise 45 Vers kaldes den, hvis Død blev hævnnet, Konge i Irland. En af hans Sønner som hævnede hans Drab, var Sigurd (det samme Navn som Sigfred) med Tilnavn Drm i Dje. Af dette dobbelte Navn, Sigurd Drmioje, kan Sagnet have faaet sine to Personer: Faderen Sigfred, som var inde i Bjerget, og Sønnen Drm Ungersvend som Faderen anbefalede den efter hine Faders Tænkemaade saa vedbørlige og nødvendige Hævns Udførelse.

B. 26. At afmaale Kredsen, inden hvilken Tvekampen skulde gaae for sig, var en fordums brugelig Skif, hvorom kan sees Thorlacius's Afhandling om Tvekampe i Videnskaberne's Selskabs Skrifter for 1811.

B. 35. Her staaer "Gjord og Alf" som i foregaaende Vise ere sammensmeltede til den ene Thor af Valland. Da man ikke godt kan rime den Sammensætning af det

ægte nordiske Navn Thor med det aldeles fremmede Val-land (s. Italien eller Frankrig), maa Læsemaaden, Gjord og Alf nok holdes for den rigtigste.

B. 43—44. En lignende Galdren eller Baabnens Forgjørelse forekommer i No. II 48de Strophe. Der galdres Sværdet istykker; her døves det blot saalænge til der bliver givet Raad derimod. Hos Saxo (Ed. Stephani p. 67) er ogsaa En som havde den Skik med Tryllevers at døvgjøre sin Modstanders Baaben; og sammesteds pag. 105 berettes om Kæmperen Bisin, at han kunde døve alle Sværd og Pile saa fage han blot saae paa dem.

No. IX. Pag. 73.

Bidrik Berlandsen og Alf van Tjern.

Det er Syvs I. No. II. Svimm pag. 44. En svensk Oversættelse deraf, uden Steds og Aars Nævneelse, besidder Doctor Zetterström i Upsala. Den findes i Renskilä Barnevis' og Grams Haandskrifter, paa hvilke, saavel som paa Bedels Udgave, de Forandringer grunde sig, hvor der er afvejet fra Syvs Text. Den saakaldte Bidrik Berlandsens Vise, som Syv har i IV. Part No. 9 og Grimm Pag. 59, er aabenbare kun et forvansket Udtog af den nærværende. Bedel anmærker i sin Indledning, at denne Vise om "Alf van Tjern eller van Bern" er meget gammel og at den har "tvende Slags Omqvædninger, hvilke her begge sættes til hver Mands Kaar." Det ene, i Haandskrifterne sjelden forekommende og af os i denne Udgave her ovenfor ikke vedføjede Omqvæd heder:

"Men han bærer Guld og Humor paa sin Haand.
Den Konge, som det i denne Vise beskrevne Tog gjaldt,

Kaldes i Bedels Udgave i et Bers Konge af Brattens Vendel, i et andet af Blide Vendel, og i det tredie af Bjerrings Vendel; i den gramfke Eoder et Sted Konge af Blidevinder, paa et andet af Breggivindt; i Barnevit's blot Kong Boldevin; hos Sny i IVde Parts gde Vise Blatmand Konge og Blatmænds Konge, om hvilken sidste Benævnelse man har Suhms Yttringer i hans Crit. Histor. III. 257.

B. 2. "Som selv ville med Dig følge" er sat efter Gisning, da Udgavernes og Haandskrifternes: "Dg selv vil jeg Dig følge" syntes aldeles urigtigt.

B. 48. Dette Middel til at gjøre sig haard — at binde en Silketraad om Hjelmen — bliver ogsaa anvendt i *Tragica* No. 18. B. 44, men med ligesaa liden Nytte som her.

No. X. Pag. 83.

S v e n d B o n v e d.

Sny I No. 16. Et særskilt Aftryk af Kar 1727 og oftere. Grimm Pag. 227. Versene 40 — 50 hos Sny (i denne Udgave 37 — 47) udgjøre, efter Grimms Bemærkning Pag. 527, med nogle smaa Forandringer, en paa Svensk særskilt udgivet Sang under Titel Swan Swan [wit. Gefle 1800.

Denne Vise er saa aldeles forvansket, kommet til vore Tider, at det neppe er muligt at faae den nogenledes bragt i den Stand, som den omtrent kan være kommen fra Forfatterens Haand. Det er især i Begyndelsen, ved Sønnens og Moderens Adskillelse fra hinanden, at den største Forvirring hersker saavel i de trykte Udgaver som i Haandskrifter. Her har man forsøgt paa at bringe nogen Sammenhæng tilveje.

I Indledningen siger Bedel: "Denne Vise synges ikke af En som en Anden, og gjøres stor Forskiel paa Navn og denne Svend Bonveds Bedrift. Nogle kalde ham Svend Urmand eller Normand og hans Moder Fru Ermenlin. Nogle kalde hende Fru Adelin, og fortælle denne hendes Søn's Færd og Bedrift anderledes."

Hvad Svend Bonveds mange Gaader og sære Spørgsmaal angaaer, da finder man noget Lignende i den engelske Gadevise som staaer paa Tydskt oversat i Herders Werke zur schön. Litteratur VIII. 378 (conf. Jamiesons Popular Ballads II. 156 — 57.)

V. 26. Lin. 2. "Fogel" som Bedel har (Sny har ved en Trykfejl Solgel) er ventelig det samme som nu he-her Fugl. I Ihres Glossarium findes ogsaa Ordet Fogel. Men hvad her sigtes til med de røde Fugle, bliver ikke siden oplyst i Bisen.

V. 43. Lin. 2. Denne "Næse under Hagen" maa nok saaledes forstaaes, at Trollden har saa lang og krum en Næse, at den naar nedefor Hagen. Krum Næse er i alle Sagaer et altid angivet Kjendemerke i et Troldephynognomi.

V. 44. Lin. 3. Her læser Universitetsbibliothekets Haandskrift:

"I Helvede er den ledeste Drik."

V. 71. Denne Strophe anseer Grimm for uægte og for et nyere Tillæg, der ganske forstyrer det Heles Aand og Mening. (Altdänische Seldenlieder Pag. 527 og Zeidelberger Jahrbucher 1811. p. 377.)

No. XI. Pag. 96.

Sivard Snarensvends Endeligt.

Syns I No. 17. Grimm Pag. 37.

I de foregaaende Viser kan hvad der berettes om Sivard Snarensvend bringes i Overensstemmelse med Sigurd Svend i Vilkina; men dette hans Endeligt finder man hverken der eller i andre Skrifter Hjemmel for. Det som Visen har tilfælleds med Sagaen er næsten alene den halstyrige Hest "Graamand" (i Sandbergs Visebog Grame, og i Vilkina Graane). At Sivard i det første Vers siges at have flaaet sin Stivfader ihjel, kunde man ogsaa henseføre til den Begivenhed, da Sigurd Svend dræber sin Fosterfader Mimer.

No. XII. Pag. 100.

M i m m e r i n g T a n d .

Syns I No. 18. Grimm Pag. 62.

Helten "Mimmering Tand" nævnes her foran i No. I 31 Vers, samt hos Syn I No. 6 sidste Vers. Mimmering (i Vilkina Mimming) er i No. IX. B. 49 Benævnelsen for Vidrik Verlandsens Sværb. At "Tand" jo er en Fordrejelse af det gamle Thegen, Degen (en Kriger), derom kan der vel neppe være Tvivl. Suhm i Crit. Sift. II. 330, mener derfor, at Mimmering Tand betyder en Helt der er saa hvas og skarp som Sværdet Mimring. I Anledning af den lille Statur som tillægges ham i Visen gjør Bedel følgende pragmatiske Grindring: "Endog han haver været liden, saa haver han dog holdt sig til de Bedste og indlagt Sejr med de Vildeste. Her kommer han

især med en Kjempe som spotter ham, fordi han ikke var saa voksen i Kroppen. Men han lærer denne Kjempe, at Styrke og Manddom er ikke bundet udi Skindet og Kjødet, men staaer meget mere udi mandeligt Hjerte Mod og Behændighed. Han kommer paa det sidste i Kamp med Birk Berlandson, hvilke sværge sig i Staldbrodrskab; dog det varede ikke længe; som det plejer almindeligen at gaae til med store Herrer, hvilke for Uergjerrigheds Skyld ikke gjerne ville vige hverandre."

No. XIII, Pag. 104.

Grimmer og Kamper.

Denne Vise, som er Svds I No. 21 og staaer hos Grimm Pag. 298, grunder sig paa de i Bjørners Råmpedater indrykkede Rimur om Karl och Grym, som Mallet oversatte paa Fransk i Indledning til sin Historie af Danmark, og som Skjoldbrand udbreder sig udsørlig over i sin Sammenligning imellem de ossianske Sange og de skandinaviske Skalders Qvad (i Vitterhets Akad. Sandl. VII. 335—44.)

Guhm i Fortalen til den 4de Tome af sin Crit. Historie holder for, at disse Rimur ikke ere ældre end fra det 15de Aarhundrede.

Den af Bjørner l. cit. omtalte gamle Vise, der var saa gjængse i Nordlandene især i Medelpad, og hvis Indhold stemmede overeens med hans Rimur, har ventelig været den samme som den nærværende paa Tungemaalets Forskjellighed nær.

Bedel siger i sin Indledning: "Denne Digt er fast lige af eens Mening med Burmands og Berner Rises Viser.

Thi herpaa endes de gamle Rjæmpers Kamp mesteparten, at de slaaes enten for Styrkes Skyld at bevise, eller Land at eje, eller Frenderes Død at hævne, eller og for Tomfruers deres Wres Skyld. Er vel muligt, at en Del saa skeet er i Sandhed, og en Part er ogsaa tilsat af hine gamle danske Skjaldrer og Sangemestere."

V. 4. "Birtings Land" hedder hos Bjørner Bjarmeland og i Marsvins Codex Bremmerland.

V. 15. Lin. 1. Her læser samme Codex "Vi ville gaae opad Bjerget højt."

No. XIV — XVI.

Grimhilds Hævn.

Ghv I. No. 7. 8. 9. Paa Tydskt findes de af F. H. von der Hagen i Büschings und Rannegiesfers Pantheon. II. Band. 1stes Hest 1810, og af W. G. Grimm først i Daubs und Creuzers Studien IV B. 2tes Hest 1808, og siden i hans Altdänische Heldenlieder Pag. 5 — 13.

Den hvenske Krønike, som Bedel i Indledningen til Viserne hævder sig paa og anfører Noget af, er et Eventyr, hvis Alder neppe stiger højere op, end til det 16de Aarhundrede. Et Exemplar deraf, bestaaende af 7 Blade i Folio, skrevne, som det synes, i det 17de Seculo, er paa her værende Universitetsbibliothek. Det gives ud for at være en Oversættelse af en latinsk Original, der skal have tilhørt den berømte Jonas Jacobi Venuſinus; hvilken sidste Omstændighed dog ventelig blot er Fiction. Disse tre Viser ere, som Grimm Pag. 422 seqv. har lagt for Dagen, ikke tagne af Völkina eller Niebelungen Lyd. De maa nok hidledes fra den samme mundtlige Tradition der har ligget

til Grund for de tvende bemeldte Berker. Dette synes ogsaa rimeligt deraf, at de historiske Omstændigheder afvige i Viserne saa meget fra dem i hine Skrifter, hvorimod de smaa Anekdoter stemme saa meget sammen. Thi ligesom Barnet tegner Vinduer og Tagstene med megen Glid, ubehyndret om Huset staaer fæst eller lige, eller hvad Forhold der er imellem dette og hine Biting; saa hænge ogsaa, i Historiens Barndom, Anekdoter og Smaa-Omstændigheder ulige fæstere i Huukommelsen, end Personernes Forhold til hinanden, eller Begivenhedernes Sted, Tidsfølge og Sammenhæng.

No. XIV. V. 3 — 7. Denne her omtalte Havfrue forekommer i begge hine Fortællinger (Vilfina og Nibelungen). Kun i den første dræber Haagen hende og hendes Datter, uden Årsag, ligesom her. I Nibelungen har han Årsag til Brede, men begaaer ikke dette umandige Drab.

V. 8 — 11. I begge Fortællinger lover Haagen Færgemanden en Foræring, og dræber ham, siden, men under Omstændigheder, forskellige i begge og fra dem her i Viserne.

V. 12. Denne rosværdige Handling findes i ingen af Fortællingerne.

V. 14 — 15. At Karen gifte sig, have begge Fortællingerne; men det ægte nordiske Søhæns-træk, at roe sig frem med Skjoldene, tilhører den danske Digter allene.

V. 16. See herom Anmærkningen ved B. 39.

V. 17. Denne Beskrivelse paa Fruentimmerstjønhed forekommer, men ikke saa udførlig, i flere Viser; og ligeledes i tydske Digte fra Middelalderen (see Grims Seldentl. p. 425.)

V. 34 — 37. Disse Huder — som der eller have Mage til saavel i Enryggiasaga som hos Saxo i 5te Bog i Beretningen om Erik den Vise — taler Vilkina vel om, men ikke om Erterne, og ikke om den forunderlige Aftale mellem Grimhild og Haagen.

V. 39. Det er rimeligt, at her skal forstaaes den samme Jomfru, som Bers. 16 og 17 melde om; da hun ellers indføres der ganske uden Nytte. Demonstrativet: "den Jomfru", synes ogsaa at henvise til en før omtalt Person. Ogsaa Vilkina omtaler den Omstændighed, at Haagen, skønt dødelig saaret, havde et Fruentimmer hos sig om Natten efter Kampen, og at hun havde en Søn med ham.

No. XV. Bers 14. Da Grimhild selv har indbudet saa mange Fremmede, er Portnerens Svar ventelig saaledes at forstaae, at han ikke tør indlade Noget uanmeldt.

V. 21. At Middelalderen havde meget travlt med Troja, og fik det anbragt ved hver en Lejlighed, derom har Grimm en lærd Excursus S. 431 — 40.

V. 31. I Nibelungen Lied er det en ubenævnt Kæmpe, som, paa Haagens Raad, stiller Tørsten med Blod, hvilket derefter en Del andre ogsaa gjøre. De vare nemlig i en brændende Bygning.

No. XVII. Pag. 132.

Brynhilds Vise.

Det er No. 4 i Tragica, og staaer hos Grimm Pag. 31. I Levninger af Middelalderens Digtekunst 2det Hæfte p. 170 er den bleven indført efter et skrevet ufuldstændigt Exemplar, saaledes som den ogsaa læses i den Marsvinske Codex.

Grimhildsviserne i det Hele taget stemme temmelig overeens med Fortællingerne i Nibelungen og Vilkina, nærværende Brynhilds Vise derimod, uagtet den hører med til samme Cyclus af Begivenheder, og er taget af deres Begyndelse, har mere Lighed med hvad der forekommer i Volsunga og de eddiske Sange. (Jævnfør Grimm Pag. 496 — 98.)

V. 1. "Sivards Fole" — er Sigurds Hest Graane. Glasbjerge forekomme ogsaa i Heldenbuch, men er ellers sat isteden for den "Wafurloga" som Brynhilds Sal, efter Edda og Volsungasaga, var omgivet af.

V. 7. Saaledes fortæller Saxo i 1ste Bog, at Kong Gram overlod sin Hustru til sin Ven Bessus til Belønning for hans tro Tjeneste.

V. 8. Istedenfor at her toes Silke, er det i Volsungasaga og i Edda deres Haar de vasse, da de yppe Kis med hinanden.

V. 10. "Da han mig fæsted til sin". I Nibelungen og Volsunga have de søgt Seng sammen.

V. 35 — 37. Der kunde være stærk Formodning om, at disse tre Stropher, maaske af Bedel selv maaske af Andre, ere tilsliffede. Saa dan Moral findes vel lagt til flere Viser i et Par Linier, eller i enkelt Strophe, men ikke som her i det 16de og 17de Aarhundredes udtværede Sprog, gennem hele tre Stropher. — Visen rober ogsaa alle vegne Nyhed ved Sprog og Bendinger, især ved Rimene, for hvis Skyld Udtrykket ikke sjældent har maattet lide.

No. XVIII Pag. 139.

Ulf i Oddeskjær.

Denne Bise, som er Gyvs I. No. 29, og hos Grimm pag. 171, er aabenbare grundet paa Hervararsaga, som den i Hovedsagen stemmer overens med. Forskjelligheden af Navne og nogen Forbytning af Personerne og deres Handlinger har Grimm anmærket pag. 523-25. "Helmer Kamp" er nemlig Hjalmar i Sagaen, "Angelfyr" er Ungantyr, og Bisens Tvekamp er Duellen paa Samsø.

V. 10. At Prindsessen ikke gjør Angelfyr Uret ved at skjælde ham for en Trolde, en Boldsmand, (i Hervararsaga er han og Brødrene Berserker) det har Digteren vist, først ved i 4de Vers at lade ham bruge de bistere Udtryk, som der just ellers ingen Anledning var til, dernæst ved hans grove Maade at frembære sit Vrende paa i V. 7, og endelig ved at lade ham bruge forgiftede Baaben i V. 18. Den Marsvinffe Codex læser Ove istedenfor "Ulf", Uthiskjær for "Oddeskjær", og, hvilket er det mærkeligste, til Slutning er Catastrophen anderledes end hos Gyv. Her dræber nemlig Faderen Angelfyr:

Det var Ove i Uthiskjær

Dg han sit Sværd uddrog,

Det var ungen Angelfyr

Han neder til Jorden hug.

"Eig nu, ungen Angelfyr!

Dg Blodet rinde Dig tildøde!

Saa ve var jeg til Hjertet mit,

Da jeg saae Helmer bløde.

B h s

No. XIX Pag. 144.

Ribolts Kamp med Dragen og Uller.

Syv I. No. 19. Denne Vise har havt et Dmqvæd, men det er — synderligt nok — baade hos Bedel og Syv blot udtrykt med det første Ord og forresten lutter enkelte Bogstaver, saaledes; "Det v. h. r. r. e". Da Dmqvædene sjældent svare til Visens Indhold, saa kunne disse Bogstaver læses paa mange Maader. f. Ex.:

"Det var Herr Ribolt rider ene"
eller

"Det var Herr Ribolt ramte En."

V. 3. Denne "Konge af Upsal" kan rimeligen være af Upsal, og nogle af denne Visens første Begivenheder synes ogsaa at kunne henregnes til samme Sagn som det i den næstforegaaende No. 18.

No. XX. Pag. 150.

Svend Feldings Kamp med en Ruse.

Syv. I. No. 24. Ogsaa særskilt trykt Aar 1719 og oftere.

Svend Felding figurerer her som en udmærket dansk Nationalhelt, eller som en Ulger Danske den anden. Suhm har ellers i sin Danmarks Historie IV Del S. 753 anmærket, at den her beskrevne Begivenhed har megen Lighed med hvad der fortælles om Ridderen St. Torgen, og i ældre Tider om Perseus og Andromeda; og det synes virkelig ogsaa, som her en Amalgamation fandt Sted imellem begge Slags Sagnene, det om St. Torgen og det om Ulgers Bedrifter. Ogsaa deri er der Overeensstemmelse imel-

lem Traditionerne om Olger Danske og Svend Felding, at hvad der udmærker sig ved Storhed Styrke og Colossalitet, faaer Tilnavn snart af den ene snart af den anden. Saaledes viste man ved Opgangen til Konstkammeret Olger Danstes uhyre Allebødsotte, og paa Nafjær saavel som paa Lyngballegaard i Sylland Svend Feldings store Dabregrynde.

Hvad Navnet "Felding" angaaer, da er det ikke usandsynligt, at det i grunden er det samme som Felling, eftersom han siges at have boet paa Gaarden Nafjær i Felling Sogn, Hads Herred, Aarhus Amt.

Om denne Svend Felding har Almuen i Egnen ved Sielleskovgaard i Sjelles Sogn Framlevherred i Aarhus Stift (ifølge den for det antiquariske Studium nidskjære Hr. Pastor Morsings Indberetning til Commissionen for Oldsagers Opbevaring af 11 Nov. 1808) en Tradition, der saa meget mere fortjener her at anføres, som deri ikke blot opgives en Anledning til hans store Styrke og usædvanlige Gragdhed, men Fabelen ogsaa muligen kunde have givet Anledning til den nedenfor under No. XXXIV forekommende Vise: "Jeg lagde mit Hoved til Elvehøj". Eventyret lyder da saaledes: "Svend Felding tjente som Smaadrenge paa Sjelleskovgaard, og var en Dag i et Vrenderidende til Ristrup. Da han fulde hjem igjen, var det Aften; hans Vej gik tæt forbi en Høj Borum Es Høj kaldet; da han kom til den, var der en Brimmel af dandsende Elve-Gorsk; en af Elvepigerne traadte til ham og bød ham drikke af et prægtigt Drikkehorn. Svend tog det, men slog Drikken bag over sig; saavidt det faldt paa Hesten tog det Haarene ganske rent af". — For saa vidt er Fortællingen overensstemmende med hvad der berettes af

være tildraget sig mangfoldige andre Steder; men nu kommer hvad ikke er saa almindeligt — "Svend Felding beholdt Hornet og gav sin Hest af Sporerne. Elvepigen bag efter. Dog var Svend saa heldig, at han kom over Naen ved Trigebrands Mølle, førend hun kunde naae ham — og over det rindende Vand kunde hun ikke komme. Hun stod da ved hin Kabred og bad Svend saa indstændig, han dog vilde lade hende faae sit Horn, hun vilde til Gjengjæld skaffe ham hvadsomhelst han maatte faae ifinde at ønske sig. Svend forlangde da 12 Mænds Styrke. Det fik han da ogsaa, og hun fik Hornet; men han mærkede snart, at ligesom han var bleven stærkere, saa havde han ogsaa faaet større Appetit, og kunde spise for Tolv."

Der har man Oprindelsen til de rummelige Jern-Gryder, hvoraf den ene, omtrent paa to Skjepper, efter Hr. Morsings Skrivelse, nu er paa Lyngballegaard i Lauding Sogn Sabro Herred, og blev den flyttet dertil fra Sjællevskovgaard i den Tid Brev Bedel-Fris ejede begge Gaardene. Den anden, som er paa Gaarden Kalkjær, er, efter Beretning fra Hr. Blicher i Randlev, af 30 Potters Indhold.

Ogsaa et stort Slagsværd, 3 Alen langt, bliver opbevaret paa Kalkjær som en Reliquie fra Svend Felding; men det synes ikke at have været der i de ældre Tider. Paa Sjællevskovgaard viste man derimod fordom ikke blot Frostgryden, men ogsaa hans Sværd, som man seer af den udførlige Indledning Bedel har sat foran denne Bise saaledes: "Denne Svend Felding, hvo og hveden han haver været, ere adskillige Meninger. Bisen siger, at han haver

boet paa Helsingborg, maavelſte paa Seluſborg *). Thi det er alle Mand vitterligt udi Aarhus Stigt, at han haver været boſat og barnfødt udi den ſkønne Egn mellem Aarhus og Hothernæs. Og viſes endnu hardt ved Kafjær udi Skoven hos Adelvejen Spegels Hus, ſom man kalder det, og kort Tid forleden haver været afbrudt, der ſom Svend Feldings Stald ſkulde været, og han der ſkulde bundet ſine Hefte udi Jernlenker, og det ſaa dannet, at Vandet af den Bæk der hos ſkulde løbet igjennem Stalden. Men dette er viſt og faſt, at ærlig og velbyrdig Mand ſalig Torgen Roſtrup paa Seluſ Skovgaard udi ſin Tid fandt paa fornævnte Gaard en muret Grundvold og Nederdel af et Hus, ſom Svend Felding ſkulde boet paa. Og ſees der endnu paa denne Dag Vindverne og Dørre derpaa; og er tilſtede en mægtig ſtor Kobbergryde, ſom der blev funden udi Gruen under den grønne Muld. Der fandtes og ſamme Tid et Harniſſ, og et langt bredt Sværd, ſom en Tidlang hængde der i Borgestuen. Udi Seluſ Kirkebog findes indtegnet foran i Calendario, paa Latine ſkrevet, at den gamle Svend Felding er død paa St. Matthiæ Apoſtoli Dag; hans Huſtru Aſe paa St. Michaëlis Dag; deres Datter Ingret paa St. Povelis Omvendelſes Dag; og hendes Søn paa næſte Søndag efter Aſte Onsdag. Men dette fejler her, at Karſtallet er ikke her ſes antegnet, ſaa man ikke kan vide tilviſe, paa hvad Tid enten Svend Felding den unge eller gamle have levet. **) Her fandtes vel en tim-

*) Hermed mener Bedel Sjellev; Skovgaard, nu Bedelslund kaldet.

**) Bedel har nok fejlet deri, at han har taget de betegnede Dage for Perſonernes Dødsdage, da Antegnelſerne venterlig bemærke de Dage, da de for deres Sjæle ſtiftede Meſſer ſkulde holdes. Det ſkulde ellers være ſært om

melig lang Kampesten liggendes firax indenfor Kirkeborren med sex Vers Runebogstave paa, hvilken tilforn havde ligget op imod Choret. Bogstaverne vare mestenparten ukjendelige og en Del henflidne. Haver uden Tvil været denne Slægts Ligsten."

Denne vedelske Indledning har Anne Krabbe Ord til andet indført i sin haandskrevne Bisesamling, og derpaa følger hun til: "Anno 1608 d. 16 Julii da var jeg Anne Krabbe sal. Jacob Bjørns, med flere Godtsfolk, paa Nafjær, og der saae haade Svend Feldings Gryde og den Stald hans Hest haver været udi bunden. Desligeste saae vi ogsaa den Plads, som hans Stald haver standen, som Grundvolden endnu af kjendes, og jeg tog hjem med mig af Stenene derudi et. Og saae vi den Bæk, der haver løbet igjennem Stalden, hvorved han haver pandet sin Hest, og er en rindendes Bæk; ligger et Pilsrud udenfor Nafjær."

Tager man alt det her Anførte tilhobe, synes det at Nafjær og Sjellebørggaard kan gjøre hinanden den Vre stridig, at have været den drabelige Svend Feldings Residens, og man fristes til at antage, at han har ejet begge Borgene, og havt Dis og Dug paa begge Steder.

Suhm i sin Danmarks Hist. IV Del S. 752 har den ikke usandsynlige Gissning, at ved denne Svend Felding sigtes til Svend Trundsen eller Thorgunnæ Søn, Fader til Biskop Afler i Lund, og Descendent af den berømte Palnetofe.

hver af disse 4 Personer skulde være død paa en Helligdag. Rimligere derfor, at disse Dage vare de, da deres saa kaldte Hæstid ho'dres.

Hvad den af Bedel omtalte Runesten i Sjællø Kirke angaaer, da findes den ikke i de wormske Monumenter. Nesen har derimod i sin skrevne *Atlas Danicus* indført følgende Ord deraf: Freyr Sten seti her Ullufi sinar trug guden, som vistnok ikke er rigtig læst, men hvoraf man dog kan slutte at her slet ikke er Tale om nogen Svend Felding. Paa det anførte Sted i Daum. Hist. beretter Suhm, at der hvor efter Bedel skal have staaet 6 Linier med Runer, der fandt Abildgaard 1771 kun 4 Linier, hvoraf den ene allene kunde læses.

I den ovenanførte Indberetning til den antiquariske Commission fra Hr. Morsing heder det om denne Runesten. "Da jeg havde hørt, at der paa den store flade Sten indenfor Døren i Sjællø Kirke var Runeskrift, lod jeg den i disse Dage ved en kyndig Mand nøje undersøge; han befandt, at Bogstaverne vare ganske bortslidte; der vistes kun Spor af Linierne, hvor Bogstaverne havde staaet."

Neppes kan antages at denne Mand har seet nøje nok til, da de Runer, som Abildgaard fandt læselige 1771, vel ikke ganske siden den Tid ere blevne udslidte. At det Abildgaard fandt og aftegnede paa Stenen ikke beløb sig til videre end de tvende Ord *Fraustain sati* (v: *Fraustejn satte*) det seer man af Werlaufs Anmærkninger i Antedning af den til de nordiske Oldsagers Opbevaring nedsatte Commission, pag. 56.

Den Efterretning i Danske Atlas 5te Tome S. 761, at Svend Feldings Bedrifter forestilles paa Altartavlen i Borberg Kirke i Hjerm Herred i Ribe Stift, er et ugrundet Sagn. Provsten i Herredet Hr. Skov i Forening med Hr. Krarup i Vejrum har derom meddelt Efterretninger, der vise, at Optrinnene paa bemeldte Altartable snarere sigte til Legenden om St. Torgen.

V. 1. Linie 1. "Helsingborg" mener Bedel muligen burde heller læses Sjellusborg, en Hypothese, som ikke er at forkaſte.

V. 3. Lin. 4. Det her forekommende "Hofdingsø" erklærer Suhm loc. cit. at han intet kjender til.

V. 12. Jævnf. her foran Pag. 368.

V. 15. o. følg. om de Heste som Svend Felding bærer, og hvorledes ingen duede før han fik en fra Danmark, alt dette forekommer paa samme Maade i Romanen om Olger Danske, der hvor han ſkal gaae i Kamp imod Sol-danen Bruher.

V. 21. Her har et af de særſkilte Aftryk af Wiſen iſte-denfor femten Pund ſat femten Lispund. Udgiveren har nemlig ikke betænkt at her taltes om Pund Korn, hvoraf hvert Pund er 4 Tønder.

V. 38. Da det i den første Dyst ikke lykkedes Svend Felding at overmande ſin Modſtander, foretager han ſig de her beſkrevne Handlinger, ſom efter hine Dages, endnu ikke ganſke forſvundne, Døvertro maatte ſkaſte Held og Sejrr.

V. 46 — 47. Det ſom Wiſen her tillægger Svend Felding, er egentlig hvad Historien beretter ſom Følger af Knud den Stores og Erik Egeſods Rejſer.

No. XXI. Pag. 159

Svend Feldings Trette med Dronning Judte.

Gyv I. No. 25. Grimm p. 316. At her tales om en anden Svend Felding, ſom har været en Slegfredſøn af Kongen eller af En til Kongehuset henhørende, og at denne

Bise uidentvial er yngre end den forrige, det har allerede Bedel meget rigtig anmærket i sin Fortale til Bisen.

"Det kommer mig rimeligt for" — siger Suhm i *Dann.* *Sist.* IV. 753 — "at den senere Svend Felding, som synes at have levet i Erik Plogpenning's Tid, stammede fra den ældre" Derfor, saa og for Navnets Skyld, er Bisen sat her i den 2den Afdeling, uagtet den ikke angaaer den mythiske og heroiske Tidspunkt, som disse saakaldte Kjømpesange forresten ellers henhøre til. — Desuden, som Bise af historisk Indhold betragtet, vidste man ikke lettelig hvor den skulde bringes hen, da den suhmste Hypothes ikke støtter sig paa faste Grunde.

V 26. Denne Strophe er noget dunkel og det uagtet *Ein.* 1:2 er et endnu den Dag i Dag gjængse Ordsprog. Det er vist nok, at det er Ord som ere lagte Svend Felding i Munden, og at dermed udtrykkes Ringeagt imod Dronningen.

No. XXII. Pag. 167.

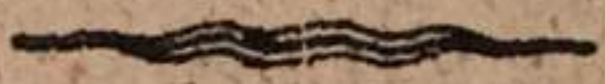
Den stridbare Munk.

Slys IV. 74. Grimm pag. 313. Af denne Bise har man et særskilt Aftryk, prentet 1696, og et nyere uden Aars-tal. Den haves ikke i Bedels første Udgave, men kom siden, tilligemed Axel Thordsens Bise, ind i Udgaven af 1643.

Her synes flere forskellige Sagn at være sammensmættede. Munken Alsing er gamle Hildebrands Broder Alsan, som i *Seldenbuchs* 3die Del spiller den store Rolle. I Sagnet om ham har blandet sig det om Wolf Dieteriks Bedrift, da han imod Enden af 2den Del af *Seldenbuch*

befriede det Kloster, han havde indgivet sig i, fra den store hedske Hær. Det lader ogsaa til, at en Fortælling er kommet til os en anden haandfast uregjerlig Munk, maa-
ske i et dansk Kloster. Noget Lignende forekommer ogsaa, efter Grimms Bemærkning pag. 532, i Romanen om Kej-
ser Carl Magnus og de 12 Jævnunge.

Af Gys Ord i Forklaringen over denne Vise: "den
maa være digtet efter den Anledning, som findes i den
gamle Vise om Munk Broder Alsing" har Grimm pag.
494 draget den Slutning, at der om denne Munk maa have
existeret en særskilt dansk Sang som her var bleven bear-
bejdet. Men deri fejler han udentvivl; da Gys unægtelig
blot sigter til den 19de Strophe i Visen No. 1, her foran
pag. 6.

Anden Afdeling.
Viser om Trylleri o. s. v.

No. XXIII. S. 175.

Eline af Billenskov.

Syns 2den Part No. I. og et særskilt Aftryk uden Sted og Aar. Hos Grimm pag. 279. Ligesom Trollden i denne Vise ved at kysse Eline Bondens Hustru blev forvandet til en Ridder saa skøn, saaledes seer man ogsaa at Lindormen ved at kysse Signelille (i No. L) samt Hesten og Ravnene (i No. LII) ved at kysse Hildebrands Søster løses af de dem besnærende magiske Baand. En Del dikhørende Parallelsteder og lignende Exempler har Grimm opregnet i sine Anmærkninger p. 528. Hertil kan nu lægges, at i det af Ulrich von Bazichoven i det 13de Aarhundrede forfattede og af Hoffstätter 1811 i Wien udgivne Digt bliver en fæl og hæsselig Drage ved et Kys af den berømte Ridder Lancelot de Lac omfået til det skønneste Fruentimmer. (Altdeutsche Gedichte aus den Zeiten der Tafelrunde durch Hoffstätter. I Th. S. 197.)

No. XXIV. Pag. 182.

Dalby Bjørn.

Syv II No. 4, ogsaa optrykt i Samleren for December 1797. Paa Tydsk er den oversat i Gråters Bragur Vter B. 2te Abtheil. S. 77-82, og i Grimms Altdänische Seldenlieder und Balladen pag. 300.

No. XXV. Pag. 186.

Germand Gladensvend.

Er Syvs II No. 2. Hos Grimm p. 79.

No. XXVI. Pag. 195.

Berner Ravn.

Syv II No. 3, og i Forening med Bisen om Thor af Hafsgaard særskilt trykt mange Gange, saasom 1697. 1701. 1709. 1726. Paa Tydsk hos Grimm pag. 150.

Denne Sang stemmer vel i en Del Poster overeens med den næstforegaaende, men Alt synes her at være bedre motiveret, og Enden er ikke tragisk. En Efterligning heraf staaer pag. 88 i Ohlenflägers 1803 udgivne Digte.

Miraklet i gode Vers, om Barnet de bad tillive igjen, har Lighed med det som fortælles i Slutningen af den rimede Fortælling om Alexander og Ludvig.

No. XXVII. Pag. 201.

Hedebyes Gjenganger.

Syvs I Part No. 5. Paa Tydsk i Bragur V. 2. S. 74-77 og hos Grimm pag. 296.

No. XXVIII. Pag. 205.

Den Dødes Gjienkomst.

Af denne Bise som er Cyvs IV. No. 78, og staaer hos Grimm pag. 147, findes en noget forskjellig Udgave i den danske Litteraturjournal for 1781 2det St. S. 92-94. De vigtigste Varianten ere, naar det imellem det 7de og 8de Vers heder:

De drak Bryllup i Dagene fire eller fem,
De smaa Børn græd i alle dem.

De drak Bryllup i Dagene otte eller ni,
De smaa Børn græd i alle de.

Istedetfor hun her, i Overensstemmelse med Cyvs Udgave, i det 18de Vers kommer "til Borgeled" heder det der:

Og der hun kom til Alevedør,
Saasom hun plejed at komme fer,

Og der stod naglet Jesu Kors
Saa gik hun ind ad Naverbørs Hul.

Den vigtigste Omstændighed i Afstrykket i Litteraturjournalen er, at her forekommer den Hauegalen, som det 15de Vers synes at kræve, og som derfor er her indført i Versene 33-35.

Denne Stilmodervise findes ogsaa i svensk Oversættelse, med den underlige Forandring, at den afdøde Moder der kaldes Dronning Damma. Dette maatte da vistnok være Dronning Dagmar, og det lader næsten som om man derved har tænkt at ville forøge den Cyclus af Sange man har om hende. Vi kjende denne svenske Bearbejdelse

blot af følgende tvende af Hr. Doctor Ruthström i Stockholm meddelte Stropher:

Jag lemnade Dig mina voftrar blå,
Att mina små Barn fülle hvila deruppå.

Gud frögde Din Själl, Drottning Damma!

Om Du ville vara mina små Barn en Mor,

I Himmelfiket ffall jag bereda Dig en Stol.

Gud frögde Din Själl, Drottning Damma!

I den nyere danffe æsthetiffe Litteratur er denne Vife bleven indlemmet ved den rahbette Efterligning.

Vifens Omqvæd: "Favre Ord fryde faa mangt et Hjerte" er en Sententis der nogle Gange forekommer i Belds Saxo, og fuldstændigst pag. 224 (Udgaven 1575) hvor den heder: "Favre Ord fryde Daarer og ofte faa vifer en Mand." Sny har følgende Uttringer i fin Antegnelse til denne Vife: "Her opregnes idelige papistiffe Fabler, Dødes Gjenkomst, om at bede sig Forlov af Vorherre, om Hane galen, o. f. v. Denne ene vilde jeg dog indføre af flere som jeg haver af lige Overtro, at man heraf kan fee, hvad for tyt Bildfarellesmærke de forðum have svæbed udi. Ellers om Hanegal haver man og andet anderledes, nemlig at Dødningsen ej agtede den sorte eller hvide Hane men ifkun den røde, om hvilken hun sagde:

Ru gal Hanen den røde,

Til Jorden stunder den Døde."

Saa vidt Peder Sny. Om Hanegalens Kraft kan man ogsaa fee her ovenfor S. 236.

No. XXIX. S. 210.

Mage og Else.

Denne Sang har Sandvig den Fortjeneste først at have meddelt Publicum i Levninger af Middelalderens Digterkonst 1ste Hefte. Ohlenschläger anbragte den i sin Arel og Valborg. Efter disse tvende Aftryk levertes den som 2den Prøve paa den ny Udgave af de gamle Viser. I nærværende nyeste Aftryk er den bleven suppleret ved Hjælp af to haandskrevne Visebøger, den ene Comtesse Christianes og den anden Barnewig's. I dem findes endnu 3 Strophen, som med Glid her ere ubeladte af Texten, da de synes at være interpolerede. De følge efter det 10de Vers saaledes.

"Saadan er der under sorten Jord
I Graven hos mig,
Som i det frydelig Himmerig;
Thi glæd Du Dig."

"Hør I Ridder Hr. Mage,
Allerfjærest min!
Maa jeg følge i sorten Jord
I Graven Din?"

"Saadan er der under sorten Jord
I Graven hos mig,
Som i det sortest Helved;
Gjør Kors for Dig!"

Den Mage til dette Sørgeqvad, som Sandvig i be-
nyttede Levninger siger skal findes i *Percy's Reli-*
ques, er ustridig den oprindelig af *Allan Ramsays Teas-*
1ste Del. C c

table Miscellany tagne, og fra Herders *Blätter von deutscher Art und Kunst*, (hans samtlige Bærker 8 Bind i Afdelinger zur sch. Litt. und Kunst) samt fra Ursinus's *Balladen und Lieder alt-englischer und schottischer Dichtart* (Berlin 1777) noksom bekjendte fættste Ballade *Sweet Williams Ghost*. En anden engelsk Ballade af lignende Indhold *The suffolk miracle, or a relation of a young man, who a month after his death appeared to his sweetheart, and carried her on horseback behind him for forty milles, in two hours, and was never seen after butt in his grave*, findes omtalt i *Monthly Magazine* 1796 Sept., som den formodentlige Original til Bùrgers berømte Ballade *Leonore* (oversat ved Prof. Oluffen i *Minerva* 1790). Bùrgers *Ven og Biograph*, Doctor Althof, har i fjerde Bind af hans Skrifter ikke blot benægtet dette paa Grund af et fuldgyldigt Vidnesbyrd fra Digterens værdige Fortroligste, Boie, der ikke engang selv kjendte denne Ballade, saa bevandret han end var blandt alle det gøttingste Bibliotheks Skatte i dette Fag; (hvilket synes saameget begribeligere, som den 1723 udkomne Samling, hvor den i *Monthly Magazine* siges at findes, tillige erklæres i Engelland selv at være meget sjelden); men han har tillige anvist os det egenlige Sædkorn, hvoraf denne bürgerste Romanze er udspiret, i en gammel tysk Folkesang, Bùrger havde hørt en Bondepige synge i Maanstein, og hvoraf følgende tre Linier:

Der Mond, der scheint so helle,

Die Todten reiten schnelle;

Feins Liebchen! graut dir nicht?

vare bleve i hans Hukommelse, men som han al anvendt Umage uagtet ej var istand til at komme paa videre Spor

af, og som siden er bleven fuldstændig aftrykt i Wunderhorn II. S. 19. En lignende norsk Almuesang omtaler Sagen i Idunna for 1812 S. 60, men hvoraf han ikke erindrer videre end disse 3 Linier:

Maanen skinner,
Dødmand griner;
Vorde du ikke ræd!

som Dehlenschåger har bevaret i sin Palnatoke.

Det være imidlertid langt fra Udgiverne, af denne Familielighed at ville udelede eller formode mindste anden Filiation, end at de samtlige ere Afkomninger af Nordens mørke Mø, Melancholia, Digtninger, af hvilke, som Herder i ovenanførte Skrift anmærker, hvert vort Nordens Folk sikkerlig har hundrede lignende, om ikke i Viser, dog i det mindste i Sagn.

V. 4. Linie 2. Det er en gammel Forestilling at Gjengangere tage deres Kiste med. Det sees af de Træsnit i Heldenbuch, hvor en Benrad nogle Gange forekommer bærende paa en Eigkiste, f. Ex. ved Enden af Heldenbuchs 2den Del foran Wolf Dietrichs Poenitentsevagte.

V. 20. Til denne Anmodning kan ikke vel tænkes anden Grund, end at Nage er saa ømtfølelse, at han vil spare sin Elise for vemodig Afstedtagelse, og derfor bereder hende see op til Stjernene, medens han synker ned.

Den Grimmske Oversættelse staaer pag. 73.

No. XXX. Pag. 215.

Hr. Morten af Fogelsang.

Den er taget af tvende med hinanden sammenholdte Codices, den marsvinsske nemlig og Anne Krabbes.

Emnet er bearbejdet af Hölty i en bekjendt Sang, som Madam Bøye har oversat paa Dansk.

No. XXXI-XXXIII. S. 218-233.

Rosmer Havmand.

Det er Gyds II. No. 6. 7. 8. Neppe har enhver af disse 3 Viser sine særskilte Forfattere som Bedel holder for, naar det heder i Indledningen til den sidste af dem: "Uden- tvil have adskillige Poeter og danske Skaldrer tagen sig for eet Slags Eventyr, og det hver efter sit Hoved og Ind- fald besattet udi Sangvis. Ligerviis som vi og see, at ad- skillige Poeter have øfte tracteret een Slags Materie, dog ikke hver paa en Maner eller Form". No. XXXI, som synes at være bygget paa en anden Tradition end No. XXXII og XXXIII, har ventelig en anden Forfatter end disse, hvilke nok i Grunden er en og samme Sang, forandret hist og her ved mundtlig Overlevering maaskee i forskjellige Provintser.

Fortællingerne om Rosmer findes bearbejdede saavel af Pram i Stærkodder som af Whlenslæger i de 1803 udgivne Digte. Hos Grimm staaer No. XXXI p. 201 og No. XXXII p. 204.

Jamieson, der i sine Popular Ballads Vol. II. p. 202-8 har leveret den første Vise om Rosmer og i Vol. I p. 215 Noget af den 2den, gjør Vol. I. p. 217 den An- mærkning, at der er en stor Lighed imellem Fortællingen om Rosmer Havmand og en skotsk Romance om Ung Row- land, som Mad Tom i Shakespear citerer. Den brittiske Fortælling, lægger Jamieson til, er i enhver Henseende smukkere end den danske, og ung Rowland (den yngste Søn af Kong Arthur til Carlisle) opfører sig langt mere ær-

fuldt og mandigt end hans islandske Navne. Istedensfor at krybe i en Krog for at skjule sig, springer han frem, trækker sin Faders gode Sværd Escalibar, og raaber: "flaa til, Du Helvedeskrabat! om Du tør." En kort men rasende Kamp begynder, og Ellekongen bliver flaaet til Jorden. Ung Rowland sparer ham, paa Billaar, at han skal sætte hans Søster, skøn Ellen, i Frihed, og bringe hans to Brødre tillive igjen, som laas døde henne i en Krog i Bjerget.

Om Rosmer erindrer Jamieson, at det synes at være et godt Stykke Djævel, og i Grunden den bedste Kristen af de tre.

XXXII. 1ste V. Bukkebjørn (her Bukkeben) og Elvesten siges i Topograph. Journal for Norge XI. 62 at have været to Brødre, og formodes at deres virkelige Navne har været Bjørn og Sten. Men sammesteds forekommer Intet hvorved den norske Tradition om disse to Mænd kunde bringes i Forbindelse med Bispens Indhold.

V. 2. "Den hvide Gaas" var ventelig Skibets Navn.

V. 8. "Ridsker" var foran p. 368 et af Langben Ridses Tilnavne.

No. XXXIV. S. 234.

Elvehøj.

Gyvs II. No. 9. Denne er en af de udenlands mest bekjendte Biser, da den læses paa Tydsk saavel i Gersensbergs Briefe uber Merkwürdigkeiten der Litteratur I B. S. 110, som i Herders Volkslieder I. S. 152 (Werke zur schönen Litteratur VIII. 446) og hos Grimm p. 156. Paa Engelsk oversat baade i Lewis's Tales of Wonder I. 81, og i Jamiesons Popular Ballads I. 225. Den er

efterlignet af Ohlensläger i hans 1803] udgivne Digte S. 56.

De smaa Forandringer, hvorved den i nærværende Udgave er forskjellig fra Syns, grunde sig paa Læsemaader i Haandskrifter.

Man har særskilte Aftryk af den, saavel enkelt trykt 1729, som ogsaa udgivet i Forening med Syns IV. 89.

Et Vers deraf i den jydsk Dialect, og en med Bisen's Indhold overensstemmende Fortælling fra Østerlyngum i Sønderrangstrup Herred i Hertugdømmet Slesvig forekommer i de Antiquariske Annalers 1ste Bind 2det Hæfte. Ogsaa i en anden Indberetning til den antiquariske Commission (indregistreret VI. 21. a.) omtales et Bjerg i Skjoldm Sogn Framlev Herred Aarhus Amt, hvorom Almuen fortæller en Del Fabler angaaende de Elvesfolk som der skulle boe, og at det engang gif Svend Gelding med dem omtrent som Bisen beretter.

No. XXXV. Pag. 237.

Elveskud.

Denne Sang, som er af Syns iV Part No. 87, staaer paa Tydskt oversat i Herders Volkslieder 2ter Theil 261 og i Des Knaben Wunderhorn I Th. S. 261. Paa Engelsk findes den i Lewis's Tales of Wonder I. 53 samt i Jamiesons Ballads I. 219. Paa sidstnævnte Sted gjøres opmærksom paa den egne Maade hvorpaa Omkvædet er anbragt i 1ste Vers, at det i Meningen gjør Overgang til det derpaa følgende 2det Vers. Jamieson har deraf taget Anledning til, af Omkvædet at danne en hel Strophe, saaledes:

Sir Oluf the hend has ridden sae wide,
All unto his bridal feast to bid.

And lightly the elves, sae feat and free,
They dance all under the green wood tree.

And there danced four, and there danced five &c.

Sangen findes ogsaa i en islandsk Oversættelse i de magnæante Manuscripter paa Universitetsbibliotheket No. 147. 8vo. hvor den begynder:

Olafur reid med Björgum fram,

Raubur Login brann —

Hitte fyrir fier Alfa ran 2c.

Sagnet fra Hedenold om Alfer har under nogle Modificationer vedligeholdt sig indtil vore Tider. Blandt vor Almue synes Dokalferne at have gjort mest Sensation; altid forestilles Elvesfolk som skadende Væsener. Dog kan man og sige, at deres Indbildning har været rørt af Lysalferne, for saavidtsom den vidtudbredte Overtro om Nisser — disse spøgende vel endog godgjørende Væsener — der ved er foranlediget. Muligt ogsaa at Norges Guldrer skrive sig derfra.

No. XXXVI-XXXVIII. Pag. 241-49

Disse tre Viser, som staae hos Gyn II. No. 10. IV No. 57, og i Levninger af Middelalderens Digtekunst 2det Hæfte No. 2, har det samme Bessaffenhed med som med de tre om Fru Grimild eller de tre om Rosmer Havmand. Det samme Sagn behandles af forskjellige Forfattere, eller vel snarere en og den samme gamle Vise bliver ved den mundtlige Overlevering saa sønderlemmet

og sammensat, forøget og formindsket, at Identiteten ikke altid strax falder i Øinene. I No. XXXVI (hvoraf hæves en Bearbejdelse i Ohlenslægers Digte 1803) lader det som om de første Stropher manglede, hvorover Læseren er aldeles uvidende om, hvad der ligger skjult i denne fære Bugl. Det lader sig formode, at de manglende Vers har indeholdt Beretning om Jomfruens første Omfælgelse til en Hind, saaledes som i No. XXXVII og XXXVIII. — No. XXXVIII staaer hos Grimm pag. 121.

No. XXXIX. Pag. 250.

Nattergalen.

Denne Sang leveres efter tre sammenlignede trykte Exemplarer, det ene med Karstal 1721. De afvige meget lidt fra hinanden. Et færbet Exemplar har en Del Varianter, men som ikke give saa gode Læsemaader som de trykte Exemplarer. Visen høves ogsaa trykt paa Svenske baade i Expeditionssecreterer Thomées og i Doctor Zetterstrøms Samlinger.

No. XL. Pag. 255.

Den omfælgte Ridder.

Det er Gyvs IV No. 34. At Signelils Brødre i 8de og 9de Strophe lade Lindormen føre hende bort uden Modstand, maa vel forklæres deraf at de rimelig vare ubevæbnede; eller og de fornam, at her var noget Overnaturligt forhaanden, som det var forgjæves at ville sætte sig imod.

No. XLI. Pag. 258.

Ridderen i Hjörteham.

Syvs IV. 51. Hos Grimm p. 198.

Vers 22 — 23. Det Træk, at Usalille i sin Forlegenhed finder paa at skuffe Ridderen med Opdigtelsen om den jordgravede Skat, har Biseris Forfatter muligen laant af Rejseke Sos.

No. XLII. Pag. 253.

Ungen Svegder.

Syvs IV. 24. Grimm pag. 168.

Svegder heder i Barnemig's Eoder Svendal og i Marsvins Svejdal. Det sidstnævnte Haandskrift har, imellem den 16de og 17de Strophe, følgende:

"Jeg skal give Dig saa god en Pung,

Den skal være Dig huld,

Du skal aldrig saa tage af den,

Han skal jo altid være fuld." —

hvilket synes at være en nyere Tilfætning, laant af Eventyret om Fortunatus's Pung.

Bersene 9 og 10 ere de samme som her foran S. 59 og 66 forekomme Biserne om Drm Ungersvend og Berner Rife.

No. XLIII. Pag. 261.

Den onde Svigermoder No. I.

Syvs IV. 90. Grimm Pag. 250.

V. I. Den Banskelihood med det ikke siden forekomende Navn Elling, er Grimm med Held gaaet hen over ved at oversætte:

Das gab er zur Eh' eiaen Ritter fein.

Syv i sine Antegneiser til denne Sang gjør opmærksom paa den lignende Trolddom eller Forgjørelse i Hercules's Historie, da Alcmena ej kunde føde ham, før hendes Vige løj for Lucina, som hindrede Fødselen, indbildende hende, at det allerede var overstaaet.

Barnewik's Codex har efter den 22de Strophe, følgende Tillæg:

Herre Gud naade mig arme Liv!

Kan jeg ikke skille den Kvinde ved Liv.

Der jeg var i min Onsketid,

Da kunde jeg skille hver Kvinde ved Liv.

Jeg kunde gange ved Strande,

Dg vinde op Reb af Sande.

Jeg kunde med de Reb af Sand

Op til Maanen løbe paa Stand.

Jeg kunde med den Mane-ring

Vende Verden trindt omkring.

I Comtesse Christianas Codex Hayes denne Vise med saa betydelige Forandringer, at man ansaae det for ikke upassende, tillige at tilføje en Copie deraf under

No. XLIV. Pag. 277.

Den onde Svigermoder No. 2.

No. XLV. Pag. 281.

Hr. Tønne.

2330 Af denne Vise, som Syv ikke har, er der en særskilt trykt Udgave, et Ark i Octav, uden Steds og Aars Næv-

nelle. Den staaer indført i Christentse Zuls og Anne Krabbes Frevne Bisebøger, ligeledes i Universitetsbibliothekels Codex, og i den thottiske No. 1516 i Qvart.

Det er ikke rimeligt, at den skulde have sand Begivenhed til Grund, derfor har den saa meget mere æsthetisk Værd som ganske digterisk Opfindelse. Maaden dette lille lyriske Epos er fremført paa, forhøjer Digterens Fortjeneste. De mange moderne Udtryk uagtet gaaer Digtets Alder op, i det mindste til Midten af det XVI Aarhundrede, da det findes i Anne Krabbes Collectanea, som ere fra Enden af det Aarhundrede.

V. 28. Vi ere saa vante til et Island i disse Biser, hvorved dog ikke er at tænke paa Den Island, saa det ikke længere støder. Antager man, i Overensstemmelse med Anmærkningen til Bisen No. VI her foran pag. 374, at det var et Sted i Norge, saa er et Par Maaneders Seglads dertil fra Alsø (Strophe 73) ikke en upassende Bestemmelse. At det rette Island aldrig har havt egne Konger, kunde neppe være ubekjendt for nogen dansk eller norsk Digter.

V. 32. At Datteren her tillægges samme Navn som Moderen i 27de, kan være en Skjædesløshedsfejl; men kan ogsaa være sat med Forsæt, da Sligt vel er sjældent, men dog ikke ganske uden Exempel.

V. 52. "Zilrygge" (det tydske Zurück) findes ogsaa i andre gamle danske Bøger, som ogsaa foran S. 104 B. 2.

No. XLVI. Pag. 295.

Ridder Stig og Findal.

Denne tilforn utrykte Sang findes saavel i Christentse Zuels som Anne Krabbes Bisebog. Paa sidstnævnte Sted

Kaldes den: "en smuk gammel Bise om Hr. Stig Kroge-
nuos af Høyreholm i Skaane." Den giver en levende
Forestilling om hvad man for tre fire Hundrede Aar siden
ansaae for den største Grad af Luxus.

V. 48. At have Bjørne ved Porten istedenfor Hun-
de, var ikke den ringe Mands Sag.

V. 53. Lin. 1. Naar man betænker den overordent-
lig Mængde af Rav som forðum udførtes fra disse Nor-
derlande, kan man nok troe, at her har været god Forraad
deraf, og det bliver da ikke saa overdrevent, det her be-
rettes, at Postet var beklædt mellem Bjælkerne med den
røde (altsaa almindeligste) Rav. — De forgyldte Bogsta-
ver, som endnu findes i gamle Codices, gjør Eignelsen Lin.
2. forstaaelig.

V. 54. Lin. 1. Skal ventelig forstaaes om Forgyld-
ning.

V. 55. Lin. Istedenfor "Hvalsben" læser et Frag-
ment "Elfenben"; men det maatte da nok hede Silben,
da, som bekjendt, det gamle Norden kaldte Elefanten Sil,
og Elfenben Silabein siden Silben.

No. XLVII. Pag. 302.

Runerne's Magt No. VI.

Ghv IV No. 60.

V. 7. Om denne her og i flere af Sangene omtalte
Kraft hos Runerne til at opvække Njærlighed kan, foruden
Rune-Capitlet og andre Steder, sees Rudbeck's Atlantica
Tom. III. pag. 43.

V. 26 og 27. Disse to Vers staae ikke hos Ghv, men

fandtes i den Afskrift, om staaer i den skrevne Bisebog af Aar 1555.

No. XLVIII. Pag. 308.

Kjæmperne paa Dovrefjeld.

Staaer hos Gyn i IVde Part No 89. Paa Tydsk i Herders Volkslieder II. 153 (Werke zur schön. Litteratur VIII. 448) og hos Grimm pag. 146.

Man har i Dansken et særskilt Aftryk, hvor Begyndelsen er lidt anderledes:

Paa Dovrefjeld

Der ligge de Kjæmper som ere saa snild'.

Men hvo skal føre vore Runer o. s. v.

Der ligge inde de Kjæmper saa hold'

Dronning Ingeborgs Sønner og de vare tølv.

Men hvo skal o. s. v.

Dette særskilte Aftryk fyldes den, uidentvil bedre, Læsemaade, som er anbragt i det 9de Vers, hvor Gyn har: "Ja mere kunde han og formaae."

No. XLIX. Pag. 310.

Den forræderske Havmand.

Hos Gyn IV No. 91. Paa Tydsk i Herders Volkslieder II. 155. (Werke zur schön. Litt. VIII. 450) i Götthes Fischerin, og hos Grimm p. 403. Paa Engelsk i Lewis Tales of Wonder I. 56. samt i Jamiesons Popular Ballads. I. 208. Paa sidstnævnte Sted er den ledsaget med gode Anmærkninger.

No. L. Pag. 313.

Agnete og Havmanden.

Er særskilt trykt. Synes ellers at være et Fragment, som Slutningen er bleven borte af.

Istedetfor Omkvædet "Haa! Haa! Haa!" læser den trykte: Haa ja! Forresten kan man (det ogsaa begge Digterne Baggesen og Ahlenslæger, der hver paa sin Maade har behandlet dette Emne, har gjort) ved at synge Bisen, godt undvære disse Udraab. Man gjentager blot de tre sidste Staveller af sidste Linie, og derpaa selve Linien.

No. LI. Pag. 316.

Maribos Kilde.

Syv. IV. 35. Grimm pag. 84.

Samtalen her imellem Dronningen og Algreven er et fuldkommen Sideskyltke til Samtalen mellem Baldemar IV og Torelille hos Syv IV No. 44.

"Algreven" skulde, efter Syv Pag. 624, være en Greve fra Kæleholm i Holland.

V. 18 — 20. At denne her mødende Folke-Overtro ikke heller er ubekjendt i Tydskland, sees af Grimms Anmærkning p. 507.

No. LII. Pag. 319.

Det uheldige Giftermaal.

Denne Bise er taget af den thottiske Eoder som gjemmes i det kongelige Bibliothek under No. 1516 i Dvart.

V. 30. At disse Navne forsmæde hvad Sølv og Guld dem bydes, derpaa have Exempler foran i Viserne om German Gladensvend og Berner Navn. (No. XXV og XXVI.)

V. 40 — 43. Denne her forekommende Rist o ved at nævne Ens Navn er der Sideskifte til i Ribolts Vise hos Syn IV No. 88. (conf. Sigurqvda II. Strophe I. Mst. og Macrobius i 3die Bog, 9de Capitel). Hermed kan man og sammenligne Overtroen ved Skattegravning, da Ingen maa mæle et Ord.

V. 56 seqv. Om Trykkeriets Ophævelse formedelst et Rys see her foran i Anmærkningerne Pag. 377.

No. LIII. Pag. 326.

Harpens Kraft.

Leveres her efter en trykt Udgave prentet 1679 uden Trykkesteds Nævneelse.

No. LIV. Pag. 330.

Hr. Thor og Somfru Thure I.

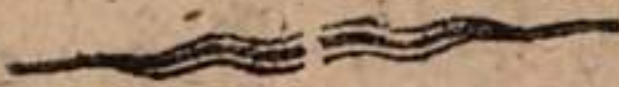
Have trykt med to andre Gange under Titel Trende af de Gamles Viser eller Seltesange, til en Prøve for Dem som deraf ere Elskere. 1719. uden Trykkested. 2 Ark i Octav. Heraf er den tredie den samme som No. 13 i Tragica. Den første som begynder: Kong David sender sine Gesandter af Land, er i høj Maade ubetydelig. Den anden er den som nu læses her.

Med Overtitlen Tinnestæder sigtes til det i Versene 106:9 forekommende Hexeri, hvorved Storm og Uvejr rejses, et Slags Trolddom hvori Tinnerne, som bekjendt, i gamle Dage vare saa store Mestere.

No. LV. Pag. 344.

Hr. Thor og Tomsen Thure. 2.

Er affkreven af Dorothea Thors Bisebog.

Ord forklaring.

A.

Aa, i Imperfect aatte (ejer, ejede), forekommer S. 134. Vers 15. S. 179. B. 25. S. 189. B. 20. S. 216. B. 7. S. 241. B. 1.

Aarsag, (en tillagt Sags Fralæggelse) S. 299 B. 39. (sv. Ursåkt. isl. Ussakan. o: Undskyldelse)

Ageruld, (er efter Videnkaberneselskabs Ordbog en Græsart. i hvis Top er en uldagtig Materie, Eriophorum polystachium) forekommer S. 265. B. 13. S. 300. B. 54.

Alle, Den Form "med alle" forekommer i Betydningen af aldeles, S. 58. B. 17. S. 98. B. 11. S. 141. B. 10. S. 218. B. 1. S. 233. B. 23. (isl. med öllu)

And, (undte. Huder paa islandske unndi, af Præsens ann.) forek. S. 196. B. 8.

Arg, (ondt, slem, slet. Islandsk argr) forekommer S. 162. B. 16. S. 243. B. 1.

Attraa, (Længsel.) Det samme samme som Trå i Thres Glossarium) forek. S. 256. B. 21. S. 257. B. 22. S. 268. B. 32 og 33.

Avet, (baglænds. Isl. ðfugr. Efter Junges Dialectlexicon i Bogen om den norsjellandske Almue betyder "avet om" til venstre Side) forekommer S. 71. B. 44. S. 310. B. 4.

Avmur (Stenklever) S. 378. Paa Endst er Mur en Eng.

Arler, (sætter ilave) S. 140. B. 5. S. 144. B. 3. S. 160. B. 9.

B.

Baad, (Begge) forekommer S. 11. B. 46. S. 31. B. 38. S. 47. B. 38. og oftere. (isl. Bádir)

Bane, (Død. Drab.) S. 130. B. 35.

Basse, (Bildsvin) S. 68. B. 18. S. 235. B. 8.

Bed, (Jagt) S. 75. B. 13. (jævnf. Badens Forklaring af Ordene i Bedels Saxo.)

Beder, (jager; gjør Jagt paa) S. 203. B. 14. 15. S. 243. B. 7. S. 281. B. 2. 3.

Bedes, (forlanger Noget til sig selv. Isl. beidast.) forekommer S. 66. B. 15. og oftere.

Beretter, (Nyder Alterens Sacramente). forek. S. 156. B. 38.

Bert, (smuk, glimrende. Isl. biartur). forek. S. 88. B. 31.

Bider, (tøver, bier. Isl. bida) forek. S. 7. B. 22. S. 10. B. 45. S. 13. B. 62. S. 25. B. 2. S. 27. B. 14 og oftere.

Blaa, (blev, som en Dødning) S. 125. B. 9.

Bles, (det samme som blisset i Videnskabernes Selskabs Ordbog) S. 165. B. 36.

Blikker op, (seer op) S. 82. B. 23.

Blomme, (Blomst. Tydsk Bluhme. Isl. Blömi)
S. 14. B. 64. S. 254. B. 22. S. 288. B.
43.

Blød, "hug han i Blød" skal der nok læses S. 170.
B. 21. Lin. 1. som det heder i Syds Udgave
og hvorved faaes et halv Rim til 3die Linie.
(Jævnfør Vid.: Selskabs Ordbog Ordet Blød
S. 412.)

Boe, (tillaver, bereder. Isl. bua) forekommer ofte
i Talemaaden "at lade sit Bryllup boe" f. S.
S. 245. B. 15. S. 293. B. 70. S. 307.
B. 33. S. 343. S. 130. S. 198. B. 18.

Bolde, (hypperlig, fortreffelig) S. 133. B. 7. S.
134. B. 13.

Bolster, (Sengeklæder. See Vidensk. Selsk. Ordb.)
S. 206. B. 9 og 30. S. 273. B. 14.

Braad, (er, ifølge Videnskaberne selsk. Ordbog, en
vis Skovplet) S. 182. B. 4 og 6.

Brad, (Steg, Føde, Madning) S. 43. B. 10. S.
242. B. 4. 5. 7. S. 245. B. 11.

Brad, (hastig, overilet) S. 341. B. III.

Bradelig, (hastig, Isl. brædliga, Adverb, af bradr,
Adject) S. 66. B. 11. S. 154. B. 28.

Bradser, (Bryst, eller Armsmykker) S. 277. B. 2.

Bradt, (hurtig) S. 119. B. 15. S. 275. B. 25.
og oftere.

Brande, (Master og Røer paa Skibe) S. 144. B.
I. S. 218. B. 3.

Braft, (Skade, Forlis) S. 176. B. 7. S. 180. B.
28. S. 184. B. 17.

Brudestebens Særd, som forekommer S. 163. B. 26, er formodentlig det samme som Bryllupsfærd, da Brudesteben ventelig er sammensat af Ordet Brud, og det islandske og svenske *skipa* 3: ordinare, constituere.

Bulster. See Bolster.

Bunken (Det nederste i et Skib, Bunden i et Fartøj) S. 162. B. 20.

Bur (Kammer) S. 50. B. 6. S. 83. B. 1. S. 192. B. 34. S. 195. B. 2. og oftere.

Bør (en fejelig Vind. Isl. Byr) S. 125. B. 9. S. 146. B. 16. S. 147. B. 18. S. 187. B. 4. og oftere.

Bøs (vred, arrig. Tydsk böse) S. 68. B. 24.

D.

Dannebroget Hest (S. 153. B. 20. 21.) er ventelig en dansk blakket Hest.

Dannes (god, retskaffen) S. 317. B. 9 og 12.

Dele (Proces. Rettergang) S. 216. B. 6.

Dere S. 75. B. 10. staaer istedenfor der.

Djærves (fordrister sig til) S. 59. B. 25.

Donner (giver en stærk Lyd. Udtales ogsaa dunner) forekommer S. 3 i Dmqvædet.

Drenge, som forekommer S. 141. B. 12, bruges, lige som i Islandskene Dreingr, om stridbare Mænd.

Driver (vanker om) S. 139 i Dmqvædet.

Drotten (Herren Christus) S. 84. B. 9. S. 129. B. 30.

Dvale, at lægges i, som forekommer S. 17. B. 11.
og 236. B. 10. betyder at miste Livet.

Dyft (Ramp) S. 4. B. 5. S. 8. B. 33. og oftere.

Dyster (Kjæmper) S. 164. B. 31 og 32.

E.

Elvesfærd, Elvehøj, Elveløbe, Elveløng, El-
vestud. Disse Ord, som forekomme S. 234.
235. 237. 239, ere alle Sammensætninger
med Elv, i det gamle Sprog Alf. I Vi-
denskab. Selsk. Ordbog findes Ordene Pag. 42
under Elle.

F.

Saaer (flyer, forskaffer, leverer) S. 21. B. 34. S.
106. B. 10. S. 165. B. 37.

Saaer af eller fanger af (bekommer, erholder). S. 60.
B. 29. S. 67. B. 20. S. 241. B. 3. S.
242. B. 4. S. 255. B. 5.

Falst (Falskhed, Svig, Uvished, Upaalidelighed.
Jsl. Fals) S. 130. B. 38. S. 184. B. 20.
S. 226. B. 11.

Fast (hurtig) S. 183. B. 8. S. 228. B. 22.

Fast (uagtet, omendstjondt. Jsl. fyrst, Sved. fast)
S. 113. B. 27.

Favner (Tager imod med Glæde eller med Høflighed
Bevisning) S. 292. B. 69. S. 331. B. 12.
S. 333. B. 32. S. 343. B. 126.

Sedel (Violin, Isl. *Sídla*) S. 113. B. 22. 23. S. 114. B. 32. S. 121. B. 26. S. 128. B. 22. 23.

Seldten (Marken. Jævnf. *Bid.* Self. *Ordbog*) S. 49. B. 1. S. 50. B. 7.

Sig (Fast, Skynding) S. 237. B. 3.

Sinnekonster S. 330. See Anmærkn. S. 394. No. LIV.

Sjæderham (isl. *Sjadrhamr*; en med Fuglesjædre besat Ham, som Dvertroen fordum indbildte sig, der kunde flyves med) S. 23. B. 50. S. 190. B. 25. 26. 28. S. 193. B. 43.

Sjælede (skjulte) S. 202. B. 9.

Slidt (Skaffet, faaet bragt tilveje) i Præsens fljer eller rettere flyer, bør altsaa skrives: flyet) forekommer S. 122. B. 28.

Sogel forekommer S. 87. B. 26. See Anmærkn. her foran S. 380.

Sole (Hest) S. 117. B. 3. S. 124. B. 2. S. 132. B. 1. og oftere.

Sorde (Færd, Udfærd) S. 85. B. 12.

Sordøjer (sætter overstyr, tillsætter) S. 125. B. 5.

Sor langen (længe siden) S. 158. B. 47.

Sormue (Vane, Kraft) S. 51. B. 15.

Sorsnimen (nylig) S. 184. B. 15.

Sortykke — "J lader Eder ikke fortykke" betyder: tager det ikke ilde op, fortryder ikke paa. Forekommer S. 4. B. 5. S. 151. B. 9. S. 156. B. 39. (Paa Islandsk: *lata sér fyrir þy áia*).

Forøder (ødelægger) S. 167. B. 1. 2. S. 178. B. 21. (Bleve forødt S. 137. B. 34. betyder egentlig: gif tilgrunde; i hvilken Bemærkelse Ordet ogsaa forekommer i Bægterverset: "at Jorden var forødt.")

Fram (frem) S. 84. B. 6. S. 85. B. 15. S. 94. B. 67. og oftere. (isl fram)

Fremmerstavn (Forstavn) S. 144. B. 2.

Fri — som forekommer S. 9. B. 37, skal maaskee være frid, af fridur, som i Islandsk er et almindeligt hødrende Ord.

Frister (prøver, undersøger. Isl. freista) S. 3. B. 3. S. 47. B. 35. S. 88. B. 32. S. 96. B. 1.

Fro (glad) S. 68. B. 22. S. 137. B. 30. S. 179. B. 23. og oftere.

From (tapper, mandhaftig. Jævnfør Thres Glossarium) S. 130. B. 38. S. 152. B. 14. S. 171. B. 27. S. 330. B. 3.

Fromme (Eavn) S. 69. B. 29. S. 288. B. 43.

Sund (Paafund) S. 45. B. 24.

Sus (hæftigt begjærende Isl. fus, conf. Ihre sub voce fus) S. 165. B. 35.

Færd — "at ride med En en Færd" S. 52. B. 21. bemærkes at binde an med, give sig ikast med. Færd S. 93. B. 60. betyder Selskab. og S. 121. B. 26. Allarm, Hurlumhej. Ingen af disse Betydninger passer sig til S. 104. B. 1.

Sæste (besættet Sted) S. 15. B. 2. S. 294. B. 78.

- Sæster (trolover, ægter) S. 157. B. 44. 45. S. 326.
 B. 2. 3. S. 337. B. 73. (isl. festa, fastna)
 Søje (liden. sv. föga) S. 40. B. 29. S. 43. B. II.
 Sør (frisk, dultig til. Isl. fær) S. 51. B. II.
 Sører "fører mig hjem" (holder Bryllup med mig)
 S. 283. B. 13.
 Sørre (for, førend) S. 52. B. 16. S. 53. B. 22.
 S. 106. B. 15. (isl. fyrri)

G.

- Galdrer (tryller, signer) S. 84. B. 8.
 Gam (et Slags Drne. Isl. Gammr) S. 4. B. 8.
 Gammen (Spøg, Munterhed, Lystighed. Island.
 Gaman) S. 74. B. 8. S. 192. B. 36. S.
 228. B. 23. og oftere.
 Gjælder i Imperfect. gjald (skriger, raaber, giver
 Lyd) S. 61. B. 39. S. 66. B. 13. S. 119.
 B. 13. S. 141. B. 13. S. 162. B. 20.
 Gjem — "at give gjem" som forekommer S. 20. B.
 33. S. 118. B. 4. betyder at mindes, erin-
 dre sig. Ligesaa "Han tog til Gjemme" S.
 36. B. 9. (isl. at gæfa gaum; lægge Mærke til)
 Giller (beiler til. Isl. gilia) S. 242. B. I. S. 283.
 B. II. S. 288. B. 43.
 Glarbjerg (Glasbjerg. Paa Islandsk hedder Glas
 Gler) S. 132. B. I. S. 133. B. 6.
 Gram (vred, fortrydelig, opbragt, it. bidst og arrig)
 S. 46. B. 30. S. 52. B. 17. S. 94. B. 67.
 S. 101. B. 8. S. 107. B. 17. og oftere.

Grander (Skader. See Thres Glossarium) S. 220.
B. 15. (isl. granda)

Grob (Grøft) S. 88. B. 28. (Ifølge Hallagers Glossarium bruges Ordet i Norge, og ifølge Vid. Selsk. Ordbog ogsaa i Jylland).

Gruen (Jldstedet) S. 371. (See den danske Ordbog)

H.

Haand — "at tage Noget paa Haand". S. 9. B. 39.
er at tage Noget i Pant. Men S. 345.
B. 8. betyder "de tage paa Haand" at de
vedtage.

Haand — "at gaae Noget til Haand" S. 36. B. 5.
og S. 106. B. 14, bemærker Underdanighed,
og at overgive sig til En.

Haardt "Haardt en Fange" S. 51. B. 14. kan vel
betegne det langvarige Fangeskab. conf. Thre
Ordet framhårda.

Hadingsliv, som forekommer S. 76. B. 17. om
Strid, hidledes muligen af det islandske Had-
dingiar 3: Krigshelte; snarere kommer det dog
af det obsolete Had. See Vid. Selsk. Ordbog
S. 487. Hadingsord S. 259. B. 8.
er haanlige Udtryk, Spotteglofer. (isl. Há-
dung, Forhaanelse)

Hald (en Klippe, en Sten, en Høj, stejlt Bjerg. Isl.
Hallur) S. 5. B. 10. S. 43. B. 15. S. 66.
B. 13. S. 67. B. 20. S. 76. B. 17. og oftere.

Halvmindre (meget mindre. Isl. halfu minna) S.
76. B. 18.

Sam (Et Skjul, Beklædning, Noget som En ifører sig) S. 193. B. 43. Lin. 3. (Bruges mest i Sammensætning, saasom Sjædreham. Det S. 179. B. 27. forekommende Trolleham er Trolleskikkelse eller Trollelignelse; see *Sjro* under Ordet *Sam*.)

Sammer (høj og stejl Klippe. Isl. *Samar*) S. 113. B. 38.

Hardt (haardt, stærk) (S. 58. B. 21.

Heder (falder paa) S. 159. B. 2. S. 316. B. 2. S. 317. B. 7. S. 221. B. 17. (i den danske Ordbog skrives Ordet *hedder*).

Held Dig, en S. 110. B. 4. og oftere forekommende Hilsen, af isl. *Zeil* (fortuna).

Selde. S. 201. B. 1. er det samme som *Silde*, sved. *Sålida*. (See *Vidensk. Selsk.* nysnævnte danske Ordbog).

Selde, som forekommer S. 350. B. 58. er det samme som *Sald*, sved. *Såll*.

Selled (en Helt) S. 10. B. 44. S. 25. B. 2. S. 50. B. 8. S. 54. B. 30. og oftere.

Sere (her) S. 248. B. 14.

Serrefærd (Krigstog. Isl. *Serferd*, af *Ser* en *Sær*). S. 43. B. 14. S. 85. B. 10. S. 135. B. 22.

Sjalte (Fæstet eller Haandfanget, Haandgrebet paa et Sværd. Isl. *Sjallt*.) S. 23. B. 49. S. 42. B. 8. S. 60. B. 33. S. 67. B. 21. S. 136. B. 24.

Hjemfærd (Hjemreise) S. 94. B. 66.

Hjemføre (føre hjem til sig som sin Brud) S. 53.
B. 22.

Hjemorlov (Tilladelse til at rejse hjem) S. 226. B. 15.

Hil. Dette S. 56. B. 5. S. 75. B. 15. S. 144.
B. 4. S. 161. B. 10. og oftere forekommende
Ord, har fælleds Herkomst med Ordet Held,
nemlig det islandske Heill, der baade betyder
Held, og tillige sund, heldig adjectivisk. Det
er det samme Ord, hilser og Hilsen ere dannede
af. (conf. Ihre under Ordet Hel.)

Hindeham (Hindeffikkelse. See Ham) S. 248. B.
13 S. 249. B. 17.

Hio, som forekommer blot S. 300. B. 50. er formos-
dentlig Ihres Ho o: et Trug til at vande Krea-
ture i.

Hofverk (ridderlige Dveller) S. 5. B. 14. S. 132.
B. 4. og oftere.

Holder (beholder) S. 70. B. 34. (isl. halda)

Holdig (som holder godt fast). S. 60. B. 33.

Hu eller Sue (Sind) forekommer S. 19. B. 25. S.
20. B. 31. S. 21. B. 35. S. 26. B. 6.
S. 30. B. 30. og oftere. (isl. Hugr)

Hure (hvorledes. Sv. huru) S. 13. B. 59. 60.
S. 34. B. 52. S. 39. B. 25. S. 65. B. 4.
og oftere.

Hveden. S. 28. B. 16. betyder hvorfra, og S. 11.
B. 47. hvorfra, af hvad Herkomst.

Hverver (forhverver) S. 34. B. 54.

Hænde — S. 74. B. 6. er den islandske Dativus
Singularis Gendi.

Hænder (Hæfter, lader vederfares. jævnf. den danske Ordbog) forekommer S. 148. B. 28.

Hærder (Skuldre) S. 238. B. 13. S. 346. B. 17.

Høder (truer, løfter Haanden i Vejret, som for at flaae) S. 23. B. 48. S. 183. B. 10. (isl. hóta)

Høfdingsstorm (Heltestrid) S. 77. B. 27.

J.

J — "J saa fast" forekommer S. 23. B. 49. S. 42. B. 8. S. 80. B. 45. Her er i den gamle forstærkende Partikel e eller æ (Dgsaa S. 242. B. 7. bør Lin. 1. læses "i saa fast" istedenfor jo).

Jamling (Aar og Dag) S. 345. B. 6.

Jgjen (imod, imøde, Isl. lígégn) S. 50. B. 6. S. 230. B. 6.

K.

Kaar (Valg. island. Kiör) S. 140. B. 9.

Karm (Bogn) S. 163. B. 25. S. 273. B. 13. og 15.

Kavle (Kaardefæste isl. Kasli sved. Kasle) S. 22. B. 45.

Kjender (underviser, lærer) S. 235. B. 7. S. 296. B. 9. (isl. kenna)

Kind (Barn) S. 221. B. 20. (Ordet er ældgammelt Skandinaviisk. I Islandskien betyder Kind din min, min Lille, min Bedste!)

Kirkefællem S. 310. B. 4. — Ordet synes at skulle betyde Rygningen af Kirketaget, men denne Betydning passer ikke her.

- Rive** (stride, slaes. Paa Islandsk bemærker Ríð Trætte, Strid, Kamp) S. 17. B. 17.
- Kjæde** (Overhaands Glæde, See Ihre Ordet Pát) S. 231. B. 13. (isl. Kjæti)
- Kjæmpesæd.** See Sæd.
- Kjære** (Klagemaal) S. 175. B. 2. S. 299. B. 37.
- Kjærer** (klager) S. 148. B. 27. S. 182. B. 2. S. 245. B. 13. og oftere.
- Kjøn** (rask, tapper) S. 330. B. 1. — Derimod betyder Kjønt S. 133. B. 6. skinnende, smukt.
- Kjøs** S. 23. B. 48. 49 er Imperfectum af Fyser, forskrækker. isl. Kusa.
- Klapper** S. 58. B. 21. betyder banker; paa Tydsk Klopfen. isl. Klappa.
- Klode** (den runde Kugle paa Enden af Fæstet eller Haandgrebet af en Raarde. sv. Kluns, holl. Klont) S. 67. B. 21.
- Knar** (et Slags Skibe. hos Ihre Knor) S. 224. B. 1.
- Knegt** (Ridder, det engelske Knight) S. 125. B. 6.
- Kny** — betyder S. 31. B. 38 bevæge; S. 193. B. 43 at fare efter, sætte efter.
- Krank** (slet, uheldig) S. 123. B. 37. S. 323 B. 42. S. 195. B. 1. S. 208. B. 32.
- Krank** (syg. isl. Frankr) S. 138. B. 37.
- Kreng** (snild) S. 17. B. 11.
- Kronet Sværd** S. 156. B. 35 var rimeligvis Turs nerlantsen med den brede Parerplade.
- Krus** (vred, ærgerlig, fortræden. Isl. Fruus.) S. 44. B. 17.

Kure ell. Kurer (Vægter, En der holder Vagt) S. 21. B. 36. S. 127. B. 20. S. 35. B. 18.

L.

Last betyder Mød, Skade, Ulykke, og staaer som oftest med et andet Ord af lignende Betydning saasom Last eller Brast S. 180. B. 28. Last og Qvide S. 171. B. 24. Last og Skam S. 46. B. 30. og S. 84. B. 6. Last og Men S. 185. B. 28. conf. Thres Glosfar. in voce Last.

Led (Vej. Rejse) S. 21. B. 35. S. 97. B. 7. S. 296. B. 11. (isl. Leid)

Leding (Krigstog. island. Leidánger) S. 135. B. 22.

Lide (Siden af et Bjerg. isl. Slid, sv. Lid, norsk Lie) S. 33. B. 46. S. 40. B. 28. S. 76. B. 16. S. 81. B. 51. S. 86. B. 17. og oftere.

Lilievand, som forekommer S. 9. B. 38. S. 65. B. 8. S. 205. B. 3. S. 331. B. 14. S. 334. B. 43. og oftere, betyder en rank Mø; af Lilie og Vaand 3: en smal Gren, en Bøje; isl. Vöndr, sved. Wand. Til den saa hyppig forekommende Talemaade, der med dette figurlige Udtryk staaer i Forbindelse, "smal i Midten" anfører Grimm i sine Anmærkninger Pag. 425. Parallelsteder af tydske Digte fra Middelalderen.

Linde (Belte. Isl. Lindi) S. 187. B. 7. 8.

Linne. See Prikke.

List, (Konst, Behændighed. Det islandske List har samme Betydning) S. 59. B. 22. S. 220. B. 14. S. 222. B. 25. S. 242. B. 6. S. 328. B. 19 og 23.

Listelig, (konstigen, behændig, forsigtig) S. 47. B. 36. S. 119. B. 14. S. 153. B. 20. og oftere.

Lover, (priser, berømmer) S. 150. B. 2. Lin. 3. "Lover sig en Pillegrimsgang" ibid. Lin. 1. er at gjøre Løfte om at ville rejse til hellige Steder.

Lover sig (trolover, forlover sig med) S. 51. B. 13. S. 180. B. 32. S. 190. B. 22.

Lur (et langt Horn at blæse i. Islandsk Lúdr. Ordet og Tingen endnu i Brug i Norge) S. 309. B. 6. S. 316. B. 1.

Lyd (Farve) S. 75. B. 11. (isl. Littr)

Læst (saaret. Heraf lemlæstet) S. 32. B. 45. (isl. lesta)

Læst betyder S. 286. B. 31. indelugt, og S. 79. B. 34. iflædt. Jævnf. Ordene Lås og låsa i Thres Glossarium.)

M.

Maa (kan) S. 308. i Omqvædet. (See maatte)

Maaer (lider, befinder sig) S. 13. B. 60. (Ordet bruges endnu i samme Betydning i Sverrig og Island)

Maar (Mø) S. 320. B. 14. Dette obsolete Ord Maar er det islandske Mær: Jomfru, Print:

sesse, rimeligvis beslægtet med Ordet Mey, en
Mo.

Maar læs Maard (et Slags kostbar Skind. Paa
svensk Mård) S. 160. B. 6. S. 260. B. 56. S.
291. B. 58. S. 333. B. 33. S. 337. B. 75.

Maatte (kunde. See må hos Ihre) S. 188. B. 12.

Mag (Magelighed, Bequemmelighed) S. 133. B. 7.
S. 227. B. 18.

Mareviv S. 118. B. 5. S. 119. B. 10. Mare-
qvind S. 125. B. 4 og 5. betyder Havfrue.
Ordene ere sammensatte af det gamle poetiske
Udtryk Mar o: Hav. Hvad Maremind S.
118. B. 6. og S. 125. B. 8. angaaer, da er Mind
et islandsk Ord som bemærker Gestalt, Skikkelse.

Meden (imeden, imen, imens, isl. amedan) S. 15.
i Omqvædet, og S. 92. B. 53.

Mæn (Ulykke, Skade, Fortræd. isl. Mein) S. 46.
B. 31. S. 59. B. 24. S. 102. B. 12. 13.
S. 137. B. 33. og oftere.

Mile (Hestetømme) S. 327. B. 12.

Minder ell. minner (kysser. See Ihres Gloss.) S.
179. B. 26. 27. S. 255. B. 5. S. 256. 6.
S. 298. B. 28. og oftere. (isl. mynnast)

Mister (slaaer fejl, rammer ikke. Paa isl. er missa
at forsejle Maalet. conf. mista hos Ihre) S.
30. B. 28.

Mod (Sind) S. 78. B. 30. S. 204. B. 16.

Mod Adject. betyder S. 122. B. 30. modig og træt;
S. 141. B. 11. fortrydelig. S. 212. B. 12. S.
213. B. 16. forrigfuld.

Modig (sorrigfuld, fortrædelig) S. 319. B. 1. (Isl. módugr).

Myfeling (liden Mus, isl. Mýslíngur, tydsk Mauslein) S. 58. B. 16. 17. S. 65. B. 9. S. 66. B. 10.

Mænd — "hun svor om Mænd" S. 189. B. 20. De Mænd, her sværges ved, ere Helgener, hvilke ogsaa forstaaes under i den hyppig forekommende Formular Saa Mænd.)

Møde (Umage, Besvær, Fortræd) S. 59. B. 25. S. 241. B. 3. S. 194 B. 50. S. 245. B. 13.

Møde S. 54. B. 31. betyder udmattede, mødige, og er Pluralis.

Mødig (af mod, sorrigfuld) See modig.

N.

Nam (lærte) S. 100 B. 3 og 4. (er Imperfectum af nemmer. Paa islandsk nema, nam.)

Nymær (Ny Tidende) S. 37. B. 14. (Paa svensk Nymære)

Nysse op ell. Nysse op (staae sig, gjøre Modstand.) S. 291. B. 59.

S.

Orlov (Tilladelse til at rejse eller begive sig bort) S. 295 i Dmqvædet, og S. 331. B. 10.

Ormefind ell. finde, som forekommer S. 256. B. 7

og 14, er det Skjæl (sqvama) der bedækkede
Ormens (o: Slangens) Krop. (See Ihre un-
der Ordet Sena)

Ormeham S. 256. B. 15 betyder Ormesfikkelse; men
ved Orm forståes i det gamle Sprog en Slan-
ge. (See Ihre.)

P.

Padde (Pugge, Skruptudse.) S. 90. B. 44. (isl.
Padda).

Paltug (pjaltet) S. 148. B. 26.

Pare, som forekommer S. 74. B. 7, fortolker Syn i
sit Glossarium ved Gjæffesnak. Hos Ihre be-
tyder Par fraus, technæ.

Passer paa (agter paa, bryder sig om) S. 69. B. 30.

Pilker (piller) S. 297. B. 16, 25.

Plade — "at slaae til Plade." S. 169. B. 13. er at
slaae flad.

Prikke — "Jeg skal Dig en Prikke linne." S. 155. B.
34. Da Prik er en Punkt og linna hos Ihre
er cessare, saa betyder Talemaaden maaske,
at lindre en Smule.

Pris (Belønningen som i Turneringer tilkjendtes den
Sejrende) S. 11. B. 48. S. 114. B. 28. 29.
30.

Prude (prægtig, herlig, stolt. Isl. prudur.) S. 46.
B. 32. S. 239. B. 18. S. 255. B. 1.

Q.

Qvæg, der forekommer S. 186. B. 3, er formodentlig samme Ord som det svenske Qvaf, hvilket Ihre forklarer ved Havets Bund.

Qveld (Aften) S. 41. B. 2. S. 53. B. 27. S. 71. B. 45. S. 87. B. 23. (Ordet bruges i Island Sverrig og Norge, og er heller endnu ikke ganske ude af det danske Almuesprog.)

Qver (taus, stille) S. 82. B. 53. S. 291. B. 62. S. 296. B. 15. (isl. Kyrr).

Qvide (Sorg, Angst. Isl. Kvída) S. 30. B. 33. S. 33 B. 46. S. 41. B. 3. S. 126. B. 12. S. 148. B. 23 og oftere.

Qvider (sørger) S. 97. B. 8. S. 188. B. 14. S. 189. B. 16.

Qvinde (Hustrue) S. 279. B. 20.

Qviste — "qviste mig til det Maal" S. 88. B. 33. formodentlig det samme som faste.

Qvæg (livlig, munter; sv. qvick isl. Kvíckr) S. 188. B. 10.

Qvæler (piner) S. 136. B. 28. (isl. Kvælia).

Qvær, see qver.

R.

Raader (styrer, faaer bugt med, sv. råda S. 55. B. 2. S. 146. B. 14.)

Raader (forklarer, udtolker. Paa Islandsk er råda det samme; paa tydsk er rathen, at gjætte) S. 124. B. 3.

- Kafke** (Hunde) S. 76. B. 19. S. 243. B. 3. S. 246. B. 3. og oftere. (isl. Kacki).
- Kam** (stærk, kraftig, isl. rammu) S. 235. B. 7. S. 280. B. 25. S. 303. B. 7. 8. 9.
- Rand** ell. **randt** S. 27. B. 11 og S. 339 B. 90 er Imperfectum af render isl. renna, at løbe.
- Rast** (Ro) S. 145. B. 6.
- Red** — "være paa Red" som forekommer S. 17. B. 15, er formodentlig i samme Betydning som tilrede, være færdig til at rejse med.
- Red** (Rid, Ridt) S. 164. B. 33. S. 165. B. 39 og oftere. (isl. Reid).
- Rig** (mægtig) S. 6. B. 21. S. 18. B. 21. S. 84. B. 4. S. 130. B. 39. S. 147. B. 17. S. 148. B. 24. (isl. ríkr.)
- Rise** (en Rjæmpe, et Menneske af usædvanlig Størrelse.) S. 25 og oftere. Jævnf. Rese hos Ihre.)
- Ro** (Fornøjelse, Moro) S. 197. B. 19. S. 269. B. 38. S. 299. B. 42. (sv. Ro).
- Ros** (Hest, isl. Hross, engl. danst og sv. Hors) forekommer i Omqvædet til 1ste Bise.
- Rosensblomme** (Rosenblomst, er ligesom Lilievand Bencævnelsen paa en smuk Mø) S. 276. B. 30.
- Runer** (forstaaer sig paa at omgaaes med Runer) S. 6. B. 21.
- Runde** — S. 151. B. 10, er Imp. Pl. istedenfor randt af rinde.
- Rystgalen** (rasende gal. See Ihre under Ordet ryst) S. 146. B. 12 og 13.
- Ryst** (stærk, isl. hraustr, sv. röst) S. 281. B. 1.

Ryst — forekommer S. 289. B. 46, men ingen af de Betydninger, Ordet kan have, enten som det islandske Greysti, Styrke, eller det svenske Röst, fiducia, synes her at passe.

S.

Saamænd og Saa Mænd ved, som forekommer S. 180. B. 31. S. 230. B. 7, og oftere, er en Talemaade til at forsikre og bevidne Noget med.

Saarer — som forekommer S. 69. B. 33. Lin. 4, heder i Islandsk særa, efter hvilken Udtale det har kunnet bedre rime med Ordet færre, Lin. 2. Ligesom adskillige Ord, som Stue, Sue, vilde i Viserne være bedre Rim, hvis de sattes efter deres gamle oprindelige, nu kun hos Bonde- Almuens brugelige Udtale, Stove, Hove.

Sabel (Sobel, kostbar Skind, isl. Safali, conf. Thres Sabel) S. 160. B. 6. S. 320. B. 8. S. 337. B. 75.

Schraa, som forekommer S. 298. B. 26, er ventelig en Skrivefejl, istedenfor Slaa eller Skode.

Silie (er, ifølge Syns Glossarium, hvid Poppel) S. 164. B. 30. S. 175. B. 3. S. 300. B. 51.

Silketjeld S. 149. B. 29 — rettere: Silke og Pel, conf. Ihre Ordet Pell.

Silkevat (Silke Klædesmon) S. 333. B. 34.) af Silke og Vad, sv. Wad.)

Sinde (Gang) S. 77. B. 23. Lin. 1. — haves ogsaa i det sammensatte Ord "syvfindstyre" S. 3. B. 1. Lin. 1.

Skjellig — S. 12. B. 55. — Ifølge Thres Glossarium Tom. II. S. 569 betyder det hollandske schelligt: gal, balstyrig; hvilket ventelig her er Meningen. Paa Islandsk er skialigr, fripostig, dumdriftig, fremfusende.

Skind (al Slags Klædesmon til Kroppen og Hovedet) S. 56. B. 8. S. 83. B. 1. S. 98. B. 15. S. 113. B. 24 og 26. S. 160. B. 9. S. 296. B. 6 og 8, og oftere.

Skrede — S. 350. B. 63. — maa ventelig være det samme som Thres Skred (gressus, passus) See Ordet Krida.

Strikker (skriger. sv. skrika, isl. skrækia.) S. 226. B. 11.

Strønner, som forek. S. 323. B. 44, bruges om Hestenes Brinsken, naar de udtrykke Længsel efter andre Heste.

Slaa (Slaanbær) S. 89. B. 39. S. 90. B. 43. (Heder ogsaa hos Thre Slå.)

Slynger (strikker, hos Thre slinga) S. 155. B. 29 og 30.

Sned (Svig, Kneb. sv. Sned, isl. Snid) S. 32. B. 42. S. 97. B. 7.

Snel (hastig. sv. snell, isl. sniallur) S. 261. B. 20.

Snekke (Skib) S. 106. B. 12. S. 108. B. 24. S. 163. B. 22. og oftere.

Snilde (Snildhed) S. 253. B. 19.

Sommer i By, som omtales S. 14. B. 65, var en gammel Skik paa Landet ved St. Hans Dags Tid at fryde sig ved Sommerens Komme, da man udmajede sig med Kviste og Løv fra Skoven.

Spaan (et Spænde. hos Ihre Spann) S. 17. B. 14.

Spedel — forekommer S. 345. B. 14 som Benaelse paa en Printsesse. Der skal ventelig læses Spegel, og Meningen er, at hun var som et Spegl for alle Fruentimmer: et figurligt Udtryk, som ogsaa forekommer i andre Viser.

Spranget (spraglet, strided. See Ordet sprenga hos Ihre.) S. 162. B. 17.

Stang (et Spær) S. 52. B. 20.

Stind (skarp, hvass) S. 76. B. 18. (isl. stinner).

Stod (Stutteri) S. 28. B. 20. S. 352. B. 80.

Straale (Pil) S. 146. B. 11. (See Stråle hos Ihre.)

Strid — "atten Strid." S. 69. B. 33. Denne Pluralis er en Islandisme.

Strutte — S. 291. B. 59 — er maaskee beslægtet med stritte 3: staae imod, stræbe imod.

Stunder (attraer, længes) S. 222. B. 23.

Stunder ind (Skynder sig ind.) S. 159. B. 1. (conf. Stund hos Ihre).

Stævne (styre Raasen etsteds hen, isl. stefna.) S. 224. B. 1.

Sved — S. 79. B. 37 er Blod. (isl. Sveiti).

Swik (er, efter Syns Udtolkning i hans Glossarium, en Skjoge) S. 162. B. 17.

Swælge (opsluge.) S. 227. B. 21.

- Sæd (Sædvane, Skik) S. 155. B. 34. (isl. Sidr.)
 Sæde (bemærke, betyde) S. 118. B. 4.
 Sømmer (forsømmer) S. 42. B. 8. (Denne Alphæresis omtaler Euv i sine Betænkninger om det cimbriske Sprog S. 117) Paa tydsk: sâmmen.

T.

- Tabesvenne — forekommer S. 22. B. 41. — Euv forklarer Ordet ved homines perdit. Ihre anmærker, at "tapa sér" paa Islandsk betyder: sese perdere, h. e. mortem sibi consciscere. — Kan man maaskee tænke paa det franske enfans perdus o: Frivillige, udsendte eller udsatte, hvor der er øjensynlig Livsfare?
 Tagde S. 87 B. 27 er Imperfectum af det gamle tigg (isl. þegia, þagdi.)
 Tant (Usandt) S. 13. B. 58.
 Tegnelse (Korsets Betegnelse) S. 177. B. 14.
 Tenge S. 230. B. 5. er, efter Euv's Fortolkning, Fleie. (conf. Tange hos Ihre.)
 Tjald (et Telt. isl. Tjald, swed. Tjäll) S. 3. B. 1 og 3. Pag. 4. B. 4.
 Tige (en Tævehund. isl. Tif) S. 152. B. 16.
 Tilrygge (tilbage) S. 104. B. 2. S. 290. B. 52. S. 291. B. 62. (S. Ihre under Ordet Rygg).
 Times (udvises, vedsfæres) S. 94. B. 65. S. 106. B. 13. S. 163. B. 24.
 Tind (det Øverste paa en Bygning, paa en Mur o. s. v.) S. 3. B. 3. S. 93. B. 58. S. 98. B.

14. S. 127. B. 20. S. 197. B. 15. S. 198.
B. 20.

Tove (Tog, Reb) S. 93. B. 59. S. 260. B. 14.

Traa — som betyder hæftig og Sygdom voldende Læng-
sel efter Nogen, skulde muligen have staaet S.
264. B. 4 Lin. 4, og som en Følge deraf har
der da i Lin. 2 staaet faae istedenfor fange.

Trampler S. 127. B. 20 er det samme som tram-
per, som heder paa hollandsk trampelen,
paa engelsk trample.

Trøst (dristig, uforfærdet, sikker og paalidelig. island.
traustr) S. 18. B. 18. S. 20. B. 28. S. 97.
B. 9. S. 115. B. 37. S. 191. B. 29. S.
266. B. 20. S. 281. B. 1.

Twilik (deslige, saadan. sv. dylik; isl. þvilikur
o: likur því, lig med det) S. 14. B. 64.

Tylvt S. 112. B. 20 er Antallet af 12; altsaa er
"trende Tylvter Land" 36 Riger og Lande,
hvilket svarer til Vissens Begyndelse, hvor Ind-
bydelsen gaaer til Ridderne "i alle fremmede
Lande".

Tøsser (to Gange. isl. trisvar ell. tysvar) S. 310.
B. 4.

U.

Ulivs (bødelig) S. 142. B. 18. 20. 21.

Usnilde (Uforstand) forekommer S. 226. B. 14, hvor
istedenfor "Der" bør læses Det.

V.

Vaabenprøve, som forekommer S. 28 V. 17, er det tydske Wapenschau, hvorum kan læses saavel i Adelungs Lexicon, som i Grimms dänische Seldenlieder Pag. 495.

Vaan (vart til) forekommer S. 17 V. 14. S. 20. V. 32. og nærmer denne Skrivemaade sig noget den Udtale af Ordet, som endnu høres af den fynske Bondealmue; den lyder nemlig som vun. Det samme er Tilfældet med Ordet

Vaand, der med den Skrivemaade Vand have en enkelt S. 301. V. 56. 57, og i Sammensætning med Lilie meget hyppigt. See Lilievand.

Vaande (Kummer, Smerte, Fortrød) S. 76. V. 21. 106. V. 13. 142. V. 17. 20. S. 152. V. 11. og oftere. (isl. Vandi).

Vare (Bevogtning) S. 286. V. 29.

Vare paa — S. 94. V. 65 og S. 112. V. 18 bemærker at opvarte og være til Tjeneste.

Vare paa S. 17. V. 10 bemærker at være belavet paa, eller vente.

Vedergjører (hævner, gjengjelder. See Ordet weder hos Ihre) S. 30. V. 32.

Vejer (dræber, ihjelslaaer. isl. vega) S. 45. V. 24. S. 70. V. 35. S. 118. V. 6.

Ven, see væn.

Vene sig (beklage sig. Paa Isl veina) S. 244. V. 10.

Verker (smerter, gjør Ondt) S. 7. V. 27.

Vern ell. Værn (et Væretårn.) S. 21. V. 36. S. 98. V. 12. S. 305. V. 18.

Vider det islandske veita, svenske weta, og til-
dels tydske wissen, forekommer i forskjellige
Talemaader og Betydninger, saaledes er

Vide Ansvar, S. 140. B. 6, S. 144. B. 4,
at give Svar

Vide En sin Bøn S. 59 B. 26, at efterkomme
eller indrømme Ens Begjæring. Ligeledes

Vide En Ord S. 161. B. 11 at gjøre
Ens Forlangende, og vide vort Bedste
S. 151. B. 7 er at gjøre hvad vi bede om
til vor Hjælp.

Vide En Noget S. 188. B. 15, at sige og
forklare Noget for En. — Vider En
Noget, i Bisen No. LII. S. 319=25 er
at bebrejde eller forekaste En Noget. isl.
vita.

Vildbrad (Stegt Wildt) S. 349.

Visser — "at visse En en Kamp", som forekommer
S. 67. B. 16, er at love at møde En i Tve-
kamp. Jævnfor Ostersons Glossarium un-
der Ordet Vissen.

Vog Imperfectum af vejer; paa islandsk vo ell. vog,
haves S. 44. B. 20. S. 46. B. 28. S. 62.
B. 44. 45. S. 63. B. 49. S. 86. B. 16. og
oftere.

Volder (Raader over, bliver Herre over) S. 105. B.
4. S. 128. B. 26. S. 166. B. 43. S. 178.
B. 19. S. 185. B. 25. S. 350. B. 59.

Volder S. 79. B. 37 betyder formaaer. Derimod
betyder det S. 115. B. 34 og S. 193. B. 42,
forarsager, er Skyld i.

Vorde (vederfares, hændes) S. 225. B. 4. — Naar
det S. 17 B. 15 heder "han werde saa højt
at lee" mener Hr. Rask — som har leveret ad-
skillige Dplysninger til dette Glossarium — at
det betyder: han kunde ikke andet end lee; thi af
det gamle verda kommer Imperf. vârd i Plur.

- urdu, det danske worde. Verda med et Verb. Infinit. betyder at maatte; "hann vard at gjöra þat" o: han maatte gjøre det.
- Vorherre, som nævnes S. 156. B. 38, var enten et Crucifix eller maaske en sacereret Hostie.
- Vrekker (hævner. isl. reka, tydsk rächen, angelsax vrecan) S. 290. B. 52.
- Vunde op, som haveS S. 160 B. 7. 162 B. 21. og 266. B. 17. er Imp. Pl. isteden for vandt, af Præsens vinder op (isl. i Imp. Pl., undu).
- Vælde (Magt. Bold) S. 230. B. 8.
- Væn ell. ven (yndig, smuk, island. vænn, svæd. vän) S. 28 B. 18. S. 49. B. 1. S. 56. B. 9. 180. B. 32. S. 205. B. 1 og oftere.
- Værre (ringere) S. 81. B. 47.

Y.

- Ypper (begynder. isl. yppa) S. 23. B. 47. Men derimod har ypper S. 30. B. 33. S. 77. B. 23. S. 148. B. 23. mere Betydningen af at volde, forårsage.
- Ysfe, som nævnes S. 11. B. 48 og S. 242. B. 4. maa formodentlig hidledes fra det hos Ihre forekommende yr, som forklæres ved indomitus, lascivus. Saa blev da "ysfe Svend" det samme som nu en frisk Syr.

W.

- Wdling bruges S. 63 B. 50 om en adelig Dame; S. 89 B. 35 om en Ridder, og 127 B. 20 er "to Wdelinge" to Adelspersoner.
- Wt (Herkomst) S. 28 B. 17.

X.

- Xrke (Riste) S. 274. B. 20. (isl. Xrk.)
- Xrs (Hest) S. 153. B. 17. S. 163. B. 23. S. 165. B. 35. (Af Ihre sees, at Ordet ogsaa var i det gamle Svenske.

Alphabetisk Register,

indrettet efter de Ord, Sangene begynde med.

A.

Agnete stander o. s. v. er No. L	Side 313.
Alf han boer o. s. v. er No. XVIII	139.
Algreven blæser, No. LI	316.

B.

Bukke Ben og Elver Sten, No. XXXII	224.
Burman holder i Felten, No. VI	49.

D.

De vare syv og syvfindstykke, No. I	3.
Den unge Hr. Thor, No. LV	344.
Der boer en Frue i Danmark, No. XXXI	218.
Der gaaer en Bjævn, No. XXIV	182.
Der ligger et Kloster, No. XXII	167.
Der ligger en Bold, No. XXIII	175.
Der stunder ind til Danmark, No. XXI	159.
Det var Ridder Herr Hage, No. XXIX	210.
Det var stolten Fru Grimild, No. XIV p. 109 og XV	117.
Det var højen Berner Rife, No. VII og VIII	55 og 64.
Det var ungen Svegder, No. XLII	263.
Det var Herre Peder, No. XLI	258.
Det var Mester Kong Diderik, No. V	41.

Det var ungen Ulf van Fern, No. IX . 73.

Det var Herr Morten af Fogelsang, No. XXX 215.

G.

Grimmer han gaaer paa Gulvet, No. XIII 104.

H.

Herr Oluf rider saa vide, No. XXXV . 237.

Herr Ove har ej Datter uden een, No. XLIII 271.

Herr Peder han red sig op under D, No. XLIV 277.

Herr Peder han rider af Gaarde, No. LIII 326.

Herr Thor han var, No. LIV . 330.

Herr Tønne han rider, No. XLV . 281.

Herre Gud løse, No. XLVII . 302.

Hildebrand han sin Søster bortgav, No. LII 319.

I.

Ieg lagde mit Hoved til Elvehøj, No. XXXIV 234.

Ieg red mig ad Avelde, No. XXVII . 201.

Ieg seer saa mangt et Orlogsskib, No. XIX 144.

Ieg tog Dren paa min Bag, No. XXXVI 241.

Ieg veed vel, hvor der stander et Slot, No. XXXIX 250.

Islands Konning lader bygge, No. XXXIII 229.

K.

Kjære Moder! I kjende mig Raad, No. XLIX 310.

Kongen og vor unge Dronning, No. XXV 186.

Kongen raader for Borgen, No. II. 15.

Konning Diderik sidder i Bern, No. III . 25.

M.

Mimmering var den mindste Mand, No. XII 100.

Min Fader red sig op paa Land, No. XXXVII

og XXXVIII . 243 og 46.

P.

Paa Dovrefjeld i Norge, No. XLVIII . 308.

R.

Ravnen han flyver om Aftenen, No. XXVI 195.

Ridder Stig og Findal, No. XLVI . 295.

S.

Signelil sidder i Bure, No. XL . 255.

Sivard slog sin Stivsader, No XI , 96.

Sivard han haver en Fole, No. XVII . 132.

Slig Rjæmper, som Helled Haagen, No. XVI 124.

Stærk Diderik boer sig udi Bern, No. IV . 35.

Svend Dyring han rider, No. XXVIII . 205.

Svend Felding sidder paa Helsingborg, No. XX 150.

Svend Bonded sidder i Bure, No. X 82.

Trykfejl.

Pag. 49. B. 1. Lin. 3 for *Islands*, *Kongee*, læs: *Islands Konge*.

— 72. B. 46. Lin. 1. for *varm*, læs: *var*.

— 106. Lin. 3. *nedenfra*, for *striden*, læs: *Striden*.

— 117. Lin. 2. *nedenfra*, for *foled*, læs: *Fole*.

— 120. B. 18. Lin. 2. *Skind*, læs: *Skind*.

— 153. B. 20. Lin. 1. *gangedes*, læs: *gangendes*.

— 218. B. 1. Lin. 1. *en i Frue*, l. *en Frue i*.

— 226. B. 14. Lin. 4. *Der*, læs: *Det*.

— 293. B. 71. Lin. 1. *Irland*, læs: *Island*.

— 316. B. 1. Lin. 1. *blæser*, læs: *blæser*.

Desuden er i Arket *X* i Sidetallene sat 252 istedenfor 262. 256 for 266. 257 for 267. 260 for 270.

Ligeledes istedenfor 307 staaer der 407. Saa og i Arket *C c* istedenfor 401 staaer 381 og saaledes urigtig til det Arks Ende.

Tillæg til Ordforklaringen.

Det S. 60. B. 32 forekommende "Jeg bier det aldrig Bod" er det islandske *ég bíd þess aldrei Bætur* o: Jeg seer aldrig dets (den Skades) Oprettelse.
